

Nr. articol/ punct din proiectul de lege	Modificarea propusă	Comentarii
I, pct.1	<p>Legea nr.845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi</p> <p>La articolul 6, după alineatul „să încaseze de la cetățeni plăți în numerar în sumă ce nu depășește 100000 de lei pentru fiecare tranzacție pentru bunurile sau serviciile comercializate” se introduce un alineat cu următorul cuprins:</p> <p>„să efectueze în raport cu persoanele fizice plăți în numerar aferente veniturilor specificate la art.90 alin.(3) și art.90¹ din Codul fiscal în mărime ce nu depășește 10 000 de lei pentru fiecare tranzacție, dar nu mai mult de 100 000 de lei anual.”</p> <p>Codul fiscal</p>	<p>În art. 90¹ din CF se conține și alineatul (3⁴), care se referă la impozitarea persoanelor fizice, care nu desfășoară activitate de întreprinzător și transmit persoanelor specificate la art.54, precum și altor persoane decât cele specificate la art.90 în posesie și/sau în folosință (locațiune, arendă, uzufruct, superficie) proprietate imobiliară.</p> <p>Prin urmare, o întreprindere nu poate avea relații de afaceri în contextul normei menționate supra cu persoane fizice, iar formularea propusă este ilogică</p>
IV, pct. 4	<p>se completează cu litera b¹), cu următorul cuprins:</p> <p>„b¹) pentru întreprinderile clasificate ca întreprinderi micro, mici sau mijlocii conform prevederilor Legii nr.179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, pe perioada fiscală 2023-2025, inclusiv - în mărime de 0 % din venitul impozabil nedistribuit sub formă de dividende.”.</p>	<p>Dividendele se determină la repartizarea profitului net, determinat conform regulilor contabile, nu din venitul impozabil, care se determină conform regulilor fiscale și poate să difere de indicatorul contabil.</p> <p>Nu este clar cum urmează a fi determinat venitul impozabil pentru perioada indicată în cazul în care entitatea va distribui dividende din profitul anilor 2023-2025 începând cu anul 2026.</p> <p>Nu este clar dacă facilitatea descrisă se va aplica pentru fiecare an în parte din perioada 2023-2025 sau pentru toți trei ani concomitent și distribuirea profitului pentru unul din ani va condiționa anularea facilității pentru ceilalți doi ani.</p> <p>Nu este clar pentru care perioadă fiscală urmează a fi analizați indicatorii de corespundere criteriilor de clasificare a întreprinderilor micro, mici și mijlocii pentru aplicarea normei propuse – perioada fiscală imediat precedentă perioadei fiscale curente sau perioada fiscală curentă.</p> <p>Rugăm concretizarea normei.</p>
IV, pct. 7	<p>Articolul 21 se completează cu alineatele (5¹) și (6) cu următorul cuprins:</p> <p>„(5¹) Agentul economic care face o donație sub formă de bunuri pentru care nu se calculează amortizarea, se consideră că a vândut bunul donat la un preț ce reprezintă mărimea maximă dintre valoarea contabilă și valoarea de piață la momentul donării.</p> <p>(6) Veniturile contribuabililor care desfășoară activitate de întreprinzător obținute din tranzacțiile economice cu fondatorii sau alte persoane</p>	<p>În redacția actuală a art. 21 alin. (5) urmează a fi specificat că norma se referă la bunuri pentru care se calculează amortizarea.</p> <p>Odată cu introducerea alineanului (6) în modificarea propusă, urmează a fi revizuit art. 24 alin. (8) din CF, care la momentul prevederii că „Nu se permite deducerea pierderilor în urma vânzării sau schimbului proprietății, îndeplinirii lucrărilor și prestării serviciilor, efectuate, în mod direct sau mijlocit, între persoanele interdependente. În sensul prezentului alineat, pierderea reprezintă diferența dintre suma anuală a costului vânzării și suma anuală a venitului din vânzări, înregistrată în evidența contabilă pentru întreaga perioadă fiscală, în relație cu o persoană interdependentă. Prevederile prezentului alineat nu se aplică relațiilor între membrii aceleiași cooperative sau aceluiași grup de producători agricoli, precum și relațiilor dintre cooperativa sau</p>

Nr. articol/ punct din proiectul de lege	Modificarea propusă	Comentarii
	interdependente efectuate la preț mai mic decât prețul de piață se vor ajusta în scopuri fiscale la prețul de piață.”	grupul de producători agricoli și membrii săi”. În cazul în care prețul de piață se va constata mai mic decât costul vânzărilor, tranzacțiile cu persoanele interdependente vor fi tratate discriminativ în raport cu tranzacțiile cu persoane independente. Or, pot exista situații când concomitent se va impozita și diferența de venit, și pierderea nu va fi deductibilă. Totodată, norma cu privire la ajustarea veniturilor ar trebui să fie orientată în măsură egală spre ajustarea situației fiscale pentru ambele părți ale tranzacției – majorarea veniturilor impozabile la furnizor și diminuarea veniturilor impozabile (majorarea cheltuielilor deductibile) la cumpărător/beneficiar. Solicităm excluderea din proiect.
IV, pct. 8	La articolul 24 alineatul (19 ²) va avea următorul cuprins: „(19 ²) Se permite deducerea cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru orice plăți efectuate în folosul angajatului, în raport cu care au fost calculate contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii și/sau au fost reținute primele de asigurare obligatorie de asistență medicală și impozitul pe venit din salariu, datorate de angajator și angajat. Prevederile prezentului alineat nu limitează dreptul la deducere în scopuri fiscale a altor tipuri de cheltuieli conform prevederilor prezentului Cod.”	Nu este clară formularea „Prevederile prezentului alineat nu limitează dreptul la deducere în scopuri fiscale a altor tipuri de cheltuieli conform prevederilor prezentului Cod”. Solicităm reformularea redacției.
IV, pct. 9	La articolul 24 „(19) Suma amortizării mijlocului fix care participă la crearea unui nou mijloc fix nu se include în costul de intrare a acestuia.”	Considerăm că propunerea de a introduce norma dată nu se bazează pe careva calcule fundamentale pe termen lung privind impactul financiar și fiscal al modificării. O comparație a unor simple calcule matematice făcut în baza reglementărilor actuale privind amortizarea mijloacelor fixe în scopuri fiscale și în baza modificărilor propuse demonstrează că, în timp, urmare a reversării diferențelor temporare legate de operațiunile cu mijloacele fixe, efectul fiscal este identic. Menționăm, că mecanismul de deducere a amortizării fiscale, bazat pe principii de recunoaștere și evaluare a valorii de intrare a acestora, de deducere a cheltuielilor de reparații, de calcul a amortizării, de determinare a rezultatelor din ieșirea mijloacelor fixe este un mecanism extrem de complex, care poate include operațiuni multiple și variate, iar asemenea modificări complicate nejustificat aceste reglementări fără a genera un efect favorabil atât pentru agentul economic, cât și pentru bugetul de stat. Or, potrivit art. 6 din CF, impozitele și taxele se bazează pe principii precum certitudinea impunerii și randamentul impozitelor, iar varianta propusă sporește semnificativ efortul depus pentru respectarea acestei norme, precum și efortul depus pentru administrarea acesteia. Modificarea propusă nu precizează care anume amortizare nu trebuie să fie inclusă în costul de

Nr. articol/ punct din proiectul de lege	Modificarea propusă	Comentarii
IV, pct. 16		<p>intrare a altui mijloc fix – amortizarea contabilă sau cea fiscală. Introducerea acestei norme va necesita în mod inevitabil modificarea și ajustarea la acest aspect a Regulamentului privind evidența și calcularea amortizării mijloacelor fixe în scopuri fiscale. Normele existente în art. 26¹ din Codul fiscal sunt suficiente pentru determinarea adecvată a valorii mijloacelor fixe în scopuri fiscale. Solicităm excluderea din proiect.</p>
IV, pct. 16	<p>La articolul 71 alineatul (1), prima propoziție va avea următorul cuprins: „Veniturile obținute din Republica Moldova de nerezidenți, indiferent dacă sunt primite în Republica Moldova sau în străinătate, se consideră.”</p>	<p>Sintagma „indiferent dacă sunt primite în Republica Moldova sau în străinătate” extinde sfera de impunere a veniturilor nerezidenților nejustificat asupra veniturilor obținute de nerezidenți în afara RM, fapt ce contravine normelor de impozitare internațională. Solicităm de a exclude sintagma.</p>
IV, pct. 21	<p>Articolul 90¹: la alineatul (3⁷), textul „3%” se substituie cu textul „12%”</p>	<p>Majorarea cotei de impunere a dobânzilor plătite persoanelor fizice va contribui la diminuarea tendinței acestora de a păstra mijloacele bănești la depozite bancare în RM și la reducerea semnificativă a portofoliilor investiționale. Solicităm excluderea din proiect.</p>
IV, pct. 27	<p>Articolul 103: punctul 16), textul „alimentarea cu apă, canalizarea,” se exclude;</p>	<p>Considerăm că norma nu trebuie să se limiteze doar la serviciile menționate în modificarea propusă, cu și la serviciile comunale acordate populației, specificate în pct. 16).</p>
IV, pct. 50	<p>Articolul 188 se completează cu alineatul (4¹) cu următorul cuprins: „(4¹) Prin derogare de la prevederile alin.(4), darea de seamă fiscală corectată și prezentată în baza art.92 alin. (2) și (3) va fi luată în considerare după efectuarea controlului fiscal și va modifica darea de seamă precedentă doar aferent contribuțiilor de asigurări sociale sau dacă corectările au fost efectuate la solicitarea organului fiscal.”</p>	<p>Nu este clar din ce cauză se încearcă să se complice atât de mult procesul de corectare a dărilor de seamă menționate (în această categorie nimeresc dările de seamă forma IPC și formele IALS și INR). Practic, contribuabilul este lipsit de posibilitatea de a greși și de a corecta de sine stătător greșeala comisă în scopul conformării benevole. Dările de seamă menționate conțin date inclusiv referitoare la baza de calcul a drepturilor de asigurări sociale la care au dreptul persoanele fizice, iar tărgănarea procesului de corectare a acestora afectează nemijlocit acest drept. Solicităm excluderea din proiect.</p>
IV, pct. 52	<p>Introducerea art. 189¹ Neacceptarea sau recalificarea tranzacțiilor de către Serviciul Fiscal de Stat.</p>	<p>Introducerea articolului 189¹ în redacția propusă fără îndoială subminează principiile fundamentale ale legislației civile, or, în conformitate cu art. 1 din Codul civil al RM, legislația civilă este întemeiată pe recunoașterea egalității participanților la raporturile reglementate de ea, ... recunoașterea inviolabilității proprietății, a libertății contractuale, protecția bunei-credințe, ... recunoașterea inadmisibilității imixtiunii în afacerile private, necesității de realizare liberă a drepturilor civile, de garantare a restabilirii persoanei în drepturile în care a fost lezată și de apărare a lor de către organele de jurisdicție competente, iar drepturile civile pot fi limitate prin lege organică doar în temeiurile prevăzute de Constituția Republicii Moldova.</p>

Nr. articol/ punct din proiectul de lege	Modificarea propusă	Comentarii
		<p>Amintim că esența și conținutul juridic al unei tranzacții sunt întâi de toate reglementate de Codul civil al Republicii Moldova. Normele actuale de drept civil nu prevăd proceduri de recalificare a tranzacțiilor (prin urmare o asemenea formulare depășește și contravine normelor civile). Totodată, dacă s-a avut în vedere nulitatea actului juridic, atunci amintim că, în conformitate cu Codul civil al RM, nulitatea actului juridic poate fi declarată doar de instanța de judecată (Capitolul III, Titlul III din Codul civil).</p> <p>Fără o reglementare clară și un mecanism de aplicare extrem de prudent și bine gândit, o asemenea normă inevitabil va duce la abuzuri și imixtțiuni din partea organelor de control fiscal, iar rezultatele controlului vor depinde de nivelul de pregătire și înțelegere a legislației în vigoare, manifestat de colaboratorii fiscali.</p> <p>De asemenea, este inacceptabilă poziția legiuitorului prin care se propune ca sarcina probațiunii în vederea demonstrării scopului de încheiere și/sau realizare a tranzacției în condițiile pretinse de contribuabil să aparțină acestuia din urmă, și nu Serviciului Fiscal de Stat care intenționează să recalifice conținutul juridic al unei tranzacții.</p> <p>Este incorect și inechitabil ca într-o normă generală, care stabilește reglementări cu privire la reclasificarea tranzacțiilor, dincolo de spectrul larg de relații contractuale permise de legislația civilă, să fie inclusă norma specială cu privire la reclasificarea unei tranzacții anume - a împrumuturilor. Forma în care este propusă, această normă trezește multiple incertitudini în aplicare și administrare, în timp ce impozitele și taxele trebuie să se bazeze inclusiv pe principiul certitudinii impunerii, care presupune existența de norme juridice clare, care exclud interpretările arbitrare, claritate și precizie a termenelor, modalităților și sumelor de plată pentru fiecare contribuabil, permițând acestuia o analiză ușoară a influenței deciziilor sale de management financiar asupra sarcinii lui fiscale.</p> <p>O asemenea abordare din partea organelor de reglementare sfidează garanțiile constituționale garantate de statul nostru, și anume:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Republica Moldova este un stat de drept, democratic (art. 1 din Constituția RM). • Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale (art. 21 din Constituția RM). • Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai aspră decât cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos (art. 22 din Constituția RM). <p>Totodată, este inacceptabil ca această măsură fiscală să fie aplicată pentru tranzacțiile încheiate și sau desfășurate până la data intrării în vigoare a legii respective. Or, o lege nu poate avea efect retroactiv.</p>

Nr. articol/ punct din proiectul de lege	Modificarea propusă	Comentarii
IV, pct. 65	La articolul 226 ¹¹ alineatul (5) litera h), textul „procurarea de către persoana fizică, pe parcursul unui an fiscal, a autoturismelor” se substituie cu textul „efectuarea cheltuielilor de către persoana fizică, pe parcursul unui an fiscal, legate de procurarea, posesia sau folosința mijloacelor de transport”.	Solicităm excluderea din proiect. Nu este clar ce se are în vedere prin posesie și folosință a mijloacelor de transport. Menționăm, că, în conformitate cu normele civile, posesiunea este o noțiune foarte largă, cunoaște mai multe forme și poate fi manifestată printr-o multitudine de relații de drept, inclusiv comodatul. Amintim, că o normă fiscală trebuie să fie transparentă, certă și neinterpretabilă. Solicităm excluderea din proiect.
IV, pct. 67	La articolul 226 ¹³ : alineatul (11), textul „300 mii lei” se substituie, în ambele cazuri, cu textul „100 salarii medii pe economie prognozate pentru anul supus controlului”	Modificarea propusă reduce extrem de mult cercul de persoane care pot nimeri sub control fiscal.
IV, pct. 71	Introducerea capitolului 11 ² REGULI SPECIALE REFERITOR LA DETERMINAREA PREȚURILOR DE TRANSFER CONFORM PRINCIPIULUI LUNGIMII BRAȚULUI	Redacția propusă a noimei conține o multitudine de incertitudini în formulări și aplicabilitate a prevederilor, printre care: - Nu este definită noțiunea de control în contextul noțiunii de persoană interdependentă. - Nu se specifică standardele internaționale concrete, la care se face referire în definierea noțiunii de principiu lungimii brațului. - Nu este clară formularea „O tranzacție include, de asemenea, efectuarea oricărui serviciu în favoarea sau în numele unui alt contribuabil” în definierea noțiunii de tranzacție. - Art. 226 ²⁰ alin. (5) din proiect – „Contribuabilul care nu se încadrează la prevederile alin. (1), sunt obligate să întocmească și să prezinte dosarul prețului de transfer numai la solicitarea Serviciului Fiscal de Stat” – din prevederile alin. (1) rezultă că acești contribuabili (care nu au atins pragul de semnificație din alin. (2)) nu sunt obligați să întocmească dosarul prețurilor de transfer. - Art. 226 ²¹ alin. (3) – nu sunt descrise metodele pentru stabilirea prețului conform principiului lungimii brațului, specificate în textul propus. Considerăm că implementarea unor asemenea modificări în Republica Moldova este nejustificată, dat fiind faptul că noi avem una dintre cele mai joase cote de impunere cu impozit pe venit din activitate de întreprinzător (12%) și impozit reținut din dividende (6%) din Europa, iar în cazul tranzacțiilor transfrontaliere se vor aplica normele tratatelor de evitare a dublei impuneri. Mai mult, legislația fiscală actuală deja conține norme care sunt orientate la ajustarea impozitării tranzacțiilor între persoane interdependente (art. 24 alin. (7) și (8) și art. 99). Contrar celor invocate în Nota informativă la proiectul discutat, precum și celor invocate în Nota informativă la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative, înregistrat în Parlament cu nr. 362, Acordurile RM cu Uniunea Europeană NU prevăd angajamente privind implementarea unei asemenea legislații.

Nr. articol/ punct din proiectul de lege	Modificarea propusă	Comentarii
		<p>Nu este clar care este prima perioadă fiscală pentru care contribuabilul trebuie să întocmească dosarul prețurilor de transfer.</p> <p>Solicităm ca prevederile vizate să nu fie aplicabile tranzacțiilor încheiate la prețuri reglementate.</p> <p>Considerăm că ar fi echitabil ca termenul de păstrare a dosarelor prețului de transfer trebuie să fie de 4 ani, echivalent cu termenul de prescripție pentru determinarea obligațiilor fiscale.</p> <p>Insistăm că sarcina probației nu trebuie să fie în totalitate pe contribuabil. Dacă dosarul prețului de transfer este întocmit în mod corespunzător, aceasta trebuie să crezeze premisa respectării principiului lungimii brațului. În asemenea caz, SFS trebuie să poată să facă ajustări numai dacă demonstrează că prețurile de transfer nu corespund principiului lungimii brațului.</p> <p>Menționăm, că operarea și aplicarea unor atare modificări de amploare în legislația fiscală trebuie făcute cu maximă prudență, cu aplicarea unei perioade de grație și adaptare a cadrului legislativ, pentru a oferi contribuabililor și organelor de administrare posibilitatea de a-și ajusta practicile și documentația la noile reglementări.</p> <p>Solicităm revizuirea normei, limitarea acțiunii acesteia doar la tranzacțiile transfrontaliere și limitarea expresă a aplicabilității în timp prin includerea prevederii că, din momentul intrării în vigoare a modificării, mecanismele de administrare fiscală și măsurile de sancționare nu vor fi aplicate tranzacțiilor încheiate și/sau desfășurate până la intrarea în vigoare a normei vizate.</p> <p>Abrogarea normei vizate va lipsi contribuabilul de dreptul de a fi absolvit de sancționare în cazul în care prin acțiunile sale neconforme nu a fost prejudiciat bugetul.</p> <p>Solicităm excluderea din proiect.</p>
IV, pct. 73	Articolul 234 alineatul (1 ²) se abrogă.	
IV, pct. 75	La articolul 257 alineatul (5) textul „dărilor de seamă fiscale și/sau a documentelor de evidență și/sau” se exclude	Propunem redacția „La articolul 257 alineatul (5) textul „dărilor de seamă fiscale și/sau a documentelor de evidență și/sau a benzilor de control (benzilor de control pe suport electronic specializat)” se exclude.
IV, pct. 76	Articolul 260 se completează cu alineatele (6) și (7), cu următorul cuprins: “(6) Ne prezentarea, prezentarea incompletă sau tardivă a dosarului prețului de transfer se sancționează cu amendă de la 300 000 lei la 500 000 lei. (7) Prezentarea informației neveridice stabilite la art.226 ¹⁹ se sancționează cu amendă în mărime de la 30 000 lei la 50 000 lei pentru fiecare informație neveridică, dar nu mai mult de 500 000 de lei.”	<p>Considerăm nejustificată și exagerată suma amenzilor care se propun pentru o încălcare care nu număidecât constituie o infracțiune și/sau generează obligații fiscale suplimentare. Rugăm elaboratorii proiectului să consulte coraportul amenzilor pentru încalcări similare la indicatorii de bază ai economiei în statele vecine.</p> <p>Considerăm că aplicarea unei sigure grile de amenzi (cu atât mai mult atât de semnificative) pentru încălcări evident diferite ca gravitate (acțiunile de neprezentare, prezentare incompletă sau tardivă a dosarului nu pot fi echivalate după gravitatea încalcării) este categoric inacceptabilă și încalcă principiul echității fiscale.</p> <p>Notiunea de informație din redacția propusă (alin. (7)) nu este clară. Or, o normă fiscală trebuie să fie transparentă, certă și neinterpretabilă.</p> <p>Solicităm revizuirea redacției normei.</p>
IV, pct. 80	Articolul 280 alineatul (1):	Eliminarea cotei maxime la impozitele și taxele locale în mod inevitabil va conduce la abuzuri din

Nr. articol/ punct din proiectul de lege	Modificarea propusă	Comentarii
IV, pct. 85	<p>litera a) liniuța întâi se abrogă, iar cuvântul „anual” se substituie cu textul „o dată la 3 ani”;</p> <p>la litera a1) liniuța întâi se abrogă, iar cuvântul „anual” se substituie cu textul „o dată la 3 ani”.</p> <p>La articolul 301 alineatul (1) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(1) Plătitorii taxelor pentru resursele naturale prezintă Serviciului Fiscal de Stat darea de seamă respectivă și achită până la data de 25 a lunii următoare trimestrului de gestiune taxele în cauză, după cum urmează:</p> <p>taxa pentru apă – la bugetul local de nivelul al doilea;</p> <p>taxa pentru extragerea mineralelor utile – 50% din cuantumul taxei se varsă la bugetul local de nivelul întâi și respectiv 50 % din cuantumul taxei se varsă la bugetul local de nivelul al doilea;</p> <p>taxa pentru folosirea subsolului - la bugetul local de nivelul al doilea.</p> <p>Legea nr.1593/2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală</p>	<p>partea APL. Sunt cunoscute multiple precedente în anii fiscali anteriori când consiliile locale, nefiind limitate în dreptul de a stabili oricare cuantum al taxelor și impozitelor locale, aprobau cote exagerate, prin aceasta defavorizând anumite domenii de activitate comercială și de prestări servicii.</p> <p>Solicităm excluderea din proiect.</p> <p>Considerăm că legiuitorul în mod nejustificat încearcă de a pune în sarcina contribuabilului obligațiile de repartizare a surselor bugetare, ceea ce reprezintă responsabilități și efort în plus deus de agentul economic, astfel acesta îndeplinind parțial, de fapt, funcțiile de administrare a finanțelor publice ce aparțin autorităților publice centrale și locale.</p> <p>Solicităm excluderea din proiect.</p>
IX	<p>La articolul 23 din Legea nr.1593/2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr.18-19 art.57), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>alineatul (2) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(2) Persoanele fizice, incluse la începutul anului de gestiune în una din categoriile de plătitori prevăzute în anexa nr.2, care pe parcursul anului se includ în una din categoriile de plătitori prevăzute la pct.2 din anexa nr.1 și care confirmă achitarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă pentru anul respectiv, vor achita prima de asigurare obligatorie de asistență medicală în formă de</p>	<p>Considerăm că această normă va genera impunere dublă, chiar și aparent temporară, cu prime de asigurare obligatorie de asistență medicală a persoanei fizice (o dată la achitarea sumei fixe și a doua oară la reținerea din salarii și alte recompense). Din nou se încearcă de a pune în sarcina subiectului impunerii administrarea (în cazul dat) restituirea anumitor prelevări obligatorii.</p> <p>Solicităm excluderea din proiect.</p>

Nr. articol/ punct din proiectul de lege	Modificarea propusă	Comentarii
	<p>contribuție procentuală la salariu și la alte recompense pentru perioada respectivă, cu posibilitatea de a solicita restituirea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă achitată, în cuantum proporțional numărului de zile din anul de gestiune în care acestea au făcut parte din categoriile de plătitori prevăzute la pct.2 din anexa nr.1.</p>	
XXI	<p>Intrarea în vigoare</p> <p>(1) Prin derogare de la prevederile articolului 56 alineatul (2) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, prevederile prezentei legi intră în vigoare la 01 ianuarie 2023, cu excepția:</p> <p>a) Art.IV pct.2, pct.20 al doilea alineat, pct.40 al doilea alineat, pct.50, pct.57 al doilea alineat, pct.58 al doilea alineat, pct.69, pct.74 - intră în vigoare la 1 iulie 2023.</p> <p>b) Art. XIX - intră în vigoare la 12 februarie 2023.</p>	<p>Art. IV pct. 20 nu are al doilea alineat. Art. IV pct. 40 nu are al doilea alineat. Art. IV pct. 57 nu are al doilea alineat. Art. IV pct. 58 nu are al doilea alineat.</p>

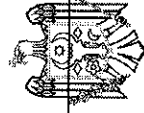
Nr	Referinta legala	Redactia actuala	Propunere	Argumentare
5	Codul fiscal art. 369 si 370	<p>Articolul 369. Obiectul impunerii (1)</p> <p>Obiect al impunerii cu impozit unic îl reprezintă venitul din vânzări, înregistrat lunar în evidența contabilă. Mărimea venitului respectiv se determină în Mărimea cu conformitate cu prevederile Standardelor Naționale de Contabilitate sau, după caz, ale IFRS, în condițiile legislației în vigoare.</p> <p>(2) Suma minimă a impozitului unic se calculează în funcție de numărul de angajați care, pe parcursul perioadei fiscale, au lucrat cel puțin o zi în baza unui contract individual de</p>	<p>Articolul 369. Obiectul impunerii (1)</p> <p>Obiect al impunerii cu impozit unic îl reprezintă venitul din vânzări, înregistrat lunar în evidența contabilă. Mărimea venitului respectiv se determină în conformitate cu prevederile Standardelor Naționale de Contabilitate sau, după caz, ale IFRS, în condițiile legislației în vigoare.</p> <p>(2) Abrogat</p> <p>(3) În scopul aplicării prevederilor</p>	<p>1. Considerând specificul industriei IT în generarea anumitor produse / prestarea anumitor servicii, companiile din acest sector își pot recunoaște veniturile din vânzări doar la întrunirea cumulativă a criteriilor prevăzute de Standardele Naționale de Contabilitate – adică, uneori abia la finalizarea dezvoltării unui produs / prestării unui serviciu integral. O analiza detaliata in cazul de creare de produse IT din contul propriu al rezidentului MOLDOVA IT PARK neavind vinzari din alte proiecte la vinzarea ulterioara pe piata internationala arata ca compania suporta impozit unic DUBLU. Ex. Produsul IT este creat in perioada De la 6 la 18 luni folosind 5-10 angajati achita pentru fiecare angajat lunar 2614.8lei (an 2021). Iar ulterior cind are loc laseaza produsului si vinzarii se va achita si 7% din vinzari. CONCLUZIE: doar MARILE companii de IT care au mai multe proiecte unde pe parcursul perioadei crearii produsului au vinzari din alte proiecte si cota de 7% depaseste cuantumul datorat de pe fiecare angajat de 2614.8 lei, IAR in perioada ulterioara va achita din 7% din vinzarea produsului nou creat. In restul cazurilor se achita si 2614.48 lei pe parcursul crearii produsului si adaugator 7% la vinzarea produsului. Astfel companii de IT MICI vor lucra doar cu vinzari la comanda si niciodata creatori si dezvoltatori de noi produse IT.</p> <p>2. In Rep.Moldova in fiecare an sute de studenti gradueaza sau sint in ultimul an de studii la facultati din domeniul IT, care fiind fara experienta cu greu gasesc unde sa faca practica si ulterior sa fie angajati macar cu salariu minim de 50euro pe perioada practicii, 100 euro urmatoarele 3 luni cu perioada de proba. Povara fiscala a companiilor mici rezidentului parc IT este evident mai mare fata de companiile cu regim de impozitare classic. In cazul nostru impozit unic este de minimum 2614.48 lei astfel pe perioada practicii studentului impozitul mai mare de 2.6ori decit salariu, iar pe perioada de proba impozit este mai mare decit insasi salariu.</p>

		<p>muncă încheiat cu rezidentul parcului pentru tehnologia informației și de cuantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozată pentru anul la care se referă perioada fiscală respectivă.</p> <p>(3) În scopul aplicării prevederilor prezentului capitol, valoarea returului de marfă sau a discountului (reducerii) va micșora mărimea obiectului impunerii în perioada fiscală în care a avut loc returul de marfă (s-acordat a discountul), inclusiv în care vânzările aferente au fost reflectate în anii precedenți.</p> <p>Articolul 370. Cota impozitului</p>	<p>prezentului capitol, valoarea returului de marfă sau a discountului (reducerii) va micșora mărimea obiectului impunerii în perioada fiscală în care a avut loc returul de marfă (s-a acordat discountul), inclusiv în cazul vânzările aferente au fost reflectate în anii precedenți.</p>	<p>Astfel companiile rezidente MOLDOVA IT PARK vor cauta doar angajati gata formati care merita salariu de la 6600 lei in sus (in impozitarea clasica povara fiscal a tuturor impozitelor echivalent cu 2646.72lei la salariu brut 6600).</p> <p>3. O privire per ansamblu a tuturor rezidentilor Moldova IT park pe an 2020 Venit din Vinzari 5mlrd. lei iar nr. angajati 12024, iar pe an 2019 Venit din Vinzari 3,69mlrd. Lei la nr. angajati 9716</p> <p>astfel in 2019 calculam impozit unic aproximativ la cota 7% din 3,69mlrd=258.3mln, iar impozit minim de la nr. angajati este 9716x2385.9=23.2 si comparand ambele calculi vedem ca suma minima a impozitului este depasita de 10 ori</p> <p>si deasemenea in 2020 calcul aproximativ a Impozit unic perceput la cota 7% din 5mld este 350mln, iar data calculam cit ar fi impozit minim la nr. de angajati atunci avem 2614.8 x 12024=31.5mln adica cu 10 ori minimum sa intrecut pragul minim al impozitului unic.</p> <p>Tin sa mentionez ca urmatoare situatie se intimpla la rezidentii Moldova IT Park si anume: contribuabilii mari cu venituri foarte mari (venit raportat pe cap de angajat este foarte mare) achita cota de impozit unic de 7%, iar cei cu venituri mai mici (venit raportat pe cap de angajat) cota de 7% din Venitul lunar este mai mic decit pragul minim al impozit unic corelat la nr. de angajati si achita impozit corelat la nr de angajati, si in acest caz povara fiscala trece peste 7% si ajunge chiar si peste 12%. Astfel actuala legislatie este cu povara sporita peste companii mici si mai este si un impediment major in angajarea tinerilor studenti sau specialisti in sectorul IT deoarece numarul sport de angajati creste povara fiscal peste 7% si atunci orice companie cauta sa angajeze specialisti deja formati si performanti, iar ane fel avem sutiatia veche ca guvernul pregateste cadre care neavind conditii egale de angajare cu cei cu stagi de munca vor emigra peste hotare. Eu ca administrator la Compania Das Soft Plus S.R.L. anul acesta am admis la practica (Internship) 4 studenti absolventi in ultimul an de studii din</p>
--	--	---	--	--

		<p>(1) Cota impozitului unic constituie 7% din obiectul impunerii, dar nu mai puțin decât suma minimă stabilită la alin.(2).</p> <p>(2) (2) Suma minimă a impozitului unic se va determina lunar pentru fiecare angajat și va constitui 30% din cuantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul la care se referă perioada fiscală.</p>	<p>Articolul 370. Cota impozitului</p> <p>(1) Cota impozitului unic constituie 7% din obiectul impunerii.</p> <p>(2) abrogat</p>	<p>sectorul IT si doar 1 am angajat iar unul din ei a plecat in Romania, fiindca nu am avut niciun stimul ca sa platesc mai mare impozit fiind o companie mica.</p> <p>Astfel se cere o modificare a legislatiei actuale si trecerea la calcul impozitului unic pentru rezidentii Moldova IT Park la o cota fixa de 7% fara careva adaosuri.</p> <p>Din urmatoarele motive majore:</p> <p>A. Va stimula economic intreprinderile mici si mijlocii si astfel povara fiscala va fi egala ca procent (7%) pentru toti rezidentii parcului IT mici si mari.</p> <p>B. Va da posibilitatea aproape fara limita de a crea noi locuri de munca pentru noi angajati din randul celor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fiind studenti - Fara experienta - Necesari Part time <p>Aceasta din urma va da posibilitate tinerilor specialisti sau studenti in IT sa nu fie o povara fiscala pentru angajatorii lor.</p> <p>Mai multi angajati in cadrul rezidentilor Moldova IT Park pentru bugetul de stat va fi doar o modificare de reartizare intre celelalte componente ale bugetului (cresterea nr de angajati in sector IT va duce nemijlocit la cresterea bugetului Asigurarii Sociale si Medicale CNAM si mai putin vor ramine la bugetul central), deasemenea la moment banii varsati din contul impozitului unic este mai mare decit 7% si poate Statul nu va dori sa simta ca pierde aceasta diferenta, dar garantat nu o va simti fiindca Venitul din Vinzarile rezidentilor Moldova IT Park creste in fiecare an cu min 1 mlrd. lei astfel o cota unica de 7% avind in vederea Venitul Prognozat al rezidentilor care este prevazut sa creasca in 2022 va face foarte nesimtit schimbarea legislatiei.</p>
--	--	---	---	---

De la Afanasie Butucea, administrator Das Soft Plus SRL , c.f. 1019600011052,

Digitally signed by Butucea Afanasie
Date: 2021.12.22 14:15:14 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Propunere la politica fiscal-bugetară pentru anul 2023

Similar practicilor anterioare, în special prevederile Legii 180/2018, avându-se în vedere impactul negativ al crizei pandemice, economice și energetice asupra mediului de afaceri din țară, se propune spre considerare următoarele propuneri de completare a proiectului legii aferent politiciii fiscal-bugetare pentru anul 2023, la capitolul dispoziții finale și tranzitorii:

“Art.XXII. Norme finale și tranzitorii

(1) Se anulează sumele reflectate în sistemele de evidență:

a) al Serviciului Fiscal de Stat – amenzile aferente bugetului de stat sau fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală și majorările de întârziere (penalitățile) calculate pentru neplata în termen a impozitelor, taxelor și a altor plăți obligatorii aferente bugetului de stat, inclusiv la defalcările de la impozitele și taxele de stat aferente bugetelor locale, potrivit cotelor procentuale stabilite conform legislației în vigoare, sau aferente fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală, neachitate la data punerii în aplicare a prezentei legi, inclusiv amânate, eșalonate sau aflate la evidență specială conform legislației în vigoare, cu condiția achitării de către subiecții stimulării fiscale, pînă în data de 31 martie 2023 inclusiv, a plăților de bază la impozite, taxe și alte plăți aferente bugetului de stat, inclusiv la defalcările de la impozitele și taxele de stat aferente bugetelor locale, potrivit cotelor procentuale stabilite conform legislației în vigoare, sau aferente fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală administrate de Serviciul Fiscal de Stat;

b) al Serviciului Vamal – amenzile aferente bugetului de stat și majorările de întârziere (penalitățile) calculate pentru neplata în termen a impozitelor, taxelor și a altor plăți obligatorii aferente bugetului de stat, neachitate la data punerii în aplicare a prezentei legi, inclusiv amânate, eșalonate sau aflate la evidență specială conform legislației în vigoare, cu condiția achitării de către subiecții stimulării fiscale, pînă în data de 31 martie 2023 inclusiv, a plăților de bază la impozite, taxe și alte plăți aferente bugetului de stat administrate de Serviciul Vamal;

c) al Casei Naționale de Asigurări Sociale – amenzile aferente bugetului asigurărilor sociale de stat și majorările de întârziere (penalitățile) calculate pentru neplata în termen a contribuției de asigurări sociale, neachitate la data punerii în aplicare a prezentei legi, inclusiv amânate, eșalonate sau aflate la evidență specială conform legislației în vigoare, cu condiția achitării de către subiecții stimulării fiscale, pînă în data de 31 martie 2023 inclusiv, a contribuțiilor de asigurări sociale și altor plăți aferente bugetului asigurărilor sociale de stat administrate de Casa Națională de Asigurări Sociale, inclusiv cele aflate la evidență specială.

(2) Reflectarea în sistemele de evidență:

a) al Serviciului Fiscal de Stat și al Serviciului Vamal a înscrierilor privind executarea stimulării fiscale se efectuează în modul și în termenele stabilite de Ministerul Finanțelor;

b) al Casei Naționale de Asigurări Sociale a înscrierilor privind executarea stimulării fiscale se efectuează în modul și în termenele stabilite de Casa Națională de Asigurări Sociale.

(3) De la data intrării în vigoare a prevederilor prezentei legi și pînă la data de 31 martie 2023 inclusiv, prin derogare de la prevederile Codului fiscal, măsurile de asigurare și/sau de executare silită se vor aplica cu următoarele particularități:

a) dispozițiile de suspendare a operațiunilor la conturile bancare, emise ca măsură de asigurare pentru nestingerea în termenul stabilit a obligațiilor fiscale la buget și/sau pentru urmărirea sumei debitoare a contribuabilului restanțier, în partea ce ține de majorări de întârziere și/sau amenzi calculate pînă la data intrării în vigoare a prezentei legi, se anulează de către organele emitente;

b) urmărirea restanțelor la majorări de întârziere și la amenzi prin încasarea mijloacelor bănești, inclusiv în valută străină, de pe conturile bancare ale contribuabilului restanțier și/sau ale debitorului acestuia se aplică în partea ce ține de încasarea majorărilor de întârziere și amenzilor calculate după data intrării în vigoare a prezentei legi;

c) urmărirea restanțelor la majorări de întârziere și la amenzi prin ridicarea de la contribuabilul restanțier și/sau debitorul acestuia a mijloacelor bănești în numerar, inclusiv în valută străină, se aplică în partea ce ține de încasarea majorărilor de întârziere și a amenzilor calculate după data intrării în vigoare a prezentei legi;

d) urmărirea restanțelor la majorări de întârziere și la amenzi prin aplicarea sechestrelor și valorificarea bunurilor sechestrate și/sau gajate se aplică în partea ce ține de încasarea majorărilor de întârziere și a amenzilor calculate după data intrării în vigoare a prezentei legi.

(4) De la data intrării în vigoare a prezentei legi și pînă la data de 31 martie 2023 inclusiv se suspendă acțiunile întreprinse de executorii judecătorești pentru executarea silită a obligațiilor fiscale sub formă de majorări de întârziere și/sau amenzi calculate pînă la data intrării în vigoare a prezentei legi.”

Aplicarea acestor modificări ar permite resetarea relațiilor cu SFS și reluarea activităților de producere.

In speranța acceptării acestor propuneri,

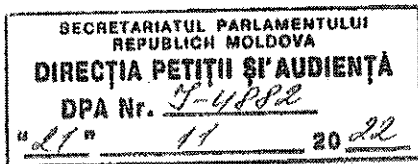
Best Regards,

Veselin Rodideal

General Director,

Floare Carpet S.A.

e-mail: vr@floarecarpet.md

Министерству финансов РМ

Копия: Парламенту РМ

Правительству РМ

Министерству Экономики РМ

В отношении проекта налоговой и таможенной политики на 2023 год¹ группа Contabil News высказывает следующие возражения.

Подходный налог

Обособленная ставка (ст. 15 а) НК). Ступенчатое налогообложение для граждан, ИП и профессионалов в юстиции несправедливо: 12% до 1 млн леев и 18% свыше – нарушает конституционный принцип равенства (ст. 16 Конституции РМ), справедливое распределение налогового бремени (ст. 58 Конституции РМ) и налоговой справедливости (ст. 6 (8) с) НК).

Освобождение небольших предприятий (ст. 15 b¹) НК). Условие об освобождении, привязанное к невыплате дивидендов, вызывает много вопросов:

- Почему такое освобождение дано лишь при налогообложении общим режимом (12%) и почему только небольшим предприятиям, это ведь несправедливо? При этом основная часть небольших предприятий являются плательщиками налога с доходов в размере 4%. Нужно помнить о справедливом распределении налогового бремени (ст. 58 Конституции РМ).
- Как определять и платить налог в рассрочку?
- Как декларировать налог в годовой декларации, если дивиденды могут быть выданы в любой момент после ее сдачи?
- Если налог нужно платить при распределении дивидендов – то каковы сроки выплаты?

¹ <https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiectul-de-lege-cu-privire-la-modificarea-unor-acte-normative-politica-fiscala-si-vamala-pentru-anul-2023/9259>

Дарение имущества (ст. 21 (5¹) НК). Непонятно, относится ли данная норма к дарению в благотворительных/спонсорских целях? Как можно использовать понятие «рыночной стоимости», которое неопределено в условиях законодательства РМ и противоречит принципу достоверности налогообложения (ст. 6 (8) b) НК)? При введении требований о рыночной цене (не говоря уже о существующих), государство должно обеспечить прозрачность налогообложения, к примеру, создать доступную информацию о рыночных ценах в разное время на сайте Статистики или Минэкономики. При этом учесть, что информация должна быть доступной и оперативной, а если ее опубликуют через полгода – грош ей цена.

Пустая норма (ст. 24 (19²) НК). Добавленное предложение о том, что другие расходы вычитаются по НК – бессмысленно, во-первых, данная статья не ограничивает, а расширяет право, а во-вторых, это и так понятно, ведь в этом задача НК – определять правила налогообложения (и вычета в т.ч.).

Ускоренная амортизация для больших (ст. 26¹ (6¹) НК). И снова появляется несправедливость – почему только большие предприятия могут использовать больший вычет? Объяснение освобождением небольших от налогообложения не годится, ведь это разные элементы, а соответственно, и суммы налогообложения. Кроме того, данная «льгота» отодвигает налоговую амортизацию от бухгалтерской, в то время как задача при введении нового метода была именно их приближение. Снова нарушается конституционный принцип равенства (ст. 16 Конституции РМ) и справедливого распределения налогового бремени (ст. 58 Конституции РМ).

Актив в активе (ст. 26¹ (19) НК). Данная норма непонятна и вызвала разные интерпретации у специалистов при обсуждении: то ли в налоговых целях остаточная стоимость актива, использованного для создания другого актива, включается в стоимость последнего, то ли она продолжает амортизироваться и дальше, как в начале. Тут помимо неясности, которая,

естественно, может породить ошибки (санкционируемые!), снова возникает разрыв между налоговой и бухгалтерской амортизацией.

Стагнация размера освобождений (ст. 33-35 НК). Игнорирование неизменного правила индексации освобождений в году с галопирующей двузначной инфляцией не только показывает неуважение к гражданам, но и явно несправедливо, в то время как Конституция РМ декларирует равенство и справедливость.

Расходы по НДСУ/МСФО (ст. 44 (9) НК). Предлагаемое новшество сомнительно и вызывает вопросы – при каждой актуализации НДСУ/МСФО возникнут необлагаемые разницы? Это очень размытое, недостоверное правило.

Налог в СЭЗ (ст. 49 НК). Предлагается указать налог по ст. 15 b) НК, но разве экономические агенты в СЭЗ ограничены видом подоходного налога? Ведь это могут быть, к примеру, ИП (ст. 15 а) НК) или небольшие предприятия (ст. 54³ НК). Снова речь о нарушении принципа налоговой справедливости.

Туман в отношении нерезидентов (ст. 70-75 НК). Существующие неясности по налогообложению нерезидентов, а именно, наличие облагаемого дохода в зависимости от места его получения, сменяются еще большей неясностью – облагается весь доход нерезидента, происхождение которого *ИЗ* Молдовы, т.е. практически любые платежи молдавских экономических агентов нерезиденту по ст. 71 НК уже будут облагаться. Отметим, что ст. 71 НК (доход в Молдове) идентична по списку дохода ст. 72 НК (доход не в Молдове). Данные изменения грубо попирают Конституцию, в которой сказано, что государство должно обеспечивать свободу торговли и предпринимательской деятельности, защиту добросовестной конкуренции, создание благоприятных условий для использования всех производственных факторов, защиту национальных интересов в сфере экономической, финансовой и валютной деятельности (ст. 126 Конституции РМ).

Сертификат о резидентстве (ст. 79³ НК). Непонятно намерение укоротить срок применения сертификата о резидентстве в условиях нынешнего чрезвычайного положения в мире из-за военных действий, понятно было бы не просто оставить существующий срок в 60 дней следующего года, но даже его продление.

НДС

НДС на импорт услуг (ст. 109 (2) НК). Возврат даты платежа НДС на импорт услуг (для плательщиков) вернется к определенной дате, что очень печально, т.к. такой НДС оплачивается вне зависимости от переходящего зачета. Это заставит налогоплательщика мониторить все перечисления в текущем режиме, чтобы успеть перечислить НДС в нужный день. В редакции 2022 года этой статьи у налогоплательщиков есть время обработать информацию, проанализировать является ли услуга импортируемой согласно условиям ст.111 НК, получается, что нарушается принцип налоговой справедливости, т.к. устанавливается дискриминационное отношение к разным налогоплательщикам в отношении даты определения и оплаты налога.

Обратное налогообложение (ст. 94 е) НК и другие). Неоднократно было доказано, что метод обратного налогообложения непродуман и содержит множество изъянов. Один из изъянов уменьшили (срок уплаты НДС), однако это не решает прочие². Неоднократно в группе обсуждались ситуации, когда спустя месяцы и даже годы добросовестного налогоплательщика ошарашивают информацией, что какой-то из его поставщиков был на момент покупки несостоятельным, а значит его НДС, указанный в накладной недействителен, и этот НДС следовало оплатить покупателю, с расчетом всего шлейфа штрафов и пени. Такое положение в

² До сих пор у налогоплательщика нет доступа к регистру несостоятельных предприятий.

корне нарушает сразу два налоговых принципа: достоверности и справедливости. Считаем, что данный метод нужно отменить.

Рефактурируемые, но так и неясные (ст. 117¹ (10) НК). До сих пор в Налоговом кодексе нет понятия рефактурируемых услуг, что вызывает множество неопределенностей и неясностей (вопреки принципам налогообложения).

Продление срока для выписки накладной (ст. 117¹ (13) НК). Аналогичное упоминание нужно внести в ст. 102 (12) НК, чтобы предоставить покупателям право на вычет в месяце поставки.

Налоговое администрирование

Банковские счета (ст. 167 НК). В редактировании данной статьи есть технические неточности.

Отчеты в электронном виде (ст. 187 (2¹) i) НК). Предложение обязать абсолютно все предприятия сдавать отчеты в электронной форме не основано на изучении возможностей компаний, находящихся в селах, где доступ к информации довольно ограничен и к интернету усложнён, да и бухгалтеры в основном пенсионного возраста.

Ограничения в корректировке отчетов (ст. 188 (4¹) НК). Ограничение существующего ныне права налогоплательщиков на корректировки отчетов РС-21, IALS-21 – это огромный шаг назад, в темное прошлое, плюс ограничение права налогоплательщика исправить допущенные ошибки добровольно, без бюрократии, без ожидания неприятной проверки. Корректировка РС-21 зачастую производится по просьбе НКСС с целью исправить период больничного либо отпуска, для того чтобы сотрудник получил выплаты по больничному листу от НКСС. Считаем, что норма не должна быть принята. Если ограничения будут приняты – это нарушит ст. 54 Конституции РМ об ограничении осуществления прав и свобод.

Жуткая темнота трансфертных цен (ст. 189¹ и другие НК). Данные положения абсолютно неприменимы, как минимум, в ближайшие несколько лет и без четкого регулирования прав Налоговой службы. Вот самые яркие ужасы и неясности этого проекта:

- размеры штрафов, ведь бюджету это не наносит по сути ущерба,
- непонятно, относится ли проект к сделкам между гражданами,
- много размытых понятий и действий, требований, к примеру бремя доказывания лежит на налогоплательщике – а как именно ему следует это делать?
- понятие «трансфертной цены» содержит слова «установленные или введенные условия, правила» - какие именно условия и правила, кем они установлены?
- понятие «принципа вытянутой руки» назван международным стандартом – каким, чьим, откуда?
- неограниченные полномочия даны ГНС и Минфину, в то время как Закон 235/2006 устанавливает, что «материальные и процедурные нормы инициирования дела, его ведения и ликвидации, а также контроль за ведением дела устанавливаются законами» (ст. 14 (1)),
- полное отсутствие прозрачности, так как непонятно, как ГНС установит, что сделка имела место для ухода от налогов, как будет определена трансфертная цена согласно принципу вытянутой руки, если из понятий проекта это совсем не ясно?
- непонятно как определять цену уникального товара, когда другого покупателя просто нет,
- непонятно относится ли все это к сделкам с нерезидентами, и где узнавать рыночные цены на мировом рынке? Кто это будет публиковать и где брать информацию?
- неподъемная нагрузка на некрупные предприятия, которые не имеют ресурсов для ведения досье по трансфертному ценообразованию.

Данное неприемлемое новшество нарушает одновременно несколько принципов Конституции и Налогового кодекса. Не нужно спешить принимать столь сомнительные нормы в ущерб народу и имиджу власти.

Incasso на счетах налогоплательщика (ст. 197 (1) НК). Замена права Налоговой службы на обязанность блокировать счета на следующий день после возникновения долга налогоплательщика – большая ошибка, т.к. очень даже нередко долга на самом деле не существует, наоборот проблема в учете Налоговой службы (либо информация не дошла из-за оплаты по единому счету, либо информационная система работает с изъятиями, есть и другие причины). Тут грубо и прямо нарушается конституционное право частной собственности (ст. 46 Конституции РМ). Считаем, что недопустимо внедрять такую норму, нужно наоборот, обязать Налоговую службу перед блокировкой оповестить налогоплательщика, чтобы тот мог в случае недостоверности информации выяснить этот момент.

Налоговая проверка (ст. 214 (8) НК). В двух местах отредактированной статьи используется термин «entităȚii» в отношении ГНС, что неверно. Напоминаем о большом законодательном пробеле, недопустимом в цивилизованном государстве – практически отсутствуют четкие правила налогового контроля, которые должны быть законно опубликованы в Официальном мониторе, а это значит, что согласно Конституции РМ неопубликованные нормы недействительны.

Косвенные методы (ст. 226¹¹ (5) h) НК). Новая редакция непонятна – речь о найме транспортных средств у гражданина, или гражданину?

Срок исковой давности (ст. 265 НК). Непонятно, почему правила Гражданского кодекса оговорены только в разделе срока давности для погашения налоговых обязательств? Это нарушает принцип достоверности налогообложения, и к тому же, права налогоплательщика.

Повторная проверка (ст. 271 НК). Предложение внести правило взыскания установленного долга при первичной проверке абсолютно недопустимо – нередко на практике к повторной проверке прибегают, когда

налогоплательщик обоснованно не согласен с результатами первичной проверки и желает обжаловать. Тут нарушается принцип права на защиту из ст. 26 Конституции РМ.

Взносы соцстраха

Неясные субъекты налогообложения (ст. 4 (1⁴) Закона 489/1999).

Непонятно как назначение всей ст. 4 Закона 489/1999, так и ее дополнение в условиях, когда субъекты налогообложения указаны в приложении 1 названного закона. Кроме того, неясности возникают из-за того, что учредителем (asociat) компании могут быть и юридические лица.

Взносы медстраха

Возмещение медстраха при найме (ст. 23 (2) Закона 1593/2002).

Непонятно каким образом гражданам возместят фиксированный взнос медстраха при их последующем найме – кому подавать заявление, в какой срок возместят?

Бесправные граждане (ст. 23 (3) Закона 1593/2002). Граждане, которых нанимают по гражданскому договору, не имеют права ни на возврат фиксированного взноса медстраха, ни на освобождение от процентуального взноса. Но хуже всего, что граждане, работающие по гражданскому договору не застрахованы в системе медстраха, хотя и оплачивают взносы! Это грубое нарушение конституционного принципа равенства (ст. 16 Конституции РМ) и справедливого распределения налогового бремени (ст. 58 Конституции РМ)!

Деятельные пенсионеры/инвалиды пусть все же платят медстрах? (ст. 23 (4) Закона 1593/2002). Перечень пенсионеров и инвалидов, освобожденных от уплаты медстраха уменьшается на:

- учредителей ИП,
- патентообладателей,
- независимых торговцев по ст. 69⁶-69¹³ НК,

- закупщики по ст. 69¹⁴-69¹⁹ НК.

Такая ситуация многократно ухудшает финансовое положение указанных лиц, пытающихся выжить. Требуется оставить норму в той же редакции, учитывая и требования ст. 47 и 51 Конституции РМ.

* * *

В последнее время, к сожалению, углубляется тенденция по отсутствию диалога между госструктурами и бизнес средой. Положительная и адекватная реакция на данное письмо, возможно, переломит ситуацию. Надеемся на улучшение указанной тревожной ситуации.

С уважением,
Елена Яворская, администратор группы Contabil News (на facebook.com)
м. Бэлць, ул. Викторией 38

*P.S. Петиция подписана мобильной подписью (может быть проверена на msign.gov.md).
Просим сообщить № и дату регистрации. Просим ответ отправить на cireselena@mail.ru.*

*Obiecții și propuneri CNPM
la politica fiscal vamală 2023*

<p>Art. I. - Legea nr.845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi (publicată în Monitorul Parlamentului Republicii Moldova, 1994, nr.2, art.33), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>La articolul 6, după alineatul „să încaseze de la cetățeni plăți în numerar în sumă ce nu depășește 100000 de lei pentru fiecare tranzacție pentru bunurile sau serviciile comercializate” se introduce un alineat cu următorul cuprins:</p> <p>„să efectueze în raport cu persoanele fizice plăți în numerar aferente veniturilor specificate la art.90 alin.(3) și art.90¹ din Codul fiscal în mărime ce nu depășește 10 000 de lei pentru fiecare tranzacție, dar nu mai mult de 100 000 de lei anual;”.</p>	<p>Măsura propusă se va reflecta asupra întreprinderilor care arată în contabilitatea sa tranzacții în numerar. Totuși membrii CNPM indică faptul ca cei care nu reflectă aceste operații nu vor fi afectați de această modificare.</p>
<p>Art. II. - Legea taxei de stat nr.1216/1992 (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr.53-55, art.302), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>1. Articolul 3 se completează cu punctul 21) cu următorul cuprins:</p> <p>„2¹) pentru înregistrarea de către persoanele fizice care nu practică activitatea de întreprinzător a contractelor de înstrăinare a mijloacelor de transport începând cu a 4 tranzacție pe parcursul unui an calendaristic 8000 lei.”.</p>	<p>Măsura propusă este atribuită la „semi-masură” și anume situația invocată poate fi depășită prin import a autovehiculelor prin instituția procurii, respectiv acestea se vor înregistra direct pe beneficiarul final.</p>
<p>Art. IV. - Codul fiscal nr.1163/1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>La articolul 5, punctele 24), 25) și 45) se abrogă.</p>	<p>Excluderea acestor puncte tine de introducerea preturilor de transfer. Totuși ar fi bine să rămână norme legate de prețul de piață, deoarece acestea sunt importante nu doar în relațiile cu părțile afiliate, dar mai multe situații, inclusiv în scopul de administrare TVA</p>
<p>La articolul 15:</p> <p>litera a) va avea următorul cuprins:</p> <p>„a) pentru persoane fizice, întreprinzători individuali și persoanele care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției și în domeniul sănătății în mărime de:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 12% din venitul anual impozabil ce nu depășește suma de 1 000 000 lei; - 18% din venitul anual impozabil ce depășește suma de 1 000 000 lei;”. <p>litera b), după cuvântul „juridice” se completează cu textul „ , cu excepția celor prevăzuți la litera b1)”;</p> <p>se completează cu litera b1), cu următorul cuprins:</p>	<p>Membrii CNPM consideră ca o asemenea intervenție va fi necesară de introdus, totuși opiniile au fost divizate asupra faptului oportunității acestei măsuri începând cu 2023. Având în vedere cele relatate propunem amânarea implementării metodei de impozitate progresivă a persoanelor fizice pentru mai târziu.</p>
<p>„b1) pentru întreprinderile clasificate ca întreprinderi micro, mici sau mijlocii conform prevederilor Legii nr.179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, pe perioada fiscală</p>	<p>1. Reieșind din conceptul propus rezulta, ca mecanismul propus este o scutire temporară, sau o amânare de achitare a impozitului, dar nu impozit la cota zero.</p>

<p>2023-2025, inclusiv - în mărime de 0 % din venitul impozabil nedistribuit sub formă de dividende.”.</p>	<p>2. În această formulare (amânare) vor apărea mai multe neclarități și complicații (cum se va determina venitul ce urmează a se impozita, dacă dividendele se achită parțial în condițiile în care suma veniturii impozabil și cel contabil sunt diferite. În plus va fi necesar de ținut cont de perioada pentru care se achită dividende, etc.</p> <p>3. Pentru a evita aceste aspecte, este rațional a se implementa normele care existau în legislația fiscală în a. 2008</p> <p>4. Referința la categoriile de companii care vor beneficia de aceste norme este clară, dar apar un șir de neclarități spre exemplu la perioada exactă la care aceste criterii trebuie să fie îndeplinite (pentru anul precedent, curent, etc.). Și care vor fi regulile, în cazul, în care pentru următorul an fiscal compania va ieși din categoria respectivă. Considerăm că aceste facilități trebuie acordate tuturor entităților?</p> <p>5. Odată cu implementarea acestui concept este necesar de modificat noțiunea de dividend, deoarece la moment și majorarea capitalului social din contul profitului nerepartizat se considera dividend. Este o abordare veche incorectă și în condițiile acestor norme facilitare va fi necesară foarte mult.</p> <p>La fel ținem să atragem atenție asupra faptului în condițiile cotei „o” conceptul preturilor de transfer nu mai are sens fiscal ci vor duce doar la majorarea cheltuielilor entităților. În altă ordine de idei prețurile de transfer se aplică doar întreprinderilor mari.</p>
<p>Articolul 21 se completează cu alineatele (51) și (6) cu următorul cuprins: „(5¹) Agentul economic care face o donație sub formă de bunuri pentru care nu se calculează amortizarea, se consideră că a vândut bunul donat la un preț ce reprezintă mărimea maximă dintre valoarea contabilă și valoarea de piață la momentul donării.</p>	<p>Nu este o redacție reușită – propunem unificare și de menționat – valoarea fiscală. Este rațional de examinat posibilitatea instituirii unui articol separat în CF legat de donații – cum a fost și anterior, în care de specificat toate regulile legate de donație – atât a MB, cit și a celor sub forma nebanască. Totodată de menționat și despre valoarea fiscală a bunului pentru persoana, care a primit donația precum și alte aspecte tehnice.</p>
<p>(6) Veniturile contribuabililor care desfășoară activitate de întreprinzător obținute din tranzacțiile economice cu fondatorii sau alte persoane interdependente efectuate la preț mai mic decât prețul de piață se vor ajusta în scopuri fiscale la prețul de piață.”</p>	<p>1. Norma analogică rezultă din art. 56. – se considera ca vânzare la prețul de piață.</p> <p>2. Cum se va determina prețul de piață, dacă aceste noțiuni au fost excluse?</p> <p>3. Odată ce se introduc asemenea norme mai dure, este important de dat o definiție mai exhaustivă a noțiunii de persoană interdependentă. La moment această are o formă interpretabilă (prevederile legate de controlul direct sau indirect). În plus este necesar de prevăzut și regulile pentru cealaltă parte, care procura aceste servicii – va avea sau nu dreptul la deducere tot reieșind din valoarea de piață, la</p>

	care s-a impozitat compania? (normele date sunt similare celor legate de preturile de transfer)
1. La articolul 24: „(19 ²) Se permite deducerea cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru orice plăți efectuate în folosul angajatului, în raport cu care au fost calculate contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii și/sau au fost reținute primele de asigurare obligatorie de asistență medicală și impozitul pe venit din salariu, datorate de angajator și angajat. Prevederile prezentului alineat nu limitează dreptul la deducere în scopuri fiscale a altor tipuri de cheltuieli conform prevederilor prezentului Cod.”	Modificarea redacției acestui alineat nu aduce plusvaloare, deoarece nu este specificat în mod univoc care alte tipuri de cheltuieli sunt menționate. Acest fel de abordare va genera un val de adresări către MF și SFS pentru a da interpretare asupra cheltuielilor eligibile.
9. La articolul 26 ¹ : (6 ¹) Prin derogare de la prevederile alin.(6), întreprinderile mari clasificate în conformitate cu prevederile Legii nr.179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, pot utiliza metoda amortizării accelerate pentru primul an de punere în funcțiune a mijlocului fix. Mărimea amortizării mijlocului fix ce urmează a fi dedusă se determină, după cum urmează: - pentru primul an de utilizare, amortizarea nu poate depăși 50% din costul de intrare a mijlocului fix; - pentru următorii ani de utilizare, amortizarea se calculează prin raportarea valorii neamortizate a mijlocului fix la durata de funcționare utilă rămasă a acestuia.” se introduce alineatul (19) cu următorul cuprins:	1. Legea nr.179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii nu stabilește definiția entităților mari, ci doar a celor micro, mici și mijlocii, rezulta nemijlocit din denumirea legii. 2. Norma poartă un caracter discriminatoriu în raport cu entitățile de cellalt.
„(19) Suma amortizării mijlocului fix care participă la crearea unui nou mijloc fix nu se include în costul de intrare a acestuia.”	Norma presupune că aceste sume vor fi nedeductibil în scop fiscal. În opinia noastră această abordare este absolut incorectă. În opinia noastră SFS urmează doar a preciza când mai corect se va deduce aceasta amortizare – în anul în care se va forma acest mijloc fix nou, sau în anii în care se va exploata acesta, așa după cum se înregistrează și în evidența contabilă.
La articolul 44 alineatul (9), după sintagma „IFRS” se introduce textul „sau de la implementarea unui nou standard sau a unor actualizări a standardelor intrate în vigoare”.	Este o norma neunivocă și ar putea fi interpretată. În plus este prea „individuală” și cu mare probabilitate în defavoarea bugetului
„Articolul 70. Dispoziții generale privind impozitul pe veniturile obținute din Republica Moldova de nerezidenți (1) Nerezidenții care obțin venituri impozabile din Republica Moldova au obligația de a plăti impozit conform prezentului capitol și sunt denumiți în continuare contribuabili.	Se necesită reformulare – nu în toate situațiile nerezidenții de sine stătător achita impozitul pe venit. (în special în cazul în care se face reținerea la sursa de plată)
(2) Impozitul stabilit prin prezentul capitol, denumit în continuare impozit pe veniturile obținute din Republica Moldova de nerezidenți,	Ținem să atragem atenția asupra faptului că articolul dat reglementează și impunerea reprezentanțelor permanente. Dar

se aplică asupra veniturilor brute impozabile obținute din Republica Moldova.	reprezentanțele se impozitează din venitul brut, deci intervenția este una nereușită.
La articolul 71: denumirea articolului va avea următorul cuprins: „Articolul 71. Veniturile obținute din Republica Moldova de nerezidenți”;	Redacția existentă este mai reușită. Nu are sens reformularea Redacția anterioară este mai potrivită legată de sursa de venit impozabilă – cea obținută în RM
alineatul (1), prima propoziție va avea următorul primite în Republica Moldova sau în străinătate, se consideră: cuprins: „Veniturile obținute din Republica Moldova de nerezidenți, indiferent dacă sunt	Abordare foarte confuză. Opinăm asupra faptului de definire separată a veniturilor obținute pe teritoriul RM – abordare analogică ca și în cazul TVA, unde se pot atribui careva servicii la cele obținute pe teritoriul RM.
1. La articolul 75: alineatul (1) va avea următorul cuprins: „(1) Veniturile obținute din Republica Moldova de nerezidenți care desfășoară activitate printr-o reprezentanță permanentă, se consideră veniturile specificate la art.71 lit. b) –m), r), t) și u).”;	Reprezentanțele permanente pot desfășura orice activitate, inclusiv să vândă mărfuri ca și alte persoane juridice rezidente.
la alineatul (2): cuvintele „în Republica Moldova” se substituie cu cuvintele „din Republica Moldova” litera a) se abrogă.	CNPM își exprimă dezacordul cu modificările propuse la acest alineat. Autorii nu au prezentat raționamente pentru această abordare. Entitățile vor întâmpina dificultăți enorme în realizarea obligațiilor menționate (cu alte cuvinte nu le vor putea realiza) și se sfidează practica internațională existentă.
1. La articolul 793 alineatul (2), textul „Certificatul de rezidență emis pentru o perioadă fiscală este aplicabil și pe perioada primelor 60 de zile ale perioadei fiscale următoare” se substituie cu textul „Certificatul de rezidență este valabil pentru anul/anii pentru care este emis”, iar textul „pentru anul calendaristic respectiv” se exclude	Nu se susține. Versiunea existentă este mai reușită
„(3 ⁸) Persoanele specificate la art.90 rețin un impozit în mărime de 12% din veniturile de la valorile mobiliare de stat obținute de către persoanele fizice.”	Norma este vagă și nu oferă soluții în vederea identificării celor care poartă aceste obligații (băncile, deponenții poate alții) dar și mecanismul cum se determină venitul impozabil menționat în acest alineat.
La articolul 117 ¹ alineatul (13) se completează cu un enunț cu următorul cuprins: „În cazul utilizării e-facturii, furnizorul eliberează factura fiscală în termen ce nu poate depăși 10 zile calendaristice ale lunii următoare celei în care a avut loc livrarea documentată prin avizele respective.”	De ce doar e factura?
1. Articolul 189 alineatul (2) va avea următorul cuprins: „(2) Dacă în timpul controlului fiscal sumele impozitelor și taxelor care urmau să fie vărsate la buget nu pot fi determinate din lipsă de contabilitate ori din cauza ținerii ei neconforme, dacă contribuabilul (reprezentantul acestuia) sau persoana lui cu funcție de răspundere nu prezintă, în totalitate sau în parte, documentele de	Punerea în aplicare a acestor norme trebuie revăzută ținând cont de următoarele aspecte: 1. Trebuie definite clar situațiile în care evidența contabilă lipsește parțial – când aceasta poate fi considerat în acest mod 2. Mecanismul de aplicare a metodelor din surse indirecte ar fi mai corect să fie aprobat prin HG pentru a exclude diferite interpretări

<p>evidență și/sau dările de seamă fiscale, Serviciul Fiscal de Stat calculează impozitele și taxele prin metode și din surse indirecte.</p> <p>Serviciul Fiscal de Stat efectuează recalcularea obligațiilor fiscale calculate prin metode și din surse indirecte după restabilirea evidenței, în conformitate cu legislația, sau după prezentarea documentelor respective.</p> <p>La solicitarea contribuabilului, recalcularea obligațiilor fiscale calculate prin metode și din surse indirecte se efectuează doar în cazul în care contribuabilul a restabilit evidența și a prezentat actele organului fiscal, nu mai târziu de un an din data aducerii la cunoștință a deciziei asupra cazului de încălcare a legislației.”.</p>	<p>3. Cum poate fi restabilita evidenta contabila – copiile de documente restabilite de la parteneri, bănci sunt suficiente?</p> <p>4. Perioada in care evidenta contabila poate fi restabilita ar trebui sa fie mai mare de 1 an.</p>
<p>Titlul V se completează cu articolul 1891 cu următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 1891. Neacceptarea sau recalificarea tranzacțiilor de către Serviciul Fiscal de Stat.</p> <p>(1) În cazul în care, în cadrul controlului fiscal, se va stabili că o anumită tranzacție a fost încheiată și/sau realizată în scopul evitării sau reducerii obligațiilor față de Bugetul Public Național, Serviciul Fiscal de Stat nu va lua în considerare această tranzacție sau o va recalifica conform scopului economic real al acesteia, cu calcularea, după caz, a obligațiilor aferente corespunzător recalificării efectuate.</p>	<p>Norma în cauza poate fi foarte interpretativa. Respectiv cel puțin la aceasta etapa va fi necesar de menționat, ca modul de recalificare trebuie aprobat de Guvern. Prin acest Regulament ar trebui de stabilit criteriile după care SFS constata evitarea sau reducerea obligațiilor, in afara de cele care se încadrează in cadrul legal. Comentariile din alin. (2) sunt foarte generale si insuficiente</p>
<p>(3) În scopul aplicării prevederilor prezentului articol și calculării obligațiilor ca urmare a neacceptării sau recalificării tranzacțiilor, Serviciul Fiscal de Stat va efectua controlul fiscal și poate determina obligațiile în privința tuturor părților implicate</p>	<p>Nu prea este clara ideea alineatului</p>
<p>(4) Sarcina probațiunii în vederea demonstrării scopului de încheiere și/sau realizare a tranzacției în condițiile pretinse de contribuabil, aparține acestuia din urmă.</p>	<p>Esența alineatului constă în faptul ca reprezentantul SFS la intima convingere poate recalifica tranzacțiile, dar sarcina de probațiune îi revine contribuabilului. Abordarea propusă este absolut inacceptabilă. Recalificarea trebuie însoțită de argumentarea corespunzătoare. Abordarea propusă vine în disonanță cu politicile anti-corupționale ale Guvernului</p>
<p>(5) În vederea stabilirii scopului real și recalificării unui împrumut, Serviciul Fiscal de Stat se va axa, în principal, pe următorii factori:</p> <p>h) comportamentul împrumutatului în raport cu alți creditori;</p>	<p>Cum ar putea fi recalificat împrumutul? Sunt norme foarte generale.</p>
<p>„Capitolul 112 REGULI SPECIALE REFERITOR LA DETERMINAREA PREȚURILOR DE TRANSFER CONFORM PRINCIPIULUI LUNGIMII BRAȚULUI</p>	<p>Este prematura implementarea acestui concept din mai multe motive:</p> <p>1. conceptul este foarte complex si nu poate intra in vigoare in termenii indicați în proiect. După dezbateri, aprobare si ulterior publicare companiile urmează sa le studieze mai amănunțit</p>

	<p>conținutul și să posede timp rezonabil pentru implementare</p> <p>2. acest concept va aduce o plusvaloare infimă în condițiile în care se va implementa cota „o” la impozitul pe venit</p> <p>3. În implementarea preturilor de transfer sunt cointeresate mai mult țările, în care cota impozitului pe venit este mai mare decât media în regiune. În Moldova însă situația este inversă. Respectiv companiile multinaționale dimpotrivă – sunt mai cointeresate să migreze veniturile sale către Moldova, unde cota este mai mică decât în regiune.</p> <p>4. mai potrivit ar fi includerea acestuia în titlul II al CF, deoarece ține de impozitul pe venit</p> <p>5. noțiunea de persoană afiliată poate fi asimilată noțiunii de persoană interdependentă. Respectiv una din acestea urmează să fie omisă pentru excluderea inutilă a dublărilor de noțiuni</p> <p>6. Cota de afiliere de 25% este prea mică pentru primii ani de implementare a preturilor de transfer. Pentru început ar fi bine să se focalizeze pe tranzacțiile mai semnificative și relațiile de afiliere mai consistente – mai mari de 50%</p> <p>7. Implementarea acestui concept urmează să fie aninată și din cauza faptului, că actele normative, ce urmează să fie elaborate de către MF, la care se face referire în acest capitol încă nu au fost elaborate. Respectiv mecanismul nu va fi clar stabilit.</p> <p>8. funcționarii fiscalului nu au pregătirea necesară și aceasta va fi o povară pentru toate părțile implicate, deoarece vor apărea multe interpretări</p> <p>9. pregătirea dosarului preturilor de transfer este destul de costisitor, însă avantajele pentru stat sunt foarte neînsemnate</p> <p>10. nu cred că există o analiză a impactului acestui concept</p>
<p>Articolul 226¹⁹. Prezentarea informației privind prețurile de transfer</p> <p>(2) Modul și forma de prezentare se stabilește de Ministerul Finanțelor. Informația privind prețurile de transfer se prezintă nu mai târziu de data de 25 a lunii a treia după finele perioadei fiscale de gestiune.</p>	<p>Norma nu explică care este perioada sau unde apare în textul legii.</p>
<p>Articolul 226²⁰. Întocmirea și prezentarea dosarului privind prețurile de transfer</p> <p>(5) Contribuabilul care nu se încadrează la prevederile alin. (1), sunt obligate să întocmească și să prezinte dosarul prețului de transfer numai la solicitarea Serviciului Fiscal de Stat.</p>	<p>Trebuie să se stabilească criteriile în care fiscalul are dreptul să solicite.</p>
<p>Articolul 226²¹. Metodele de verificare a prețurilor de transfer</p>	<p>În baza căror surse se va face de către SFS?</p>

<p>(2) În cazul în care contribuabilul nu prezintă datele necesare pentru a stabili dacă prețurile de transfer respectă principiul lungimii brațului, Serviciul Fiscal de Stat poate estima suma veniturilor sau cheltuielilor oricăreia dintre părțile afiliate în baza prețului determinat conform principiului lungimii brațului.</p>	
<p>(4) Sarcina probațiunii în vederea demonstrării respectării principiului lungimii de braț aparține contribuabilului</p>	<p>Chiar si cind anumite dubii are SFS???</p>
<p>Articolul 260 se completează cu alineatele (6) și (7), cu următorul cuprins: “(6) Neprezentarea, prezentarea incompletă sau tardivă a dosarului prețului de transfer se sancționează cu amendă de la 300 000 lei la 500 000 lei.</p>	<p>Suma este incomensurabilă! Pentru primii ani de aplicare ar trebui diminuată semnificativ. În plus trebuie corelată cu valoarea tranzacțiilor. Mai ales ca din articolele anterioare mai rezulta ca SFS poate desinestatator sa aplice preturile de piața si sa recalculeze obligațiile. Este o dublare de obligațiuni</p>
<p>Art. VII. - Articolul 4 din Legea nr.93/1998 cu privire la patenta de întreprinzător (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr.72-73 art.485), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatul (14) cu următorul cuprins: „(14) Desfășurarea activităților menționate la pozițiile 1.1 și 1.2 din anexa la prezenta lege se permite pînă în data de 01 iulie 2023 numai pentru titularii de patentă care, la data de 31 decembrie 2022, vor deține patente pentru activitățile respective.”.</p>	<p>Nu se susțin. Aceasta perpetuează de prea mulți ani</p>
<p>Art. XVIII. Legea nr.166/2017 cu privire la tichetele de masă (Monitorul Oficial al R. Moldova, 2017, nr. 364-370 art. 618), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează: 1. La articolul 4, alineatul (1), textul „între 35 și 55 de lei” se substituie cu textul „între 55 și 70 de lei”;</p>	<p>Cifra „70” se va substitui cu cifra „100”</p>

Analiza de impact la politica fiscală în domeniul accizelor la produsele de tutun

În prezent, Republica Moldova are un calendar echilibrat de creștere graduală a ratelor la toate categoriile de produse din tutun, aprobat și inclus în Codul Fiscal pentru anii 2021-2023 (în medie, acciza minimă crește cu +134 lei anual sau ~7 Euro în 2021-2023). Acest lucru a asigurat venituri bugetare stabile și sustenabile pentru Guvern (+11% an de an), predictibilitate pentru operatorii pieței și menținerea comerțului ilegal din țară (din contrabandă și contrafacere) la cote reduse. Comerțul ilegal în Moldova a atins un nivel de 4,1% în 2021, potrivit Ipsos Illegal Trade Research¹.

În baza calendarului aprobat din Codul Fiscal, în 2023, Republica Moldova va atinge o acciză minimă de 1103 lei / 1000 bucăți sau 58 Euro (+144 MDL sau +8 € față de 2022). Taxele vor reprezenta în anul 2023 peste 76% din prețul mediu al unui pachet vândut legal.

Se propune PĂSTRAREA ratelor de accize aprobate pentru anul 2023 și excluderea oricăror noi creșteri ale acestora.

Acest lucru va asigura în continuare un cadru fiscal previzibil pentru operatorii pieței și în special pentru cel mai taxat produs din Republica Moldova și va proteja fluxul stabil și sustenabil de venituri la bugetul de stat, excluzând riscul escaladării comerțului ilegal, al destabilizării pieței și al pierderilor semnificative pentru Bugetul de Stat și afacerile legale.

Nota Bene: Acciza în Ucraina a crescut într-un ritm accelerat în 2020-2022, urmărind atingerea minimului UE într-un timp scurt. Această grabă a condus la apariția masivă a fenomenului de contrabandă și comerț ilegal estimat la peste 22% din piață în luna august 2022 (Kantar Study)². **Ratele accizei din Ucraina pentru 2023 ating valori foarte apropiate de ratele din calendarul fiscal al Moldovei: Ad-valorem: 12%, Cota specifică: 1568 UAH /**

¹ <https://www.ipsos.com/ru-ru/illicit-trade-cigarettes-territory-republic-moldova-has-doubled-seven-months-2021>

² <https://chamber.ua/news/the-share-of-illegal-circulation-of-tobacco-products-in-ukraine-continues-to-grow-reaching-a-new-maximum/>

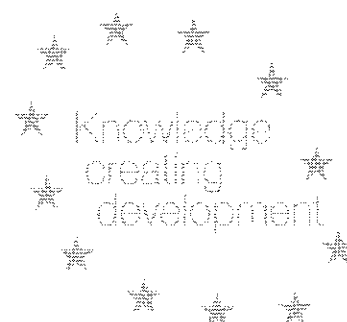

1000 bucăți sau 819 MDL (la cursul de schimb din noiembrie 2022) și Acciza minimă: 2097 UAH / 1000 bucăți sau 1095 MDL. Orice majorare peste acest nivel poate conduce la contrabanda produselor de tutun din Ucraina în Republica Moldova. Amintim și experiența noilor state membre UE, care au fost nevoite să armonizeze acciza la țigarete la nivelul minim din UE într-un ritm accelerat. În anii 2007-2010, România, Bulgaria, Lituania, Letonia etc. au majorat acciza cu 9-10 Euro / 1000 bucăți / an. În consecință, în 2010, comerțul ilegal cu țigarete a atins 54% în Letonia, 47% în Lituania, 40% în Bulgaria și 37% în România. Bugetul de stat al României a pierdut peste 1 Miliard Euro în 2010. După aceste fenomene adverse, toate noile state membre UE au aplicat o politică fiscală echilibrată, cu creșteri de maximum 5 Euro / 1000 bucăți / an. Același fenomen poate fi observat și în statele asociate cu UE, care, de asemenea, realizează aproximarea accizei cu nivelul minim din UE. În Muntenegru, creșterea accelerată a accizei în 2017-2018 (+39%) a condus la dublarea contrabandei și comerțului ilegal și la scăderea veniturilor bugetare cu 29%. Ulterior, Guvernul din Muntenegru a scăzut acciza în 2019, și veniturile bugetare și-au revenit.

Recomandăm ca Accizele să fie ajustate conform planului stabilit anterior, implementarea sistemului de localizare și urmărire să se facă în concordanță cu Bunile practici Europene, treptat pe parcursul a cel puțin 24 luni, iar reglementările excesive, care lipsesc în UE, să fie excluse, pentru a preveni apariția comerțului ilegal.

Aplicarea mecanismului de formare a prețurilor este inclusă în Programul de activitate al Guvernului „Moldova vremurilor bune” (pag. 26). Implementarea temporară în anii 2023-2025 a mecanismului de formare a prețului de comercializare cu amănuntul pentru țigarete și țigări de foi (cigarillos): 1. Va garanta venituri fiscale la bugetul de stat în creștere și previzibile; 2. Va contribui la realizarea politicilor de stat în domeniul sănătății; 3. Va elimina contrabanda cu produse din tutun super-ieftine către țările membre ale UE (România etc.).

Argumentarea economică și bugetar-fiscală. În 2015, pe piață au fost plasate spre vânzare 5.7 miliarde de țigarete (în baza datelor publicate de Serviciul Fiscal de Stat despre timbrele de acciz vândute). O dată cu majorarea graduală a accizei și implementarea

mecanismului de formare a prețului la țigarete în anii 2017-2019, din piață au dispărut așa-numitele produse din tutun vândute la prețuri foarte joase, nejustificate din punct de vedere economic, inclusiv sub valoarea de cost, iar volumul produselor din tutun disponibile pe piață s-a diminuat semnificativ până la 4 miliarde în 2019. În schimb, o dată cu eliminarea mecanismului de formare a prețului din 2020, volumul produselor din tutun disponibile pe piață a început din nou să crească în 2021 la 4.12 miliarde.

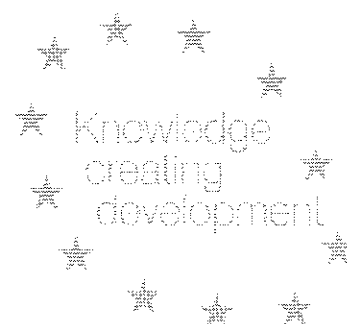
TVA-ul și componenta ad-valorem a accizei se aplică la prețul de vânzare cu amănuntul stabilit de producători și importatori. Această situație pune în pericol veniturile bugetare din componenta ad-valorem a accizei și TVA, care se colectează în funcție de prețul de vânzare cu amănuntul.

Amintim că circa 70% din produsele din tutun plasate pe piață în anii 2020-2022 după eliminarea mecanismului de formare a prețului au crescut în preț în medie cu câte 4 lei / an, iar prețul mediu estimat pentru 2022 este de 35 lei/pachet și va crește estimativ până la 40 lei în 2023.

Nomenclatura Combinată a mărfurilor a Republicii Moldova (Legea nr. 172 din 25.07.2014), la capitolul 24 prevede o Taxa vamală de 3 Euro/1000 bucăți la importul de produse din tutun de la poziția tarifară 2402 și pozițiile derivate: 2402 10 000, 2402 20, 2402 20 100, 2402 20 900, 2402 90 000, importate din statele membre ale Uniunii Europene, din țările membre ale Acordului Central European de Comerț Liber (CEFTA) și din Republica Turcia.

Această taxă vamală de import a fost introdusă în anul 2001 și nu există în raport cu produsele importate din statele CSI (de exemplu, Ucraina sau Rusia). Din acest motiv, toate companiile mari producătoare de țigarete prezente în Republica Moldova importau produsele de regulă de la fabricile proprii din Ucraina sau Rusia. Această taxă vamală de import a fost întotdeauna o barieră tehnică tarifară în calea transferului producției către fabrici mai apropiate situate în România sau alte state europene.

Este evident că această taxă reprezintă un impozit suplimentar pentru un produs deja extrem de taxat. În anul 2022, produsele din tutun sunt cel mai taxat produs din Republica Moldova, prin acciză: minim 959

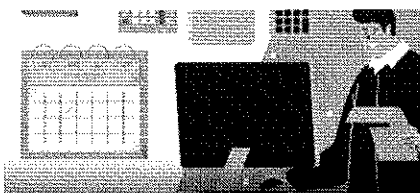

lei/1000 bucăți (sau 48 Euro/1000 bucăți la cursul de schimb mediu din anul curent) și TVA (20%), acestea reprezentând 74% în anul 2022 la nivelul prețului mediu ponderat.

Având în vedere că produsele din tutun sunt taxate în mod special prin acciză, în acest moment această taxă vamală aplicată doar pentru produsele importate crește semnificativ povara fiscală asupra produselor importate în prezent din UE, CEFTA și Turcia. Prin urmare, se propune reducerea acestei taxe până la cota „0” începând cu anul 2023 și transferul acestei taxe în componenta minimă a accizei, care se aplică în mod egal asupra tuturor produselor plasate pe piață, importate și fabricate în țară.

În spiritul angajamentelor privind crearea zonei de liber schimb aprofundate și cuprinzătoare între UE și Moldova și argumentelor expuse supra, această decizie va îmbunătăți cu siguranță climatul de afaceri și va asigura un acces pe piața Republicii Moldova mai facil pentru produsele din toate țările din UE, CEFTA și Turcia cu care Republica Moldova a intrat într-un parteneriat de liber schimb.

Comunitatea Auditorilor R.M. /
Сообщество аудиторов Р.М.

Către Ministerul finanțelor RM

Nr.1/1 din 21 noiembrie 2022

Comunitatea Auditorilor RM a analizat prevederile proiectului de Lege privind modificarea unor acte normative (politica fiscală și vamală pentru anul 2023) și propune următoarele completări la Codul Fiscal al RM:

No	Articole din proiectul de lege	Modificări și completări propuse	Argumentare
1	9.La articolul 26 ¹ : alineatul (2), cifrele „6000” se substituie cu „12000”;	Majorarea valorii mijloacelor fixe la 20.000 lei	Inflație 35%, prețuri în creștere la mijloace fixe
2	Nu există prevedere pentru majorarea scutirii personale	De a stabili pentru anul 2023 scutire personală în mărime de 36.000 lei, scutire personală preferențială la 42.000 lei, scutire pentru persoanele întreținute - 12.000 lei	Scutire curentă 27.000x35% (inflație) =9450 lei, scutire personală ajustată pentru inflație 36450 lei
3	16.La articolul 71 Veniturile obținute din Republica Moldova de nerezidenți”; alineatul (1), prima propoziție va avea următorul cuprins: „Veniturile obținute din Republica Moldova de nerezidenți, indiferent dacă sunt <i>primite</i> în Republica Moldova sau în străinătate, se consideră:”	La articolul 71 Veniturile obținute din Republica Moldova de nerezidenți”; alineatul (1), prima propoziție va avea următorul cuprins: „Veniturile obținute din Republica Moldova de nerezidenți, sunt astfel de venituri, al căror loc de livrare este Republica Moldova”.	De exemplu: Un nerezident poate presta servicii sau, de exemplu: vinde bunuri unui rezident în afara teritoriului Republicii Moldova fără a le importa pe teritoriul vamal al Republicii, rezultă din definiția prezentată că astfel de tranzacții ar trebui clasificate și ca venituri nerezidenților obținute pe teritoriul Republicii Moldova, deși nu este cazul.
4	19.La articolul 79 ³ alineatul (2), textul „Certificatul de rezidență emis pentru o perioadă fiscală este aplicabil și pe perioada primelor 60 de zile ale perioadei fiscale următoare” se substituie cu textul „Certificatul	Adaugă 79 ³ alineatul (2) se adaugă următoarele informații: Un rezident al Republicii Moldova poate obține un document care confirmă nerezidența unei persoane juridice prin verificarea informațiilor de pe site-ul web al autorităților	În conformitate cu prevederile Directivei (UE) 2019/770 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2019 Privind anumite aspecte referitoare la contractul de furnizare de conținut digital și de servicii digitale, informația digitală are aceeași forță juridică

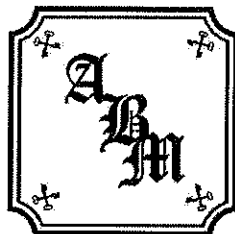
	de rezidență este valabil pentru anul/anii pentru care este emis”, iar textul „pentru anul calendaristic respectiv” se exclude	competente din străinătate (Ministerul Finanțelor, Ministerul Justiției, Inspectoratul fiscal sau alt organ oficial). Ca confirmare a verificării, rezidentul Republicii Moldova trebuie să aibă o copie a informațiilor primite de pe site-ul oficial al nerezidentului, un link către acest site și, dacă este necesar, o traducere a informațiilor de pe site.	ca cea prezentată pe suportul de hârtie.
5.	30. Articolul 109 alineatul (2) va avea următorul cuprins: „(2)La serviciile importate, termenul obligației fiscale de calculare a T.V.A. se consideră data importului sau achitarea serviciului, inclusiv plata în avans, în funcție de ce a avut loc mai înainte.”	Articolul 109 alineatul (2) va avea următorul cuprins: „(2) La serviciile importate, termenul obligației fiscale de calculare a T.V.A. se consideră data importului serviciului.	În primul rând, trebuie remarcat faptul că diferențele de curs pot apărea, pentru a evita acest lucru, este necesar să se stabilească apariția unei obligații fiscale la data importului
6.	76. Articolul 260 se completează cu alineatele (6) și (7), cu următorul cuprins: ”(6) Neprezentarea, prezentarea incompletă sau tardivă a dosarului prețului de transfer se sancționează cu amendă de la 300 000 lei la 500 000 lei.	Articolul 260 se completează cu alineatele (6) și (7), cu următorul cuprins: ”(6) Neprezentarea, prezentarea incompletă sau tardivă a dosarului prețului de transfer se sancționează cu amendă 1% din suma tranzacțiilor, dar nu mai mult de 100 000 lei.	Înăsprirea sancțiunilor în contextul crizei economice nu este o metodă eficientă de administrare fiscală

Cu respect
 Administrator
 Comunitatea auditorilor RM
 dr. în economie, conf.univer,
 auditor, CAP

Digitally signed by Lapițkaia Liudmila
 Date: 2022.11.21 12:37:23 EET
 Reason: MoldSign Signature
 Location: Moldova

Liudmila Lapițkaia

str. Tighina 49/3, of. 44, MD-2001, mun. Chisinau, Republica Moldova,
tel/fax (+373 22) 88 80 63; tel. (+373 22) 88 82 94
E-mail: info@abm.md

nr. 02-07/288
din 29.11.2022

Domnului Dumitru BUDIANSCHI
Ministru al Finanțelor

Stimate domn,

A.P. „Asociația Băncilor din Moldova” a examinat măsurile de politică fiscală și vamală pentru anul 2023 și Vă comunică următoarele.

1. Comunitatea bancară își exprimă îngrijorarea cu privire la propunerea de majorare semnificativă a cotei impozitului din dobânzile achitate în folosul persoanelor fizice rezidente de la 3% la 12%, în condițiile în care, în pofida eforturilor Băncii Naționale a Moldovei de a tempera consumul și a stimula economisirea prin majorarea exponențială a ratei de bază de la începutul anului, **volumul depozitelor la termen atrase de la persoanele fizice în primele 10 luni ale anului curent la nivelul sistemului bancar este în scădere cu 1.8 mlrd. lei față de perioada similară a anului precedent** (a se vedea Figura de mai jos).

O creștere majoră a cotei impozitului din dobânzile achitate de către bănci ar descuraja economisirea și ar face mai anevoioasă atragerea depozitelor de către bănci, or plasamentele bancare ale populației contribuie direct la finanțarea durabilă a economiei naționale, ceea ce ar face și mai dificilă și mai de durată redresarea economică a țării având în vedere contextul economic și geopolitic actual.

Majorarea cotei impozitului pentru veniturile din dobânzi trebuie să fie precedată de o analiză a impactului nu doar din perspectiva bugetară, dar și asupra sectorului financiar și a populației, pentru a nu crea un dezechilibru la nivel economic, și respectiv un efect invers asupra veniturilor bugetare.

În acest context dorim să prezentăm atenției DVS o analiză succintă a impactului financiar, social și bugetar al măsurii propuse.

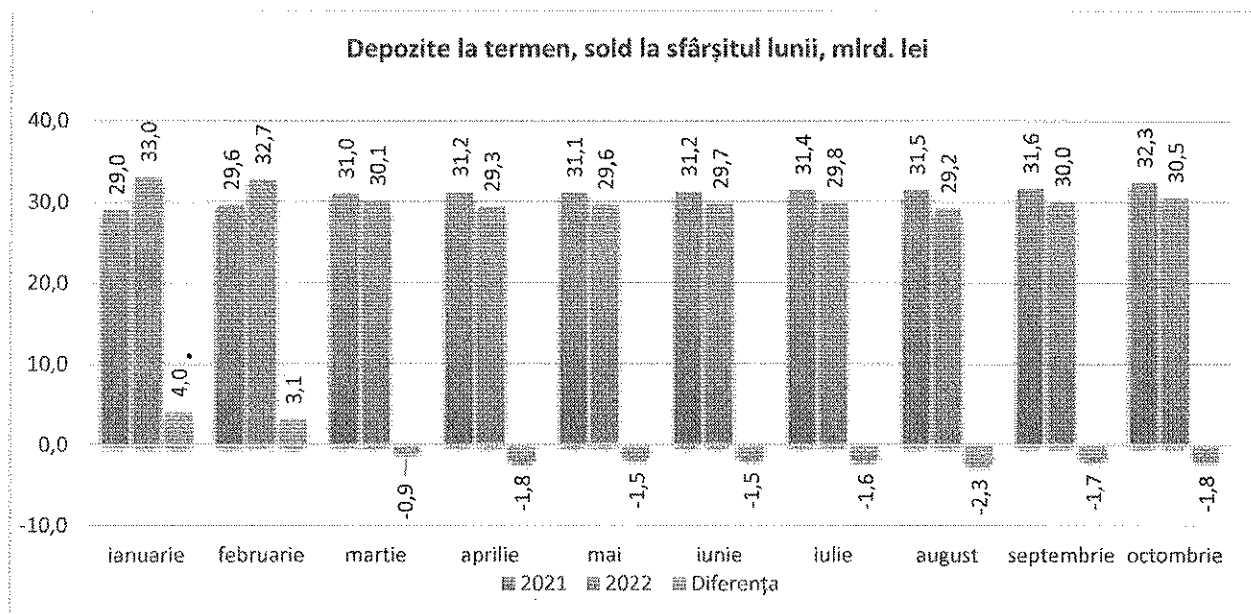
Impactul Financiar

Republica Moldova se confruntă cu un nivel scăzut de incluziune financiară (acces la surse financiare). Creditarea totală a companiilor nefinanciare (creditarea sectorului real) constituie 13,3% în PIB, indicator ce este cu mult inferior față de cel înregistrat în țările Uniunii Europene (apr.110%) sau chiar în economiile emergente¹. Sursa creditării o reprezintă depozitele, în special cele plasate la termen, fiind direct influențate de mărimea acestora din urmă.

Impactul războiului și criza energetică au influențat negativ soldul depozitelor la termen, respectiv resursele disponibile a sectorului bancar.

În pofida eforturilor BNM de a tempera rata inflației prin stimularea economisirii, soldul creditelor la termen de la persoanele fizice s-a diminuat pe parcursul a 10 luni cu 1,8 mlrd. lei. Astfel, majorarea de 4 ori a cotei de impozitare va amplifica și mai mult acest trend negativ.

¹ Raportul BNM asupra Stabilității Financiare 2021 https://www.bnm.md/files/RSF-2021_v1_2.pdf.

Sursa: Elaborat de ABM în baza datelor BNM.

Conform unor studii empirice a experților internaționali creșterea cu 1 p.p. a ratei de impozitare a veniturilor din dobândă va descrește cu $\frac{1}{4}$ p.p. mărimea depozitelor bancare în condițiile în care alți parametrii sau factori rămân neschimbați².

Astfel, creșterea de 4 ori a cotei de impozitare va determina reducerea suplimentară cu 680 mil. lei a valorii depozitelor la termen (redirecționarea către deținerile de numerar sau transferuri în alte țări³), în condițiile excluderii incertitudinii cu care ne confruntăm la moment.

Pentru a răspunde la provocarea de a menține/ atrage deponenții, instituțiile financiare vor majora la rândul lor dobânzile la depozite pentru a fi mai atractive. Ca rezultat, băncile vor avea tendința să transfere această creștere pe seama creditelor, care vor deveni mai scumpe cu efecte negative asupra populației și agenților economici (reducerea accesului la finanțare).

În concluzie, considerăm că în condițiile actualei crize și incertitudini regionale modificarea regimului de impozitare a dobânzilor, achitate în folosul persoanelor fizice rezidente de la 3% la 12%, la depozite reprezintă o acțiune riscantă cu efecte negative asupra sectorului financiar al țării.

Impactul Social

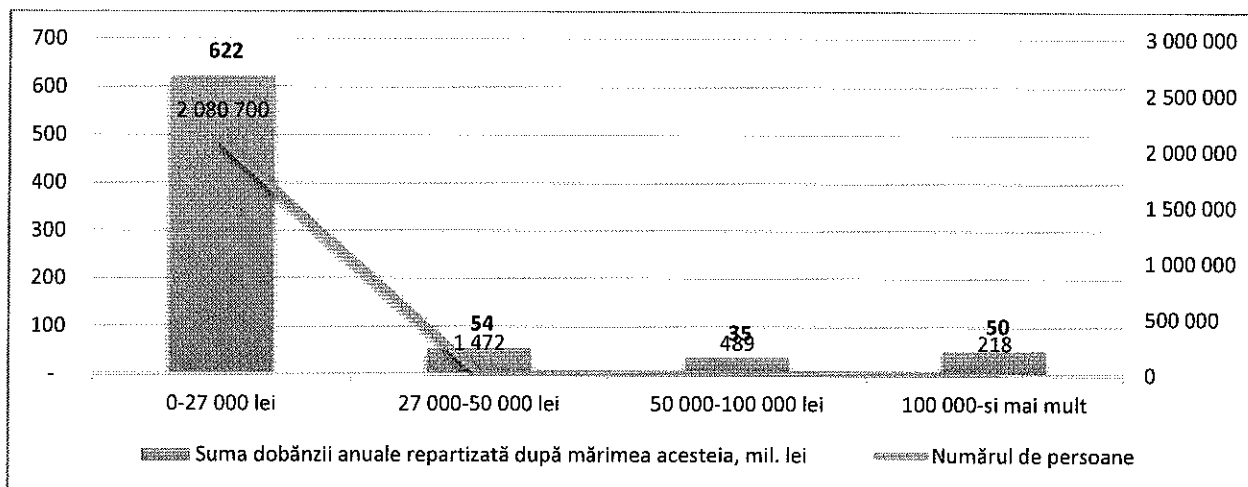
La moment, instrumentul financiar de investiții prin depunerea resurselor în depozite este unul sigur, funcțional și pe înțelesul populației. Analiza structurii depozitelor, demonstrează că acestea în mare parte nu poartă un caracter investițional ci mai degrabă "conservarea acestor lichidități ca o pernă de siguranță financiară" precum și un instrument de diminuare a impactului inflaționist asupra acestora. Ori, în condițiile mărimii ratei inflației actuale suma dobânzi nu poate fi calificată drept un venit suplimentar, întrucât venitul real al persoanei se diminuează.

Analizând profilul deponenților în sectorul bancar se constată că depozitele sunt distribuite în sume mici, preponderent beneficiari fiind persoanele de vârstă pensionară.

Astfel, 99.9% din deponenți dețin depozite care generează dobânzi până la nivelul scutirii personale (mărimea venitului neimpozabil), constituind 82% din totalul dobânzilor achitate persoanelor fizice. Piața depozitelor din Moldova este caracterizată de un număr mare de deponenți cu sume mici ale depozitelor.

² Caihua Zheng. The Effect of Taxes on Saving: Evidence from 29 OECD Countries. The Effect of Taxes on Saving: Evidence from 29 OECD Countries
https://tigerprints.clemson.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1089&context=all_theses&httpsredir=1&referer=

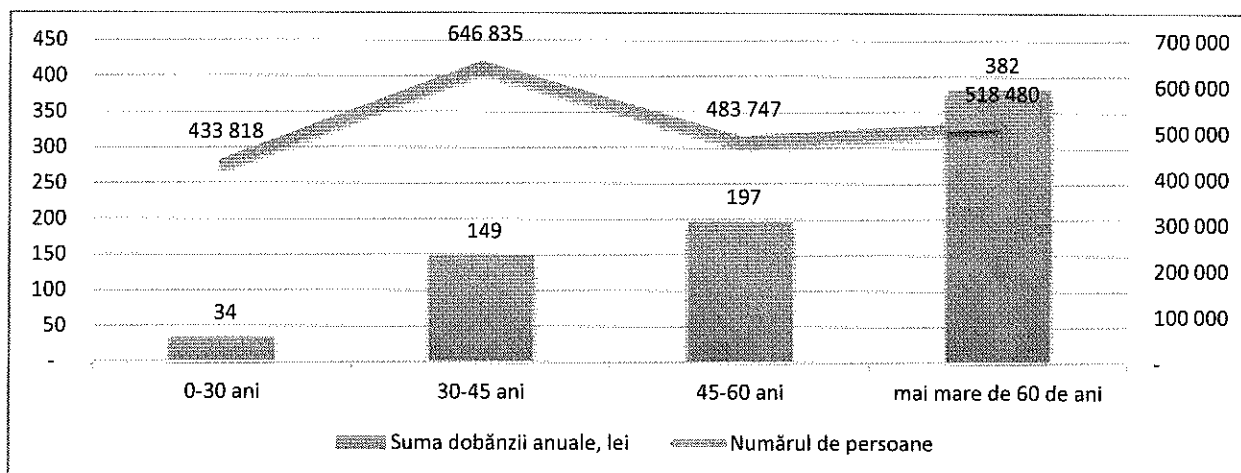
³ Prima țară de destinație fiind România.

Sursa: Estimările ABM în baza datelor furnizate de bănci

De asemenea, 50% din totalul dobânzilor sunt achitate către cetățenii cu o vârstă mai mare de 60 de ani (25% din numărul de deponenți).

Estimările respective demonstrează faptul că profilul cetățenilor deponenți în Republica Moldova nu este neapărat din categoria persoanelor cu venituri mari, iar creșterea nivelului de impozitare va afecta un număr semnificativ de persoane.

Sursa: Estimările ABM în baza datelor furnizate de bănci

Criza energetică determinată de conflictul regional s-a transpus într-o creștere fără precedent a prețurilor, iar provocarea Guvernului ține de lipsa veniturilor disponibile a populației pentru a acoperi această creștere, fapt pentru care se recurge la programe de suport și compensare a tarifelor la energie.

Or, efectul acestei măsuri este contrar politicilor promovate și se va materializa direct în diminuarea venitului din dobânzi pentru un număr mare de cetățeni care la moment se confruntă cu creșterea prețurilor și lipsa disponibilității veniturilor. Analiza structurii depozitelor demonstrează o concentrare mare a acestora în depozite mici, ceea ce înseamnă că efectul nu va fi asupra persoanelor cu venituri mari.

Impactul bugetar

Conform informației din nota informativă la proiectul de lege se așteaptă veniturile bugetare să crească cu 233,5 mil. lei urmare majorării ratei de impozitare. Este de menționat că impactul respectiv este unul static, și nu ține cont de reducerea în viitorul apropiat a ratelor la depozitele bancare, precum și efectul colateral urmare diminuării depozitelor și, respectiv, a creditării sectorului real.

Astfel, includerea sumei respective pe partea de venituri, cu angajarea în anumite cheltuieli bugetare comportă riscuri semnificative asupra executării bugetului conform indicatorilor prevăzuți

Or, funcția principală a sectorului bancar din perspectiva creșterii economice este de a atrage disponibilul de lichidități din economie și de a-l direcționa către activitățile economice sau consum. Astfel, doar din încasările impozitelor directe (ne axăm pe TVA) suma reducerilor la buget urmare diminuării resurselor creditare se estimează la 113 mil. lei, făcând abstracție de multiplicatorii economici și impactul negativ asupra creșterii economice.

Cele descrise mai sus confirmă necesitatea excluderii din proiectul de lege a majorării cotei de impozitare a dobânzilor, achitate în folosul persoanelor fizice rezidente de la 3% la 12%, în special în perioada actuală de incertitudine, având un efect negativ asupra sectorului financiar și asupra majorității populației, în special cele cu vârstă pensionară.

2. În contextul politicii existente și a planului de acțiuni "Moldova fără numerar" al Guvernului Republicii Moldova privind diminuarea circuitului de cash în economia națională și a promovării decontărilor prin virament, mediul de afaceri de rând cu sistemul bancar sunt cei mai buni promotori ai decontărilor fără numerar. Rezonând cu planul de acțiuni al Guvernului, mediul de afaceri lansează numeroase campanii promoționale, menite să promoveze cardurile bancare și achitățile prin intermediul acestora. În acest context, noțiunea de "Campanie Promoțională" stabilită la articolul 5 din codul Fiscal nu mai satisface acele programe elaborate de către mediul de afaceri în vederea promovării vânzărilor și achităților fără numerar. Suplimentar, noțiunea actuală cuprinde și componenta de jocuri de noroc și loterii, care în Codul Fiscal au un regim separat de impozitare și acestea nu întrunesc scopul promovării vânzărilor.

În acest context, am analizat experiența României, pe care o considerăm una oportună și corectă și am constatat, că campaniile promoționale nu sunt limitate în timp și reprezintă acțiuni de promovare a produselor/serviciilor ca urmare a practicilor comerciale implementate de contribuabil.

În această ordine de idei, propunem să fie modificată noțiunea de campanie promoțională, după cum urmează:

"Campanie promoțională - modalitate de promovare a vânzărilor, anunțate public, cu acordarea de cadouri, premii, cashback, bonusuri sau alte câștiguri ca urmare a practicilor comerciale implementate de contribuabil"

A se vedea: https://static.anaf.ro/static/10/Anaf/legislatie/Cod_fiscal_norme_11022020.htm

Cu respect
Digitally signed by Dorel NOROC Dorel
Date: 2022.11.29 11:41:38 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Dorel NOROC
Președinte

Timpul

Business Club

Asociație Obștească

Clubul Republican al Oamenilor de Afaceri

MD-2001, mun. Chișinău, str. Bulgară, 43, A2
tel./fax 260-201, e-mail: club@timpul.org;
www.timpul.org, www.businessclub.md

BC "Moldindconbank" SA filiala "Centru" Chișinău
BIC: MOLMDM2X309 IBAN:MD96ML000000002224009944
IDNO 1011620007738

Nr. 014
" 16 " noiembrie 2022

Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova
Confederația Națională a Patronatului din RM
Camera de Comerț și Industrie a RM

Asociația obștească Clubul Republican al Oamenilor de afaceri "TIMPUL" a fost examinat
Proiectul „Legea pentru modificarea unor acte normative„:

-Codul fiscal nr.1163/1997

P.4 La art.15 litera a)

- Pentru susținerea activităților întreprinderilor înregistrate cu statut de persoană fizică, întreprinzători individuali și persoanele care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției și în domeniul sănătății nu este corect de a trata diferit agenții economici cu impozitarea venitului impozabil ce depășește summa de 1 000 000 lei, din start statut îi plafonează veniturile obținute, rezultatul modificării acestei modificări la lege va aduce la ivaziuni fiscale pentru nu atinge plafonul dat.

Potrivit art.6 alin.(8) lit.c) din Codul fiscal, unul dintre principiile impozitării este echitatea fiscală care presupune tratarea egală a persoanelor fizice și juridice, care activează în condiții similare, în vederea asigurării unei sarcini fiscale egale. **Nu se acceptă**

În acest context, majorarea impozitului pe venit doar a unor categorii de contribuabili va determina creșterea inechității fiscale, urmare aplicării unui tratament fiscal diferit de alte categorii de contribuabili.

De adăugat lit.e) cu redacția următoare: „pentru persoane juridice care sunt la primii 3 ani de la constituire – în mărime de 0 (zero) % din venitul impozabil.

În acest context întreprinderile vor putea investi în dezvoltarea întreprinderii venitul obținut.

Se acceptă proiectul prevede aplicarea cotei 0% la impozitul pe venit.

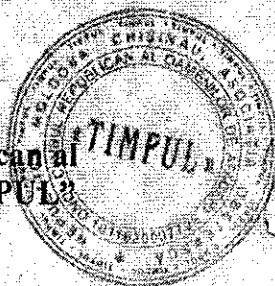
Articolul 24. Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător

(19) Se permite deducerea cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru transportul, hrana și studiile profesionale ale angajatului, inclusiv a cheltuielilor legate de organizarea și realizarea programelor de formare profesională tehnică prin învățământ dual, conform modului stabilit de Guvern. Se propune cu sintagma "și studenților stagiați pentru ai motiva și a prova tinerii specialist.

Se acceptă

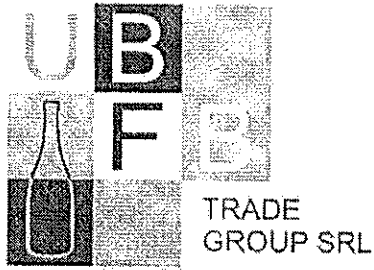
Cu respect,

Președintele Clubul Republican al
Oamenilor de Afaceri "TIMPUL"

MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA	
MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA	
DATA	17. NOV. 2022
CODUL	11608-A

Igor Crapivca

№ 02/22 din 18.11.2022

Stimati Domni/Stimate Doamne,

În urma analizei proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative ce vizează măsurile de politici bugetar-fiscale pentru anul 2023, compania UB FB Trade Group SRL, vine cu următoarele precizări și recomandări.

Conform proiectului de lege înaintat spre consultări publice de către Ministerul Finanțelor se propune majorarea cu 15% a accizei pentru produsele alcoolul etilic. Această propunere contravine calendarului de accize care prevedea o mărire de 5% a accizei pentru anul 2023, lucru care afectează considerabil predictibilitatea, siguranța afacerilor și investițiilor din această industrie. Înțelegem eforturile statului de a mări încasările la bugetul de stat în aceste perioade dificile pentru țară, însă totuși această mărire neplanificată poate afecta negativ încasările la bugetul de stat.

În cazul în care acciza va fi majorată cu 15%, așa cum este stipulat în propunerea pentru ajustarea măsurilor de politici bugetar-fiscale pentru anul 2023, atunci, prețul produselor va crește cu cel puțin 10-12%. Asta înseamnă că, vânzările vor scădea cu cel puțin 20%. Creșterea prețurilor, automat înseamnă o reorientare de consum, drept

MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA	
MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA	2
DATA 21 NOV 2022	
CODUL 1167-A	

urmare, oamenii vor achiziționa produse comercializate ilicit care vor parveni din produse de casă sau de contrabandă.

Dacă în urma majorării accizelor, 20% din consumatori se vor reorienta spre produse neimpozitate, încasările din accize la bugetul de stat vor înregistra o ușoară scădere, însă se vor înregistra pierderi semnificative la încasările bugetare care originează din alte taxe cum ar fi TVA, impozite pe venit, impozite salariale și alte taxe. În cazul scăderii vânzărilor cu 20% în anul 2023, compania UB FB Trade Group ar achita cu circa 6.000.000 lei mai puține taxe la bugetul de stat (excluzând accizele) sub formă de TVA, impozite pe venit, impozite salariale și alte taxe. Respectiv, creșterea accizelor cu 15% nu va aduce mai mulți bani la bugetul de stat. În același timp, acest lucru poate aduce la pierderea locurilor de muncă în producția și comerțul legal.

Situația comparativă pe piața Europeană

La moment, valorile accizelor în România sunt stabilite la 3.778,89 Roni/Hectolitru (763 EUR/Hectolitru) de alcool pur pentru alcool etilic, în condițiile în care nivelul minim setat prin directiva europeană este de 550 EUR/Hectolitru (2709 RONI/Hectolitru) și la 453,47 Roni/Hectolitru (91 EUR/Hectolitru) la produsele intermediare – acele băuturi la care alcoolul nu rezultă în întregime din fermentare – în condițiile în care nivelul minim setat prin directivă este de 45 EUR/Hectolitru. Berea este taxată cu o acciză de 3,77 RONI/hl/1 grad Plato comparativ cu nivelul minim de 0,748 EUR pe Hectolitru/grad Plato setat la nivelul UE, iar vinul liniștit are acciza 0.

În Uniunea Europeană, acciza minimă recomandată la alcool este de 550 EUR pe hectolitru. În Republica Moldova, acciza este deja de 600 EUR pe hectolitru (115 lei/Mitru * 100 litri * = 11.500 lei pe hectolitru). Astfel recomandările și racordarea la normele europene privind accizarea alcoolului au fost deja îndeplinite în totalitate, chiar și depășite.

Dacă acciza va fi majorată cu 15%, atunci ea va fi deja de 705 EUR pentru un hectolitru și va fi aproape de acciza din România unde se achită 763 EUR per hectolitru. Însă este important să notăm două aspecte care diferențiază semnificativ experiența României de cea a Republicii Moldova: România deține cel mai sever

control asupra comerțului cu alcool (nu există contrabandă și este interzisă vânzarea de vin și țuică de casă, este permisă producerea doar pentru consumul propriu) și la fel de important, salariul mediu brut este de 2,5 ori mai mare decât în Moldova.

Piața internă a Republicii Moldova

După decizia de a lichida accizele la vinul sec și spumant, statul și instituțiile abilitate au pierdut controlul și nu dețin informații relevante despre cantitățile produse de vin de casă și țuică.

În satele și orașele mici, alcoolul tare din comerț practic nu înregistrează vânzări. Oamenii nu cumpără aceste produse, pentru că sunt scumpe. În același timp, oamenii consumă vin de casă și țuică, pe care le produc și inclusiv le vând ilegal. În restaurantele din Republica Moldova, până la 40% din vânzările de alcool sunt înregistrate la poziția "vin sau țarie de casă". Din această poziție comercializată, în bugetul statului ajunge 0 lei sub formă de accize.

Este important să analizăm și accizele din regiunea transnistreană unde acciza pe litru de alcool pur este 0,5 EUR sau de 12,2 ori mai mică decât în Moldova, unde acciza pe litru este de 6,1 EUR. O creștere a accizului cu 15% va mări acest decalaj și mai mai mult, lucru care va intensifica și sporii contrabanda și comerțul ilicit.

Concluzii

Însuși documentul de analiză a politicii bugetar-fiscale publicat de Ministerul Finanțelor menționează următoarele lucruri *"La aceasta, menționăm că majorarea în mărime galopantă a cotelor accizelor condiționează premise de riscuri de evaziune fiscală și contrabandă, dar și a nemulțumirea consumatorilor și producătorilor"*

Majorarea accizei cu 15% nu este o soluție eficientă, pe lângă faptul că acest pas nu va aduce mai mulți bani la bugetul statului, va încuraja producția, consumul și comerțul ilicit, pe care statul nu o poate monitoriza sau contracara. Totodată, statul nu va putea asigura controlul asupra calității produselor comercializate ilicit, existând un risc sporit

de a pune viața și sănătatea oamenilor în pericol. De asemenea, majorarea prețurilor ca urmare a majorării accizei va contribui decisiv la creșterea și intensificarea contrabandei. Produsele de alcool din regiunea transnistreană vor ajunge în Moldova pe cale clandestină. Pe lângă lipsa controlului calității, statul nu va avea beneficii financiare. Toate aceste vulnerabilități, cauzate de majorarea accizelor, pot aduce la pierderea locurilor de muncă în producția și comerțul legal și la intensificarea factorilor criminogeni.

În concluzie, propunem păstrarea calendarului actual de accize care prevede mărirea accizei cu cel mai mult 5%, aceste norme deja îndeplinesc și depășesc recomandările Uniunii Europene.

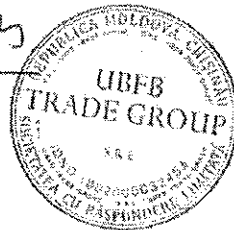
Cu respect,

Director Financiar Asociat

Briceag Igor

+373 79 470 820

igor.briceag@ubfb.md

S.C. "CONSALCOM" S.R.L.
MD-2003 MUNICHIRIANA, STR. 173, BLD. OR.
TEL: (+373 22) 42 22 88 02-03-1
FAX: (+373 22) 99-75-1
www.consalcom.md
"MOLDINDOONBANK" (filială Telecomtrans)
IBAN: MD60MI 00000000220123070
GGD BANCAR, MOLDINDUXX33
IDNO: 1003600122359 TVA: 1403081
E-MAIL: CONSALCOM@MNI.LR

Acest lucru poate avea repercusiuni neplanificate, cum ar fi efectul de distrugere a cererii de produse legale (demand destruction) și schimbarea comportamentului consumatorilor către produse ilicite și de contrabandă, lucru care va avea un impact simțitor asupra bugetului național.

Considerăm că mărirea accizului nu trebuie să depășească norma asumată de 5% pentru a evita efectele negative asupra companiilor locale, a locurilor de muncă și asupra bugetului public.

Director Executiv
S.C. "CONSALCOM" S.R.L.

PASCARU A.

Nr.252

18 noiembrie 2022

Aviz
la proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative
(Politica fiscală și vamală pentru anul 2023)

Prin prezenta, Î.C.S."TehGaz Grup" S.R.L. a examinat proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative (Politica fiscală și vamală pentru anul 2023) și propune următoarele.

Proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative (Politica fiscală și vamală pentru anul 2023) prevede modificarea a douăzeci de acte legislative, printre care și Codul fiscal al Republicii Moldova.

Astfel, în art.IV, pct.35 din proiectul nominalizat, se propune modificarea art.124 din Codul fiscal prin excluderea alin.(17) din articol, care prevede scutirea de achitare a accizului pentru mărfurile de la pozițiile tarifare 280430000 (azot) și 280440000 (oxigen) produse pe teritoriul țării.

În aceste condiții, începînd cu 01.01.2023, producătorii din Republica Moldova a azotului și a oxigenului (inclusiv oxigenului medicinal), mărfurile de la poziția tarifară 280430000 și 280440000, vor achita accize.

Unicul argument sau motiv ce a generat o asemenea propunere, nominalizat în nota informativă este că impactul bugetar al acestei măsuri va constitui 9,7 milioane lei, adică bugetul de stat va obține un venit suplimentar în mărime de 9,7 milioane lei. Alte careva motive sau impacte economico-sociale nu au fost analizate sau luate în considerare de către autorii proiectului.

În această ordine de idei este foarte important de nominalizat că în cazul în care va fi anulată scutirea de achitare a accizului pentru mărfurile de la pozițiile tarifare 280430000 (azot) și 280440000 (oxigen) produse pe teritoriul țării, va fi generat un impact economico-social negativ asupra mai multor procese de producere sau domenii de activitate.

Astfel, anularea scutirii de achitare a accizului va genera în mod inevitabil majorarea prețului pentru mărfurile de la pozițiile tarifare 280430000 (azot) și 280440000 (oxigen) produse pe teritoriul țării. Acest fapt va pune în dificultate activitatea de mai departe a mai multor agenți economici (producători autohtoni) din acest domeniu.

Majorarea prețului va genera micșorarea vânzărilor pe piața internă, avînd în vedere capacitatea redusă de plată a beneficiarilor (cumpărătorilor), ce va

genera incontestabil cantitatea sau volumul de producere a mărfii de la pozițiile tarifare 280430000 (azot) și 280440000 (oxigen), iar ca rezultat, bugetul de stat nu va obține venituri suplimentare în mărime de 9,7 milioane lei, așa cum se invocă în nota informativă, **ci o sumă cu mult mai simbolică, cu mult mai mică.**

Mai mult ca atât, pe lângă obținerea venitului suplimentar modest, micșorarea cantității sau volumului de producere a mărfii, **va genera concedierea a unui număr de personal (angajați), iar ca rezultat, se vor micșora defalcările în bugetul de stat sub formă de impozit pe venit al societății și al angajaților, defalcările în bugetul asigurărilor sociale de stat și în fondul asigurărilor obligatorii de asistență în medicină.**

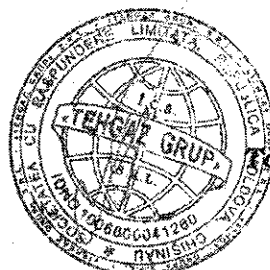
Și nu în ultimul rând după importanță, este de evidențiat că **75%** din beneficiari a mărfii de la pozițiile tarifare 280430000 (azot) și 280440000 (oxigen, inclusiv oxigen medicinal) **sunt instituțiile de stat sau publice finanțate din bugetul de stat, cum ar fi, instituțiile și centre medicale (spitale, policlinici, etc.), instituțiile de învățământ și de cercetare etc., fapt ce în mod incontestabil va genera cheltuielile suplimentare din bugetul de stat.**

Astfel, putem cu certitudine concluziona, că anularea scutirii de achitare a accizilor pentru mărfurile de la pozițiile tarifare 280430000 (azot) și 280440000 (oxigen, inclusiv oxigen medicinal), pe lângă obținerea unui venit suplimentar modest sau neesențial la buget de stat, va genera în mod incontestabil, concedierea unui număr neprevăzut a personalului agenților economici, micșorarea defalcărilor în bugetul de stat sub formă de impozit pe venit al societății și al angajaților, defalcărilor în bugetul asigurărilor sociale de stat și în fondul asigurărilor obligatorii de asistență în medicină, și totodată, **va genera cheltuielile suplimentare majore din bugetul de stat pentru procurarea acestor mărfuri necesare instituțiilor de stat sau publice finanțate din bugetul de stat.**

În această ordine de idei, pentru a evita impactul economico-social negativ descris mai sus, se propune excluderea din proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative, din art.IV, pct.35, a modificărilor ce se referă la art.124 alin.(17) din Codul fiscal.

Cu respect,

Administrator
Î.C.S. "TehGaz Grup" S.R.L.

Tomșa Tatiana

„ZERNOFF BEVERAGES” SRL

18 noiembrie 2022

CĂTRE: Parlamentul Republicii Moldova
Comisia economie, buget și finanțe
mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 105

COPIE: Ministerul Finanțelor al Republicii
Moldova
mun. Chișinău, str. Constantin Tănase, 7

DE LA: "Zernoff Beverages" S.R.L.
IDNO: 1020600021981
mun. Chișinău, str. Grenoble, 161 A

PROPUNERI / SUGESTII

pe marginea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative, ce vizează măsurile de politici bugetar-fiscale pentru anul 2023

Stimați domni!

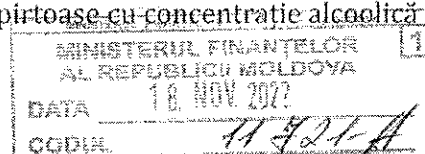
Ministerul Finanțelor a lansat procesul de consultare publică a proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative, ce vizează măsurile de politici bugetar-fiscale pentru anul 2023.

În special, proiectul de lege propus consultărilor publice prevede modificări la Anexa 1 a Titlului IV din Codul fiscal – majorarea cotei accizei la alcool etilic cu 15% pentru anul 2023 (de la 120,77 lei până la 138,89 lei).

"Zernoff Beverages" S.R.L. este întreprindere fiică a Î.M. "ZERNOFF" S.R.L. - lider pe piața din Republica Moldova în producerea alcoolului de înaltă calitate și îmbutelierea produselor finite, cu un complex industrial de producție cu ciclu complet, incluzând și prelucrarea cerealelor selectate. Genul de activitate de bază al "Zernoff Beverages" S.R.L. este distribuția băuturilor alcoolice ZERNOFF atât pe întreg teritoriul Republicii Moldova, cât și în afara țării.

În contextul propunerii de majorare a cotei accizei la alcoolul etilic până la 138,89 lei per litru (cu 20% mai mare decât cota accizei stabilite pentru anul 2022 - 115,02 lei), dorim să Vă aducem la cunoștință că cei mai afectați de majorarea accizei de la 1 ianuarie 2023 vor fi producătorii cu capacități de producție locală, ale căror costuri au crescut dramatic în ultimul an, pe fondul crizelor generate de pandemie și de războiul din Ucraina.

Costul materiilor prime și al materialelor s-a mărit cu valori cuprinse între 50% și 100%, punând deja o mare presiune pe costurile de producție. Peste acestea, de la 1 ianuarie 2023 este estimată o creștere suplimentară a costurilor materiilor prime cu aproximativ 30% (inflația anuală prognozată de Banca Națională a Moldovei pe anul 2022), creștere care ar determina o majorare a prețului la raft cu minimum 20 lei/litru în cazul băuturilor spirtoase cu concentrație alcoolică de 40% grade.

Toate costurile de producție au crescut și continuă să crească - materie primă, ambalaje, utilități (energie electrică, gaz, combustibil etc.). Creșterea accizei, peste toate creșterile cu care deja ne confruntăm, ar însemna o generare a unei noi inflații la inflația actuală, care va impacta negativ și genera pierderi tuturor - și pentru noi, și pentru producătorii locali, și pentru consumatorii finali și pentru Stat.

Prețuri mai mari la raft, posibile disponibilizări de personal și creșterea comerțului cu produse de contrabandă sunt principalele efecte pe care le invocăm.

Majorările de accize din trecut, au demonstrat că o creștere masivă a taxării conduce la scăderea consumului fiscalizat de băuturi spirtoase și la creșterea pieței nefiscalizate prin împingerea consumului în zona ilicită. La polul opus, măsurile de fiscalizare moderată au ca beneficiu reducerea evaziunii fiscale, „albirea” pieței printr-o creștere constantă a producției și a consumului fiscalizat și, respectiv, creșterea nivelului de taxe colectate.

Un preț mai mare NU va descuraja consumul de alcool. Ceea ce se reduce este doar consumul de băuturi alcoolice fiscalizate, în favoarea băuturilor spirtoase contrafăcute, a alcoolului medicinal și al altor produse mult mai dăunătoare sănătății.

Astfel, o majorare considerabilă a accizei va impacta negativ atât producătorii, cât și nivelul încasărilor la buget. Concret, mutarea consumului în zona gri a economiei va duce la pierderi de venituri la bugetul de stat din neîncasarea accizei și a taxelor, inclusiv cele ce decurg din raporturile de muncă - din moment ce producătorii nu exclud posibilitatea unor eventuale disponibilizări.

Estimările Zernoff Beverages SRL pentru anul viitor arată că, dacă de la 1 ianuarie se va aplica majorarea accizei cu alte 15% față de cele 5% deja stabilite, atunci vom avea o scădere de 30% a cifrei de afaceri și de aproximativ 25% a numărului de angajați. Aceste estimări nu doar dezavantajează pe toți, inclusiv Statul, dar și ne îngrijorează foarte mult.

Datele pe ultimii ani arată un consum constant, iar piața gri a scăzut în favoarea pieței fiscalizate. Drept urmare, menținerea accizei la un nivel moderat, deși actualizat anual, a ajutat dezvoltarea pieței fiscalizate și reducerea consumului de alcool contrafăcut și a evaziunii fiscale.

Având în vedere cele menționate supra, precum și luând în considerație faptul că deși industria și consumatorii au fost puternic afectați de pandemia Covid-19 și evoluțiile macroeconomice, totuși, nivelul moderat de taxare al sectorului băuturilor spirtoase a ajutat la transparentizarea pieței și menținerea unui trend ascendent al încasărilor la bugetul de stat din colectarea accizelor

PROPUNEM:

menținerea pentru anul 2023 a cotei accizei la alcoolul etilic la nivelul prevăzut în redacția actuală a Codului fiscal (120,77 lei / litru) și limitarea creșterii anuale a acesteia la un maxim de 5%.

Cu profund respect și deosebită considerațiune,

Constantin BELOV
Administrator al "Zernoff Beverages" S.R.L.

UNIUNEA TRANSPORTATORILOR ȘI DRUMARILOR DIN REPUBLICA MOLDOVA

ASOCIAȚIE PATRONALĂ

Vlad Tepes, 3, Chișinău, MD-2028, Republic of Moldova, tel/fax: (373) 0-22-73-53-63, ,tel.: 0-22-24-46-03; 0-22-24-45-81,
Emil: utd_chișinau61@mail.ru

№ 33 din 28.11.2022

Ministerul Finanțelor
CNPMP

Asociația patronală Uniunea Transportatorilor și Drumarilor din Republica Moldova vă prezintă Avizul la proiectul politicii fiscale pentru anul 2023;

În conformitate cu scrisoarea nr.15/3-06/145 UTD prin scrisoarea nr.23 din 20.06.2022 a prezentat propunerile transportatorilor pentru politica fiscală pentru anul 2023. Copia propunerilor o anexăm.

Propunerile prevedeau:

1. modificarea Legii Nr.720/1996 „Fondul rutier” la nivelul conținutului anului 2008. Și prelungirea Strategiei de transport și logistică pentru anii 2013-2022 ; până în anul 2033. La baza propunerii au stat situația de degradare a rețelei drumurilor din Țară. La 01 iulie 2022 47,3% din ele se află în stare rea și foarte rea. La începutul anului 2015 drumuri în stare rea și foarte rea erau 25%. Situația dată sa creat în anul 2015 când Fondul Rutier a fost diminuat esențial pentru acoperirea deficitului bugetar. Practica dată sa repetat anual. Ca rezultat pentru anul 2023 pentru Fondul rutier se prevede finanțarea la nivelul anului 2022. Considerăm că această politică, de finanțare a întreținerii și reparației curente a drumurilor, care aduce la degradare acestora este incorectă. Ne luarea în considerație a propunerilor UTD, precum și a proiectelor înaintate de MIDR la modificarea unor acte normative (modul de administrare a drumurilor) și evitarea întâlnirii cu reprezentanții transportatorilor și drumarilor, va avea ca consecință pierderi enorme pentru transportatori, economia țării și degradarea rapidă drumurilor (proprietatea statului).

Propunerile înaintate de UTD prevăd ca Fondul Rutier să fie parte componentă a Bugetului de Stat. Repartizarea sumelor acumulate, conform Strategiei se vor repartiza conform normativelor stabilite pentru:

- Fondul Rutier se gestionează de Guvern
- Pentru rețelele raionale se gestionează de consiliile raionale
- Pentru organele publice locale se gestionează de consiliile locale

Cu deosebire de propunerile Ministerul Finanțelor noi considerăm că pentru organele publice Raionale și locale, este necesar de atribuit Administrației de Stat a Drumurilor unele funcții suplimentare de consultanță și control, asupra valorificării surselor repartizate pentru rețelele de drumuri cu destinație raională, și celor locale. Dacă se va efectua analiza utilizării surselor, care au fost eliberate acestor organe în anul 2022 considerăm că se vor adevăra propunerile noastre.

În prezent sistemul existent de finanțare a creat două probleme:

- LIPSA SURSELOR DE FINANȚARE
- NEVALORIFICAREA SURSELOR DISTRIBUITE.

România a format două unități de gestionare a surselor financiare în domeniul drumurilor:

- Pentru valorificarea Investițiilor
- Pentru valorificarea surselor Fondului rutier.

Majoritatea statelor, în situații de criză, consideră că finanțarea lucrărilor de reparație, întreținere și reconstrucție a drumurilor, este o cale efectivă de depășire a Situațiilor de criză.

Ignorarea propunerilor partenerilor sociali în situație de criză o considerăm ca o acțiune ne admisibilă pentru calea de aderare la Uniunea Europeană. Eficiența căilor propuse se dovedește prin argumente și discuții.

Problemele legate de Formarea și gestionarea Fondului Rutier au o importanță majoră pentru economia țării.

Sperăm la o discuție directă, la problema dată, cu participarea Ministerului Economiei și MIDR.

2. Codul fiscal. Sa propus completarea art. 104. cu un aliniat nou cu următorul conținut:

j) Transporturile naționale de călători pe rute regulate .

Propunerea dată a avut ca scop susținerea transportatorilor care activează la transporturile date pe de o parte și susținerea populației de la sate prin diminuarea costurilor la transporturile interne de călători pe rutele raionale și interraionale.

Propunerea dată are o importanță socială:

- Păstrarea rețelei de rute regulate între sate și centrele raionale și asigurarea accesului populației de la sate, la serviciile regulate de transport.
- Diminuarea costului unui pas/km care de asemenea asigură accesul populației la serviciile de transport.
- Propunerea prevede și ce beneficii, inclusiv financiare urma să le primească Bugetul de Stat.

Cu părere de rău problema dată și căile de rezolvare nu interesează Ministerul Finanțelor.

3. Legea Nr. 287/2017 Modificarea art.32 p.(1) al. a):

- sa propus excluderea sintagmei „entităților mijlocii”

Propunerea dată a avut ca țel excluderea de la obligativitatea de a prezenta auditul obligatoriu la darea de seamă financiară.

Propunerea dată nu aduce pierderi Bugetului de stat. Conform prevederilor legii date companiile mici, care la darea de seamă depășesc doi indici de pildă:

- Mărimea activelor a depășit cifra de 63,6mil.lei
- Numărul de angajați mediu pe an constituie 51 persoane

Întreprinderea dată automat se transformă în medie și la darea de seamă este obligată să prezinte auditul financiar. Costul acestuia depășește profitul anual al

agentului economic. Problema dată se discută ani la rând. Parlamentul a abrogat pentru un an aplicarea prevederii date ca Ministerul Finanțelor să înainteze propuneri,

Considerăm că ne luarea în considerație a propunerilor și altor membrii al CNPM ne obligă de a selecta propunerile care le considerăm importante pentru economia țării și să insistăm la discuția lor în cadrul unor grupe de specialiști.

4. În ce privește proiectul politicii fiscale pentru anul 2023 contrar declarațiilor referitor la principiile care au stat la baza elaborării:

1. o legislație fiscală și vamală favorabilă dezvoltării economice;

2. susținerea mediului de afaceri

3. consolidarea veniturilor bugetare în vederea susținerii cheltuielilor publice

Politica fiscală și vamală este orientată la ultimul punct,

Cu respect

Directorul executiv

E. Dațco

"NGM COMPANY" SRL

Partener privat al SA "LOTERIA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI"

Cod fiscal 1018600017105, Adresa juridică: MD-2025, mun. Chișinău, str. Arborilor 17/2, e-mail: office@ngm.md, tel. 022 333 777

Nr. 282 din 18 noiembrie 2022

**MINISTERUL FINANTELOR
AL REPUBLICII MOLDOVA**

*str. Constantin Tănase, 7, mun. Chișinău,
MD-2005, Republica Moldova*

cancelaria@mf.gov.md

corina.alexu@mf.gov.md

copia **AGENȚIA PROPRIETĂȚII PUBLICE**
*MD-2033, Chișinău, Piața Marii, Adunări
Naționale, 1*
office@app.gov.md

copia **S.A., „LOTERIA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI”**
MD-2005, Chișinău, G. Bănulescu Bodoni, 57/1
office@lnm.md

În contextul Anunțului¹ Ministerului Finanțelor privind organizarea consultărilor publice pe marginea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative, ce vizează măsurile de politici bugetar-fiscale pentru anul 2023, „NGM Company” SRL în calitate sa de partener privat al S.A., „Loteria Națională a Moldovei” în domeniul jocurilor de noroc cu risc social scăzut, inclusiv prin intermediul comunicațiilor electronice, în ideea perfecționării și ajustării legislației fiscale, dar și a celei aferente acesteia, la evoluția proceselor economice și sociale, precum și în scopul consolidării veniturilor bugetare, remite anexat propunerile sale de modificare a proiectului vizat.

Anexă - 7 file.

**Director,
Plamen MILANOV**

Digitally signed by Milanov Plamen Stefan
Date: 2022.11.18 17:15:11 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

¹ <https://www.mf.gov.md/ro/content/anun%C8%9B-privind-organizarea-consult%C4%83rilor-publice-538>

PROPUNERILE „NGM COMPANY”S.R.L.
pe marginea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative, ce vizează
măsurile de politici bugetar-fiscale pentru anul 2023

Urmarea examinării proiectului de lege supus consultărilor publice (*măsurile de politici bugetar-fiscale pentru anul 2023*), în scopul sporirii încasărilor la bugetul public național „NGM COMPANY”S.R.L. intervine cu propuneri de modificare a acestuia prin completare cu articole noi, considerând oportun și indicat instituirea de noi măsuri care ar responsabiliza deopotrivă toți actorii implicați în procesul de organizare și desfășurare a jocurilor de noroc,

Astfel, propunem ca măsurile de politici bugetar-fiscale pentru anul 2023 să conțină norme de modificare inclusiv a: Codului contravențional nr.218/2008; Legii nr.291/2016 cu privire la organizarea și desfășurarea jocurilor de noroc; Codului serviciilor media audiovizuale nr.174/2018.

Modificarea actelor normative menționate presupune revizuirea normelor care limitează posibilitățile de promovare pe piața internă a organizatorului de jocuri de noroc care constituie monopol de stat, dar și introducerea unor elemente noi precum instituirea de sancțiuni pentru participarea la jocurile de noroc neautorizate.

Având în vedere cele expuse, propunem completarea proiectului de lege cu următoarele articole

I. –Codul contravențional al Republicii Moldova nr.218/2008 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.78–84, art.100), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 277¹:

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Organizarea sau desfășurarea jocurilor de noroc neautorizate, a activităților în domeniul jocurilor de noroc fără licență sau cu licența suspendată /retrasă, sau cu licența nevalabilă, dacă aceasta nu constituie infracțiune,

se sancționează cu amendă de la 60 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 120 la 180 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice, cu confiscarea mijloacelor financiare și a mijloacelor de joc.”

articolul se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) Participarea, pe teritoriul Republicii Moldova, la jocuri de noroc interzise sau care nu sunt autorizate în modul corespunzător pe teritoriul Republicii Moldova, inclusiv participarea la jocurile de noroc organizate de către alți organizatori decât organizatorul de jocuri de noroc care constituie monopol de stat, prin intermediul rețelelor de comunicații electronice (pagini web/platforme/aplicații, sisteme de telefonie fixă ori mobilă sau orice mijloace asimilate),

se sancționează cu amendă de la 60 la 120 de unități convenționale, cu confiscarea mijloacelor financiare obținute drept câștig din jocurile interzise/neautorizate.”

la alineatul (3) textul „cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 5 luni la un an”, se exclude.

alineatul (5) va avea următorul cuprins:

„(5) Amplasarea și/sau difuzarea publicității în favoarea promovării și/sau stimulării jocurilor de noroc cu risc social sporit și/sau difuzarea publicității, sau a programelor audiovizuale în favoarea promovării, organizării, desfășurării sau exploatării jocurilor de noroc cu risc social scăzut în intervale de timp interzise,

se sancționează cu amendă de la 60 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 120 la 180 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”;

alineatul (6) se exclude.

2. La articolul 356:

în denumirea articolului, textul „Jocurile de noroc și” se exclude;

alineatul (1) se exclude.

3. La articolul 400:

în alineatul (1) după textul „art.277 alin.(1), (4) și (7)” se introduce textul „art.277¹ alin.(3) și (5)”;

în alineatul (4) textul „art.277¹ alin.(3), (5) și (6)” se substituie cu textul „art.277¹ alin.(2) și (2¹)”;

în alineatul (5), textul „art.277¹ alin.(3), (5) și (6)” se substituie cu textul „art.277¹ alin.(2) și (2¹)”.

4. La articolul 402 alineatul (1), textul „art.277¹ alin.(1), (2) și (4)” se substituie cu textul „art.277¹ alin.(1), (2), (2¹) și (4)”.

II. Legea nr.291/2016 cu privire la organizarea și desfășurarea jocurilor de noroc (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.2–8, art.3), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Capitolul IV:

se completează cu articolul 13¹ cu următorul cuprins:

„**Articolul 13¹**. Protecția persoanelor de riscurile afiliate dependenței față de jocurile de noroc

(1) Organizatorii de jocuri de noroc instituie mecanisme proprii de combatere și prevenire a dependenței de jocurile de noroc, creând în acest sens un fond special destinat finanțării acestor acțiuni.

(2) Pentru jocurile de noroc desfășurate în cazinou, săli cu automate de joc și prin intermediul rețelelor de comunicații electronice, organizatorii pun la dispoziția jucătorului opțiuni pentru setarea timpului de joc cu părăsirea automată a jocului după perioadele determinate, precum și pentru setarea limitelor de creditare a contului de joc după zile săptămâni și luni.

(3) Organizatorii de jocuri de noroc desfășurate în cazinou, săli cu automate de joc și prin intermediul rețelelor de comunicații electronice pun la dispoziția jucătorului opțiunea care să îi permită acestuia să solicite o excludere temporară sau permanentă din joc.

(4) Modificarea opțiunii legată de excluderea permanentă din joc poate fi posibilă la solicitarea jucătorului după expirarea termenului de 90 de zile din momentul excluderii, sau în baza unei concluzii privind lipsa dependenței față de jocurile de noroc emisă de o instituție/specialist calificat.”

se completează cu articolul 18¹ cu următorul cuprins:

„**Articolul 18¹**. Programele audiovizuale și publicitatea activităților din domeniul jocurilor de noroc.

(1) Programele audiovizuale și publicitatea activităților din domeniul jocurilor de noroc este limitată în corespundere cu riscul social pe care le comportă jocurile de noroc respective.

(2) Sunt interzise, sub orice formă, acțiunile publicitare (promoționale), precum și difuzarea oricărui program audiovizual pentru promovarea și/sau stimularea jocurilor de noroc cu risc social sporit, inclusiv publicitatea la radio și televiziune, în presa scrisă, în serviciile cinematografice și video, cu utilizarea rețelelor telefonice și telegrafice, ceea ce include, dar nu se reduce la acestea,

publicitatea exterioară și cea din interiorul spațiilor publice închise și semiînchise, publicitatea în sau pe mijloacele de transport și prin intermediul trimiterilor poștale. Este interzisă publicitatea activităților din domeniul jocurilor de noroc și programele audiovizuale neautorizate în modul corespunzător.

(3) Se exceptează de la prevederile alin.(2) utilizarea publicității promoționale pentru promovarea și/sau stimularea jocurilor de noroc cu risc social sporit în incinta localurilor de joc, sălilor de joc, inclusiv în filiale sau alte subdiviziuni în care se organizează/desfășoară jocuri de noroc, precum și distribuția materialelor promoționale destinate exclusiv participanților la jocurile de noroc.

(4) Publicitatea și programele audiovizuale sponsorizate de către persoane fizice sau juridice a căror activitate principală este organizarea, desfășurarea sau exploatarea jocurilor de noroc cu risc social scăzut, pot fi difuzate doar între orele 21.00-07.00, iar în zilele de sâmbătă și duminică, în perioadele de vacanță ale minorilor și în zilele de sărbătoare nelucrătoare doar între orele 22.00-07.00.

(5) Se interzice includerea publicității referitoare la activitățile din domeniul jocurilor de noroc cu risc social scăzut în programele audiovizuale adresate minorilor, indiferent de ora de difuzare, și nici nu este permisă incitarea acestora să participe la astfel de jocuri.

(6) Publicitatea jocurilor de noroc cu risc social scăzut și cea asociată acestei activități poate fi efectuată, nefiind limitată: în cadrul unităților comerciale prin intermediul cărora sunt distribuite mijloacele de joc specifice; prin internet; precum și în timpul programelor audiovizuale care transmit, competiții sau evenimente sportive - pentru jocurile de noroc de tipul pariurilor pentru competițiile/evenimentele sportive.

2. La articolul 50 alineatul (2) litera b), textul „și o adresă validă” se exclude, iar textul „cu reședința în Republica Moldova” se substituie cu textul „aflați pe teritoriul Republicii Moldova”.

3. La articolul 53 alineatele (2), (2¹) și (2²) se exclud.

4. La articolul 54 alineatul (2) literele h și i) vor avea următorul cuprins:

„h) amplasarea și/sau difuzarea publicității, sau a programelor audiovizuale în favoarea promovării, organizării, desfășurării sau exploatării jocurilor de noroc cu risc social scăzut în intervale de timp interzise de prezenta lege;

i) amplasarea și/sau difuzarea publicității, sau a programelor audiovizuale în favoarea promovării, organizării, desfășurării sau exploatării jocurilor de noroc cu risc social sporit, sau neautorizate în modul corespunzător pe teritoriul Republicii Moldova”.

III. – Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr.174/2018 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.462–466, art.766), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 15 alineatul (10) litera c) va avea următorul cuprins:

„c) în cazul difuzării programelor dedicate jocurilor de noroc, permise de legislația în vigoare, care pot avea loc doar în conformitate cu prevederile Legii nr.291/2016 cu privire la organizarea și desfășurarea jocurilor de noroc.”

2. La articolul 63 alineatul (3) litera b¹) va avea următorul cuprins:

„b¹) jocuri de noroc cu risc social sporit, sau neautorizate în modul corespunzător;”

3. La articolul 65, alineatul (3) textul „, pariurile pentru competițiile/evenimentele sportive și alte activități din domeniul jocurilor de noroc” se substituie cu textul „cu risc social sporit, , sau neautorizate în modul corespunzător”;

4. La articolul 69 alineatul (5) litera d) textul „, pariuri pentru competițiile/evenimentele sportive și alte activități din domeniul jocurilor de noroc” se substituie cu textul „cu risc social sportiv, sau neautorizate în modul corespunzător pe teritoriul Republicii Moldova”.

În aceeași ordine de idei, considerând că unul din principalele motive de migrare a participanților la jocurile de noroc către organizatorii neautorizați să desfășoare acest gen de activitate pe teritoriul țării noastre, este cota excesivă a impozitului pe venitul obținut în calitate de câștiguri, considerăm necesar revizuirea normelor din proiect (*art.VII pct.21*) prin inserarea următoarelor modificări în Codul fiscal nr.1163/1997:

Art.IV. – Codul fiscal nr.1163/1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 90¹ alineatul (3³) liniuța întâi, textul „18%” se substituie cu textul „12%”;
2. La articolul 291 alineatul (1) litera b) textul „biletele de loterie emise” se substituie cu textul „ biletele de loterie, cu excepția biletelor de loterie pentru jocurile de noroc organizate prin intermediul sistemelor de comunicații electronice”;
3. În anexa la titlul VII, litera b), coloana a 2-a textul „valoarea biletelor de loterie emise” se substituie cu textul „ biletelor de loterie, cu excepția loteriilor organizate prin intermediul sistemelor de comunicații electronice”.

În motivarea celor propuse *supra* menționăm următoarele:

A. Referitor la excluderea normelor concurente și instituirea sancțiunilor pentru participarea la jocurile de noroc neautorizate propunem comasarea prevederilor art. 277¹ alin.(1) din Codul contravențional al Republicii Moldova nr.218/2008 cu art.356 alin.(1) din același act normativ, desfășurarea neautorizată a jocurilor de noroc, urmând să fie considerată drept contravenție ce „afectează activitatea de întreprinzător, fiscalitatea, activitatea vamală și valorile mobiliare”. Or, expunerea actuală a normei de la art.356 pare a fi una perimată, realitățile actuale demonstrează că organizarea neautorizată a jocurilor de noroc a migrat „din stradă” în localuri clandestine și pe platformele on-line.

Totodată, pentru încălcarea normelor care reglementează procesul de organizare și desfășurare a jocurilor de noroc se propune a fi instituită măsura (sancțiunea) confiscării speciale a mijloacelor financiare și a mijloacelor de joc utilizate în procesul jocurilor neautorizate.

În aceeași ordine de idei, se propune completarea art. 277¹ din Codul contravențional cu un nou alineat - (2¹), care ar prevedea sancțiuni ***pentru participarea, pe teritoriul Republicii Moldova, la jocuri de noroc interzise sau care nu sunt autorizate în modul corespunzător*** pe teritoriul Republicii Moldova, inclusiv participarea la jocurile de noroc organizate de către alți organizatori decât organizatorul de jocuri de noroc care constituie monopol de stat, prin intermediul rețelelor de comunicații electronice (internet, sisteme de telefonie fixă ori mobilă sau orice mijloace asimilate).

La moment, *art. 53 alin.(2) lit.b³* din Legea nr.291/2016 stabilește expres că „*participarea, pe teritoriul Republicii Moldova, la jocuri de noroc interzise sau care nu sunt autorizate în modul corespunzător pe teritoriul Republicii Moldova, inclusiv participarea la jocurile de noroc organizate prin intermediul rețelelor de comunicații electronice (internet, sisteme de telefonie fixă ori mobilă sau orice mijloace asimilate)*”, constituie o încălcare a Legii

vizate, persoanele fizice vinovate de încălcarea normelor respective urmând să fie atrase la răspundere administrativă, penală și/sau civilă, în conformitate cu legislația Republicii Moldova.

Totuși, cadrul normativ nu prevede sancțiuni pentru nerespectarea interdicției stabilite la *art. 53 alin.(2) lit.b³*) din Legea nr.291/2016, prin urmare, persoanele care participa la jocurile de noroc neautorizate nu pot fi sancționate și își continuă acest comportament delictual, eschivându-se, inclusiv, de la plata impozitelor, deseori, instigând și alte persoane să participe la jocuri neautorizate.

Finalitatea urmărită rămâne a fi: *asigurarea faptului că toate persoanele depistate ca fiind antrenate într-o activitate ilicită, vor fi trase la răspundere, în speță, prin instituirea unei sancțiuni pentru participarea la jocurile de noroc neautorizate în modul corespunzător.*

În calitate de agenți constatatori se propune a fi stabiliți deopotrivă poliția și Serviciul Fiscal de Stat, or, poliția în cele mai dese cazuri, și conform atribuțiilor funcționale, constată situațiile de desfășurare a jocurilor de noroc neautorizate, iar Serviciul Fiscal de Stat poate, indirect, urmări examinării veniturilor persoanelor fizice, să constate participarea la jocurile de noroc neautorizate, în special în situațiile când este vorba de tranzacții fără numerar.

Aceste acțiuni cu siguranță vor avea un impact pozitiv asupra încasărilor bugetare, inițial prin sumele încasate în calitate de amenzi și impozite de la persoanele care vor încălca aceste prevederi legale, dar și, fapt care este mai important, determinarea jucătorilor să participe doar la jocurile de noroc autorizate.

B. Cu referire la revizuirea normelor legate de interdicția totală a publicității în domeniul jocurilor de noroc prin introducerea unor limite- propunem modificarea mai multor acte normative în scopul renunțării la interdicția totală a publicității pentru jocurile de noroc și instituirea unor limite pentru aceasta.

Până în anul 2018, sectorul jocurilor de noroc, în special al loteriilor, a fost unul inert. Organizatorii respectivelor jocuri de noroc își promovau pasiv „produsele”, dar aceasta nu presupune faptul că în țara noastră nu existau jucători. Deși inactivi la jocurile organizate de companiile locale, jucătorii s-au concentrat, practic, în jurul organizatorilor neautorizați să activeze pe teritoriul țării noastre. În aceste condiții, singurul instrument accesibil pentru partenerii privați, *selectați în scopul dezvoltării activităților Loteriei Naționale a Moldovei din domeniul jocurilor de noroc cu risc social scăzut* a fost publicitatea.

Pentru a se contrapune ofertelor organizatorilor neautorizați, în publicitate au fost direcționate marea majoritate din veniturile realizate de partenerii privați. Toate aceste acțiuni, coroborate cu inerția pieței de până în anul 2018, a scos în evidență Loteria Națională ca fiind unul dintre cei mai mari generatori de conținut publicitar.

În perioada anilor 2018-2021, TVA aferentă bugetului din serviciile de publicitate în cadrul proiectului de parteneriat public-privat din sectorul jocurilor de noroc cu risc social scăzut a constituit aproximativ 10 milioane lei, pe lângă alte câteva sute de milioane de lei sub forma de venituri ale întreprinderilor cu capital majoritar sau integral de stat, precum și defalcări directe în bugetul de stat.

Estimăm că, permiterea chiar și parțială a publicității în domeniul jocurilor de noroc cu risc social scăzut va permite redresarea, inclusiv, a situației din domeniul loteriilor momentane prin intermediul biletelor răzuibile, fapt care, de asemenea, va avea un impact pozitiv asupra încasărilor la buget. Menționăm că, interzicerea publicității a avut ca efect reducerea esențială a încasărilor Loteriei Naționale din acest sector, or, pentru comparație, în primele 9 luni ale anului 2021 încasările din vânzarea biletelor de loterie momentană cu bilete răzuibile au fost de **328,1 milioane lei**, iar în primele 9 luni ale anului 2022, încasările din vânzări pentru acest tip de bilete au constituit

102,8 milioane lei. Diminuarea cu 60% a încasărilor din vânzări s-au răsfrâns negativ și asupra defalcărilor directe către buget. Astfel, suma impozitului pe venitul din câștigurile obținute de către jucători din participarea la jocurile de loterie momentană cu bilete răzuibile pentru anul 2021 a fost de **7,7 milioane lei**, iar pentru 9 luni al anului 2022 este doar de **2,7 milioane lei**, în descreștere fiind și veniturile S.A., „Loteria Națională a Moldovei” din programul respectiv.

Având în vedere cele expuse, Legea 291/2016 ar urma să fie completată **cu un nou articol 18¹** care ar stabili limitele programelor audiovizuale și publicității activităților din domeniul jocurilor de noroc, fiind propus să fie permisă publicitatea jocurilor de noroc cu risc social scăzut atât în mediul on-line, cât și pe alte căi (televiziune, radio, presa scrisă), interzicerea totală a acțiunilor publicitare urmând să fie aplicată doar pentru jocurile de noroc cu risc social sporit.

În cazul jocurilor de noroc cu risc social scăzut se propune o limitare a perioadei în care poate fi difuzată publicitate și programele audiovizuale sponsorizate de către organizatorii acestor jocuri. Acest conținut audiovizual ar putea fi difuzat doar între orele 21.00-07.00, iar în zilele de sâmbătă și duminică, în perioadele de vacanță ale minorilor și în zilele de sărbătoare nelucrătoare doar între orele 22.00-07.00. Limitarea publicității jocurilor de noroc cu risc social scăzut s-ar rezuma la interzicerea includerii acestora în programele audiovizuale adresate minorilor, indiferent de ora de difuzare.

Potrivit art.2 al Legii 291/2016, în vigoare și în prezent, jocul de noroc reprezintă o „*activitate desfășurată conform regulilor stabilite, bazată pe risc, care îndeplinește cumulativ următoarele condiții: permite a câștiga bani, alte bunuri sau drepturi patrimoniale, ca urmare a oferirii publice de către organizator a unui potențial câștig și a acceptării ofertei de către participant, cu perceperea taxei de participare directe (mizei de joc) sau indirecte [...]”*, prin urmare excluderea totală din vizorul publicului a informațiilor legate de jocurile de noroc, în special anunțarea rezultatelor acestor jocuri, conform informațiilor prezentate de partenerii privați ai S.A., „Loteria Națională a Moldovei”, generează suspiciuni în rândurile jucătorilor legate de corectitudinea desfășurării acestor jocuri de noroc.

Pentru a reduce din potențialele efecte nefaste ale jocurilor de noroc, se propune a fi instituite noi norme în partea ce ține de protecția persoanelor de riscurile afiliate dependenței față de jocurile de noroc (**prin completarea Legii 291/2016 cu articolul 13¹**), organizatorii fiind obligați să aplice mecanisme proprii de combatere și prevenire a dependenței de jocurile respective, creând în acest sens un fond special destinat finanțării acestor acțiuni.

În aceeași ordine de idei, se propune instituirea obligațiilor pentru entitățile care organizează jocuri de noroc în cazinou, săli cu automate de joc și prin intermediul rețelelor de comunicații electronice de a crea anumite filtre de autocontrol și limitare a timpului dedicat jocului.

Organizatorii de jocuri de noroc desfășurate prin intermediul căilor vizate ar urma, în cazul aprobării modificărilor, să pună la dispoziția jucătorilor opțiunea care să le permită acestora o excludere temporară sau permanentă din joc. Modificarea opțiunii legată de excluderea permanentă din joc fiind posibilă la solicitarea jucătorului după expirarea termenului de 90 de zile din momentul excluderii, sau în baza unei concluzii privind lipsa dependenței față de jocurile de noroc emisă de o instituție/specialist calificat.

Având în vedere implicare activă a Companiei noastre în susținerea campaniilor sociale din Republica Moldova, inclusiv prin finanțarea activităților afiliate sportului de amatori și a celui de performanță, ținând cont de intențiile noastre de a se implica și pe viitor în astfel de activități, se propune renunțarea la interdicția inițierii și participării la acțiuni de sponsorizare sau de filantropie, pentru organizatorii de jocuri de noroc cu risc social scăzut, în cadrul cărora numele acestora ar putea deveni public.

C. În partea ce ține de introducerea în Codul fiscal a excepțiilor referitoare la loteriile organizate prin intermediul sistemelor de comunicații electronice

Necesitatea instituirii excepției privind loteriile desfășurate prin intermediul rețelelor de comunicații electronice, rezidă și din practica internațională, unde serviciile prestate prin intermediul internetului sunt supuse unor rigori speciale și nu au tangențe cu autoritățile publice locale unde își are sediul organizatorul. Or, însuși jocul de noroc, de cele mai dese ori, excedă teritoriul unității administrativ teritoriale respective sau chiar și a țării unde organizatorul își are stabilit sediul juridic.

În condițiile monopolului de stat, instituit în Republica Moldova în domeniul loteriilor, păstrarea taxei locale pentru jocurile de noroc de tipul respectiv, în esență, este lipsită de logică juridică și economică. Respectiva taxă locală își avea rostul pe perioada existenței posibilității desfășurării unor loterii locale, sau care cuprindeau mai multe unități administrativ teritoriale, acum însă, această taxă pare a fi un perimată, cu atât mai mult în spațiul on-line, iar păstrarea bazei impozabile legată de valoarea totală a biletelor de loterie emise nu permit diversificarea jocurilor de noroc și dezvoltarea programelor respective. Din acest considerent, prin proiect, se propune, inclusiv, efectuarea unor modificări care ar stabili drept bază impozabilă veniturile din vânzări ale respectivelor bilete de loterie, în perioada de referință.

D. Cât privește revizuirea cotei de impozitare a veniturilor obținute sub formă de câștiguri, considerăm că reducerea acesteia de la 18% la 12%, va permite readucerea din sectorul tenebru a mai multor jucători, care evită să participe la jocurile de noroc autorizate din cauza cotei majorate a impozitului. Se estimează că, din contul revenirii în sectorul autorizat a jucătorilor valoarea absolută a impozitelor colectate, în cazul reducerii cotei de impozitare, urmează a fi mai mare decât valoarea actuală a sumelor colectate.

În viziunea noastră acceptarea propunerilor vizate supra ar putea genera venituri suplimentare la bugetul de stat de peste 450 milioane lei pe an.

Nr.53 din 20 noiembrie 2022**Către: Ministerul Finanțelor**MD-2005, Republica Moldova
str. Constantin Tănase 7, mun. Chișinău
Tel.: +(373) 22 26 25 23 Email: cancelaria@mf.gov.md**Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare**MD-2005, Republica Moldova
Bd. Ștefan Cel Mare Și Sfânt 162
Tel:(022) 20-45-08; E-mail: cancelaria@maia.gov.md**De la: ASOCIAȚIA MOLDOVA FRUCT**Chisinau, MD-2012, Republica Moldova str. Mitropolit Dosoftei, 102
Tel: +373 22 22 30 05 Email: info@moldovafruct.md**Propuneri la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative ce vizează măsurile de politici bugetar-fiscale pentru anul 2023**

Dorim să atragem atenția asupra modificărilor propuse la Legea nr.1056/2000 pentru punerea în aplicare a Titlului VI din Codul fiscal , care modifică esențial modul și practica de calcul și achitare a impozitului funciar pentru terenurile cu destinație agricolă.

Moldova Fruct pledează pentru dezvoltarea autonomiei locale și apreciază pozitiv intențiile autorului de a oferi autorităților reprezentative ale administrației publice locale dreptul de a stabili cotele pentru 1 grad-hectar sau un hectar la calculul impozitului funciar. În același timp considerăm că propunerile în redacția actuală trebuie ajustate pentru a oferi autorităților locale un cadru legal clar, argumentat economic și socială la stabilirea mărimilor acestor cote.

Propunem să fie analizată practica României la calcularea și plata impozitului funciar reglementat de Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal.https://static.anaf.ro/static/10/Anaf/legislatie/Cod_fiscal_norme_11_022020.htm. Aceasta oferă autorităților reprezentative ale administrației publice locale dreptul de a stabili cotele pentru 1 grad-hectar sau un hectar la calculul impozitului funciar, dar care stabilește mărimea minimă și maximă a cotelor impozitului funciar pentru terenurile agricole și le oferă normele metodologice de calcul și plată (art.463-467).

Cunoscând starea actuală de lucruri și cultura adoptării deciziilor de autoritățile reprezentative ale administrației publice locale și prezența frecventă a conflictelor și a altor situații, considerăm necesar ca anexa 1 să stabilească:

1. Normele metodologice și baza de calcul a mărimii cotelor impozitului funciar la un grad-hectar sau 1 hectar;
2. Să stabilească prin lege, care este pragul minim și maxim al cotelor impozitului funciar la un grad-hectar sau 1 hectar pentru fiecare categorie de teren agricol.

Moldova Fruct rămâne deschisă pentru comunicare și dialog în procesul de armonizare a legislației moldovenești cu cea a Uniunii Europene.

Cu respect,
Iurie Fală,
Director Executiv

HIGH QUALITY ALCOHOL BRANDS

Global
Spirit

Importator unic și Distribuitor oficial al
Pernod Ricard S.A. (France) în Republica Moldova:

Pernod Ricard
Moldova

MD-2069, m. Chișinău, str. Calea Iesilor 16/1,
IBAN: MD71EN00000222484348895 BC "Energbank" SA fil. Centru

c/f 1008600060214,
tel./fax 58-12-64, tel. 59-39-13

Nr. 85 din 18/11/2022.

Catre Persoane cu Demnitati si Functii Publice
ale Republicii Moldova

Stimati Domni/Stimate Doamne,

Compania „GLOBAL SPIRIT” SRL, este Rezentant unic autorizat cu statut oficial de importator si distribuitor pe teritoriul Republicii Moldova al următoarelor companii internaționale cum ar fi: Pernod Ricard SA (Franța), Luxardo ltd (Italia), Les Grands Ches de France (Franța), De Kuiper (Holland), Morosa (Ucraina), Angostura (Trinidad), apa minerală „Perla Harghitei” și sucurilor „Granini” (Romania). Activitatea noastră este axată pe importul băuturilor de lux, care aparțin portofoliilor companiilor menționate și este îndreptată spre a oferi cetățenilor țării noastre posibilitatea de consum a băuturilor de calitate înaltă (whiskey, rom, tequilla, cognac, champagne, liqueur ș.a.), garantând originea și calitatea acestora, precum și legalitatea prezenței lor pe piața moldovenească de consum.

Drept reacție la proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative privind unele masuri de politici bugetar-fiscale pentru anul 2023, elaborate de către Ministerul Finantelor, mentionez faptul ca propunerea de majorare a accizei cu 15%, (in locul celei de 5% prevazute ca majorare graduala pentru anul 2023 pentru produsele din alcool etilic), va duce la crestere drastica a pretului final pentru consumatorii din Republica Moldova. Vadit ca aceste majorari de preturi vor duce la scaderi considerabile a volumului vinzarilor cu 20-25%, ceea ce la rindul sau se va rasfringe negativ asupra venitului Companiei si, drept urmare, platilor de taxe impozitate pe venit, celor salariale indreptate spre asifugarea pachetelor sociale, limitarea fortata a locurilor de munca si alte masuri de economie in mediul de afaceri.

In ceea ce priveste justificarea majorarii accizei de catre autorii proiectului vizat, este de mentionat ca astfel de actiuni vor duce inevitabil la riscuri de evaziune fiscala, concurenta neloiala, acte de contrabanda si contrafacere a bauturilor alcoolice pe teritoriul Republicii Moldova, minimalizarea procesului de control al calitatii si certificarii produselor importate.

In concluzie, este necesar sa mentionam ca Uniunea Europeana pentru anii 2022-2023 recomanda Statelor Membre quantumul de 550 de euro per hectolitru de alcool pur, ceea ce este mai putin considerabil decit cel propus in proiectul de lege.

Astfel, in opinia noastra, majorarea graduala prevazuta de 5% actualmente este imperativa a fi pastrata intacta pentru a asigura armonizarea treptata pentru urmatorii 10 ani si a evitata o galopare ineficienta a costurilor si preturilor pe piata interna.

Cu stima,

Director general al SRL „Global Spirit”
Vitalie Slonovschi

Domnului Igor GROSU,
Președinte al Parlamentului

Nr de ieșire 8
Din 20noiembrie 2022

Doamnei Natalia GAVRILIȚĂ,
Prim - ministru

Domnului Dumitru BUDEANSCHI,
Ministru al Finanțelor

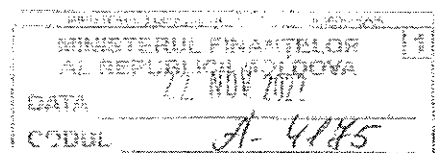
De la SC DIROVE-NORD SRL
c/f 1005602003500
Or.Fălești str.Cernăuți Nr.1

Stimați demnitari,

Înaintăm prezenta adresare în legătură cu *proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative, ce vizează măsurile de politici bugetar-fiscale pentru anul 2023*, prezentat de către Ministerul Finanțelor spre consultări publice.

Pentru început, Vă informăm că în Republica Moldova se poate de numărat pe degete ramurile economiei naționale, unde încă activează producători autohtoni și care generează mărfuri extrem de importante pentru țară, asigurând din interior necesitățile existente și protejând astfel țara de riscurile importurilor. Printre ele se numără *oxigenul* (poziția tarifară 280440000) și *azotul* (poziția tarifară 280430000), care deja de circa 7 ani sunt produse de unicul producător național pe teritoriul țării.

În această ordine de idei, menționăm că aceste două tipuri de produse fac parte din cele strategice pentru țară, fapt care se uită periodic, dar care iese în evidență în situații dificile, cum a fost perioada de pandemie, când majoritatea instituțiilor medicale au fost asigurate oportun cu oxigenul atât de necesar pacienților doar datorită producerii în Republica Moldova a acestor stocuri. Inclusiv, din lipsă de mijloace financiare necesare la acel moment, mari cantități de oxigen au fost luate la timp de către spitale, cu preț accesibil și chiar în datorie, cu plata ulterioară, ceea ce nu avea să se întâmple în cazul importurilor de peste hotare.

În context, studiind modificările propuse la articolul 124 din Codul fiscal ale proiectului vizat pentru anul 2023, noi, operatorii economici implicați în domeniul de asigurare cu oxigen și azot, am rămas neplăcut surprinși aferent atât a intenției de anulare a scutirii de acciză *"la mărfurile de la pozițiile tarifare 280430000 (azot) și 280440000 (oxigen) produse pe teritoriul țării"*, precum și a argumentării acesteia – *"impactul bugetar al măsurii va constitui + 9,7 mil.lei"*.

Rugăm respectuos să luați în considerație, că o economie nu este constituită doar din niște cifre uscate, dar mai este o analiză economică bazată pe legătura cauzală dintre acțiunea inițiată și rezultatul sistemic asupra domeniului și necesităților țării, îndeosebi când consumatorul produsului concret este în majoritatea cazurilor anume statul, adică instituțiile și organizațiile bugetare sau cele guvernamentale. **De exemplu**, asigurarea tuturor instituțiilor medical-curative cu oxigen. Necătând la faptul că o parte din spitale au fost dotate cu stații de producere a oxigenului, cei doi ani precedenți de pandemie au demonstrat practic că capacitățile acestor stații nu asigură integral necesitățile de oxigen. Doar achizițiile de urgență a oxigenului au putut evita colapsul ce plana asupra sistemului medical din Republica Moldova. Și aceasta s-a întâmplat doar mulțumită producerii autohtone a acestuia, când nu a fost prezentă urgența de căutare a oxigenului peste hotare și importul său. Acum, urmare a aprobării eventualelor propuneri de anulare a scutirii de acciză la oxigen, se va produce următorul impact sistemic real:

1. Se va majora prețul oxigenului la livrarea din partea producătorului, fapt care va produce efectul de domino și pentru întreg sistemul medical în prag de nou sezon rece, când persistă multiple atenționări din partea organizațiilor internaționale privind pericolul unor noi epidemii.
2. Majorarea prețului la oxigen va genera, pe de o parte, diminuarea tranzacțiilor ulterioare contractate din partea celorlalți operatori economici care procesează aceasta materie prima din stare lichida în stare gazoasă și distribuie acest produs la consumatorul final, iar pe de altă parte, va majora costurile de achiziție a lui pentru toate autoritățile și instituțiile statale. Astfel, vor fi periclitate activitățile de producere și distribuție a oxigenului în Republica Moldova, cauzate de nerentabilitate, ce va avea ca consecință apariția deficitului acestui produs pe piață.
3. În prezent, au fost realizate majoritatea procedurilor de achiziție a oxigenului necesar instituțiilor statului pentru anul de gestiune 2023, sunt desemnate ofertele câștigătoare cu prețuri definite conform prevederilor actuale ale Codului fiscal pentru anul viitor. În caz că va fi, totuși, anulată scutirea la acciză, atunci se va crea situația când operatorii economici vor fi

în imposibilitate de executare a contractelor adjudecate pentru anul 2023, iar autoritățile contractante vor intra în impas.

4. În continuare, deoarece importurile de oxigen (vrac) în țară, la costuri accesibile, sunt posibile doar din Ucraina sau Belarus și actualmente sunt ireale din punct de vedere logistic, **impactul adevărat** care va urma ar trebui să pună mai profund pe gânduri factorii de decizie implicați în procesele de planificare economică.
5. În Republica Moldova în prezent este un singur producător de aceste gaze în stare lichida. Adăugarea accizului va duce la scumpire neîntemeiată de oare ce este doar materie prima. După care producerea de mai departe de către alți agenți economici care deja au încheiate contracte cu instituțiile de sănătate publică, nu vor mai putea să-și onoreze obligațiunile. La fel și importul acestor gaze este deficitar, luând în considerație războiul din țara vecină. Tot odată contractarea lor, se efectuează din timp și stocurile pe 2023 nu mai este posibilă.

Acum referitor la azot. În afară de faptul, că azotul este necesar pe scară largă în diverse procese de producere sau procesare a industriei alimentare, cum ar fi, de exemplu, producerea mezelurilor, sute de tone de azot se utilizează anual anume de către instituțiile statale. Un exemplu elocvent este Întreprinderea de Stat "Stațiunea tehnologică experimentală Maximovca", aflată în administrarea Agenției Proprietății Publice a Guvernului, care produce, păstrează și comercializează tot materialul biologic de prăsilă animalier din țară (animale, material seminal, embrioni, ovule, icre și larve de pește, oua de pasăre și oua de viermi de mătase) predestinat reproducerii). Pentru informare, tot acest fond genetic este păstrat doar în mediu de azot, pentru ce această întreprindere utilizează anume azotul produs în Republica Moldova. Iar în caz de dispariție a acestui azot, importurile sunt posibile din aceleași surse identice ca și a celor ale oxigenului, despre ce am expus mai sus.

În concluzie, doar o analiză și prognozare superficială a urmărilor anulării scutirii de acciză la mărfurile de la pozițiile tarifare 280430000 (azot) și 280440000 (oxigen) produse pe teritoriul țării, indică la eventualitatea unui impact negativ atât din punct de vedere economic, cât și din punct de vedere social.

Totodată, anularea propusă a scutirii la acciză poate lichida definitiv ramura producerii azotului și oxigenului pe teritoriul Republicii Moldova, iar eforturile ulterioare emergente de restabilire a relațiilor economice și a securității asigurării țării cu aceste două produse strategice ar putea costa mult mai mult, decât acel "**impact bugetar al măsurii va constitui + 9,7 mil. lei**".

Concomitent, ne adresăm public să examinați declarația dată pe deplin, cu aplicarea unei analize financiar-economice mai largă decât poziționarea unor cifre, inclusiv examinarea să se realizeze prin prisma unui impact multilateral economic asupra majorării costurilor de producere a alimentelor (anume acum când inflația a atins recorduri), precum și prin prisma unui impact social și pasibilitatea periclitării activităților esențiale ale statului.

Subsidiar, suntem predispuși pentru organizarea unei mese rotunde, unde vom prezenta un tablou de bord mai relevant al consecințelor nefaste ale inițiativei de politică bugetar-fiscală descrisă.

Considerație profundă,

SC DIROVE-NORD SRL

Digitally signed by Dilion Veneslav
Date: 2022.11.21 15:24:14 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MedTeh Gaz SRL

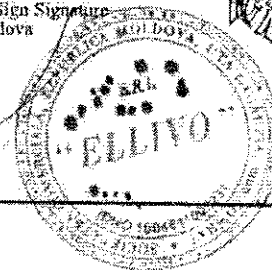
Oxigen MT SRL

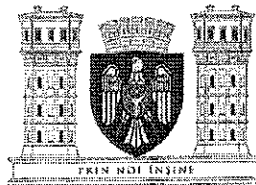
Electrod- Com SRL

Digitally signed by Covalliova Ecaterina
Date: 2022.11.21 17:09:24 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ellivo SRL

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI CHIȘINĂU

nr. 2-01/1-113 din 18.11.2022

la nr. _____ din _____

Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova

Urmare a examinării documentului strategic ce vizează măsurile de politică bugetar-fiscală pentru anul 2023, Primăria Municipiului Chișinău comunică următoarele.

Referitor la art. XIV din proiect: modificarea art. 11 și art. 12 din Legea nr. 397/2003 „Privind finanțele publice locale”:

Propunem ca din conținutul alineatului (8) să fie exclusă sintagma „cu excepția municipiilor Bălți și Chișinău”, dat fiind faptul că aceasta contravine principiilor descentralizării administrative, aprobate prin Legea privind decentralizarea administrativă nr. 435/2006 și a principiului echității, „care presupune garantarea unor condiții și oportunități egale tuturor autorităților publice locale pentru a-și atinge obiectivele în realizarea competențelor lor” (art. 3 lit.c) din lege).

Suplimentar la proiect:

1. În conformitate cu art. 3 alin. (1) din Legea nr. 397/2003 „Privind finanțele publice locale”, bugetele locale sunt autonome, urmând să asigure efectuarea măsurilor pentru satisfacerea necesităților social-economice ale populației și dezvoltarea teritoriului în condițiile legilor nr. 436/2006 „Privind administrația publică locală” și nr. 435/2006 „Privind descentralizarea administrativă”.

În condițiile legislației existente, pe când veniturile bugetului municipal Chișinău pentru anul 2022 sunt aprobate în sumă totală de 5,4 mlrd. lei, inclusiv transferurile de la bugetul de stat cu destinație specială - 2,9 mlrd. lei, și ținându-se cont de faptul că întreținerea și dezvoltarea infrastructurii municipiului cu o populație de circa 780,0 mii de locuitori, infrastructură care se află într-o stare deplorabilă și necesită investiții mari pentru a asigura funcționalitatea acesteia, executarea competențelor delegate APL din municipiul Chișinău în temeiul art. 4 din Legea nr. 435/2006, este foarte dificilă.

Menționăm că ponderea veniturilor colectate în teritoriul Chișinăului în veniturile republicii, planificate pentru anul 2022 în sumă de 29,0 mlrd. lei, constituie 19,9 mlrd. lei sau 68,7 %. Încasările impozitelor și taxelor bugetului

municipal Chișinău sunt planificate în sumă de 2,5 mlrd. lei, cu o pondere de 12,6% în veniturile planificate pentru încasarea în teritoriu în sumă de 19,9 mlrd. lei. Ținându-se cont de echilibrarea bugetului prin transferuri cu destinație specială în sumă de 2,9 mlrd. lei, bugetului municipal Chișinău îi revin 27,1% din veniturile încasate în teritoriu.

Totodată, ritmul creșterii ratei inflației în țară în anul 2022 a influențat majorarea considerabilă a costurilor de întreținere și reparație a infrastructurii capitalei, respectiv, cheltuielile bugetare, acoperite de către municipiu din resursele proprii. Solicitarea municipalității către Ministerul Finanțelor, prin scrisoarea nr. 02-109/3016 din 17.10.2022, referitor la alocarea transferurilor cu destinație specială pentru cheltuielile capitale aferente reparației clădirilor instituțiilor medicale și de învățământ, nu a fost soluționată.

În anul 2019, prin Legea nr. 178/2019, au fost operate modificări la Legea nr. 397/2003, începând cu 01.01.2020, privind majorarea pentru APL de ambele niveluri (cu excepția bugetului municipal Chișinău) a cotelor defalcărilor de la impozitul pe venitul persoanelor fizice cu 15-30 % din volumul colectat pe teritoriul UAT. Normativul defalcărilor pentru bugetul municipal Chișinău a rămas neschimbat (50 la sută), în pofida contribuției municipiului Chișinău la formarea BPN și necesităților stringente ale capitalei privind modernizarea infrastructurii orașului, ce reprezintă o inechitate pentru bugetele locale.

Luând în considerare cele expuse, pentru consolidarea bazei fiscale și asigurarea întreținerii și dezvoltării capitalei, propunem repetat revizuirea prevederilor art. 5 din Legea nr. 397/2003 „Privind finanțele publice locale”, prin stabilirea cotelor procentuale ale defalcărilor de la impozitele generale de stat pentru bugetul municipal Chișinău:

- impozitul pe venitul persoanelor fizice în mărime de 70% din volumul colectat în teritoriu;
- impozitul pe venitul persoanelor juridice în mărime de 20% din volumul colectat în teritoriu;
- TVA – 20% din volumul colectat în teritoriu.

2. La art. IV. Din proiectul de lege - Codul fiscal nr. 1163/1997 , după cifra 79, se propune introducerea unei noi poziții (cu renumerotarea celorlalte), în următoarea redacție:

„Articolul 279 se completează cu alineatul (7¹) cu următorul cuprins:

„(7¹) Până la o nouă reevaluare a bunurilor imobiliare, valoarea estimată a bunurilor (terenuri, construcții, încăperi) în scopul impozitării, va fi reflectată de către organele cadastrale în registrul bunurilor imobile, ținându-se cont de ultima înstrăinare înregistrată în registru, dacă aceasta este mai mare decât valoarea precedentă. În mod corespunzător, în cazul bunurilor procurate la licitație, valoarea estimată a bunurilor în scopul impozitării este, până la o nouă reevaluare, prețul de

piață stabilit la licitație (prețul final), chiar dacă la înstrăinări ulterioare prețul bunului specificat în actul juridic va fi mai mic”.

Propunerea este motivată de necesitatea creșterii justificate a bazei impozabile și evitarea ratării veniturilor la bugetul public, raționamente expuse în scrisoarea Primăriei Municipiului Chișinău nr. 04-120/888 din 21.09.2022 și răspunsul Departamentului Cadastru al Agenției Servicii Publice nr. 01/7896 din 07.11.2022 (se anexează).

VICEPRIMAR

Angela CUTASEVICI

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI CHIȘINĂU

nr. 12-120/888 din 22.09.2022

la nr. _____ din _____

I.P. „Agenția Servicii Publice”
Municipiul Chișinău, str. A. Pușkin, 42

Conform deciziei CMC nr. 7/14-1 din 27.07.2021, la 08.10.2021, a fost adjudecat prin licitație publică cu strigare, terenul cu numărul cadastral 0100402577 din str. Petricani, la un preț final de 2,3 milioane lei (prețul inițial a fost de 1 milion de lei). Ulterior, terenul procurat la licitație a fost revândut de către adjudecator și persoana care deține dreptul de proprietate asupra lotul de pământ sus-menționat s-a adresat cu o cerere de eliberare a certificatului urbanism pentru proiectare.

Conform pct. 3.2 din contractul de vânzare-cumpărare a terenului (anexat la cerere) este stabilit că „valoarea bunului imobil menționat, în scopul impozitării, constituie – 329 654 lei, conform certificatului cu privire la valoarea bunului imobil din data de 08.02.2022, eliberat de Agenția Servicii Publice, SCT Chișinău”.

Art. 278 alin. (2) din Codul fiscal prevede că baza impozabilă a bunurilor imobiliare constituie valoarea estimată a acestor bunuri. Valoarea estimată a bunului imobil supus vânzării-cumpărării prin adjudecare se determină la licitație (prețul final).

În contextul celor expuse, se relevă diminuarea bazei impozabile de către ASP, SCT Chișinău și lipsirea bugetului public al municipiului Chișinău de un venit legitim, prin încasarea unui impozit vădit diminuat pe bunul imobiliar cu numărul cadastral 0100402577.

Solicităm informarea Primăriei municipiului Chișinău despre acțiunile întreprinse pentru înlăturarea cauzelor ce favorizează ratarea veniturilor la bugetul public și neadmiterea acestor situații în continuare.

Olga URȘU
VICEPRIMAR AL MUNICIPIULUI CHIȘINĂU

I.Cristal
022 22 0719

AGENȚIA SERVICIILOR PUBLICE A REPUBLICII MOLDOVA
PUBLIC SERVICES AGENCY OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

MD-2012, municipiul Chișinău, str. Aleksandr Pușkin, 42
Tel.: +373 22 50 46 54 Fax: +373 22 21 22 59

42 Aleksandr Pushkin str., MD-2012 Chișinău
e-mail: asp@asp.gov.md, web: asp.gov.md

07.11.2022 nr. 01/7896

La nr. 04-120/888 ieș. din 21.09.2022

Doamnei Olga URSU
Viceprimar al mun. Chișinău
Primăria municipiului Chișinău
mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 83

Instituția Publică "Agenția Serviciilor Publice" a examinat scrisoarea dumneavoastră nr. 04-120/888 ieș. din 21.09.2022, cu privire la informarea primăriei referitor la măsurile întreprinse pentru înlăturarea clauzelor, ce favorizează ratarea veniturilor în bugetul public și comunică următoarele.

În conformitate cu prevederile art. 279 din titlul VI al Codului fiscal, lucrările de evaluare a bunurilor imobile în scopul impozitării se efectuează de către organele cadastrale teritoriale, în baza unei metodologii unice pentru toate tipurile de bunuri imobiliare în modul și în termenele stabilite de legislație. Conform Programului de măsuri privind implementarea noului sistem de evaluare a bunurilor imobile în scopul impozitării, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 670 din 09.06.2003, lucrările de evaluare a bunurilor imobile în scopul impozitării au fost efectuate treptat, în perioada anilor 2004-2012, pe categorii de bunuri imobile. Conform programului menționat, terenurile destinate construcțiilor locative din localitățile urbane au fost evaluate în anul 2005, loturile pomicole și terenurile destinate construcției garajelor – anul 2007, terenurile destinate construcțiilor comerciale și industriale - anul 2009. Cadrul normativ al lucrărilor de evaluare în scopul impozitării este reglementat prin Legea cu privire la activitatea de evaluare nr. 989 din 18.04.2002, Hotărârea Guvernului nr. 1303 din 24.11.2004 (valabilă în perioada executării lucrărilor), Hotărârea Guvernului nr. 827 din 18.11.2022. Conform punctului 8 din regulamentul 1303/2004, data evaluării este considerată 1 iunie al anului în care au fost desfășurate lucrările de evaluare. De asemenea, potrivit punctelor 9 și 10 din regulamentul dat, bunurile imobile care au fost formate după finalizarea evaluării, sau care au suferit schimbări considerabile de ordin juridic sau tehnico-economic, în urma cărora valoarea bunului imobil a crescut sau a scăzut sau, care au fost incluse în categoria bunurilor imobile impozabile după finalizarea evaluării, se evaluează cu respectarea principiilor ce au stat la baza ultimei evaluări. Data evaluării acestora va corespunde cu data ultimei evaluări a categoriei de bunuri imobile, la care se referă obiectul evaluării. Concluzionând cele menționate mai sus, vă informăm că valorile estimate ale

INDICI DE INTRARE Nr. 2
Nr. La 03 120 / 888 ieș.
08. 11. 2022

bunurilor imobile în scopul impozitării reflectă nivelul valoric al prețurilor la situația din 01 iunie al anului în care au fost executate lucrările de evaluare masivă.

Cu referire la bunul imobil cu numărul cadastral 0100402.577, menționat în scrisoare, vă informăm că, în temeiul solicitării dumneavoastră, informația a fost remisă Serviciului cadastral teritorial Chișinău pentru verificarea corectitudinii evaluării în scopul impozitării. Astfel, s-a identificat faptul că, terenul în cauză a fost evaluat primar la valoarea de 329 654 lei, fiind atribuit la categoria bunurilor imobile cu destinație locativă, data evaluării categoriei în cauză constituind 01.06.2005. Ca rezultat al verificării datelor din contractul de vânzare-cumpărare a terenului adjuocat la licitație din 19.11.2021, Serviciul cadastral teritorial Chișinău a efectuat reevaluarea bunului imobil în cauză în funcție de destinația acestuia și modul de folosință indicat în contract și anume, teren destinat pentru construcții, pentru amplasarea unui obiectiv compatibil C7 (depozit, centru tehnic, spălătorie auto, parcare multietajată etc.). Valoarea estimată a bunului imobil, fiind atribuit la categoria bunurilor imobile comerciale și industriale, calculată pe data de 26.10.2022, constituie 822 101 lei. Valoarea în cauză reflectă nivelul valoric al prețurilor la situația din 01.06.2009, când au fost desfășurate lucrările de evaluare în masă a bunurilor imobile cu destinație comercială și industrială.

Luând în considerare faptul că, lucrările de evaluare masivă a bunurilor imobile au exercitate de către organele cadastrale teritoriale cu mai mult de 10 ani în urmă, este evident faptul că valorile estimate în scopul impozitării nu reflectă situația curentă pe piața bunurilor imobile. Totodată, vă informăm că, conform art. 7 alin. (3) din Legea nr. 989/2002 cu privire la activitatea de evaluare, rezultatele evaluării masive sunt valabile pentru perioada de timp dintre două evaluări. Astfel, modificarea metodologiei de evaluare, reieșind din situația actuală pe piața bunurilor imobile, va fi efectuată în cadrul primei reevaluării generale, care conform Programului de stat pentru crearea cadastrului bunurilor imobile pentru anii 2020-2023, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1030/1998, cu modificările și completările ulterioare, urmează a fi executate în mod masiv până în anul 2023, în cadrul Proiectului de înregistrare și evaluare funciară, finanțat cu suportul Asociației Internaționale pentru Dezvoltare (Acord de finanțare ratificat prin Legea nr.240/2018).

Director adjunct

Sergiu MANIC

Nr. 97

Din 17 noiembrie 2022

**Doamnei Maia SANDU
Președintă a Republicii Moldova**

**Domnului Igor Grosu
Președinte al Parlamentului**

**Doamnei Natalia Gavrilița
Prim-ministră a Republicii Moldova**

Stimată Doamnă Președintă a Republicii Moldova,

Stimate Domnule Președinte al Parlamentului,

Stimată Doamnă Prim-ministră,

Asociația Investitorilor Străini (FIA Moldova) Vă salută și reiterează înaltele considerațiuni. Apreciem enorm eforturile Domniilor Voastre în inițierea și aprobarea reformelor cu scopul îmbunătățirii climatului investițional, înlăturarea impedimentelor în realizarea activității antreprenoriale, care vor conduce la creșterea economică a țării, stoparea exodului populației și prosperitatea Republicii Moldova, per ansamblu.

În același timp, dorim să atragem atenția Dumneavoastră asupra proiectului de lege care conține prevederile Politicii Fiscale și Vamale pentru anul 2023 și vine să introducă **conceptul "transfer de prețuri"**. Membrii FIA Moldova salută intențiile nobile ale autorităților de a ne alinia Directivelor europene și celor mai bune practici, însă consideră prematură și inoportună implementarea acestui concept în legislația fiscală a Republicii Moldova, pentru următoarele motive principale:

- ✓ În procesul elaborării conceptului, nu a fost întocmită Analiza Impactului de Reglementare (AIR), care să demonstreze oportunitatea unei asemenea legislații. Nu a fost utilizat instrumentul (chestionarul) OECD pentru evaluarea independentă a oportunității adoptării legislației privind prețurile de transfer și existenței condițiilor prealabile pentru adoptarea unei asemenea legislații. Astfel, nu este clar dacă presupusele avantaje din implementarea unei astfel de reglementări vor depăși costurile substanțiale care vor fi suportate de mediul de afaceri și instituțiile de stat.
- ✓ Moldova are una din cele mai mici rate a impozitului pe venitul persoanelor juridice (12% impozit pe venit plus 6% impozit la sursa de plată pe dividende achitate nerezidenților, dacă tratatul pentru evitarea dublei impuneri nu prevede o rată mai mică sau scutire de impozit), ceea ce ar trebui să-o facă mai degrabă beneficiar al prețurilor de transfer.
- ✓ Netransparența proprietarilor companiilor înregistrate în "paradisurile fiscale" face imposibilă aplicarea acestui concept pentru tranzacțiile rezidenților cu companiile afiliate din aceste jurisdicții. O metodă alternativă pentru combaterea evaziunii fiscale ar fi implementarea unor reglementări specifice contracarării tranzacțiilor cu companii din

Investing in Moldova's Future

jurisdicții offshore, de ex. reglementări CFC (Controlled foreign corporation rules), care ar permite autorităților din Moldova să includă în venitul brut al contribuabilului din Moldova veniturile obținute de companiile din jurisdicții offshore, care sunt controlate de către acest contribuabil.

- ✓ Articolul 24 alin. (7) și (8) și art. 99 Cod Fiscal deja prevăd norme care limitează posibilitatea diminuării impozitului pe venit și TVA prin prețuri de transfer.
- ✓ Prețurile de transfer reprezintă unul dintre cele mai frecvente cazuri de dublă impozitare economică, datorită faptului că autoritățile fiscale din două jurisdicții diferite (încurajate de dorința de a acumula mai multe venituri la buget) pot avea viziuni diferite cu privire la determinarea prețului de piață pentru tranzacțiile efectuate între persoanele interdependente situate în aceste două jurisdicții. Aceasta se explică prin faptul că prețurile de transfer nu reprezintă o știință exactă și se bazează pe anumite aspecte ce pot fi interpretate diferit. Astfel, același venit va fi taxat la nivelul ambelor persoane interdependente, creând o barieră în derularea investițiilor și dezvoltarea comerțului internațional.
- ✓ Numărul redus de specialiști pe piața locală care pot oferi servicii de întocmire a dosarului prețului de transfer și costurile extrem de înalte a unor asemenea servicii (similare cu costurile unui audit). Costurile suportate de mediul de afaceri (100 contribuabili) s-ar ridica la milioane EURO pe an, ceea ce ar constitui o povară financiară suplimentară pentru mediul de afaceri în condițiile crizei economice și de securitate (inflație galopantă, scăderea cererii, creșterea costurilor, etc.).
- ✓ Acordurile Republicii Moldova cu Uniunea Europeană nu prevăd angajamente privind implementarea unei asemenea legislații.

Concomitent, dacă se insistă totuși pe adoptarea legislației privind prețurile de transfer, proiectul de lege în cauză necesită a fi îmbunătățit substanțial:

- ✓ Este necesar de a revizui termenul de intrare în vigoare a legii, care ar trebui să fie nu mai devreme de 1 ianuarie 2024. Proiectul prevede că Ministerul Finanțelor trebuie să stabilească procedura de aplicare a metodelor pentru determinarea prețului de transfer, precum și conținutul detaliat al dosarului și procedura de păstrare a acestuia. Prin urmare, noile reglementări trebuie să intre în vigoare numai după scurgerea unui termen suficient după publicarea acestor acte, astfel încât contribuabilii să poată lua cunoștință de prevederile lor și să ia măsurile necesare pentru asigurarea respectării legii, inclusiv să evalueze și să ajusteze tranzacțiile în derulare.
- ✓ Proiectul nu prevede clar care este primul exercițiu financiar pentru care se întocmește dosarul prețului de transfer. Legea nu poate impune obligații privind respectarea principiului lungimii brațului pentru tranzacțiile realizate până la intrarea în vigoare a legii. Prin urmare, legea trebuie să prevadă expres că primul dosar al prețului de transfer trebuie să cuprindă tranzacțiile realizate în prima perioadă de gestiune după intrarea în vigoare a legii. Astfel, primul dosar al prețului de transfer ar trebui întocmit până la 25 martie 2025.

- ✓ Reguliile referitoare la prețurile de transfer trebuie incluse la Titlu II Cod Fiscal, deoarece acest concept are ca scop asigurarea nivelului adecvat al impozitului pe venit. TVA aplicabil în tranzacțiile între persoanele interdependente este tratat la art. 99 CF.
- ✓ Proiectul este contradictoriu în sensul că, pe de o parte, cere prezentarea dosarului prețului de transfer doar la solicitarea Serviciului Fiscal de Stat, iar, pe de altă parte, cere prezentarea acestuia până la o anumită dată calendaristică a anului următor anului de gestiune. Conform practicii internaționale, asemenea dosar se prezintă doar la cerere.
- ✓ Proiectul trebuie să prevadă cazurile în care Serviciul Fiscal de Stat poate solicita întocmirea și prezentarea dosarului prețului de transfer dacă suma cumulativă a tranzacțiilor nu depășește pragul stabilit. În afară de aceasta, este necesar de a stabili modul de calcul al pragului în funcție de tipul tranzacțiilor, de exemplu, în cazul împrumuturilor ar trebui să se ia în calcul doar dobânda și comisioanele, nu și suma împrumutului.
- ✓ Contribuabilul nu trebuie să întocmească dosarul prețului de transfer pentru tranzacții minore, cu excepția cazului în care acestea sunt parte a unui șir de tranzacții legate reciproc care cumulativ depășesc pragul stabilit.
- ✓ Legea trebuie să prevadă că obligația de respectare a principiului lungimii brațului și de întocmire și prezentare a dosarului prețului de transfer revine doar persoanelor juridice și fizice care desfășoară activitate de întreprinzător și că reglementările respective se aplică doar tranzacțiilor care reprezintă rezultatul activității lor de întreprinzător.
- ✓ Legea trebuie să prevadă că obligația de respectare a principiului lungimii brațului și de întocmire și prezentare a dosarului prețului de transfer se aplică doar tranzacțiilor cu nerezidenții, deoarece rezidenții sunt supuși aceluiași regim fiscal, iar art. 24 alin. (7) și (8) și art. 99 Cod Fiscal deja prevăd norme care limitează posibilitatea diminuării impozitului pe venit și TVA prin prețuri de transfer.
- ✓ Legea trebuie să prevadă că obligația de respectare a principiului lungimii brațului și de întocmire și prezentare a dosarului prețului de transfer nu se aplică tranzacțiilor încheiate la prețuri reglementate.
- ✓ Informațiile pe care trebuie să le cuprindă dosarul prețului de transfer sunt redată într-un mod incoerent și neclar.
- ✓ La definiția prețului de transfer, sintagma “care diferă de acelea care ar fi existat între persoane interdependente” trebuie exclusă.
- ✓ Definiția principiului lungimii brațului nu corespunde sensului în care această noțiune este utilizată în lege.
- ✓ Definiția tranzacției este incoerentă și trebuie adusă în concordanță cu terminologia din Codul civil.
- ✓ Legea trebuie să prevadă că metodele specificate de stabilire a prețului de transfer pot fi aplicate atât de SFS, cât și de contribuabil, precum și să prevadă posibilitatea aplicării oricărei alte metode prevăzute de Ghidul OECD sau tratatele de evitare a dublei impuneri.
- ✓ Pentru a evita dubla impunere a veniturilor, legea trebuie să prevadă posibilitatea ajustării benevole a veniturilor și cheltuielilor rezultate din prețurile de transfer, precum și dreptul

persoanelor afiliate implicate în tranzacție de a face ajustări corespunzătoare în cazul în care SFS face asemenea ajustare pentru oricare din persoanele afiliate implicate în tranzacție.

- ✓ Termenul de păstrare a dosarelor prețului de transfer trebuie să fie de 4 ani, care este termenul de prescripție pentru efectuarea controalelor fiscale.
- ✓ Sarcina probațiunii nu trebuie să fie în totalitate pe contribuabil. Dacă dosarul prețului de transfer este întocmit în mod corespunzător, aceasta trebuie să creeze premisa respectării principiului lungimii brațului. În asemenea caz, SFS trebuie să poată să facă ajustări numai dacă demonstrează că prețurile de transfer nu corespund principiului lungimii brațului.
- ✓ Criteriile pentru neacceptarea sau recalificarea tranzacțiilor sunt foarte vagi și ar trebui definite mai clar.
- ✓ Legea trebuie să precizeze că criteriile specificate pentru neacceptarea sau recalificarea tranzacțiilor sunt cumulative.
- ✓ Modificările actuale propuse la Codul fiscal pot da naștere unor tratamente excesive din partea Serviciului Fiscal de Stat, fără protecția corespunzătoare a contribuabililor. Spre deosebire de alte state, modificările propuse sunt de natură generală și nu oferă un mecanism funcțional specific de asigurare a protecției drepturilor contribuabililor. Având în vedere experiența limitată a autorității fiscale din Moldova în abordarea cerințelor respective, există un risc semnificativ ca natura generală a modificărilor propuse să dea naștere la abuzuri și cazuri de judecată.

În contextul celor menționate mai sus, **solicităm respectuos amânarea termenului de intrare în vigoare a conceptului "transfer de prețuri" până la 1 ianuarie 2024** și solicităm respectuos acceptarea unei întrevederi informale, pentru a prezenta argumentele și îngrijorările comunității de afaceri FIA Moldova.

Vă mulțumim anticipat!

Cu deosebit respect,

Membrii Consiliului Asociației FIA Moldova

Notă: Asociația Investitorilor Străini reunește 23 companii – cei mai mari investitori din Republica Moldova, investițiile cărora provin din 14 țări, cu peste **20.000 de angajați**. Volumul total al investițiilor companiilor-membre FIA depășește **2 miliarde 200 milioane euro**, ceea ce constituie aproximativ **18% din PIB**.

Nr. 95
21 noiembrie 2022

Domnului Dumitru BUDIANSCHI
Ministru al Finanțelor

Re: Proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative (Politica fiscală și Vamală pentru anul 2023)

Stimate Domnule Ministru,

Comaniile membre ale Asociației Investitorilor Străini (FIA Moldova) Vă salută și exprimă înaltele sale considerațiuni.

Urmare a anunțului referitor la demararea consultărilor publice a proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative (Politica fiscală și Vamală pentru anul 2023), plasat pentru consultări publice (<https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiectul-de-lege-cu-privire-la-modificarea-unor-acte-normative-politica-fiscala-si-vamala-pentru-anul-2023/9259>), elaborat de către Ministerul Finanțelor, membrii FIA Moldova vin cu o serie de propuneri și comentarii la proiectul de Lege (anexate la prezenta adresare, în formă tabelară).

În speranța că veți lua în considerare propunerile expuse, Vă mulțumim anticipat și optăm pentru consultări publice extinse.

Cu profund respect,

Director executiv

Ana Groza

Notă: Asociația Investitorilor Străini reunește 23 companii – cei mai mari investitori din Republica Moldova, investițiile cărora provin din 14 țări, cu peste **20.000 de angajați**. Volumul total al investițiilor companiilor-membre FIA depășește **2 miliarde 200 milioane euro**, ceea ce constituie aproximativ **18% din PIB**.

Comentarii FIA Moldova la proiectul Politicii fiscale și Vamale 2023

Comentarii

proiect	mențiuni
<p>Art. I. - Legea nr.845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi:</p> <p>1. La articolul 6, după alineatul „să încaseze de la cetățeni plăți în numerar în sumă ce nu depășește 100 000 de lei pentru fiecare tranzacție pentru bunurile sau serviciile comercializate” se introduce un alineat cu următorul cuprins: „să efectueze în raport cu persoanele fizice plăți în numerar aferente veniturilor specificate la art.90 alin.(3) și art.90¹ din Codul fiscal în mărime ce nu depășește 10 000 de lei pentru fiecare tranzacție, dar nu mai mult de 100 000 de lei anual.”.</p>	<p>În România limita este doar pentru unele situații de 10 000 RON, zilnică, fără limitarea anuală (Legea 70/2015).</p> <p>De exclus, ! cum se poate face restricții pentru sume/valori din care sau plătit impozite ori de majorat limita la 50 000 lei/zi, cu excluderea limitei anuale, si plăților salariale, si redactarea normei propuse.</p> <p>Pot fi situații:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pierderea cardului, litigii, restricții, etc. - persoanele au acte de identitate expirate, nu pot avea, sau durează eliberarea acestora, - pentru nerezidenți eliberarea cardului durează până la 3 luni; - persoană cu dizabilități ce lucrează de la distanță si nu pot aplica în toate cazurile cardul - deseori executorii judecătorești din greșeală blochează conturile, pîna se clarifica trec, luni, și ani <p>De Asemenea formularea propusă este ilogică!</p> <p>În art. 90¹ din CF se conține și alineatul (3⁴), care se referă la impozitarea persoanelor fizice, care nu desfășoară activitate de întreprinzător și transmit persoanelor specificate la art.54, precum și altor persoane decât cele specificate la art.90 în posesie și/sau în folosință (locațiune, arendă, uzufruct, superficiei) proprietate imobiliară.</p> <p>Prin urmare, o întreprindere nu poate avea relații de afaceri în contextul normei menționate supra cu persoane fizice, iar formularea propusă este lipsită de coerență</p>
<p>Art. IV. - Codul fiscal nr.1163/1997</p>	
<p>2. Articolul 8 alineatul (2): litera c), după cuvintele „dările de seamă fiscale” se completează cu cuvintele „și informațiile”;</p>	<p>Termenul “informații” este unul vag și NU cunoaștem ce anume urmează să se prezinte. . În special cînd în prezent se prezinta diverse “rapoarte” ce se numesc “informații”, de exemplu IRM 19 etc., sau note de informare, IASL etc.</p>
<p>3. La articolul 12 punctul 1) se completează cu litera g) cu următorul cuprins:</p>	<p>Aici pot fi si relații specifice sau relații civile în paralele cu relațiile de munca. Ori, trebuie sa concediezi angajatul pentru o perioada cîind acest elaborează sau efectuează o</p>

Comentarii FIA Moldova la proiectul Politicii fiscale și Vamale 2023

<p>„8) plățile efectuate pentru obiectele de proprietate intelectuală create în cadrul exercitării atribuțiilor de muncă/serviciu reglementate în Hotărârea Guvernului nr.1609/2003.”.</p>	<p>proprietate intelectuală după îl angajam înapoi!</p>
<p>1. La articolul 15: se completează cu litera b¹⁾, cu următorul cuprins: „b¹⁾ pentru întreprinderile clasificate ca întreprinderi micro, mici sau mijlocii conform prevederilor Legii nr.179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, pe perioada fiscală 2023-2025, inclusiv - în mărime de 0 % din venitul impozabil nedistribuit sub formă de dividende.”.</p>	<p>Dividendele se determină la repartizarea profitului net, determinat conform regulilor contabile, nu din venitul impozabil, care se determină conform regulilor fiscale și poate să difere de indicatorul contabil.</p> <p>Nu este clar cum urmează a fi determinat venitul impozabil pentru perioada indicată în cazul în care entitatea va distribui dividende din profitul anilor 2023-2025 începând cu anul 2026.</p> <p>Nu este clar dacă facilitatea descrisă se va aplica pentru fiecare an în parte din perioada 2023-2025 sau pentru toți trei ani concomitent și distribuirea profitului pentru unul din ani va condiționa anulara facilității pentru ceilalți doi ani.</p> <p>Nu este clar dacă va fi distribuit venitul din anii anteriori 2023 (2022 --.)</p> <p>Nu este clar dacă în scopuri fiscale va fi "minus" în scopuri contabile/financiar "profit"</p> <p>NU este clar dacă în scopuri contabile minus si in scopuri fiscale plus</p> <p>Si multe alte întrebări, de exemplu IVAO.....</p> <p>Rugăm concretizarea prevederii.</p> <p>Pentru echitate ar fi trebui incluse toate tipurile de entități, deoarece toate au trecut prin pandemii, situații de criza etc.</p>
<p>7. Articolul 21 se completează cu alineatele (5¹⁾ și (6) cu următorul cuprins: „(5¹⁾ Agentul economic care face o donație sub formă de bunuri pentru care nu se calculează amortizarea, se consideră că a vândut bunul donat la un preț ce reprezintă mărimea maximă dintre valoarea contabilă și valoarea de piață la momentul donării. (6) Veniturile contribuabililor care desfășoară activitate de întreprinzător obținute din tranzacțiile economice cu fondatorii sau alte persoane interdependente efectuate la preț mai mic decât prețul de piață se vor ajusta în scopuri fiscale la prețul de piață.”</p>	<p>În redacția actuală a art. 21 alin. (5) urmează a fi specificat că norma se referă la bunuri pentru care se calculează amortizarea.</p> <p>Nu este clar, nu se calculează amortizarea în scopuri fiscale, ca altfel sunt și prevederile IAS 40 și anume aplicarea metodei valorii juste, unde tot nu se calculează amortizarea.</p> <p>Odată cu introducerea alineatului (6) în modificarea propusă, urmează a fi revizuit art. 24 alin. (8) din CF, care la moment prevede că „Nu se permite deducerea pierderilor în urma vânzării sau schimbului proprietății, îndeplinirii lucrărilor și prestării serviciilor, efectuate, în mod direct sau mijlocit, între persoanele interdependente. În sensul prezentului alineat, pierderea reprezintă diferența dintre suma anuală a costului vânzării și suma anuală a venitului din vânzări, înregistrată în evidența contabilă pentru întreaga perioadă fiscală, în relație cu o persoană interdependentă. Prevederile prezentului alineat nu se aplică relațiilor între membrii aceleiași cooperative sau aceleiași grup de producători agricoli, precum și relațiilor dintre cooperativa sau grupul de producători agricoli</p>

Comentarii FIA Moldova la proiectul Politicii fiscale și Vamale 2023

<p>8. La articolul 24 alineatul (19²) va avea următorul cuprins: „(19²) Se permite deducerea cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru orice plăți efectuate în folosul angajatului, în raport cu care au fost calculate contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii și/sau au fost reținute primele de asigurare obligatorie de asistență medicală și impozitul pe venit din salariu, datorate de angajator și angajat. Prevederile prezentului alineat nu limitează dreptul la deducere în scopuri fiscale a altor tipuri de cheltuieli conform prevederilor prezentului Cod.”</p>	<p>și <i>membrii săi</i>”. În cazul în care prețul de piață se va constata mai mic decât costul vânzării, tranzacțiile cu persoanele interdependente vor fi tratate discriminativ în raport cu tranzacțiile cu persoane independente. Or, pot exista situații când concomitent se va impozita și diferența de venit, și pierderea nu va fi deductibilă. Totodată, norma cu privire la ajustarea veniturilor ar trebui să fie orientată în măsură egală spre ajustarea situației fiscale pentru ambele părți ale tranzacției – majorarea veniturilor impozabile la furnizor și diminuarea veniturilor impozabile (majorarea cheltuielilor deductibile) la cumpărător/beneficiar. Solicităm excluderea din proiect. Asemenea dacă va fi aprobat ”prețul de transfer” - NU este relevant</p>
<p>9. La articolul 26¹: „(6¹) Prin derogare de la prevederile alin.(6), întreprinderile mari clasificate în conformitate cu prevederile Legii nr.179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, pot utiliza metoda amortizării accelerate pentru primul an de punere în funcțiune a mijlocului fix. Mărimea amortizării mijlocului fix ce urmează a fi dedusă se determină, după cum urmează: - pentru primul an de utilizare, amortizarea nu poate depăși 50% din costul de intrare a mijlocului fix;</p>	<p>Nu este clară formularea „Prevederile prezentului alineat nu limitează dreptul la deducere în scopuri fiscale a altor tipuri de cheltuieli conform prevederilor prezentului Cod”. Solicităm reformularea redacției.</p>
<p>Pentru echitate ar fi trebuit incluse toate tipurile de entități, deoarece toate au trecut prin pandemii, situații de criza etc.</p>	<p>Pentru echitate ar fi trebuit incluse toate tipurile de entități, deoarece toate au trecut prin pandemii, situații de criza etc.</p>

Comentarii FIA Moldova la proiectul Politicii fiscale și Vamale 2023

<p>- pentru următorii ani de utilizare, amortizarea se calculează prin raportarea valorii neamortizate a mijlocului fix la durata de funcționare utilă rămasă a acestuia.”</p>	
<p>9. La articolul 26¹: „(19) Suma amortizării mijlocului fix care participă la crearea unui nou mijloc fix nu se include în costul de intrare a acestuia.”</p>	<p>Considerăm că propunerea de a introduce norma dată nu se bazează pe careva calcule fundamentale pe termen lung privind impactul financiar și fiscal al modificării. O comparație a unor simple calcule matematice făcut în baza reglementărilor actuale privind amortizarea mijloacelor fixe în scopuri fiscale și în baza modificărilor propuse demonstrează că, în timp, urmare a reversării diferențelor temporare legate de operațiunile cu mijloacele fixe, efectul fiscal este identic. Menționăm, că mecanismul de deducere a amortizării fiscale, bazat pe principii de recunoaștere și evaluare a valorii de intrare a acestora, de deducere a cheltuielilor de reparații, de calcul a amortizării, de determinare a rezultatelor din ieșirea mijloacelor fixe este un mecanism extrem de complex, care poate include operațiuni multiple și variate, iar asemenea modificări complicate nejustificat aceste reglementări fără a genera un efect favorabil atât pentru agentul economic, cât și pentru bugetul de stat. Or, potrivit art. 6 din CF, impozitele și taxele se bazează pe principii precum certitudinea impunerii și randamentul impozitelor, iar varianta propusă sporește semnificativ efortul depus pentru respectarea acestei norme, precum și efortul depus pentru administrarea acesteia. Modificarea propusă nu precizează care anume amortizare nu trebuie să fie inclusă în costul de intrare a altui mijloc fix – amortizarea contabilă sau cea fiscală. Introducerea acestei norme va necesita în mod inevitabil modificarea și ajustarea la acest aspect a Regulamentului privind evidența și calcularea amortizării mijloacelor fixe în scopuri fiscale. Normele existente în art. 26¹ din Codul fiscal sunt suficiente pentru determinarea adecvată a valorii mijloacelor fixe în scopuri fiscale. Solicităm excluderea din proiect.</p>
<p>11. Articolul 40 se completează cu alineatele (5¹) și (6¹) cu următorul cuprins: „(5¹) Creșterea sau pierderea de capital nu este recunoscută în scopuri fiscale în cazul înstrăinării unui autoturism, care a fost în proprietatea contribuabilului cel puțin 3 ani până la data înstrăinării, cu excepția autovehiculelor de colecție de interes istoric sau etnografic.</p>	<p>Solicităm reformularea redacției, deoarece NU este clar expunerea!</p>

Comentarii FIA Moldova la proiectul Politicii fiscale și Vamale 2023

<p>16. La articolul 71 alineatul (1), prima propoziție va avea următorul cuprins: „Veniturile obținute din Republica Moldova de nerezidenți, indiferent dacă sunt primite în Republica Moldova sau în străinătate, se consideră.”</p>	<p>Sintagma „indiferent dacă sunt primite în Republica Moldova sau în străinătate” extinde sfera de impunere a veniturilor nerezidenților nejustificat asupra veniturilor obținute de nerezidenți în afara RM, fapt ce contravine normelor de impozitare internațională. Precum și Codul Fiscal art. 1, alin. (1) prevede că ”prezentul cod se stabilesc principiile generale ale impozitării în Republica Moldova” Solicităm de a exclude sintagma.</p>
<p>19. La articolul 79³ alineatul (2), textul „Certificatul de rezidență emis pentru o perioadă fiscală este aplicabil și pe perioada primelor 60 de zile ale perioadei fiscale următoare” se substituie cu textul „Certificatul de rezidență este valabil pentru anul/anii pentru care este emis”, iar textul „pentru anul calendaristic respectiv” se exclude.</p>	
<p>21. Articolul 90¹: la alineatul (3⁷), textul „3%” se substituie cu textul „12%”</p>	<p>Majorarea cotei de impunere a dobânzilor plătite persoanelor fizice va contribui la diminuarea tendinței acestora de a păstra mijloacele bănești la depozite bancare în RM. Solicităm excluderea din proiect.</p>
<p>27. Articolul 103: punctul 16), textul „alimentarea cu apă, canalizarea,” se exclude;</p>	<p>Considerăm că norma nu trebuie să se limiteze doar la serviciile menționate în modificarea propusă, cu și la serviciile comunale acordate populației, specificate în pct. 16).</p>
<p>Art.103 (3)</p>	<p>Propunem modificarea art.103 (3) al Codului Fiscal prin excluderea cuvintelor „exceptând mărfurile supuse accizelor”:</p> <p>(3) Mărfurile plasate în regimul vamal de perfecționare activă, carnea de bovine, proaspătă sau refrigerată (poziția tarifară 0201), carnea de bovine congelată (poziția tarifară 0202), carnea de porcine, proaspătă, refrigerată sau congelată (poziția tarifară 0203), carnea de ovine sau caprine, proaspătă, refrigerată sau congelată (poziția tarifară 0204), organele comestibile de bovine, porcine, ovine, caprine, cai, măgari, cățiri, asini, proaspete, refrigerate sau congelate (poziția tarifară 0206), carnea și organele comestibile ale păsărilor de la poziția tarifară 0105, proaspete, refrigerate sau congelate (poziția tarifară 0207), slămină fără carne slabă, grăsimea de porc și de pasăre, netopită, nici altfel extrasă, proaspătă, refrigerată, congelată, sărată sau în saramură, uscată sau afumată</p>

Comentarii FIA Moldova la proiectul Politicii fiscale și Vamale 2023

	<p>(poziția tarifară 0209), laptele și smântâna din lapte, concentrate sau cu adaos de zahăr sau alți îndulcitori (edulcoranți) (poziția tarifară 0402), feculele de cartofi (poziția tarifară 1108 13 000), grăsimile de animale din specia bovină, ovină sau caprină, altele decât cele de la poziția tarifară 150300 (poziția tarifară 1502) și zahărul brut (poziția tarifară ex.1701), se scutesc de T.V.A. fără drept de deducere.</p> <p>Propunem excluderea art.124 (6)</p> <p>Argumentare</p> <p>În contextul situației economiei Republicii Moldova precum și a stării industriei de prelucrare tutunului, o direcție de îmbunătățire este producerea produselor din tutun "la comanda", în regim de perfecționare activă, ce ar atrage investiții adiționale în economia țării și ar spori încasările bugetare.</p> <p>Conform legislației în vigoare, toată materia prima necesară producerii la comanda, introduse pe teritoriul Republicii Moldova în regim de perfecționare activă, este supusă impozitării cu accize și TVA cu restituirea acestora în modul stabilit de legislație.</p> <p>Astfel, producătorul imobilizează semnificativ resursele financiare pentru achitarea accizelor și TVA pentru o perioadă de timp cu recuperarea acestora numai după exportul produselor finite (30-90 zile), fapt, care face activitatea ineficientă din cauza costurilor financiare înalte și necesității menținerii unui preț competitiv pentru serviciile de producere la comandă.</p>																		
<p>Anexa 1, cap.5 Codul fiscal</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Poziția tarifară</th> <th>Denumirea mărfii</th> <th>Unitatea de măsură</th> <th>2023 (proiect)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>240319</td> <td>Tutun tăiat fin destinat rulării în țigarete</td> <td>kilogram</td> <td>1389 lei</td> </tr> </tbody> </table>	Poziția tarifară	Denumirea mărfii	Unitatea de măsură	2023 (proiect)	240319	Tutun tăiat fin destinat rulării în țigarete	kilogram	1389 lei	<p>Propunere:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Poziția tarifară</th> <th>Denumirea mărfii</th> <th>Unitatea de măsură</th> <th>2023</th> <th>Anii următori</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>240319</td> <td>Tutun tăiat fin destinat rulării în țigarete</td> <td>kilogram</td> <td>803 lei</td> <td>67% din cota accizei stabilită pentru 240220 "Țigarete cu filtru / fără filtru"</td> </tr> </tbody> </table> <p>Argumentare:</p> <p>Alinierea accizelor conform prevederilor art. 14 Directivei EU 2011/64, acciza globală pe tutunul de fumăt tăiat fin destinat rulării în țigarete reprezintă cel puțin 50 % din prețul mediu ponderat de</p>	Poziția tarifară	Denumirea mărfii	Unitatea de măsură	2023	Anii următori	240319	Tutun tăiat fin destinat rulării în țigarete	kilogram	803 lei	67% din cota accizei stabilită pentru 240220 "Țigarete cu filtru / fără filtru"
Poziția tarifară	Denumirea mărfii	Unitatea de măsură	2023 (proiect)																
240319	Tutun tăiat fin destinat rulării în țigarete	kilogram	1389 lei																
Poziția tarifară	Denumirea mărfii	Unitatea de măsură	2023	Anii următori															
240319	Tutun tăiat fin destinat rulării în țigarete	kilogram	803 lei	67% din cota accizei stabilită pentru 240220 "Țigarete cu filtru / fără filtru"															

Comentarii FIA Moldova la proiectul Politicii fiscale și Vamale 2023

	<p>vânzare cu amănuntul al tutunului tăiat fin destinat ruliării în țigarete eliberat pentru consum sau cel puțin 60 EUR pe kilogram</p> <p>Luând în considerare prevederile legislației UE și experiența tarilor EU, necesitatea majorării încasărilor la buget, propunem revizuirea cotei de acciza pentru anul 2023 și stabilirea pentru anii următori a accizei pentru categoria Tutun fin destinat ruliării în proporție de 67% din acciza pentru țigarete.</p>
<p>51. Articolul 189 alineatul (2) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(2) Dacă în timpul controlului fiscal sumele impozitelor și taxelor care urmau să fie vărsate la buget nu pot fi determinate din lipsă de contabilitate ori din cauza ținerii ei neconforme, dacă contribuabilul (reprezentantul acestuia) sau persoana lui cu funcție de răspundere nu prezintă, în totalitate sau în parte, documentele de evidență și/sau dările de seamă fiscale, Serviciul Fiscal de Stat calculează impozitele și taxele prin metode și din surse indirecte.</p> <p>Serviciul Fiscal de Stat efectuează recalcularea obligațiilor fiscale calculate prin metode și din surse indirecte după restabilirea evidenței, în conformitate cu legislația, sau după prezentarea documentelor respective.</p> <p>La solicitarea contribuabilului, recalcularea obligațiilor fiscale calculate prin metode și din surse indirecte se efectuează doar în cazul în care contribuabilul a restabilit evidența și a prezentat actele organului fiscal, nu mai târziu de un an din data aducerii la cunoștință a deciziei asupra cazului de încălcare a legislației.”.</p>	<p><i>Unele formulări – nu sunt clare:</i></p> <p><i>Valoarea impozitelor, fără analiza documentelor - astfel expunerea propusă este total necoerentă.</i></p> <p><i>Considerăm că nu este corectă formularea "lipsa de contabilitate"</i></p> <p><i>"contabilitate" - reprezintă un sistem complex, controlul metodologiei acesteia nu poate fi în competența organului fiscal</i></p> <p><i>Am vrea să aflăm ce reprezintă ținere conformă/neconformă, ținerea contabilității fiind reglementată de Legea 287/2017</i></p> <p>art.257</p> <p>(5) Neasigurarea păstrării documentelor fiscale a benzilor de control (benzilor de control pe suport electronic specializat) și/sau lipsa totală ori parțială a contabilității, ceea ce face imposibilă efectuarea controlului fiscal, se sancționează cu amendă de la 40000 la 60000 de lei, cu calcularea, după caz, a impozitelor și taxelor respective conform art.189 alin.(2).</p>
<p>52. Titlul V se completează cu articolul 189¹ cu următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 189¹. Neacceptarea sau recalificarea tranzacțiilor de către Serviciul Fiscal de Stat.</p> <p>(1) În cazul în care, în cadrul controlului fiscal, se va stabili că o anumită tranzacție a fost încheiată și/sau realizată în scopul</p>	<p>Introducerea articolului 189¹ în redacția propusă fără îndoială subminează principiile fundamentale ale legislației civile, or, în conformitate cu art. 1 din Codul civil al RM, legislația civilă este întemeiată pe recunoașterea egalității participanților la raporturile reglementate de ea, ... recunoașterea inviolabilității proprietății, a libertății contractuale, protecția bunei-credințe, ... recunoașterea</p>

Comentarii FIA Moldova la proiectul Politicii fiscale și Vamale 2023

<p>evitării sau reducerii obligațiilor față de Bugetul Public Național, Serviciul Fiscal de Stat nu va lua în considerare această tranzacție sau o va recalifica conform scopului economic real al acesteia, cu calcularea, după caz, a obligațiilor aferente corespunzător recalificării efectuate.</p> <p>(2) Neacceptarea sau recalificarea tranzacției se efectuează pentru următoarele situații:</p> <ol style="list-style-type: none"> Tranzacția reflectă o altă situație sau conținut economic decât cel pretins de contribuabil; Tranzacția a fost încheiată și/sau realizată în scopul evitării sau reducerii obligațiilor față de Bugetul Public Național; În temeiul tranzacției contribuabilul a obținut sau urmează să obțină, direct sau indirect, avantaje fiscale și/sau tranzacția schimbă esențial situația fiscală a contribuabilului. În scopul aplicării prevederilor prezentului articol și calculării obligațiilor ca urmare a neacceptării sau recalificării tranzacțiilor, Serviciul Fiscal de Stat va efectua controlul fiscal și poate determina obligațiile în privința tuturor părților implicate. Sarcina probațiunii în vederea demonstrării scopului de încheiere și/sau realizare a tranzacției în condițiile pretinse de contribuabil, aparține acestuia din urmă. În vederea stabilirii scopului real și recalificării unui împrumut, Serviciul Fiscal de Stat se va axa, în principal, pe următorii factori: <ol style="list-style-type: none"> prezența sau absența unei date de scadență fixă; nerambursarea împrumutului la data scadență sau modificarea acesteia; intenția părților și circumstanțele tranzacției; prevederea unei rate fixe a dobânzii; capacitatea de a rambursa împrumutul (existența activelor și lichidităților); capacitatea de a obține fonduri din instituții financiare; comportamentul părților în privința rambursării împrumutului; 	<p>inadmisibilității imixtiunii în afacerile private, necesității de realizare liberă a drepturilor civile, de garantare a restabilirii persoanei în drepturile în care a fost lezată și de apărare a lor de către organele de jurisdicție competente, iar drepturile civile pot fi limitate prin lege organică doar în temeiurile prevăzute de Constituția Republicii Moldova.</p> <p>Amintim că esența și conținutul juridic al unei tranzacții sunt întâi de toate reglementate de Codul civil al Republicii Moldova. Normele actuale de drept civil nu prevăd proceduri de recalificare a tranzacțiilor (prin urmare o asemenea formulare depășește și contravine normelor civile). Totodată, dacă s-a avut în vedere nulitatea actului juridic, atunci amintim că, în conformitate cu Codul civil al RM, nulitatea actului juridic poate fi declarată doar de instanța de judecată (Capitolul III, Titlul III din Codul civil).</p> <p>Fără o reglementare clară și un mecanism de aplicare extrem de prudent și bine gândit, o asemenea normă inevitabil va duce la abuzuri și imixtiuni din partea organelor de control fiscal, iar rezultatele controlului vor depinde de nivelul de pregătire și înțelegere a legislației în vigoare, manifestat de colaboratorii fiscali.</p> <p>De asemenea, este inacceptabilă poziția legiuitorului prin care se propune ca sarcina probațiunii în vederea demonstrării scopului de încheiere și/sau realizare a tranzacției în condițiile pretinse de contribuabil să aparțină acestuia din urmă, și nu Serviciului Fiscal de Stat care intenționează să recalifice conținutul juridic al unei tranzacții.</p> <p>Este incorect și inechitabil ca într-o normă generală, care stabilește reglementări cu privire la reclasificarea tranzacțiilor, dincolo de spectrul larg de relații contractuale permise de legislația civilă, să fie inclusă norma specială cu privire la reclasificarea unei tranzacții anume - a împrumuturilor.</p> <p>Forma în care este propusă, această normă trezește multiple incertitudini în aplicare și administrare, în timp ce impozitele și taxele trebuie să se bazeze inclusiv pe principiul certitudinii impunerii, care presupune existența de norme juridice clare, care exclud interpretările arbitrare, claritate și precizie a termenelor, modalităților și sumelor de plată pentru fiecare contribuabil, permițând acestuia o analiză ușoară a influenței deciziilor sale de management financiar asupra sarcinii lui fiscale.</p> <p>O asemenea abordare din partea organelor de reglementare sfiidează garanțiile constituționale garantate de statul nostru, și anume:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Republica Moldova este un stat de drept, democratic (art. 1 din Constituția RM). • Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale (art. 21 din Constituția RM). • Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos.
---	--

Comentarii FIA Moldova la proiectul Politicii fiscale și Vamale 2023

<p>h) comportamentul împrumutătorului în raport cu alți creditori;</p> <p>i) clauze contractuale simulate, în mod special în ce privește obligația de rambursare a împrumutului;</p> <p>j) raportul dintre datorie și capitalul propriu;</p> <p>k) sursa de restituire a împrumutului.”</p>	<p>De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai aspră decât cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos (art. 22 din Constituția RM).</p> <p>Totodată, este inacceptabil ca această măsură fiscală să fie aplicată pentru tranzacțiile încheiate și sau desfășurate până la data intrării în vigoare a legii respective. Or, o lege nu poate avea efect retroactiv.</p> <p>Or, necesită de menționat că în conformitate cu al. 3, art. 5 al Legii 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător dubiile apărute la aplicarea legislației în procesul inițierii, desfășurării și lichidării afacerii vor fi interpretate în favoarea întreprinzătorului.</p> <p>Este necesar de menționat și faptul că această normă este inclusă în proiect în pofida faptului că mediul de afaceri reclamă de ceva timp lipsa de transparență și certitudine în cadrul procedurii de control fiscal, fiindcă aceasta este reglementată într-o manieră vagă care nu oferă antreprenorului mecanisme de protecție.</p> <p>Solicităm excluderea din proiect.</p> <p>În domeniile specializate cu profil îngust, și în special pentru producția la comandă, poate apărea problema stabilirii unui preț de transfer, deoarece prețurile nu pot fi setate ca o valoare finită, dar ca o formulă de stabilire a prețurilor ce pot varia lunar.</p> <p>Adițional, dacă nu există o piață externă pentru produsele întreprinderii, de exemplu, un tip special de produs fabricat pentru un anumit produs al unui anumit client, atunci întreprinderea vânzătoare este centrul de cost, deoarece performanța sa este evaluată pe baza abaterilor de la costurile standard. Astfel, întreprinderea nu poate fi evaluată după eficacitatea sa comercială, prin urmare, întreprinderea nu poate fi un centru de profit. În acest caz, este necesar să se aplice o abordare bazată pe cost la formarea prețului de transfer, dar și această abordare are propriile sale particularități.</p> <p>Având în vedere faptul că în Republica Moldova lipsește practica în aplicarea prețurilor de transfer, există riscul ca pot apărea dificultăți în planificarea activității întreprinderii pe termen lung.</p>
<p>65. La articolul 226¹¹ alineatul (5) litera h), textul „procurarea de către persoana fizică, pe parcursul unui an fiscal, a autoturismelor” se substituie cu textul „efectuarea cheltuielilor de către persoana</p>	<p>Nu este clar ce se are în vedere prin posesie și folosință a mijloacelor de transport. Menționăm, că, în conformitate cu normele civile, posesiunea este o noțiune foarte largă, cunoaște mai multe forme și poate fi manifestată printr-o multitudine de relații de drept, inclusiv comodatul.</p>

Comentarii FIA Moldova la proiectul Politicii fiscale și Vamale 2023

<p>fizică, pe parcursul unui an fiscal, legate de procurarea, posesia sau folosința mijloacelor de transport”.</p> <p>80. . Articolul 280 alineatul (1): litera a) liniuța întâi se abrogă, iar cuvântul „anual” se substituie cu textul „o dată la 3 ani”; la litera a1) liniuța întâi se abrogă, iar cuvântul „anual” se substituie cu textul „o dată la 3 ani”.</p>	<p>Amintim, că o normă fiscală trebuie să fie transparentă, certă și neinterpretabilă. Solicităm excluderea din proiect.</p> <p>Eliminarea cotei maxime la impozitele și taxele locale în mod inevitabil va conduce la abuzuri din partea APL. Sunt cunoscute multiple precedente în anii fiscali anteriori când consiliile locale, nefiind limitate în dreptul de a stabili oricare cuantum al taxelor și impozitelor locale, aprobau cote exagerate, prin aceasta defavorizând anumite domenii de activitate comercială și de prestări servicii. Solicităm excluderea din proiect.</p> <p>O altă problemă care necesită a fi menționată cu care se confruntă contribuabilii mari care iau în locațiune spații în mai multe unități administrative, este lipsa informației despre cota aplicată de fiecare unitate administrativă și în aceste cazuri se lua cota maximă reglementată pentru a stabili taxa pentru bunurile imobiliare.</p>
<p>71. „Capitolul 11² REGULI SPECIALE REFERITOR LA DETERMINAREA PREȚURILOR DE TRANSFER CONFORM PRINCIPIILUI LUNGIMII BRAȚULUI Articolul 226¹⁷. Noțiuni În sensul prezentului capitol, se definesc următoarele noțiuni:</p> <p>1) <i>Persoane afiliate</i> – o persoană este considerată afiliată cu</p> <ul style="list-style-type: none"> o altă persoană dacă relația dintre acestea este definită de cel puțin unul din următoarele cazuri: <p>a) persoană fizică este afiliată cu altă persoană fizică dacă acestea sunt soț/soție sau rude până la gradul al II-lea inclusiv;</p> <p>b) o persoană fizică este afiliată cu o persoană juridică dacă persoana fizică deține, în mod direct sau indirect, inclusiv deținerile persoanelor afiliate, minimum 25% din acțiuni cu drept de vot ori dacă controlează în mod efectiv persoana juridică;</p> <p>c) o persoană juridică este afiliată cu altă persoană juridică dacă cel puțin aceasta deține, în mod direct sau indirect, inclusiv deținerile persoanelor afiliate, minimum 25% din</p>	<p>Redacția propusă a normei conține o multitudine de incertitudini în formulări și aplicabilitate a prevederilor, printre care:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nu este definită noțiunea de control în contextul noțiunii de persoană interdependentă. - Nu se specifică standardele internaționale concrete, la care se face referire în definirea noțiuni de principiu lungimii brațului. - Nu este clară formularea „O tranzacție include, de asemenea, efectuarea oricărui serviciu în favoarea sau în numele unui alt contribuabil” în definirea noțiunii de tranzacție. - Art. 226²⁰ alin. (5) din proiect – „Contribuabilul care nu se încadrează la prevederile alin. (1), sunt obligate să întocmească și să prezinte dosarul prețului de transfer numai la solicitarea Serviciului Fiscal de Stat” – din prevederile alin. (1) rezultă că acești contribuabili (care nu au atins pragul de semnificație din alin. (2) nu sunt obligați să întocmească dosarul prețurilor de transfer. - Art. 226²¹ alin. (3) – nu sunt descrise metodele pentru stabilirea prețului conform principului lungimii brațului, specificate în textul propus. <p>Menționăm, că operarea și aplicarea unor atare modificări de amploare în legislația fiscală trebuie făcute cu maximă prudență, cu aplicarea unei perioade de grație și adaptare a cadrului legislativ, pentru a oferi contribuabililor și organelor de administrare posibilitatea de a-și ajusta practicile și documentația la noile reglementări.</p>

Comentarii FIA Moldova la proiectul Politicii fiscale și Vamale 2023

d) acțiuni cu drept de vot ori dacă controlează în mod efectiv acea persoană juridică;

o persoană juridică este afiliată cu altă persoană juridică dacă o persoană terță, deține în mod direct sau indirect, inclusiv deținerile persoanelor sale afiliate, minimum 25% din acțiuni cu drept de vot la prima persoană juridică, cât și la cea de-a doua ori dacă le controlează în mod efectiv;

Se consideră că o persoană controlează în mod efectiv o persoană juridică dacă se stabilește faptul că, atât din punct de vedere factual cât și legal, are capacitatea de decizie asupra activității persoanei juridice vizate prin:

- numirea ori revocarea majorității membrilor organului de supraveghere (consiliului) al persoanei juridice, organului executiv sau majorității membrilor organului executiv și/sau cenzorului ori majorității membrilor comisiei de cenzori;

- exercitarea

controlului în temeiul unui contract încheiat cu persoana juridică, al unei clauze din actul de constituire ori din statutul persoanei juridice sau în temeiul unui acord încheiat cu alte persoane cu participațiuni cu drept de vot al persoanei juridice.

Se consideră că o persoană controlează în mod indirect în cazul care persoana deține acțiuni cu drept de vot la o persoană juridică prin intermediul unei alte persoane fizice și/sau juridice sau mai multor persoane fizice și/sau juridice.

2) *Persoana independentă* – reprezintă alte persoane decât persoanele afiliate;

3) *Preț de transfer* – reprezintă condițiile, regulile, metodele stabilite sau impuse de formare a prețurilor în relațiile comerciale sau financiare între două persoane afiliate care diferă de acelea care ar fi existat între persoane independente;

Solicităm revizuirea normei, limitarea acțiunii acesteia doar la tranzacțiile transfrontaliere și limitarea expresă a aplicabilității în timp prin includerea prevederii că, din momentul intrării în vigoare a modificării, mecanismele de administrare fiscală și măsurile de sancționare nu vor fi aplicate tranzacțiilor încheiate și/sau desfășurate până la intrarea în vigoare a normei vizate.

Comentarii FIA Moldova la proiectul Politicii fiscale și Vamale 2023

4) *Principiul lungimii brațului* – reprezintă standardul internațional care prevede că, în cazul în care condițiile în relațiile comerciale sau financiare între persoanele afiliate sunt diferite de cele între persoanele independente, atunci orice venit care s-ar fi acumulat, în lipsa acestor condiții, pentru una dintre persoane, dar din cauza acestor condiții, nu s-a acumulat, pot fi incluse în venitul acelei persoane și impozitate în mod corespunzător;

5) *Prețul determinat conform principiului lungimii brațului* – prețul care ar fi plătit de o persoană independentă unei alte persoane independente în același moment și în același loc, pentru același bun sau serviciu ori pentru unul similar, în condiții de concurență loială;

6) *Tranzacție* - orice vânzare, cesiune, leasing, licență, credit, împrumut, avans, contribuție sau orice alt transfer al oricărui interes sau dreptul de a utiliza orice proprietate (indiferent dacă este tangibilă sau intangibilă, bunuri imobiliare, mobiliare sau personale) sau bani, indiferent de modul în care se efectuează o astfel de tranzacție și dacă termenii unei astfel de tranzacții sunt documentați în mod oficial sau nu. O tranzacție include, de asemenea, efectuarea oricărui serviciu în favoarea sau în numele unui alt contribuabil.

7) *Tranzacție controlată* – tranzacție efectuată între persoane afiliate.

8) *Tranzacție comparabilă* – tranzacție efectuată între persoane independente, care, datorită similitudinii condițiilor, poate fi utilizată ca referință de comparabilitate pentru tranzacția controlată.

Articolul 226¹⁸ - Dispoziții generale

Comentarii FIA Moldova la proiectul Politicii fiscale și Vamale 2023

(1) Persoanele afiliate sunt obligate să încheie tranzacții cu respectarea principiului lungimii brațului, potrivit căruia condițiile regulile, metodele stabilite sau impuse de formare a prețurilor în cadrul tranzacțiilor între persoanele afiliate nu trebuie să difere de tranzacțiile care ar fi existat între persoane independente.

(2) La stabilirea veniturilor sau a pierderilor fiscale a persoanelor afiliate se ține cont de principiul lungimii brațului.

(3) În cazul efectuării tranzacțiilor cu persoane afiliate fără justificarea cuantumului prețurilor de transfer practicate, Serviciul Fiscal de Stat va estima cuantumul prețurilor conform principiului lungimii brațului, fără a ține cont de condițiile rezultate din acestea relații, conform prezentului capitol și modulului stabilit de Ministerul Finanțelor.

(4) La aplicarea prevederilor prezentului capitol se va ține cont de liniile directoare privind prețurile de transfer, emise de Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică.

Articolul 226¹⁹. Prezentarea informației privind prețurile de transfer

(1) Contribuabilul este obligat să prezinte informația privind prețurile de transfer, aferent tranzacțiilor încheiate cu persoanele afiliate.

(2) Modul și forma de prezentare se stabilește de Ministerul Finanțelor. Informația privind prețurile de transfer se prezintă nu mai târziu de data de 25 a lunii a treia după finele perioadei fiscale de gestiune.

Articolul 226²⁰. Întocmirea și prezentarea dosarului privind prețurile de transfer

Comentarii FIA Moldova la proiectul Politicii fiscale și Vamale 2023

- (1) Contribuabilul care încheie tranzacții cu persoane afiliate cu o valoare totală pe parcursul unei perioade fiscale, calculată prin însumarea valorii tranzacțiilor efectuate cu toate persoanele afiliate, fără T.V.A., mai mare sau egală cu pragul de semnificație, prevăzut la alin. (2), au obligația întocmirii dosarului privind prețurile de transfer.
- (2) Pragul de semnificație a valorii totale anuale aferentă tranzacțiilor efectuate cu toate persoanele afiliate pe parcursul unei perioade fiscale constituie 20 000 000 lei.
- (3) Dosarul prețurilor de transfer urmează a fi întocmit de contribuabilul specificat la alin. (1), până la data de 25 a lunii a treia după finele perioadei fiscale de gestiune.
- (4) Contribuabilul care se încadrează la prevederile alin. (1), are obligația să prezinte dosarul prețurilor de transfer, la solicitarea Serviciului Fiscal de Stat.
- (5) Contribuabilul care nu se încadrează la prevederile alin. (1), sunt obligate să întocmească și să prezinte dosarul prețului de transfer numai la solicitarea Serviciului Fiscal de Stat.
- (6) Dosarul prețurilor de transfer urmează să cuprindă:
 - a) Structura managerială a entității;
 - b) Tranzacțiile între persoanele afiliate efectuate pe parcursul perioadei fiscale;
 - c) Acordurile/contractele încheiate între persoanele afiliate;
 - d) Metodologia și aplicarea prețurilor de transfer;
 - e) Sursele și relațiile financiare ale entității.
- (7) Contribuabilul este obligat să asigure păstrarea dosarului prețurilor de transfer pe parcursul

Comentarii FIA Moldova la proiectul Politicii fiscale și Vamale 2023

unei perioade de 6 ani, care începe a curge din momentul întocmirii acestuia.

(8) Conținutul detaliat al dosarului prețurilor de transfer, procedura de păstrare și de solicitare a acestuia, termenul de prezentare se stabilesc de către Ministerul Finanțelor.

Articolul 226²¹. Metodele de verificare a prețurilor de transfer

(1) În cazul în care principiul lungimii brațului nu este respectat, în cadrul unei tranzacții și/sau al unui grup de tranzacții între persoane afiliate, Serviciul Fiscal de Stat poate ajusta suma veniturilor sau cheltuielilor oricăreia dintre părțile afiliate în baza prețului determinat conform principiului lungimii brațului.

(2) În cazul în care contribuabilul nu prezintă datele necesare pentru a stabili dacă prețurile de transfer respectă principiul lungimii brațului, Serviciul Fiscal de Stat poate estima suma veniturilor sau cheltuielilor oricăreia dintre părțile afiliate în baza prețului determinat conform principiului lungimii brațului.

(3) La stabilirea prețului conform principiului lungimii brațului pentru tranzacțiile desfășurate între persoane afiliate, Serviciul Fiscal de Stat este în drept să utilizeze următoarele metode:

- a) metoda comparării prețurilor;
- b) metoda cost plus;
- c) metoda prețului de revânzare;
- d) metoda marjei nete tranzacționale;
- e) metoda împărțirii profitului;

(4) Sarcina probațiunii în vederea demonstrării respectării principiului lungimii de braț aparține contribuabilului

Comentarii FIA Moldova la proiectul Politicii fiscale și Vamale 2023

<p>(5) Procedura de aplicare a metodelor pentru determinarea prețului de transfer este stabilită de Ministerul Finanțelor.”.</p>	
<p>73. Articolul 234 alineatul (1²) se abrogă.</p>	<p>Abrogarea normei vizate va lipsi contribuabilul de dreptul de a fi absolvit de sancționare în cazul în care prin acțiunile sale neconforme nu a fost prejudiciat bugetul. Solicităm excluderea din proiect.</p>
<p>75. La articolul 257 alineatul (5) textul „dărilor de seamă fiscale și/sau a documentelor de evidență și/sau” se exclude</p>	<p>Propunem redacția „La articolul 257 alineatul (5) textul „dărilor de seamă fiscale și/sau a documentelor de evidență și/sau a benzilor de control (benzilor de control pe suport electronic specializat)” se exclude.</p>
<p>76 Articolul 260 se completează cu alineatele (6) și (7), cu următorul cuprins: ”(6) Neprezentarea, prezentarea incompletă sau tardivă a dosarului prețului de transfer se sancționează cu amendă de la 300 000 lei la 500 000 lei. (7) Prezentarea informației neveridice stabilite la art.226¹⁹ se sancționează cu amendă în mărime de la 30 000 lei la 50 000 lei pentru fiecare informație neveridică, dar nu mai mult de 500 000 de lei.”.</p>	<p>Considerăm că aplicarea unei sigure grile de amenzi (cu atât mai mult atât de semnificative) pentru încălcări evidente diferite ca gravitate (acțiunile de neprezentare, prezentare incompletă sau tardivă a dosarului nu pot fi echivalente după gravitatea încălcării) este categoric inacceptabilă și încalcă principiul echității fiscale. Noțiunea de informație din redacția propusă (alin. (7)) nu este clară. Or, o normă fiscală trebuie să fie transparentă, certă și neinterpretabilă. Solicităm revizuirea redacției normei. CODUL DE PROCEDURĂ FISCALĂ / 2015 RO Art. 336 (1) Constituie contravenții următoarele fapte, dacă nu au fost săvârșite în astfel de condiții încât să fie considerate, potrivit legii, infracțiuni: e) nerespectarea de către contribuabil/plătitor a obligațiilor de întocmire a dosarului prețurilor de transfer în condițiile și la termenele prevăzute prin ordinul președintelui A.N.A.F., precum și nerespectarea de către contribuabil/plătitor a obligației de a prezenta dosarul prețurilor de transfer la solicitarea organului fiscal central în condițiile art. 108 alin. (2); (2) Contravențiile prevăzute la alin. (1) se sancționează astfel: c) cu amendă de la 12.000 lei la 14.000 lei pentru persoanele juridice încadrate în categoria contribuabililor mijlocii și mari și cu amendă de la 2.000 lei la 3.500 lei, pentru celelalte persoane juridice, precum și pentru persoanele fizice, în cazul săvârșirii faptei prevăzute la alin. (1) lit. e)-h); https://legislatie.just.ro/Public/DetaliuDocument/172697</p>
<p>80. Articolul 280 alineatul (1): litera a) liniuța întâi se abrogă, iar cuvântul „anual” se substituie</p>	<p>Eliminarea cotei maxime la impozitele și taxele locale în mod inevitabil va conduce la abuzuri din partea APL. Sunt cunoscute multiple precedente în anii fiscali anteriori când consiliile locale, nefiind</p>

Comentarii FIA Moldova la proiectul Politicii fiscale și Vamale 2023

<p>cu textul „o dată la 3 ani”; la litera a1) liniuța întâi se abrogă, iar cuvântul „anual” se substituie cu textul „o dată la 3 ani”.</p> <p>85. La articolul 301 alineatul (1) va avea următorul cuprins: „(1) Plătorii taxelor pentru resursele naturale prezintă Serviciului Fiscal de Stat darea de seamă respectivă și achită pînă la data de 25 a lunii următoare trimestrului de gestiune taxele în cauză, după cum urmează: taxa pentru apă – la bugetul local de nivelul al doilea; taxa pentru extragerea mineralelor utile – 50% din cuantumul taxei se varsă la bugetul local de nivelul întâi și respectiv 50 % din cuantumul taxei se varsă la bugetul local de nivelul al doilea; taxa pentru folosirea subsolului - la bugetul local de nivelul al doilea.</p>	<p>limitate în dreptul de a stabili oricare quantum al taxelor și impozitelor locale, aprobau cote exagerate, prin aceasta defavorizând anumite domenii de activitate comercială și de prestări servicii. Solicităm excluderea din proiect.</p> <p>Considerăm că legiuitorul în mod nejustificat încearcă de a pune în sarcina contribuabilului obligațiile de repartizare a surselor bugetare, ceea ce reprezintă responsabilități și efort în plus deus de agentul economic, astfel acesta îndeplinind parțial, de fapt, funcțiile de administrare a finanțelor publice ce aparțin autorităților publice centrale și locale.</p> <p>Solicităm excluderea din proiect.</p>
<p>Art. VII. - Articolul 4 din Legea nr.93/1998 cu privire la patenta de întreprinzător (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr.72-73 art.485), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatul (14) cu următorul cuprins: „(14) Desfășurarea activităților menționate la pozițiile 1.1 și 1.2 din anexa la prezenta lege se permite pînă în data de 01 iulie 2023 numai pentru titularii de patentă care, la data de 31 decembrie 2022, vor deține patente pentru activitățile respective.”.</p>	<p>FIA Moldova a promovat, în permanență, stabilirea unor reguli transparente și clare în desfășurarea activității economice, fiind adepta unor condiții de concurență echitabilă. Susținem desfășurarea activității de întreprinzător în baza utilizării patentei, cu excepția pozițiilor 1.1 și 1.2 din Anexa la Legea nr. 93/1998 cu privire la patenta de întreprinzător, și anume: <u>Comerțul cu amănuntul și Comerțul cu produse alimentare și mărfuri ușor alterabile autohtone, cu condiția respectării cerințelor sanitar-epidemiologice privind depozitarea, păstrarea și comercializarea lor.</u> Actualele prevederi ale Legii nu corespund reglementărilor, normelor și practicilor europene ale unui comerț civilizat.</p> <p>Este bine cunoscut faptul că sistemul actual de patente, din motivul că deținătorii de patentă nu sunt obligați să țină o evidență contabilă și financiară, stă la baza unui număr impunător de eschivări de la achitarea impozitelor și a vânzătorilor nedeclarați, ceea ce încalcă principiile concurenței loiale, dar are și un impact negativ asupra creșterii economice a țării, asupra sănătății populației și stimulează comerțul tenebru, contrabanda, precum și evaziunea fiscală. Ne pronunțăm împotriva comerțului speculativ și necontrolat.</p> <p>Membrii FIA au salutat introducerea unui nou concept în Codul Fiscal al Republicii Moldova, și anume cel de „activitate independentă”, dar și au pledat pentru aplicarea unui sistem simplificat de înregistrare, impozitare, evidență și raportare pentru persoanele fizice, ce obțin venituri din activitatea independentă de comerț. Noul concept presupune mai multă transparență în</p>

Comentarii FIA Moldova la proiectul Politicii fiscale și Vamale 2023

<p>desfășurarea activităților comerciale, fără a majora esențial povara fiscală pentru întreprinzătorii ce practică asemenea tipuri de activități.</p> <p>În atare condiții, Asociația reiterează ferm poziția privind necesitatea eliminării patentelor de întreprinzător pentru pozițiile 1.1 și 1.2 din anexa la prezenta lege (Comerțul cu amănuntul și Comerțul cu produse alimentare și mărfuri ușor alterabile autohtone, cu condiția respectării cerințelor sanitar-epidemiologice privind depozitarea, păstrarea și comercializarea lor), lansarea de către autoritățile de resort a unei campanii de informare a persoanelor vizate despre noul concept, precum și facilitarea procesului de trecere de la patente la "activitatea independentă" pentru persoanele fizice, ce obțin venituri din activitatea independentă de comerț.</p>	<p>desfășurarea activităților comerciale, fără a majora esențial povara fiscală pentru întreprinzătorii ce practică asemenea tipuri de activități.</p> <p>În atare condiții, Asociația reiterează ferm poziția privind necesitatea eliminării patentelor de întreprinzător pentru pozițiile 1.1 și 1.2 din anexa la prezenta lege (Comerțul cu amănuntul și Comerțul cu produse alimentare și mărfuri ușor alterabile autohtone, cu condiția respectării cerințelor sanitar-epidemiologice privind depozitarea, păstrarea și comercializarea lor), lansarea de către autoritățile de resort a unei campanii de informare a persoanelor vizate despre noul concept, precum și facilitarea procesului de trecere de la patente la "activitatea independentă" pentru persoanele fizice, ce obțin venituri din activitatea independentă de comerț.</p>
<p>Art. IX Legea nr. 1593/2002 cu privire la mărirea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală</p>	
<p>Considerăm că această normă va genera impunere dublă, chiar și aparent temporară, cu prime de asigurare obligatorie de asistență medicală a persoanei fizice (o dată la achitarea sumei fixe și a doua oară la reținerea din salarii și alte recompense).</p> <p>Din nou se încearcă de a pune în sarcina subiectului impunerii administrarea (în cazul dat) restituirea anumitor prelevări obligatorii.</p> <p>Solicităm excluderea din proiect.</p>	<p>La articolul 23 din Legea nr.1593/2002 cu privire la mărirea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr.18-19 art.57), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>alineatul (2) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(2) Persoanele fizice, incluse la începutul anului de gestiune în una din categoriile de plătitori prevăzute în anexa nr.2, care pe parcursul anului se includ în una din categoriile de plătitori prevăzute la pct.2 din anexa nr.1 și care confirmă achitarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă pentru anul respectiv, vor achita prima de asigurare obligatorie de asistență medicală în formă de contribuție procentuală la salariu și la alte recompense pentru perioada respectivă, cu posibilitatea de a solicita restituirea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă achitată, în cuantum proporțional numărului de zile din anul de gestiune în care acestea au făcut parte din categoriile de plătitori prevăzute la pct.2 din anexa nr.1.</p>
<p>În ceea ce ține de excluderea plafonului maxim la impozitul funciar și la cel pe bunuri imobiliare, atragem atenția că contribuabilii mari care dețin filiale și obiecte impozabile pe teritoriul RM urmează să identifice fiecare decizie privind stabilirea impozitelor citate a APL astfel nu se respectă</p>	

Comentarii FIA Moldova la proiectul Politicii fiscale și Vamale 2023

	<p>principiul "certitudinii impunerii - existența de norme juridice clare, care exclud interpretările arbitrare, claritate și precizie a termenelor, modalităților și sumelor de plată pentru fiecare contribuabil, permițând acestuia o analiză ușoară a influenței deciziilor sale de management financiar asupra sarcinii lui fiscale"; și principiul "randamentul impozitelor – perceperea impozitelor și taxelor cu minimum de cheltuieli, cât mai acceptabile pentru contribuabili." De asemenea, asta ar putea duce la aplicarea unor impozite diferențiate pornind de la intima convingere a membrilor organelor decidente de la nivel local, ceea ce ar putea duce la o atitudine arbitrară față de mediul de afaceri, pornind de la anumite criterii foarte subiective. Respectiv, solicităm respectuos menținerea redacției actuale, cu posibilitatea de creștere a cotei maxime aplicate. În ceea ce ține de acest fapt, trebuie de menționat că chiar și cu pragurile maxime existente, practic nici o autoritate publică locală nu aplică cota maximă la impozitul pe bunuri imobiliare.</p>
<p>Art. XVIII. Legea nr.166/2017 cu privire la tichetele de masă (Monitorul Oficial al R. Moldova, 2017, nr. 364-370 art. 618), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. La articolul 4, alineatul (1), textul „între 35 și 55 de lei” se substituie cu textul „între 55 și 70 de lei”; 2. La articolul 7 alineatul (2), sintagma „(datorate de angajator și angajat)” se exclude. 	<p>În condițiile crizelor multiple prin care trece Republica Moldova, inclusiv cea legată de deficitul forței de muncă – care este o problemă acută pentru oricare sector al economiei - angajatorii sunt determinați să creeze cele mai bune condiții de muncă pentru salariații lor. Astfel, pentru atragerea și menținerea personalului, angajatorii oferă o gamă variată de beneficii, cum ar fi hrana organizată a angajaților/zilierilor, oferirea tichetelor de masă, etc.</p> <p>Solicităm modificarea Legii cu privire la tichetele de masă nr. 166/2017, în sensul majorării valorii nominale deductibile în scopuri fiscale a unui tichet de masă pentru o zi lucrătoare (în limita a 100 lei), care la moment este cuprinsă între 35 și 55 de lei.</p> <p><u>Propunem ca aceste limite / plafoane să fie indexate anual, cu mențiunea expresă în actul normativ, având la bază rata inflației stabilită de BNM.</u></p> <p>Propunem excluderea plafonului minim</p> <p>Justificarea necesității operării modificării legislației a apărut urmare a recepționării nenumăratelor sesizări ale membrilor Asociației Investitorilor Străini privind dificultatea încadrării cheltuielilor pentru hrana angajaților în limitele stabilite.</p> <p>Asemenea, trebuie de majorat și limita în cazul hranei organizate, a rămas 45 lei.</p>
<p>XXI Intrarea în vigoare</p> <p>(1) Prin derogare de la prevederile articolului 56 alineatul (2) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, prevederile prezentei legi intră în vigoare la 01 ianuarie 2023, cu excepția:</p> <p>a) Art.IV pct.2, pct.20 al doilea alineat, pct.40 al doilea alineat,</p>	<p>Art. IV pct. 20 nu are al doilea alineat. Art. IV pct. 40 nu are al doilea alineat. Art. IV pct. 57 nu are al doilea alineat. Art. IV pct. 58 nu are al doilea alineat.</p>

Comentarii FIA Moldova la proiectul Politicii fiscale și Vamale 2023

<p>pct.50, pct.57 al doilea alineat, pct.58 al doilea alineat, pct.69, pct.74 - intră în vigoare la 1 iulie 2023.</p> <p>b) Art. XIX - intră în vigoare la 12 februarie 2023.</p>	<p>Rezultă că doar pct.2, pct.50, pct.69 și pct.74. Nu este clar de ce anume aceste pct. din 01.07.2023.</p> <p>De Ce modificările a art. XIX din 12.02.2023, de ce nu început de luna, trimestru, semestru, an.</p>
<p>Legea Fondului de susținere a populației nr. 827/2000 art. 4, al. 1, lit. a)</p> <p>a) taxa de portabilitate – în mărime de 50 la sută din plata lunară de operare, administrare și întreținere a bazei de date centralizate pentru implementarea și realizarea portabilității numerelor.</p>	<p>Solicităm anularea/excluderea taxei de portabilitate. Taxa respectivă creează presiuni financiare suplimentare pe furnizorii de telefonie mobilă, fiindcă administratorul include această taxă în tarifele pentru furnizorii de comunicații, care la rândul său afectează prețurile pentru consumatorii finali. Politica de suprataxare a sectorului telecomi contravine principiilor de reglementare ale UE stipulate în Codul Comunicațiilor Electronice care prevede în art.16. că orice taxă administrativă impusă furnizorilor acoperă, în total, numai costurile administrative care vor fi generate de gestionarea, controlul și asigurarea respectării schemei de autorizare generală și drepturilor de utilizare și obligațiilor specifice.</p>

Suplimentar

<p>Nr. articol din CF Redacția existentă</p>	<p>Modificarea propusă. Comentarii</p>
<p>Art. 24 alin. (6) Nu se permite deducerea sumelor plătite la procurarea proprietății pe care se calculează amortizarea și față de care se aplică prevederile art.26¹, 28 și 29.</p>	<p>Propunem a abroga. Norme privind determinarea valorii de intrare în scopuri fiscale se conțin în art. 26¹ și au fost racordate la regulile reglementărilor contabile la aspectul determinării valori ide intrare a imobilizărilor corporale. In partea ce ține de imobilizările necorporale (active nemateriale – noțiune dată de art. 28) și resurse naturale, ar fi corect ca valoarea de intrare în scopuri fiscale a acestora să fie egală cu valoarea de intrare contabilă.</p>
<p>Art. 33 – 35 Reglementări privind scutirile de la impozitul pe venit</p>	<p>A revizui cuantumul scutirilor de care are dreptul să beneficieze persoana fizică care nu practică activitate de întreprinzător în sensul majorării (cel puțin ajustate la rata inflației).</p>
<p>Art. 80 (1) Agentul economic achită dividende acționarilor (asociaților) săi din venitul rămas după impozitare.</p>	<p>Dividendele se achita din profitul contabil (fiscal) al entității. Poate achita dividende și în avans. Corectarea conținutului</p>

Comentarii FIA Moldova la proiectul Politicii fiscale și Vamale 2023

Codul Fiscal, art.20, alin.z20
Codul Fiscal, art.24, alin.26
Legea 489/1999, Anexa nr.3

Aliniat nou cu următorul conținut:

"20) ajutorul material, acordat, în expresie bănească sau în natură, pe parcursul anului de către angajator angajatului în legătură cu perioada rece a anului, a cărui mărime nu depășește un salariu mediu lunar pe economie prognozat și aprobat anual de Guvern"

Aliniat nou cu următorul conținut:

"26) Se permite deducerea cheltuielilor anuale suportate de angajator pentru fiecare angajat, în legătură cu ajutoarelor materiale acordate, în expresie bănească sau în natură, în perioada rece a anului, în mărime de până la un salariu mediu lunar pe economie prognozat și aprobat anual de Guvern"

Punct nou in Anexa nr.3 cu următorul conținut:

42) ajutorul material, acordat, în expresie bănească sau în natură, pe parcursul anului de către angajator angajatului în legătură cu perioada rece a anului, a cărui mărime nu depășește un salariu mediu lunar pe economie prognozat și aprobat anual de Guvern;

În contextul crizei economice cu care se confruntă Republica Moldova (inflația galopantă, criza resurselor energetice și creșterea prețurilor la electricitate și gaz), analizăm pe intern posibilitățile acordării angajaților noștri ajutoarelor materiale, în expresie bănească sau natură (procurarea de lemn/cărbune centralizat) pentru perioada rece a anului 2022 - început de 2023 în mărime de până la un salariu mediu lunar pe economie prognozat și aprobat de Guvern.

Salutăm inițiativa autorităților de alocare a ajutoarelor materiale neimpozabile pentru susținerea salariiilor din sectorul bugetar în perioada rece a anului. Astfel, pentru respectarea principiului echității sociale, solicităm respectuos acordarea posibilității angajatorilor privați de a-și susține în mod similar angajații săi.

Din aceste considerente, solicităm respectuos scutirea acestor ajutoare materiale de impozitele salariale: impozit pe venit, primele de asigurare obligatorie de asistență medicală și contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii. Totodată, solicităm permiterea deducerii acestor cheltuieli.

Către: Dumitru BUDIANSCHI

Ministru al Finanțelor

Nr. 90 din 20 noiembrie 2022

Ref.: Propunerile de politică fiscală și vamală 2023

Stimate Domnule Budianschi,

Vă salutăm din numele Asociației Patronale „Camera de Comerț Americană din Moldova” (în continuare „AmCham Moldova”).

Urmare a examinării Proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative ce vizează propunerile de politici bugetar-fiscale pentru anul 2023, AmCham Moldova prezintă o serie de comentarii și obiecții, după cum urmează:

COMENTARIILE DE ORDIN GENERAL

- Salutăm includerea în proiect a propunerilor înaintate de AmCham Moldova anterior (cota zero la impozitul pe profit, dublarea pragului de calificare a activelor în mijloace fixe, implementarea conceptului de amortizare accelerată, revizuirea regimului TVA la importul serviciilor etc.), precum și prezența unor mecanisme cu adevărat impresionante și mult-așteptate, cum ar fi restituirea trecerii în cont a TVA, de exemplu.
- Deoarece consultarea proiectului de lege ce vizează politica fiscală și vamală nu a respectat deja termenele prevăzute în legea privind finanțele publice și transparență bugetară, inclusiv prin proiectul de lege propus spre consultare urmărindu-se și o derogare de la momentul punerii în aplicare a normelor prevăzute în proiect (de la 1 ianuarie 2023 sau circa 2 luni versus cele 6 luni prevăzute de legislație pentru punerea în aplicare a proiectului și care sunt atât de necesare, de obicei, pentru setarea tuturor mecanismelor pe partea guvernamentală și a businessului în cel mai bun mod posibil), așteptarea comunității de afaceri ar fi ca principiile de impunere prevăzute în Codul fiscal (certitudinea impunerii, echitatea, randamentul fiscal, stabilitatea/previzibilitatea, neutralitatea) să constituie referințe fundamentale în designul politicii fiscale și vamale pentru 2023.
- Lipsa Analizei impactului de reglementare, precum și lipsa unor argumente clare în Nota informativă despre motivul optării pentru anumite praguri, cote etc. nu permite o analiză comprehensivă și total echilibrată a propunerilor înaintate. Or, susținerea propunerilor de introducere a unor concepte sau mecanisme noi cu impact preconizat substanțial asupra mediului de afaceri, nu neapărat pozitiv, se prezintă a fi o misiune imposibilă.
- Targhetarea diminuării „salariului în plic” sau digitalizarea economiei lipsește practic, chiar dacă se vorbește atât de mult despre ambele aspecte și cum acestea influențează direct asupra „albirii” și transparentizării economiei.

COMENTARIILE PUNCTUALE PE PROIECTUL SUPUS CONSULTĂRII

La articolul I (Legea 845/1992):

- **Pct.1:** este nevoie de făcut concretizare la sintagmele utilizate pentru a asigura o înțelegere uniformă a prevederilor propuse. În speță, se referă la **noțiunea de „persoană fizică” și la cea de „tranzacție”**. Pentru a nu admite tratamentul precum că normele date se referă și la persoanele fizice ce practică activitate de întreprinzător, propunem substituirea cu „cetățeni”. În ceea ce ține de „tranzacție”, propunem substituirea

pe "plată", noțiunea de tranzacție neimplicând de fiecare dată și o plată, fiind una mai generală și inducând anumite dubii la înțelegerea corectă a noțiunilor. De asemenea, este nevoie de a clarifica modul în care se aplică restricția ce ține de 10 mii lei menționată în articol. Astfel, în proiectul de lege, modificarea se referă la art.90 și 90¹ din CF, pe când în Nota Informativă se face referință și la art.18 al CF inclusiv. Ceea ce ar presupune ca agenții economici vor putea achita în favoarea persoanelor fizice plăți în numerar aferente veniturilor specificate la art.90¹ din Codul fiscal (venituri din locațiune, arendă, suprafață, dividende, royalty) și a oricăror altor venituri impozabile conform art.18 din Codul fiscal (plăți pentru munca efectuată, creșterea de capital, dobânzile, etc.) care se supun în mărime ce nu depășește 10 000 de lei pentru fiecare tranzacție, dar nu mai mult de 100 000 de lei anual. E nevoie de a clarifica poziția legiuitorului la acest subiect.

La articolul IV (Codul fiscal):

- **Pct.4:** la litera a), considerăm că **introducerea unui nou prag de impozitare progresivă** este o măsură care nu va contribui decât la denaturarea valorii veniturilor prin amplificarea tendinței de "ajustare" a veniturilor pentru a nu admite depășirea. Mai mult, nu este clar de ce anume s-a luat, în calitate de venit anual, valoarea de un milion de lei, nota informativă neconținând careva prevederi în acest sens. În rândul persoanelor fizice cu venituri salariale mari se regăsesc specialiștii atrași din afara RM (cetățenii străini, care după angajare devin rezidenți fiscali și cetățenii RM din diasporă). Astfel, cu introducerea metodei de impozitare progresivă, angajarea specialiștilor cu o calificare și experiență la nivel internațional devine mai problematică pentru businessul mare, iar Moldova devine mai puțin atractivă în calitate de locul de muncă. Propunerea de la lit.b¹) ce ține de **impozitarea la cota zero a profitului** este una foarte binevenită, mai ales în contextul crizelor multiple cu care se confruntă economia țării, dar totuși necesită a fi examinată prin prisma principiului echității fiscale, acesta urmând a fi aplicat în egală măsură tuturor actorilor din domeniul business, fără a face careva preferințe pentru anumite categorii de contribuabili. Or, eliberarea unor resurse pentru companiile mari va permite reinvestirea acestora fie în creșterea potențialului companiei, fie în dezvoltarea unui ecosistem intern mai atractiv pentru angajați și, astfel, vor fi susținuți indirect angajații pe perioada crizelor multiple atât cei existenți, cât și cei nou-angajați urmare a extinderilor făcute dar li prin intermediul ajutoarelor acordate, de exemplu, pentru depășirea perioadei reci a anului, ori se vor investi în crearea unei infrastructuri externe (de exemplu, prin promovarea digitalizării) menite să crească veniturile companiei și capacitatea de a genera o plus valoare și mai proeminentă. De asemenea, data fiind legătura dintre evidența contabilă și cea fiscală, considerăm judicios utilizarea clasificării stabilite în Legea 287/2017 pentru respectarea unei consecvențe și legături logice între actele normative. Suplimentar, este nevoie de a se clarifica unele momente importante și anume acel fapt că dividendele se determină la repartizarea profitului net, determinat conform regulilor contabile, nu din venitul impozabil, care se determină conform regulilor fiscale și poate să difere de indicatorul contabil. Astfel, nu este clar cum urmează a fi determinat venitul impozabil pentru perioada indicată în cazul în care entitatea va distribui dividende din profitul anilor 2023-2025 începând cu anul 2026. De asemenea, nu este clar dacă vacanța fiscală descrisă se va aplica pentru fiecare an în parte din perioada 2023-2025 sau pentru toți trei ani concomitent și distribuția profitului pentru unul din ani va condiționa anularea facilității pentru ceilalți doi ani. O altă incertitudine ține de felul în care va funcționa mecanismul în cazul distribuției veniturilor anilor anterior celui în care se va pune în aplicare cota zero la profit. Un alt subiect important ține de necesitatea precizării modului în care va funcționa scutirea dacă în scopuri fiscale va fi înregistrată pierdere, iar în scopuri contabile/financiare – profit. O întrebare importantă ține de aceea de ce nu s-a aplicat același tratament și subiecților impunerii prevăzuți la Capitolul 7¹ din Capitolul II al Codului fiscal, care specifică regimul fiscal al agenților economici subiecți ai sectorului întreprinderilor mici și mijlocii, veniturile din vânzări ale cărora vor continua să fie impozitate cu 4%. Or, dacă se urmărește susținerea businessului mic și mijlociu, norma de aplicare a cotei zero ar urma să se răsfrângă și asupra acestor subiecți direct vizați de un regim fiscal dedicat.

- **Pct.7:** în redacția actuală a art. 21 alin. (5), urmează a fi specificat că norma se referă la bunuri pentru care se calculează amortizarea. Nu este clar, nu se calculează amortizarea în scopuri fiscale, ca altfel sunt și prevederile IAS 40 și anume aplicarea metodei valorii juste, unde tot nu se calculează amortizarea. În același timp, odată cu introducerea alin.(6) în modificarea propusă, urmează a fi revizuit art. 24 alin. (8) din CF, care la moment prevede că „Nu se permite deducerea pierderilor în urma vânzării sau schimbului proprietății, îndeplinirii lucrărilor și prestării serviciilor, efectuate, în mod direct sau mijlocit, între persoanele interdependente. În sensul prezentului alineat, pierderea reprezintă diferența dintre suma anuală a costului vânzărilor și suma anuală a veniturii din vânzări, înregistrată în evidența contabilă pentru întreaga perioadă fiscală, în relație cu o persoană interdependentă. Prevederile prezentului alineat nu se aplică relațiilor între membrii aceleiași cooperative sau aceluiași grup de producători agricoli, precum și relațiilor dintre cooperativa sau grupul de producători agricoli și membrii săi”. În cazul în care prețul de piață se va constata mai mic decât costul vânzărilor, tranzacțiile cu persoanele interdependente vor fi tratate discriminatoriu în raport cu tranzacțiile cu persoane independente. Or, pot exista situații când concomitent se va impozita și diferența de venit, și pierderea nu va fi deductibilă. Totodată, norma cu privire la ajustarea veniturilor ar trebui să fie orientată în măsură egală spre ajustarea situației fiscale pentru ambele părți ale tranzacției – majorarea veniturilor impozabile la furnizor și diminuarea veniturilor impozabile (majorarea cheltuielilor deductibile) la cumpărător/beneficiar. Mai mult ca atât, aceasta își pierde valoarea în contextul introducerii conceptului prețurilor de transfer. În această ordine de idei, colicităm excluderea din proiect.
- **Pct.9:** la alin.(4), solicităm reformularea textului propus „, cu excepția entităților care aplică metodele de evidență bazate pe IFRS.”) după cum urmează: *“În cazul entităților care aplică Standardele Internaționale de Raportare Financiară (IFRS), calcularea și deducerea amortizării aferente dreptului de utilizare a mijloacelor fixe care fac obiectul unui contract de leasing operațional se efectuează de către locatar.”* Textul este racordat prevederii pct.10 din HG 704/2019 și asta de fapt era esența solicitării noastre.
În ceea ce ține de propunerea de completare cu alin.(6¹), atragem atenția asupra specificării modului prin care compania optează pentru **metoda amortizării accelerate**, de exemplu, prin indicarea acestui fapt în politica de contabilitate a companiei. De asemenea, în final, considerăm judicioasă aplicarea principiului echității fiscale și în acest caz, contribuabilii mici tot având posibilitatea să utilizeze metoda amortizării accelerate. Tot aici este nevoie de precizat dacă metoda dată se va aplica unui activ sau unei clase de active (conform modului de aplicare a uzurii lineare clase).
În ceea ce ține de alin.(19), considerăm că propunerea de a introduce norma dată nu se bazează pe careva calcule fundamentale pe termen lung privind impactul financiar și fiscal al modificării. O comparație a unor simple calcule matematice făcut în baza reglementărilor actuale privind amortizarea mijloacelor fixe în scopuri fiscale și în baza modificărilor propuse demonstrează că, în timp, urmare a reversării diferențelor temporare legate de operațiunile cu mijloacele fixe, efectul fiscal este identic. Menționăm, că mecanismul de deducere a amortizării fiscale, bazat pe principii de recunoaștere și evaluare a valorii de intrare a acestora, de deducere a cheltuielilor de reparații, de calcul a amortizării, de determinare a rezultatelor din ieșirea mijloacelor fixe este un mecanism extrem de complex, care poate include operațiuni multiple și variate, iar asemenea modificări complicate nejustificate aceste reglementări fără a genera un efect favorabil atât pentru agentul economic, cât și pentru bugetul de stat. Or, potrivit art. 6 din CF, impozitele și taxele se bazează pe principii precum certitudinea impunerii și randamentul impozitelor, iar varianta propusă sporește semnificativ efortul depus pentru respectarea acestei norme, precum și efortul depus pentru administrarea acesteia. Modificarea propusă nu precizează care anume amortizare nu trebuie să fie inclusă în costul de intrare a altui mijloc fix – amortizarea contabilă sau cea fiscală. Introducerea acestei norme va necesita în mod inevitabil modificarea și ajustarea la acest aspect a Regulamentului privind evidența și calcularea amortizării mijloacelor fixe în scopuri fiscale. Normele existente în art. 261 din Codul fiscal sunt suficiente pentru determinarea adecvată a valorii mijloacelor fixe în scopuri fiscale. În această ordine de idei, solicităm excluderea din proiect.

- **Pct.11:** la alin.(6¹), nu este clar modul în care va funcționa **"acordul comun"** pentru devălmășie: este vorba de un acord verbal sau e nevoie de un acord în scris? Dacă e cel în scris, e nevoie de autentificat notarial acest document sau e suficientă semnarea acestuia de ambele părți? E nevoie de a opera precizările date pentru a nu lăsa cale de interpretare a normei date.
- **Pct.12:** se cere actualizat. Astfel, propunem la articolul 44 alineatul (9), după sintagma „IFRS” sa fie introdus textul „sau de la implementarea unui nou standard sau a unor actualizări a standardelor intrate în vigoare, cu impact imediat în contul de profit sau pierdere sau cu impact în perioadele fiscale ulterioare”.
- **Pct.15-19:** propunem excluderea acestora, deoarece acestea introduc un nou **concept de impozitare a nerezidenților**, care nu a fost discutat preventiv cu comunitatea de afaceri, inclusiv cu comunitatea investitorilor-nerezidenți. Acesta este un pic ajustat comparativ cu cel propus consultărilor publice în anul precedent (exclus din proiectul de politică fiscală și vamală pentru 2022) cu angajamentul de a reveni asupra discutării blocului de nerezidenți inclusiv prin perspectiva viziunii mediului de afaceri. Este regretabil acel fapt că chiar dacă s-a depus o muncă considerabilă pentru a genera problemele cu care se confruntă nerezidenții și a fost adresată invitația de a crea un grup de lucru mixt pentru a lucra împreună la o versiune actualizată în baza celor mai bune practici internaționale a blocului pe nerezidenți, aceasta a fost ignorată, inclusiv invitația repetată, înaintată cu câteva luni mai târziu. Considerăm importantă discutarea cât mai extinsă și intensă a unor astfel de concepte, inclusiv prin intermediul unor ședințe tematice dedicate, pentru a asigura o înțelegere și o acceptanță comună a normelor introduse și care urmează a fi utilizate ulterior de toate părțile implicate. Cu referință la propunerea de modificare integrală a redacției art.70 și art. 71 din Codul Fiscal atragem atenție la aceea că modul în care sunt formulate prevederile art.70 și 71 creează neînțelegeri și diferite interpretări, cum ar fi:
 - “au obligația de a plăti impozit” - în esență, plata impozitului este etapa finală, însă prevederile art.70 este de a identifica cine sunt subiecții și obiectele impunerii. Mai mult, se contrazice cu prevederile art.13, 14 și art.91 din Codul Fiscal.– de menționat că sunt subiecți ai impunerii cu impozitul pe venit și au obligații fiscale în Republica Moldova.
 - “prezentul capitol” – nu doar capitolul respectiv obligă nerezidenții de a calcula impozitul. În majoritatea cazurilor impozitul este calculat, declarat și reținut de către plătitorul venitului conform prevederilor art.91 din Codul fiscal.
 - “denumiți în continuare contribuabili” – practic în tot capitolul continuăm să folosim noțiunea de nerezidenți.
 - Impozitul stabilit prin prezentul capitol – capitolul nu stabilește impozitul, ci doar stabilește obiectul impozitării, cuantumul ratei de impozitare se stabilește prin art.91 din Codul fiscal.
 - veniturilor brute impozabile- urmează de definit ce semnifică venitul brut, pentru că există mecanisme diferite de calcularea venitului brut, mai ales pentru situații când remunerarea este sub formă de venituri nemonetare. Prin urmare, această sintagmă va aduce și mai multă neclaritate, fie e urmată de un mecanism exhaustiv.
 - ca concluzie generală, prevederile art. 71 pot fi interpretate în așa mod, că orice relație economică – financiară, avută cu o persoană fizică/juridică nerezidentă, se va impune în Republica Moldova, indiferent unde este locul de desfășurare a activității nerezidentului. O explicație mai simplă ar fi, că orice plată efectuată către un nerezident, reprezintă obiect impozabil în Republica Moldova.

Astfel, vă aducem exemple care distorsionează principiile de impunere a nerezidenților prin prisma modificărilor operate:

- ✓ Serviciile hoteliere achitate de către entitatea rezidentă a RM pentru angajatul care a fost delegat în Statul Străin cu scop de serviciu cu condiția că Plata se efectuează prin virament de către Entitate rezidentă RM (inclusiv cu cardul business) sau în numerar de către angajatul entității RM;
- ✓ Serviciile de reparație a utilajului prestate de către Entitatea nerezidentă pe teritoriul Statului Străin unei Entități rezidente a RM cu condiția că Plata se efectuează prin virament de către Entitate rezidentă RM sau în numerar de către angajatul entității RM;
- ✓ Serviciile prestate de laborator în Statul străin pentru o entitate rezidentă a RM cu condiția că Plata se efectuează prin virament de către Entitate rezidentă RM sau în numerar de către angajatul entității RM;
- ✓ Participarea la expoziții, forumuri, seminare etc. în Statul străin de către reprezentanții entităților rezidente a RM;
- ✓ Serviciile de actualizare a software prestate de Entitatea nerezidentă prin intermediul internetului;
- ✓ Procurarea biletelor avia în mod electronic de la companii nerezidente
- ✓ Plasarea publicității/ reclamei prin intermediul platformelor internaționale (Google, Facebook, Instagram, paginile web a nerezidenților, etc

De asemenea, un caracter interpretabil are aplicarea modificărilor art.91 la tranzacțiile specifice activității instituțiilor financiare, cum ar fi:

- ✓ Operațiuni cu carduri bancare prin intermediul sistemelor internaționale Visa; Mastercard, American Express;
- ✓ Sisteme rapide de transferuri internaționale
- ✓ Operațiuni de dealing (procurarea- vânzarea valutei străine la nivel internațional)
- ✓ Procurarea valorilor mobiliare prin burse internaționale

La moment lipsește un mecanism reglementat la nivel național, ce poate fi aplicat de Entitățile rezidente RM privind reținerea impozitului pe venit la sursă din plățile efectuate către nerezident, în cazurile, în care achitățile se efectuează on-line, prin intermediul cardurilor bancare, iar decontările cu sisteme internaționale se efectuează prin clearing (pe baza netto). Astfel, devin neaplicabile prevederile art. 91 din Codul fiscal, prin care rezidentul RM urmează sa rețină impozit la sursa.

Lipsa unui mecanism de reținere, agreat internațional, precum și a posibilităților tehnice de reținere va impune Entitățile rezidente RM să efectueze calcularea și achitarea impozitelor din cont propriu și respectiv un venit este impozitat dublu, atât în țara nerezidentului cât și în RM- statul plătitorului.

De asemenea, va fi o povară dublă pentru entitățile din RM din punct de vedere a deductibilității prin prisma art. 30 alin.(2) din Codul Fiscal, care menționează "Nu se permite deducerea impozitelor achitate în numele unei persoane, alta decât contribuabilul". Cheltuielile cu impozitul pe venit la sursă vor fi pe seama entității rezidente, astfel nu se vor recunoaște ca deductibile la determinarea venitului impozabil la finele anului de gestiune.

În cazul, în care instituțiile financiare vor calcula și vor achita din cont propriu impozitele din tranzacții cu sistemele internaționale, valoarea impozitelor va fi inclusa în comisioanele pentru serviciile prestate clienților. Ca urmare, va fi un impact semnificativ asupra clienților -persoane fizice și juridice.

Necesitatea respectării angajamentelor internaționale și continuitatea armonizării legislației naționale la prevederile UE – practica fiscală internațională presupune impozitarea serviciilor luând în considerare locul prestării serviciilor, cu excepția pe dividende, dobânzi, royalty etc. în coroborare cu Convențiile de evitarea dublei impunerii, fapt practicat și în Republica Moldova. Aspecte privind impozitarea nerezidenților sunt prevăzute și în legislația fiscală a României, fiind expres prevăzute veniturile ce urmează a fi impozitate pe teritoriul României. Modificarea operată vine în contradicție cu normele internaționale, care creează de fapt

un mediu prielnic de impozitare dublă care va revine asupra Entității rezidente RM. În nota informativă NU se face referire la prevederile din UE privind armonizarea legislației locale.

Suplimentar, atragem atenția că argumente pentru excluderea blocului dat ce ține de nerezidenți pot fi consultate în avizul acordat de AmCham Moldova la propunerile de politică fiscală și vamală pentru 2022 (pct.11).

- **Pct.21:** vizavi de creșterea cotei impozitului pe venit sub formă de dobânzi la depozitele bancare de 4 ori, menționăm că majorarea cotei impozitului pentru veniturile din dobânzi trebuie să fie precedată de o analiză a impactului nu doar din perspectiva bugetară, dar și asupra sectorului financiar și a populației, pentru a nu crea un dezechilibru la nivel economic, și respectiv un efect invers asupra veniturilor bugetare. Majorarea ratei de impozitare în esență semnifică cheltuieli mai mari suportate doar de către beneficiar- persoană fizică fiind reține 12% din dobânzii, sau cu 9 p.p mai mult față de anul 2022. Cu alte cuvinte, beneficiarul va primi o dobândă netă mai mică cu 1- 2 p.p. de la rata stabilită a dobânzii inițial. Prin urmare, persistă o probabilitate majoră privind schimbarea comportamentul investițional/economic al persoanei fizice, și redirecționarea fluxurilor monetare investiții în active mai puțin mai puțin sigure sau, cel mai probabil, deținerea numerarului. La moment, instrumentul financiar de investiții prin depunerea resurselor în depozite este unul sigur, funcțional și pe înțelesul populației. Analiza structurii depozitelor, demonstrează că acestea în mare parte nu poartă un caracter investițional ci mai degrabă “conservarea acestor lichidități ca o pernă de siguranță financiară” precum și un instrument de diminuare a impactului inflaționist asupra acestora. Ori, în condițiile mărimii ratei inflației actuale suma dobânzi nu poate fi calificată drept un venit suplimentar, întrucât venitul real al persoanei se diminuează. Creșterea semnificativă a presiunii fiscale (de 4 ori) comportă riscuri evidente de migrare unei părți a economiilor la termen ale deponenților la termen din bănci în investiții mai puțin sigure și lichide, ceea ce ar avea un impact nefavorabil asupra economiei în ansamblu. Pentru a răspunde la provocarea de a menține/ atrage deponenții, instituțiile financiare vor majora la rândul lor dobânzile la depozite pentru a fi mai atractive. Ca rezultat, băncile vor avea tendința să transfere această creștere pe seama creditelor, care vor deveni mai scumpe cu efecte negative asupra populației și agenților economici (reducerea accesului la finanțare). Creșterea dobânzilor la creditele persoanelor juridice, care sunt deductibile pentru ei, va conduce la diminuarea venitului impozabil a întreprinderilor, și ca rezultat, va diminua impozitul pe venit ce urmează a fi achitat din activitatea de întreprinzător. Criza energetică determinată de conflictul regional s-a transpus într-o creștere fără precedent a prețurilor, iar provocarea Guvernului ține de lipsa veniturilor disponibile a populației pentru a acoperi această creștere, fapt pentru care se recurge la programe de suport și compensare a populației. Or, efectul acestei măsuri este contrar politicilor promovate și se va materializa direct în diminuarea venitului populației obținut din dobânzi. Analiza structurii depozitelor demonstrează o concentrare mare a acestora în depozite mici, ceea ce înseamnă că efectul nu va fi asupra persoanelor cu venituri mari. Suplimentar este de menționat că practica internațională dar și națională (dividende, creștere de capital) prevede cote reduse de impozitare în raport cu regimul general de impozitare, nefiind considerate facilități fiscale ci un benchmark a sistemului fiscal. Argumentul principal este că investițiile respective se realizează pe o perioadă de timp, iar venitul real obținut este unul mai mic în comparație cu venitul nominal, urmare inflației. În contextul celor menționate supra, precum și conjunctura extrem de nefavorabilă actuală, solicităm respectuos excludere majorării impozitului pentru dobânzile la depozite.

De asemenea, propunem excluderea alin.(3⁸), deoarece conform art.17 din Legea Nr. 419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat valorile mobiliare de stat se emit pe termen scurt și lung. Valorile mobiliare de stat emise pe termen scurt sînt bonurile de trezorerie, emise cu scont și răscumpărate la scadență la valoarea lor nominală. Valorile mobiliare de stat emise pe termen lung sînt obligațiunile de stat, emise cu o rată flotantă sau fixă a dobînzii. Dobînda (cupoanele) la obligațiunile de stat se achită periodic. Obligațiunile de stat pot fi vîndute cu scont, la prețul lor nominal sau cu primă și sînt răscumpărate la scadență la valoarea lor nominală. Astfel, venitul obținut urmare procurării valorile mobiliare

de stat cu scont și răscumpărate la scadență la valoarea lor nominală, se impozitează conform regulilor creșterii de capital (explicațiile Ministerului Finanțelor), iar venitul din dobânzi prin aplicarea impozitului la suma dobânzii. În contextul existenței acestor diferențe de determinare a sumei impozitului se solicită excluderea din proiect a propunerii de la art.901 alin.(38), persoana fizică urmând să depună Declarația cu privire la impozitul pe venit, calculând impozitului în funcție de tipul VMS (venitului).

- **Pct.23:** se propune excluderea cuvântului "și" din sintagma "inclusiv și sumele T.V.A. calculate" în scop redacțional.
- **Pct.25:** în ceea ce ține de **rambursarea valorii TVA acumulată în cont** este nevoie de a aduce mai multă claritate a mecanismului ce urmează a fi implementat. De exemplu, din sintagma "înregistrate pentru ultima perioadă fiscală a anului 2022" poate fi înțeles că se referă la trecerea în cont aferentă lunii decembrie sau, eventual, trecerea în cont reflectată în declarația prezentată pentru luna decembrie.
- **Pct.27:** în ceea ce ține de **anularea scutirii la trimerile poștale**, menționăm că considerăm această propunere fiind în detrimentul intereselor consumatorilor, mediului de afaceri și care advers va stimula economia tenebră, inclusiv deoarece impunerea serviciilor poștale cu TVA se va răsfrânge în primul rând asupra consumatorilor finali, mai cu seamă persoanelor fizice care primesc și/sau expediază bunuri, documente, scrisori rudelor și prietenilor din diasporă. În condițiile economice și sociale curente, scumpirea unui serviciu esențial cu 20% este o povară semnificativă pentru consumator. De asemenea, pentru persoanele juridice ce practică e-comerțul, exportul de mostre și produse finite prin intermediul serviciilor poștale internaționale scumpirea semnificativă a costului serviciilor va însemna diminuarea competitivității în raport cu furnizorii, vânzătorii din alte state cu regimuri fiscale care susțin promovarea e-comerțului. Atragem atenția că mecanismul de import a bunurilor prin intermediul serviciilor poștale presupune că la devamarea acestora Destinatarul plătește statului TVA din valoarea în vamă a trimerii poștale. În conformitate cu prevederile articolului 11 Legii Nr. 1380 cu privire la tariful vamal, valoarea în vamă include costul serviciilor de transport/livrare. Astfel, în cazul adoptării modificărilor propuse, același serviciu va fi impus cu TVA la două surse distincte, ce contravine principiului aplicării taxei pentru valoarea adăugată. Din cauza dinamicii pe piețele mondiale de combustibil în 2022, costul de bază a serviciilor poștale internaționale a înregistrat o creștere neplanificată în mediu cu 15%. Aceasta intervenind pentru compensarea creșterii costului kerosenului avia. Majorarea adițională a costului serviciilor cu 20% va determina o stagnare și eventual recesiune a pieței serviciilor poștale internaționale. În final, atragem atenția că inaccesibilitatea serviciilor poștale în raport cu veniturile și cheltuielile concetățenilor noștri va duce inevitabil la creșterea economiei tenebre. Cu toți cunoaștem despre fenomenul transportul bunurilor cu scop comercial prin intermediul așa numitor "rutiere", care vădit nu vor fi impuse cu TVA sau alte taxe și impozite. În cazul implementării modificărilor propuse, aceste "afaceri" vor deveni mai atractive și vor diminua transparența traficului de bunuri pe teritoriul Republicii Moldova. Astfel, solicităm excluderea propunerii date și menținerea situației curente.
- **Pct.35:** la art.124 alin.(16), se propune menținerea versiunii actuale a redacției din Codul fiscal. Or, în urma aprobării modificărilor propuse la articolul 124 alin.(16) și anume **anularea scutirii de accize, aferentă alcoolului etilic nedenaturat de la poziția tarifară 220710000, destinat utilizării în industria de parfumerie și cosmetică**, activitatea producătorilor locali va fi afectată dramatic. Modificarea propusă va condiționa dreptul agentului economic de trecere în cont a accizelor achitate la procurarea mărfurilor supuse accizelor, utilizate în procesul de prelucrare și/sau de fabricare pentru obținerea altor mărfuri supuse accizelor. Reieșind din aceasta, accizele achitate la alcool etilic utilizat în producerea parfumurilor și apei de toaleta o să genereze o trecere în contul producătorului, care va fi compensată cu accizele calculate la realizarea produselor finite de parfumerie, supuse accizelor conform capitolului IV Codului Fiscal. Însă, accizele achitate la alcool etilic utilizat în fabricarea producției cosmetice nu vor fi permise spre deducere, deoarece produse cosmetice nu sunt mărfuri supuse accizelor. Ca consecință, accizele achitate vor fi reflectate în costul producerii și o să majoreze esențial prețul de vânzare al producției. O simplă estimare a impactului modificărilor propuse asupra costului

producției fabricate pe parcursul a 9 luni ale anului 2022 de către „Viorica-Cosmetic” SA, indică o creștere cu circa 20,0 mln lei. Pentru unele produse cosmetice (precum loțiuni parfumate, tonice, creme), creșterea prețului de cost va constitui de la 40% la 50%. Creșterea prețurilor de vânzare a produselor cosmetice va afecta, în mod special, producătorii locali, produsele cărora vor deveni necompetitive pe piața internă. Produsele de import sau din zonele economice libere, care sunt scutite de plata accizelor, vor fi favorizate. În consecință, vom atesta o scădere esențială a vânzărilor, diminuarea volumului de producere, reducerea numărului locurilor de muncă și, respectiv, diminuarea cuantumului impozitelor achitate în bugetul public (impozitului pe venit, taxa pe valoare adăugată, impozitelor reținute din salarii, fondului social și altor impozite și taxe). De menționat, că producătorii europeni, care utilizează alcoolul etilic ca materie primă în scopuri industriale sunt scutiți de plata accizei. Astfel, aprobarea propunerii de anulare a scutiților va afecta grav nivelul de competitivitate a producătorilor locali pe piețele internaționale.

- **Pct.36: creșterile cotelor la accize accelerat comparativ cu calendarul aprobat violează grav principiul de previzibilitate și certitudine a impunerii.** În prezent, Republica Moldova are un calendar echilibrat de creștere graduală a ratelor la toate produsele de mărfuri supuse accizelor, aprobat și inclus în Codul Fiscal pentru anii 2021-2023. Spre exemplu, în medie acciza minimă crește cu +134 lei anual sau ~7 Euro în 2021-2023. Acest lucru a asigurat venituri bugetare stabile și sustenabile pentru Guvern (+11% an-de-an), predictibilitate pentru operatorii pieței și menținerea comerțului ilegal din țară (din contrabandă și contrafacere) la cote reduse. Comerțul ilegal în Moldova a atins un nivel de 4,1% în 2021, potrivit [Ipsos Illegal Trade Research](#). În baza calendarului aprobat din Codul Fiscal, în 2023, Republica Moldova va atinge o acciză minimă de 1103 lei / 1000 bucăți sau 58 Euro (+144 MDL sau +8 € față de 2022). Taxele vor reprezenta în anul 2023 peste 76% din prețul mediu al unui pachet vândut legal. Astfel, se propune păstrarea ratelor de accize aprobate pentru anul 2023 și excluderea oricăror noi creșteri ale acestora. Acest lucru va asigura în continuare un cadru fiscal previzibil pentru operatorii pieței și în special pentru cel mai taxat produs din Republica Moldova și va proteja fluxul stabil și sustenabil de venituri la bugetul de stat, excluzând riscul escaladării comerțului ilegal, destabilizării pieței și pierderi semnificative pentru Bugetul de Stat și afacerile legale. Este de menționat că acciza în Ucraina a crescut într-un ritm accelerat în 2020-2022, urmărind atingerea minimului UE într-un timp scurt. Această grabă a condus la apariția masivă a fenomenului de contrabandă și comerț ilegal estimat la peste 22% din piață în luna august 2022 ([Kantar Study](#)). Ratele accizei din Ucraina pentru 2023 ating valori foarte apropiate de ratele din calendarul fiscal al Moldovei: Ad-valorem: 12%, Cota specifică: 1568 UAH / 1000 bucăți sau 819 MDL (la cursul de schimb din noiembrie 2022) și Acciza minimă: 2097 UAH / 1000 bucăți sau 1095 MDL. Orice majorare peste acest nivel poate conduce la contrabanda produselor de tutun din Ucraina în Republica Moldova. Amintim și experiența noilor state membre UE, care au fost nevoite să armonizeze acciza la țigarete la nivelul minim din UE într-un ritm accelerat. În anii 2007-2010, România, Bulgaria, Lituania, Letonia etc. au majorat acciza cu 9-10 Euro / 1000 bucăți / an. În consecință, în 2010, comerțul ilegal cu țigarete a atins 54% în Letonia, 47% în Lituania, 40% în Bulgaria și 37% în România. Bugetul de stat în România a pierdut peste 1 Miliard Euro în 2010. După aceste fenomene adverse, toate noile state membre UE au aplicat o politică fiscală echilibrată, cu creșteri de maxim 5 Euro / 1000 bucăți / an. Același fenomen poate fi observat și în statele asociate cu UE, care, de asemenea, realizează aproximarea accizei cu nivelul minim din UE. În Muntenegru creșterea accelerată a accizei în 2017-2018 (+39%) a condus la dublarea contrabandei și comerțului ilegal și scăderea veniturilor bugetare cu 29%. Ulterior, Guvernul din Muntenegru a scăzut acciza în 2019, și veniturile bugetare și-au revenit. O situație similară este aplicabilă și cotei accizei stabilite la pozițiile tarifare 2207 și 2208 (alcool), creșterea accizei fiind triplată (de la +5% în calendar la +15%) – creștere care se va reflecta direct în costul de comercializare a produselor.
- **Pct.39, se propune modificarea cuvântului "fondatorului" pe "asociatului", pentru a respecta lexicul utilizat în legislația specială.**

- **Pct.41, 43-44: propunerea de excludere a soluției fiscale individuale anticipate** nu poate fi susținută sub nici o formă de către comunitatea de afaceri. Or, introducerea normei dacă acum câțiva ani s-a făcut pentru a asigura aplicarea principiului de certitudine a impunerii, prin confortul acordat de deciziile luate de Serviciul Fiscal vizavi de modul în care se tratează de către acestea o situație sau alta – decizii ce ulterior ar urma să fie urmate de companie pentru a evita o posibilă tratare arbitrală a unor situații problematice sau insuficient reglementate în cadrul normativ fiscal, primar sau secundar. Or, situațiile înregistrate în ultimul timp în ceea ce ține de modul în care sunt interpretate unele norme și aplicate contribuabililor amenzi și penalități urmare a controalelor fiscale, face necesitatea menținerii mecanismului dat și mai acută. Mai mult ca atât, în contextul în care se urmărește introducerea mecanismului prețurilor de transfer. Excluderea acestui mecanism este și mai puțin înțeleasă, or anume soluțiile fiscale anticipate (Advance Pricing Agreements) sunt o parte indispensabilă a implementării acestui mecanism în toate țările în care acesta funcționează, OECD având chiar și recomandări concrete a modului în care acestea ar urma a fi încheiate și mecanismele de funcționare a acestora. Astfel, insistăm pe menținerea mecanismului de soluție fiscală individuală anticipată ca parte din drepturile garantate contribuabililor.
- **Pct.50:** nu este clară redacția propusă. Nu este clar din ce cauză se încearcă să se complice atât de mult procesul de corectare a dărilor de seamă menționate (în această categorie nimeresc dările de seamă forma IPC și formele IALS și INR). Practic, contribuabilul este lipsit de posibilitatea de a greși și de a corecta desinestător greșeala comisă în scopul conformării benevole. Dările de seamă menționate conțin date inclusiv referitoare la baza de calcul a drepturilor de asigurări sociale la care au dreptul persoanele fizice, iar târăgănarea procesului de corectare a acestora afectează nemijlocit acest drept. Astfel, solicităm excluderea din proiect. Dacă, totuși, se insistă pe introducerea normei date, se propune următoarea redacție: „(4¹) Prin derogare de la prevederile alin.(4), darea de seamă în baza art.92 alin. (2) și (3) poate fi prezentată corectat, inclusiv și dacă perioada a fost supusă controlului fiscal, modificând darea de seamă precedentă doar aferent contribuțiilor de asigurări sociale și a modificării statutului perioadei sau dacă corectările au fost efectuate la solicitarea organului fiscal”.
- **Pct.52:** în ceea ce ține de introducerea articolului 189¹, menționăm că, în redacția propusă, fără îndoială subminează principiile fundamentale ale legislației civile, or, în conformitate cu art. 1 din Codul civil al RM, legislația civilă este întemeiată pe recunoașterea egalității participanților la raporturile reglementate de ea, ... recunoașterea inviolabilității proprietății, a libertății contractuale, protecția bunei-credințe, ... recunoașterea inadmisibilității imixtiunii în afacerile private, necesității de realizare liberă a drepturilor civile, de garantare a restabilirii persoanei în drepturile în care a fost lezată și de apărare a lor de către organele de jurisdicție competente, iar drepturile civile pot fi limitate prin lege organică doar în temeiurile prevăzute de Constituția Republicii Moldova. Amintim că esența și conținutul juridic al unei tranzacții sunt întâi de toate reglementate de Codul civil al Republicii Moldova. Normele actuale de drept civil nu prevăd proceduri de recalificare a tranzacțiilor (prin urmare o asemenea formulare depășește și contravine normelor civile). Totodată, dacă s-a avut în vedere nulitatea actului juridic, atunci amintim că, în conformitate cu Codul civil al RM, nulitatea actului juridic poate fi declarată doar de instanța de judecată (Capitolul III, Titlul III din Codul civil). Fără o reglementare clară și un mecanism de aplicare extrem de prudent și bine gândit, o asemenea normă inevitabil va duce la abuzuri și imixtiuni din partea organelor de control fiscal, iar rezultatele controlului vor depinde de nivelul de pregătire și înțelegere a legislației în vigoare, manifestat de colaboratorii fiscali. De asemenea, este inacceptabilă poziția legiuitorului prin care se propune ca sarcina probațiunii în vederea demonstrării scopului de încheiere și/sau realizare a tranzacției în condițiile pretinse de contribuabil să aparțină acestuia din urmă, și nu Serviciului Fiscal de Stat care intenționează să recalifice conținutul juridic al unei tranzacții. Este incorect și inechitabil ca într-o normă generală, care stabilește reglementări cu privire la reclasificarea tranzacțiilor, dincolo de spectrul larg de relații contractuale permise de legislația civilă, să fie inclusă norma specială cu privire la reclasificarea unei tranzacții anume - a împrumuturilor. Forma în care este propusă, această normă trezește multiple incertitudini în aplicare și administrare, în timp ce impozitele și taxele trebuie să se bazeze

inclusiv pe principiul certitudinii impunerii, care presupune existența de norme juridice clare, care exclud interpretările arbitrare, claritate și precizie a termenelor, modalităților și sumelor de plată pentru fiecare contribuabil, permițând acestuia o analiză ușoară a influenței deciziilor sale de management financiar asupra sarcinii lui fiscale. O asemenea abordare din partea organelor de reglementare sfidează garanțiile constituționale garantate de statul nostru, și anume: Republica Moldova este un stat de drept, democratic (art. 1 din Constituția RM); Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată pînă cînd vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale (art. 21 din Constituția RM). Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai aspră decît cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos (art. 22 din Constituția RM). Totodată, este inacceptabil ca această măsură fiscală să fie aplicată pentru tranzacțiile încheiate și sau desfășurate pînă la data intrării în vigoare a legii respective. Or, o lege nu poate avea efect retroactiv. Astfel, solicităm excluderea din proiect.

- **Pct.71** (și altele ce se referă la **introducerea mecanismului prețurilor de transfer**): principalele provocări de ordin conceptual țin de momentul punerii în aplicare a prevederilor și în jurul recalificării tranzacțiilor prevăzută la art.189¹. În opinia comunității AmCham Moldova, chiar dacă se va pune în aplicare de la 1 ianuarie 2023 legislația, urmează a fi acordată o perioadă de grațiere de cel puțin 2 ani pentru a se conforma prevederilor și pentru administrația fiscală, și pentru contribuabili. De menționat că experiența României a prevăzut o perioadă de 5 ani din momentul includerii normelor în Codul fiscal (2003), pînă în momentul în care mecanismul a fost pus efectiv în funcțiune (2008). Recalificarea, la rîndul său, nu se referă exclusiv la prețuri de transfer, ceea ce crează premise de corupție și de abuzuri din partea autorităților fiscale care ar putea fi negestionabile de către autorități, dacă nu se face o îngustare și claritate corespunzătoare, mai ales că mecanism de calificare deja există în legislația fiscală (am comentat mai mult la pct.52). Mai multe argumente pot fi consultate în scrisoarea de poziție emisă de AmCham Moldova la subiectul dat, dar și în cadrul discuției publice (Public Talks), organizată de AmCham Moldova cu participarea mediului de afaceri, consultanților fiscală și a conducerii Agenției Naționale a Administrării Fiscale din România (la momentul implementării mecanismului prețurilor de transfer în România).
- **Pct.77**: cu referință la redacția propusă pentru termenul de prescripție, atragem atenția asupra faptului că redacția propusă este una ce nu aduce careva claritate pe ceea ce ține de modul de aplicare a termenului. Inclusiv, redacția actuală crează și problemele pentru atragerea investitorilor străini prin procurarea companiilor locale, că reprezintă un mecanism de deschiderea perioadelor. Aastfel, se propune următoarea redacție:
*"La articolul 264 alineatul (2) va avea următorul cuprins:
"(2) Termenul de prescripție se extinde pînă la 6 ani asupra impozitului, taxei, majorării de întîrziere (penalității) sau sancțiunilor fiscale aferente unui impozit, unei taxe concrete dacă darea de seamă fiscală care stabilește obligația fiscală conține informații ce induc în eroare sau reflectă fapte ce constituie infracțiuni ori nu a fost prezentată."
se completează cu alineatele (3) și (4) cu următorul cuprins:
„(3) Termenul de prescripție se întrerupe în conformitate cu prevederile Codului civil.
(4) După întreruperea termenului de prescripție, începe să curgă un nou termen. Timpul scurs pînă la întreruperea cursului prescripției, nu se include în noul termen de prescripție.”*

La articolul X (Legea 1056/2000)

În ceea ce ține de excluderea plafonului maxim la impozitul funciar și la cel pe bunuri imobiliare, atragem atenția că contribuabilii mari care dețin filiale și obiecte impozabile pe teritoriul RM urmează să identifice fiecare decizie privind stabilirea impozitelor citate a APL astfel nu se respectă principiul "certitudinii impunerii - existența de norme

juridice clare, care exclud interpretările arbitrare, claritate și precizie a termenelor, modalităților și sumelor de plată pentru fiecare contribuabil, permițând acestuia o analiză ușoară a influenței deciziilor sale de management financiar asupra sarcinii lui fiscale"; și principiul "randamentul impozitelor – perceperea impozitelor și taxelor cu minimum de cheltuieli, cât mai acceptabile pentru contribuabili." De asemenea, asta ar putea duce la aplicarea unor impozite diferențiate pornind de la intima convingere a membrilor organelor decidente de la nivel local, ceea ce ar putea duce la o atitudine arbitrară față de mediul de afaceri, pornind de la anumite criterii foarte subiective. Respectiv, solicităm respectuos menținerea redacției actuale, cu posibilitatea de creștere a cotei maxime aplicate. În ceea ce ține de acest fapt, trebuie de menționat că chiar și cu pragurile maxime existente, practic nici o autoritate publică locală nu aplică cota maximă la impozitul pe bunuri imobiliare.

La articolul XVIII (Legea nr.166/2017)

Propunem **păstrarea valorii nominale minime a tichetelor de masă**, și anume 35 de lei, după cum prevede la moment Legea nr. 166 din 21.09.2017 cu privire la tichetele de masă art. 4 alin (1). Aceasta va evita situațiile în care companiile care se află în dificultăți financiare sau care fac față cu greu la nivelul inflației să nu renunțe la acest instrument de stimulare a angajaților care potrivit art. 3 alin (1) este un drept oferit acestora. Astfel, se propune expunerea art. 4) alin. (1) în următoarea redacție: "Valoarea nominală deductibilă în scopuri fiscale a unui tichet de masă pentru o zi lucrătoare trebuie să fie cuprinsă între 35 și 790 de lei." Dacă recalculăm valoarea nominală maximă luând ca referință doar rata inflației pentru anul 2021 și 10 luni al anului 2022, reiese că suma nominală maximală urma să fie ajustată la 84 lei. Suplimentar, **reiterăm necesitatea revenirii la discuțiile asupra scutirii de contribuții de asigurările sociale de stat obligatorii** a tichetelor de masă prin completarea Anexei nr.3 la Legea nr.489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale, cu următorul text:

" (39) cheltuielile suportate de către angajator pentru acordarea tichetelor de masă în mărimea prevăzută la art.4 alin.(1) din Legea nr.166/2017 cu privire la tichetele de masă"

Această normă se propune pentru excluderea impozitării cu contribuții sociale la utilizarea tichetelor de masă. Norma dată împreună cu limitarea la salariu minim va duce la micșorarea fenomenului achitărilor salariilor în plic. Studiul efectuat la comanda AMCHAM a confirmat fapt că utilizarea tichetelor de masă a favorizat creșterea veniturilor bugetului public național din TVA, reieșind din considerentul că utilizare tichetelor de masă se face numai în cadrul rețelei de comercianți – plătitori de TVA – ca rezultat un leu cheltuit cu utilizarea tichetului de masă aduce cel puțin 23 bani din care TVA reprezintă 14,65% și diferența reprezintă taxele și impozite salariale. Estimările declarate de către autorități cu privire la colectările adiționale în bugetul de stat din contul anulării facilităților fiscale pentru tichetele de masă se bazează pe raționamentul, că angajatorii vor continua să ofere tichetele de masă, asumându-și costurile adiacente impozitării, sau vor prefera să majoreze salariile în quantumul corespunzător valorii tichetelor de masă acordate anterior. În contextul studiilor realizate, s-a constatat cu certitudine că așteptările Guvernului privind majorarea încasărilor la Bugetul asigurărilor sociale de stat sunt nefondate, or impozitarea tichetelor de masa nu va genera creșterea încasărilor la buget. Studiile date totodată au confirmat că anume tichetele de masă a fost primul și unicul instrument pe parcursul anilor 2018-2019 implementat de Stat care a adus la combaterea fenomenului "piețelor centrale" cu utilizarea la scară largă deținătorilor de patente în comerț. În orașe și centre raionale foarte des implementarea tichetelor de masă de către angajator a creat condiția când salariați au început să viziteze rețelele de magazine. Mai mult, în condițiile în care există opțiunea de a beneficia de alocațiile de hrană (alternativa tichetelor de masă) care și în continuare vor fi scutite de taxe atât la angajatori cât și la salariați, indubitabil marea parte a angajatorilor, în special cei mari și medii, care dispun de cantine sau posibilități de a contracta firme de catering, vor prefera să revină sau să beneficieze de această opțiune. Pe când micii angajatori cu siguranță vor renunța la acest beneficiu din simplu motiv, lipsa de buget.

Suplimentar, reiterăm importanța ajustării, cu aceleași tempouri, și a valorii plafonului stabilit pentru hrana organizată a angajaților/zilierilor de la 45 de lei (fără TVA) la 70 lei (fără TVA) per angajat pentru fiecare zi efectiv lucrată (similar valorii tichetelor de masă), specificate în Hotărârea Guvernului RM cu privire la determinarea obligațiilor fiscale aferente impozitului pe venit 693/11.07.2018. Ca și în cazul tichetelor de masă, considerăm necesară majorarea plafonului pentru hrana organizată a angajaților până la cel puțin 70 lei (fără TVA), din următoarele motive:

- ✓ hrana organizată a angajaților nu este un beneficiu, ci o necesitate care rezultă din specificul activității, programul de lucru, asigurarea unui proces neîntrerupt de producere/livrare și amplasare teritorială.
- ✓ în condițiile actuale, pe piață nu sunt furnizori dispuși să ofere un prânz complet la preț ce nu ar depăși plafonul curent de 45 lei (fără TVA). Plafonul nu a fost modificat din 2018, iar creșterea cumulativă a indicelui prețului de consum în aceasta perioadă depășește 50%.
- ✓ Povara fiscală suplimentară pentru angajator, generată de necesitatea impozitării costurilor de hrană organizată ce depășesc limita stabilită de legislație, ar putea duce la faptul că acesta să renunțe la oferirea acestuia. Asta va reduce încasările din TVA, impozit pe venit din aceste tranzacții.
- ✓ Lipsa de echitate între angajații care beneficiază de hrană organizată și cei care primesc de tichete de masă.

În final, **atragem atenția că modificarea propusă la art.117 ce ține de documentele de însoțire în cadrul comerțului electronic, acceptată în sinteza de obiecții și propuneri nu se regăsește în proiectul final.**

PROPUNERI SUPLIMENTARE, INCLUSIV DIN RÂNDUL CELOR CE NU AU FOST ACCEPTATE ÎN PROIECTUL DE LEGE

- **Nonindexarea scutirii personale**, în perioada în care valoarea inflației are valorile maxime din regiune, nu este o măsură orientată către populație. Înțelegem că efortul financiar din partea Ministerului pentru a oferi o astfel de indexare va fi unul considerabil, totuși ar arăta un suport cu adevărat important pentru oameni, în special, pentru cei încadrați în muncă. De asemenea, considerăm necesară restabilirea scutirii personale și pentru persoanele ce înregistrează venitul mai mare de 360 mii, deoarece este un drept general de venit neimpozabil, care ar trebui să respecte principiul echității fiscale.
- **Oferirea posibilității de deducere/nonimpozitare a ajutoarelor oferite în perioada rece a anului de către angajatori.** În contextul crizei economice cu care se confruntă Republica Moldova (inflația galopantă, criza resurselor energetice și creșterea prețurilor la electricitate și gaz), membrii comunităților ce le reprezentăm analizează posibilitățile acordării angajaților ajutoarelor materiale, în expresie bănească sau în natură (procurarea de lemn/cărbune centralizat) pentru perioada rece a anului 2022 - început de 2023. Salutăm inițiativa autorităților de alocare a ajutoarelor materiale neimpozabile pentru susținerea salariaților din sectorul bugetar în perioada rece a anului. Astfel, pentru respectarea principiului echității sociale, solicităm respectuos acordarea posibilității angajatorilor privați de a-și susține în mod similar angajații săi, cu oferirea unui sistem de deduceri aferent acestui exercițiu în mărime de până la un salariu mediu lunar pe economie prognozat și aprobat de Guvern. Totodată, solicităm respectuos acceptarea scutirii acestor ajutoare materiale de impozitele salariale pentru angajat: impozit pe venit, primele de asigurare obligatorie de asistență medicală și contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii. Pentru mai multe detalii, vedeți scrisoarea de poziție comună a AmCham, FIA și EBA vizavi de acest subiect.
- **Primele medicale facultative.** Potrivit art.24 alin.(20) din Codul fiscal, se permite deducerea cheltuielilor anuale suportate de angajator pentru primele de asigurare facultativă de asistență medicală ale angajatului în mărime de pînă la 50% din prima de asigurare obligatorie de asistență medicală calculată în sumă fixă în valoare absolută, stabilită pentru categoriile de plătitori prevăzute în anexa nr.2 la Legea nr.1593-XV din 26 decembrie 2002, pe anul respectiv. Pentru anul 2021, valoarea respectivă constituie 4056 lei, ceea ce

Înseamnă că, la moment, spre deducere se permite o valoare de 2028 lei. Anterior, comunitatea AmCham a prezentat propunerea dată și a primit suportul Ministerului Finanțelor, fapt pentru care ținem să reiterăm încă o dată competența profesională a Ministerului și capacitatea de a discerne inițiative într-adevăr bune venite din partea businessului și de a le susține, deoarece aceasta a fost votată de Guvern, dar nu a ajuns în textul final al legii. Este de menționat că, în baza informațiilor furnizate de operatorii din piață în domeniul asigurărilor, aprox. 90% din respectiva categorie de asigurare facultativă este valorificată, banii respectivi fiind compensați personalului medical și spitalelor. De fapt, o astfel de valorificare arată că decizia unei persoane asigurare obligatoriu ce are și o poliță de medicală facultativă este în favoarea valorificării, în primul rând, a celei facultative, ceea ce, în mod evident, economisește resursele statului în ceea ce ține de efortul de a face față necesităților medicale ale populației. Toate acestea pe fondul resurselor suplimentare ce vin în buget sub formă de impozite și taxe din salariile angajaților antrenați în gestionarea și promovarea acestora. În corespondența anterioară am menționat și acel fapt că la nivel internațional, nu se impozitează primele achitate de către angajator pentru angajatul lui în valoare de până la 1200 EUR/an în Macedonia, 400 EUR/an – în România; 1/6 din venitul brut anual al angajatului – în Cipru și 10% din venitul brut anual al angajatului – în Bulgaria. Astfel, considerăm important ca efortul legat de promovarea deducerii integrale a valorii poliței medicale facultative, sau, cel puțin, în limita a 100% din prima de asigurare obligatorie de asistență medicală calculată în sumă fixă în valoare absolută, stabilită pentru categoriile de plătitori prevăzute în anexa nr.2 la Legea nr.1593- XV din 26 decembrie 2002, pe anul respectiv urmează a fi reluat și promovat în calitate de prioritate, pornind de la situația de win-win ce rezultă din implementarea acestuia. Respectiv, propunem acordarea posibilității de deducere a valorii întregi (4056 lei) sau la valoarea de 50% din valoarea salariului mediu pe economie (9900 lei*50%). De asemenea, se propune examinarea posibilității de deducere a echivalentului acestei valori direct către prestatorii serviciilor medicale facultative.

- **Provizioane în asigurări.** În propunerile înaintate, am atras atenția și asupra necesității provizionării activității de asigurări, similar celor ce se realizează în alte componente a industriei financiare. Companiile de asigurări în cadrul activității sale profesionale pe o piață reglementată înregistrează o serie de creanțe specifice, precum: creanțe referitoare la primele neîncasate de la asigurați; creanțe referitoare la primele neîncasate de la intermediari; creanțe referitoare la reasigurări; creanțe referitoare la regresele înaintate; creanțe referitoare la plasamente prin intermediul împrumuturilor acordate. Coroborând prevederile art. 6 (Definiții) Legea privind piața de capital nr. 171 din 11.07.2012 și art. 5 (Modul de ținere a contabilității și de aplicare a standardelor de contabilitate) alin. (4) Legea contabilității și raportării financiare nr. 287 din 15.12.2017, societățile de asigurări țin contabilitatea în partidă dublă și întocmesc situații financiare conform IFRS. Astfel, societățile de asigurări aplică, inter alia, Standardul Internațional de Raportare Financiară 9 „Instrumente financiare” (în continuare IFRS 9), respectiv Standardul Internațional de Contabilitate 39 „Instrumente financiare: recunoaștere și evaluare”, în baza Ordinului Ministerului Finanțelor nr. 44 din 01.04.2013 privind acceptarea și publicarea Standardelor Internaționale de Raportare Financiară. Conform Notei Informative a IFRS 9, deținut de IFRS Foundation^[1], deprecierea activelor financiare se recunoaște de îndată ce un instrument financiar este inițiat sau cumpărat, pierderile de credit anticipate pe 12 luni sunt recunoscute în contul de profit și pierdere, respectiv se provizionează. În documentul de analiză „Reserves, Provisions and Liabilities”^[2] dezvoltat în cadrul grupului de lucru al Comisiei Uniunii Europene privind elaborarea directivei privind o bază fiscală consolidată comună a societăților, se menționează că în majoritatea, dacă nu toate statele membre, există reguli care să permită o deducere fiscală pentru provizioanele constituite drept rezultat al creanțelor derivate din comercializarea bunurilor/serviciilor cu plata în rate. Dincolo de acest principiu general, există multe modalități de punerea

^[1] <https://www.ifrs.org/issued-standards/list-of-standards/ifrs-9-financial-instruments/>

^[2] https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/docs/body/cctbwp6reservesfinal_en.pdf; 2005

în aplicare a acestei politici. De exemplu, provizionul poate fi dedus numai dacă au fost inițiate acțiuni legale împotriva debitorului; sau, doar provizioanele constituite pentru creanțe îndoelnice; sau provizioane în limita unui quantum procentual din valoarea totală a creanțelor; sau plafonul de deductibilitate al provizioanelor se calculează drept quantum procentual reieșind din experiența anterioară a contribuabilului sau pe baza mediei din industrie. Conform „Worldwide Tax Summaries 2017/18”^[3], PwC Europa, în țări precum Austria, Germania, Italia, Liechtenstein, Luxembourg, Norvegia, Olanda, Regatul Unit, Slovenia au fost identificate dispoziții ce oferă dreptul companiilor de deducere a provizioanelor pentru deprecierea creanțelor în limita unui quantum procentual din valoarea totală a creanțelor/vânzărilor. Astfel, propunem uniformizarea abordărilor în ceea ce ține de provizioanele din domeniul financiar și optarea fie pentru deducerea provizioanelor în baza modului stabilit instituțiilor financiare (în baza IFRS), fie organizațiilor de microfinanțare și/sau persoanelor care practică activitatea de leasing financiar (provizioanelor destinate acoperirii eventualelor pierderi ce țin de nerestituirea împrumuturilor și neachitarea dobânzilor aferente, care se determină conform regulamentelor Comisiei Naționale a Pieței Financiare, iar provizioanelor destinate acoperirii creanțelor ce țin de nerecuperarea ratelor și neachitarea dobânzilor de leasing în mărime de pînă la 5% din soldul mediu anual al creanțelor aferente contractelor de leasing, dacă aceste creanțe sînt datorate de o persoană care nu este afiliată contribuabilului). Anterior, prin scrisoarea AmCham Nr. 61 din 28 aprilie 2021, comunitatea a atras atenție la existența problemei date pentru piața serviciilor de asigurare.

- **Cheltuieli (campanii) promoționale.** În contextul politicii existente și a planului de acțiuni “Moldova fără numerar” al Guvernului Republicii Moldova privind diminuarea circuitului de cash în economia națională și a promovării decontărilor prin virament, mediul de afaceri de rînd cu sistemul bancar sunt cei mai buni promotori ai decontărilor fără numerar. Rezonând cu planul acțiuni al Guvernului, mediul de afaceri lansează numeroase campanii promoționale, menite să promoveze cardurile bancare și achitățile prin intermediul acestora. În acest context, noțiunea de “Campanie Promoțională” stabilită la articolul 5 din codul Fiscal nu mai satisface acele programe elaborate de către mediul de afaceri în vederea promovării vânzărilor și achităților fără numerar. Suplimentar, noțiunea actuală cuprinde și componenta de jocuri de noroc și loterii, care în Codul Fiscal au un regim separat de impozitare și suplimentar acestea nu întrunesc scopul promovării vânzărilor. În acest context, am analizat experiența României, care o considerăm una oportună și corectă și am constatat, că campaniile promoționale nu sunt limitate în timp și reprezintă acțiuni de promovarea produselor/serviciilor ca urmare a practicilor comerciale implementate de contribuabil. În această ordine de idei, propunem să fie modificată noțiunea de campanie promoțională, după cum urmează:

“Campanie promoțională - modalitate de promovare a vânzărilor prin organizarea de concursuri cu scopul promovării vânzărilor, anunțate public, cu acordarea de cadouri, premii, cashback, bonusuri sau alte câștiguri ca urmare a practicilor comerciale impementate de contribuabil”

- **Reglementarea regimului de impozitare a plăților pe bază de acțiuni (“stock option (incentive) plan”),** includerea atât noțiunii în art.5, cât și a regimului de impozitare la art.20,40 și 42. Reglementarea subiectului sus-menționat nu poate fi amănată pe alt termen, deoarece deja există în RM contribuabili, care aplică acest instrument, preluat din practica internațională, și mai corect ar fi reglementarea prin acte legislative, decât acordarea răspunsurilor individuale de către Ministerul Finanțelor la solicitarea contribuabililor.
- **Egalarea drepturilor societăților de plată, societăților emitenți de monedă electronică cu băncile în utilizarea documentelor primare, prin operarea modificărilor în Legea 287/2017.** Astfel, se propune următorul cuprins al art. 12 alin (1) lit. b) din legea citată: “ b) prestării serviciilor, cu excepția serviciilor

^[3] <https://www.pwc.com/gx/en/tax/corporate-tax/worldwide-tax-summaries/pwc-worldwide-tax-summaries-corporate-taxes-2017-18-europe.pdf>

financiare prestate de către băncile, societățile de plată, societățile emitente de monedă electronică, organizațiile de creditare nebancaară, asociațiile de economii și împrumut;”

- **Asigurarea socială a profesiilor juridice.** Pornind de la acel fapt că cota progresivă introdusă persoanelor fizice se referă și la profesiile juridice, considerăm judicios revizuirea contribuției sociale obligatorii achitate de aceștia. Astfel, se propune ajustarea anexei nr. 1 a Legii nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 1–4, art. 2), și a Legii bugetului asigurărilor sociale de stat, conform modului prevăzut în anexă.

De asemenea, insistăm asupra prevederilor anterior înaintate prin scrisoarea de poziție ce ține de propunerile de politică fiscală pentru 2023, după cum urmează:

- ✓ **Scutirea de acciz a alcoolului denaturat conform Directivelor UE** (art.124, Anexa nr.1 la Titlul IV ACCIZELE Accize din Codul Fiscal);
- ✓ **Revederea taxei vamale pentru concentratele exotice importate pentru a asigura competitivitatea producătorului autohton de sucuri** (Legea nr. 172/2014 cu privire la Nomenclatura Combinată a mărfurilor a Republicii Moldova, cap. 24).
- ✓ **Revederea amenzilor disproporționate pentru nerespectarea de către titularul regimului vamal suspensiv indiferent** (art.231 alin.(5), propunerea la art.232);
- ✓ **Extinderea implementării Directivei 2011/64 până în 2030**, ceea ce va permite creșteri graduale și echilibrate ale accizelor, va exclude amplificarea comerțului ilegal cu produse din tutun în Moldova și va asigura venituri la bugetul de stat stabile și durabile. Mai multe detalii se prezintă în scrisoarea de poziție.

În cazul în care este nevoie de clarificări suplimentare, vă rugăm să stăm la dispoziție pentru detalii, inclusiv în cadrul unei eventuale ședințe. AmCham Moldova își poate asuma angajamentele ce țin de aspectele logistice ale unei astfel de întâlniri, dacă va fi cazul.

Vă rog să o considerați pe Veronica Sirețeanu în calitate de persoană de contact din partea AmCham Moldova (veronicasireteanu@amcham.md) pentru ulterioara interacțiune la acest subiect.

Vă mulțumim pentru colaborare și vă îndemnăm să ne contactați pentru orice informații adiționale.

Cu respect,

Mila Malairău

Director Executiv

A.P. „Camera de Comerț Americană din Moldova”

ANEXĂ

Art. I. – Anexa nr. 1 a Legii nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 1–4, art. 2), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Poziția 1.6¹ va avea următorul cuprins:

1.6 ¹ . Liber-profesioniștii ce practică activitate în sectorul justiției, ale căror venituri anuale în anul fiscal precedent depășesc cuantumul a 12 salarii medii lunare pe economie în anul respectiv, cu excepția pensionarilor, persoanelor cu dizabilități, precum și a persoanelor care se încadrează în categoriile de plătitori prevăzute la pct.1.1–1.6	Taxa fixă în conformitate cu legea bugetului asigurărilor sociale de stat anuală	Lunar, câte 1/12 din suma anuală, până la data de 25 a lunii următoare lunii de gestiune	Toate tipurile de prestații de asigurări sociale de stat
--	--	--	--

”;

2. Se completează cu poziția 1.6² care va avea următorul cuprins:

1.6 ² . Liber-profesioniștii ce practică activitate în sectorul justiției, ale căror venituri anuale în anul fiscal precedent nu depășesc cuantumul a 12 salarii medii lunare pe economie în anul respectiv, cu excepția pensionarilor, persoanelor cu dizabilități, precum și a persoanelor care se încadrează în categoriile de plătitori prevăzute la pct.1.1–1.6	Taxa fixă în conformitate cu legea bugetului asigurărilor sociale de stat anuală	Lunar, câte 1/12 din suma anuală, până la data de 25 a lunii următoare lunii de gestiune	Pensia pentru limită de vârstă și ajutorul de deces
---	--	--	---

”.

Art. II. – (1) Prin derogare de la prevederile art. 56 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, prezenta lege intră în vigoare la 1 ianuarie 2023.

(2) Guvernul, în termen de 30 de zile de la data publicării prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu aceasta.

LEGEA

bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2023

Art.3. – (1) Contribuția de asigurări sociale de stat obligatorii în sumă fixă anuală (taxa fixă anuală) calculată pentru plătitorii specificați la pct.1.6, 1.6², 1.7 și 1.8 din anexa nr.1 la Legea nr.489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale se stabilește în mărime de **12838 de lei**.

(2) Contribuția de asigurări sociale de stat obligatorii în sumă fixă anuală (taxa fixă anuală) calculată pentru plătitorii specificați la pct.1.6¹ din anexa nr.1 la Legea nr.489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale se stabilește în mărime de **24255 de lei**.

Art. ____. (1) Prin derogare de la prevederile art. 56 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, prezenta lege intră în vigoare la 1 ianuarie 2023.

(2) Guvernul, în termen de 30 de zile de la data publicării prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu aceasta.

Către:

DI Igor GROSU

Președintele Parlamentului

DI Radu MARIAN

Vicepreședintele Comisiei Parlamentare economie, buget și finanțe

DI Dumitru BUDIANSCHI

Ministrul Finanțelor

DI Dumitru ALAIBA

Ministrul Economiei

Dna Rozalina ALBU

Directoare a Serviciului Fiscal de Stat

Nr 21/MR din 30.11.20222

Ref.: Propunerile prioritare privind politica fiscală și vamală 2023, în special:

- 1) Oferirea unui nou mandat Serviciului Fiscal de Stat (SFS) de a nu lua în considerare/de a recalifica tranzacțiile derulate de contribuabili, *precum și***
- 2) Introducerea cerinței de pregătire a documentației de prețuri de transfer pentru tranzacțiile derulate între părți afiliate**

Stimată Doamnă și stimați Domni,

Asociația Businessului European (EBA Moldova) Vă adresează cele mai înalte considerațiuni și apreciază deschiderea autorităților pentru un dialog constructiv și continuu, care oferă posibilitate de a exprima și participa în procesul decizional.

În lumina proiectului de lege cu privire la modificarea unor acte normative (politica fiscală și vamală pentru anul 2023), dorim să abordăm două inițiative propuse și care, în opinia EBA Moldova, vor avea un impact negativ asupra dezvoltării

business-ului, precum și dezvoltarea economică sustenabilă în Republica Moldova în context de criză. Ne referim în special la:

- 3) Oferirea unui nou mandat Serviciului Fiscal de Stat (SFS) de a nu lua în considerare/de a recalifica tranzacțiile derulate de contribuabili, precum și**
- 4) Introducerea cerinței de pregătire a documentației de prețuri de transfer pentru tranzacțiile derulate între părți afiliate**

Cu referire la prima inițiativă, ne referim la prevederile introduse prin articolul 189¹ al Codului fiscal care conțin anumite stipulări privind **neacceptarea sau recalificarea tranzacțiilor** de către SFS. Conform proiectului de lege propus, SFS este împuternicit să nu ia în considerare sau să recalifice o tranzacție în cazul în care determină că aceasta a fost încheiată și/sau realizată în scopul evitării sau reducerii obligațiilor față de bugetul public național. În cadrul celei de a doua inițiative, ne referim la introducerea cerinței de pregătire a **documentației de prețuri de transfer** pentru tranzacțiile derulate între părți afiliate.

Având în vedere (i) caracterul absolut general al prevederilor legislative propuse, (ii) lipsa unor criterii prestabilite și a metodologiei de aplicare, dar și (iii) lipsa unor ghiduri specifice disponibile contribuabililor care să prezinte modalitățile prin care contribuabilul poate argumenta punctul de vedere privind legitimitatea tranzacțiilor derulate, ne așteptăm la o serie de cazuri litigioase, care comporta resurse financiare și de timp considerabile la nivelul contribuabilului, dar și la cazuri pe care RM le va pierde în instanțele internaționale. Evident, toate acestea luate în cumul, vor impacta major climatul investițional din RM și vor reduce semnificativ atractivitatea RM pe plan internațional.

În context, dorim să atragem atenția asupra unor aspecte fundamentale, care îngrijorează întreaga comunitate de afaceri, legate de aplicabilitatea amendamentelor propuse:

- **Noile prevederi nu au fost unele însoțite de o fundamentare/argumentare rezonabilă privind necesitatea introducerii acestora** - Constatăm, cu regret, faptul că nota informativă atașată la acest proiect relevă lipsa unei fundamentări/argumentări privind condițiile ce au impus includerea acestor prevederi specifice. Astfel este neclar dacă există premise justificate pentru

introducerea unor astfel de instrumente de politici și de administrare fiscală. Or, în procesul elaborării unei astfel de inițiative, era imperios necesar de efectuat o estimare privind existența și gravitatea problemelor abordate și dacă măsurile propuse sunt proporționale problemelor identificate, justificând astfel necesitatea prevederilor propuse.

- ***Nu a fost asigurată evaluarea impactului noilor modificări asupra comunității de afaceri*** – Constatăm, de asemenea, faptul că nu a fost efectuată și o analiză amplă și detaliată privind impactul pe care aceste măsuri îl vor avea asupra comunității de afaceri, dar și a impactului asupra bugetului public național, în măsura în care legislația este adoptată. Or, implementarea practică a noilor prevederi, evident va angaja costuri semnificative pentru contribuabili ce țin de înțelegerea noilor cerințe, dar și de apărare a drepturilor sale inclusiv pe cale judiciară. În altă ordine de idei, prevederile propuse evident implică și costuri bugetare în vederea identificării și instruirii personalului înalt calificat care va fi antrenat în implementarea unor astfel de măsuri.
- ***Modificările legislative propuse au un caracter foarte general, nefiind reglementate criteriile concrete și o metodologie clară privind modul aplicării acestora în cadrul controalelor fiscale*** - Proiectul este unul care conține o serie de lacune de ordin conceptual și tehnic, este mult prea ambiguu și neclar, oferind, astfel, o marjă de interpretări diferențiate și riscuri de corupție, iar o expertiză anticorupție nu a fost efectuată și care ar fi trebuit să însoțească obligatoriu proiectul de lege propus. Mai mult, actualmente nu există un proiect de cadru normativ subsecvent care să reglementeze modul practic prin care vor fi puse în aplicare noile prevederi, fapt care face absolut netransparent și neclar impactul noilor modificări asupra mediului de afaceri.
- ***Măsurile propuse nu sunt unele însoțite de prevederi specifice de protejare a contribuabililor*** – potrivit proiectului de lege, sarcina probațiunii în vederea demonstrării scopului de încheiere și/sau realizare a tranzacției în condițiile pretinse de contribuabil, aparține acestuia din urmă. Această prevedere comportă riscuri semnificative având în vedere că scutește SFS de obligația de a efectua o analiză completă și exhaustivă pentru a demonstra

că contribuabilii au fost antrenați în activități abuzive. În acest sens, atragem atenția asupra faptului că Curtea de Justiție a Uniunii Europene a apreciat ca fiind neconstituționale prevederile legislative care au impus contribuabililor sarcina de a demonstra lipsa de abuz în tranzacțiile derulate.

- ***Prevederile propuse nu fac parte dintr-un angajament direct asumat de RM ca parte a procesului de armonizare a legislației naționale la cerințele UE*** - Potrivit notei informative proiectul legii nu conține norme de armonizare a legislației naționale cu cea a UE. Merită de asemenea menționat faptul că deși în spațiu comunitar există practici de aplicare a legislației anti-abuz, acestea sunt norme generale, urmând să fie preluate de fiecare stat membru în funcție de nevoile interne. Elementele specifice trebuie definite de fiecare țară în parte, astfel încât să răspundă cât mai bine sistemelor lor interne de impozitare.
- ***La elaborarea proiectului nu s-a ținut cont și de analiza practicii internaționale, în special a celei din Uniunea Europeană (UE) care oferă lecții importante privind necesitatea unei abordări chibzuite și graduale privind introducerea regulilor generale și specifice de anti-abuz*** - În timp ce țările UE au implementat o legislație specifică privind contracararea situațiilor de abuz/evaziune fiscală, inclusiv neacceptarea sau recalificarea tranzacțiilor, aceasta respectă anumite cerințe specifice. Astfel, la nivel comunitar există rigori stricte așa cum au fost definite de Curtea de Justiție a Uniunii Europene (CJUE), evidențiate de multitudinea cazurilor examinate de curte privind modul în care prevederile specifice au fost implementate în legislația națională.
- ***Un astfel de proiect de lege, de o asemenea anvergură și cu un impact major asupra întregii comunități de afaceri, nu poate fi implementat fără a fi oferit un termen rezonabil de consultări*** - Proiectul respectiv de lege a fost publicat în data de 23 septembrie 2022 (<https://www.parlament.md/ProcesulLegislativ/Proiectedeactelegislative/tabid/61/LegislativId/6194/language/ro-RO/Default.aspx>), fiind ulterior preluate prevederile în proiectul politicii fiscale și vamale pentru anul 2023. Astfel, a fost lăsat foarte puțin timp business-ului pentru a înțelege impactul noilor modificări, dar și pentru a se acomoda noilor cerințe de conformare

fiscală. Atragem atenția asupra faptului că experiența internațională demonstrează faptul că introducerea unor astfel de cerințe este un proces gradual. Respectiv, este necesar să fie acordată o perioadă de timp prin care contribuabilii să își stabilească politicile interne pentru a se conforma cu noile cerințe. Adicional, însăși Legea cu privire la acte normative stabilește un termen **minim** de intrare în vigoare a modificărilor operate în Codul fiscal de 6 luni din data publicării legii, anume cu scopul de oferire a unor termeni de adaptare a sectorului de business.

- **Mandatul SFS în contextul proiectului propus de lege necesită o evaluare exhaustivă a capacității de administrare a cerințelor impuse prin proiectul de lege** - Evaluarea oportunității unui asemenea mandat/instrumente, ar fi trebuit să fie efectuată prin perspectiva capacității practice a SFS, ținând cont de complexitatea noilor prevederi, riscurile și impactul pe care le comportă asupra comunității de afaceri, dar și problemele de personal înalt calificat cu care se confruntă instituția.

În contextul celor menționate mai sus, solicităm respectuos amânarea termenului de intrare în vigoare a celor două inițiative pentru o dată ulterioară pentru a oferi suficient timp contribuabililor și SFS de a asigura buna implementare a modificărilor propuse. Adicional, solicităm respectuos organizarea unei ședințe tehnice pentru discutarea mai detaliată a propunerilor prezentate.

Va rugam sa gasiti explicatii mai detaliate in Anexa

Cu înaltă considerațiune,

Mariana RUFA
Director Executiv

Anexa 1. Neacceptarea sau recalificarea tranzacțiilor de către SFS

Salutăm și ne aliniem intenției statului de a intensifica eforturile în combaterea evaziunii fiscale și a planificării fiscale agresive. Totuși, controversatele prevederi anti-abuz, propuse prin proiectul de lege, de a atribui SFS un nou mandat privind posibilitatea neacceptării/recalificării tranzacțiilor, sunt unele care vor crea impedimente majore pentru întreaga comunitate de afaceri.

Ne exprimăm dezacordul și îngrijorarea profundă legată de această inițiativă legislativă, argumentele relevante fiind sumarizate mai jos.

1) Noile prevederi nu au fost unele însoțite de o fundamentare/argumentare rezonabilă privind necesitatea introducerii acestora

Adoptarea și implementarea prevederilor privind neacceptarea sau recalificarea tranzacțiilor poate fi efectuată doar după derularea unei analize ample și argumentate privind necesitatea unor astfel de măsuri, a modului de implementare și impactul acestora asupra comunității de afaceri.

Constatăm, cu regret, faptul că analiza notei informative atașată la acest proiect relevă lipsa unei fundamentări/argumentări privind condițiile ce au impus includerea acestor prevederi specifice. Astfel este neclar dacă există premise justificate pentru introducerea unui astfel de instrument de administrare fiscală. Or, în procesul elaborării unei astfel de inițiative, era imperios necesar de efectuat o estimare privind existența și gravitatea problemei abordate și dacă măsurile propuse sunt proporționale problemelor identificate, justificând astfel necesitate prevederilor propuse.

În altă ordine de idei, legislația actuală a Codului fiscal conține deja anumite condiții de fond și de drept care ar permite SFS să adreseze subiectul vizat de inițiativa legislativă. În speță:

- Art. 134 alin.3¹ din Codul fiscal permite autorității fiscale să atragă experți în procesul efectuării controlului fiscal, inclusiv, dreptul funcționarilor fiscali de a atrage experți în procesul de control fiscal în vederea clarificării anumitor situații specifice/neclare;

- Art.134 alin.(1) pct.10) din Codul fiscal permite SFS, în cadrul acțiunilor de exercitare a funcției, să pornească în instanțele judecătorești competente acțiuni contra contribuabililor privind anularea unor tranzacții și încasarea la buget a mijloacelor obținute din aceste tranzacții. Or, este absolut neclară și nejustificată intenția autorului de a include un mandat suplimentar pentru SFS, în condițiile în care (i) la moment există o pârghie similară de a desconsidera natura tranzacției prin intermediul instanțelor judecătorești, (ii) nu a fost argumentată ineficiența pârghiei existente la moment pentru a satisface problemele cu care se confruntă SFS (dacă există asemenea), (iii) nu este clară aplicabilitatea simultană a prerogativei existente a SFS prevăzută deja prin art.134 alin.(1) pct.10) din Codul fiscal, concomitent cu dreptul SFS și funcționarilor fiscali să recalifice tranzacții pe cale extrajudiciare (propunerea de includere a pct. 12² în alin (1) la același articol 134).

2) Nu a fost asigurată evaluarea impactului noilor modificări asupra comunității de afaceri

Constatăm de asemenea faptul că nu a fost efectuată și o analiză amplă și detaliată privind impactul pe care aceste măsuri îl vor avea asupra comunității de afaceri, dar și a impactului asupra bugetului public național, în măsura în care legislația este adoptată. Or, implementarea practică a unui astfel de instrument, evident va angaja costuri semnificative pentru contribuabili ce țin de înțelegerea noilor cerințe, dar și de apărare a drepturilor sale inclusiv pe cale judiciară.

În altă ordine de idei, prevederile propuse evident implică și costuri bugetare în vederea identificării și instruirii personalului înalt calificat care va fi antrenat în implementarea unor astfel de măsuri.

3) Modificările legislative propuse au un caracter foarte general, nefiind reglementate criteriile concrete și o metodologie clară privind modul aplicării acestora în cadrul controalelor fiscale

Proiectul este unul care conține o serie de lacune de ordin conceptual și tehnic, este mult prea ambiguu și neclar, oferind, astfel, o marjă de interpretări diferențiate și riscuri de corupție, iar o expertiză anticorupție nu a fost efectuată și care ar fi trebuit să însoțească obligatoriu proiectul de lege propus.

Analiza preliminară a proiectului propus de lege substanțiază anumite lacune de fond și de drept ce țin de aplicarea articolului, exemple relevante fiind prezentate mai jos:

- Legislația atât actuală, cât și în versiunea modificărilor propuse, nu face distincție între abuz/evaziune fiscală care trebuie penalizată și planificarea fiscală care este un instrument acceptabil la nivel internațional și disponibil contribuabililor pentru a beneficia de avantajele fiscale prevăzute de legislația în vigoare.
- Redacția propusă este una extrem de ambiguă în sensul definirii tranzacțiilor care pot fi avute în vedere. Or, redacția propusă, deși conține normele generale și care par să vizeze întregă activitate a contribuabilului, anumite detalieri/concretizări incluse în proiectul de lege par să limiteze domeniul de aplicare al art.189¹ doar în raport cu tranzacțiile de împrumut.
- Proiectul de lege nu definește noțiunea de "*tranzacție*" lăsând, astfel, o marjă discreționară autorității fiscale să decidă în privința sferei de aplicare a articolului dat, în lipsa unei baze legislative care să facă clară intenția legiuitorului. În altă ordine de idei, nu este clar tipul activităților/tranzacțiilor avute în vedere, or contribuabilii pot desfășura și alte activități care să fie subiect al impozitării decât cele economice. Mai mult, la elaborarea proiectului nu au fost considerate cel puțin toate Recomandările Comisiei Europene ce țin de elemente care pot fi analizate pentru a determina dacă o tranzacție/activitate poate fi considerată artificială.
- Proiectul propus creează premise de aplicare arbitrară a normelor anti-abuz în absența unor proceduri de aplicare. Or, nu este clară la acest moment aplicabilitatea art.189¹ pentru (i) situația în care o tranzacție este lipsită de scop economic (în fapt, aceasta nu există) și care ar fi trebuit să se limiteze la anularea efectelor fiscale ale acesteia, (ii) situația existenței unei tranzacții și, implicit, a unui scop economic, în raport cu care poate fi recalificată natura și stabilite consecințe fiscale noi aferente.
- Redacția actuală a articolului propus lasă loc de interpretare privind subiecții care pot fi vizați de noile reglementări i.e. persoane juridice/fizice, rezidenți/nerezidenți. Mai mult, proiectul pare să depășească competențele teritoriale ale SFS în condițiile în care vor fi avute în vedere inclusiv

tranzacțiile cu nerezidenții, iar potrivit redacției propuse SFS va efectua controlul fiscal și va determina obligațiile în privința tuturor părților implicate.

- Proiectul de lege nu conține o anumită limitare valorică în raport cu tranzacțiile urmărite, similar abordării propuse în cazul prețurilor de transfer. Or, lipsa unei astfel de norme poate crea abuzuri nejustificate în cadrul controalelor cu un impact semnificativ asupra costurilor, atât la nivelul contribuabilului, cât și al autorității fiscale.
- Un alt exemplu privind incertitudinile în aplicare poate servi anumite prevederi propuse în ceea ce privește neacceptarea sau recalificarea tranzacțiilor de împrumut, în care unul din factorii prevăzuți constă în existența unui rate fixe a dobânzii. Cu excepția anumitor cazuri expres prevăzute de lege, contribuabilii pot determina condițiile contractuale conform aranjamentelor agreeate între părți. Stabilirea unei rate fixe a dobânzii nu ar trebuie să fie considerat ca un potențial factor de abuz. În schimb, SFS ar trebui să fie în drept să determine dacă nivelul ratei dobânzii este la nivel de piață. Chiar și în cazurile în care rata dobânzii nu este la nivel de piață, aceasta nu ar trebui (de sine stătător) să fie un criteriu privind faptul că tranzacția nu are substanța, ci mai curând al faptului că cerințele privind prețurile de transfer nu au fost respectate. Or, atât timp cât un contribuabil poate demonstra de bună credință că o tranzacție a generat beneficii și avantaje economice, atunci tranzacția respectivă are scop economic și nu poate fi sancționată cu neluarea în considerare.

Totodată, în vederea evitării aplicării arbitrare, neunitare și nefundamentate din punct de vedere legal și fiscal a prevederilor propuse a fi incorporate prin art.189¹ urmau să fie elaborate concomitent și proceduri/metodologii de aplicare concrete prin care să fie limitate interpretările agresive din partea autorităților fiscale.

4) Măsurile propuse nu sunt unele însoțite de prevederi specifice de protejare a contribuabililor

Măsurile propuse de protejare a bugetului public național, nu sunt unele însoțite de prevederi specifice de asigurare ale drepturilor contribuabililor. Or, abordarea

propusă prin proiectul de lege este una extrem de periculoasă și care poate crea anumite practici negative fără precedent. În speță:

- De rând cu proiectul propus, nu au fost dezvoltate și prezentate pentru consultări publice și anumite ghiduri specifice disponibile contribuabililor care să prezinte modalitățile prin care contribuabilul poate argumenta punctul de vedere propriu privind faptul că tranzacțiile nu urmăresc un obiectiv de abuz/evaziune.
- Sarcina probațiunii în vederea demonstrării scopului de încheiere și/sau realizare a tranzacției în condițiile pretinse de contribuabil, aparține acestuia din urmă. În schimb, în raport cu SFS, în cazul neacceptării naturii/existenței tranzacției și recalificării acesteia, o cerință similară de probațiune nu este prevăzută de proiectul de lege. În context, atragem atenția asupra faptului că o astfel de abordare contravine grav principiilor legiferaute de legislația națională „*in dubio contra fiscum*”, menit să protejeze contribuabilul de eventualele îndoieli sau ambiguități ale normelor legislative (a se vedea art.11 din Codul fiscal și art.5 din Legea Nr. 235 din 20.07.2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător)
- În fapt, organul fiscal ar trebui să fie obligat să motiveze decizia de impunere emisă ca urmare a neluării în considerare a unei tranzacții sau, după caz, ca urmare a reîncadrării formei unei tranzacții, prin indicarea elementelor relevante în legătură cu scopul și conținutul tranzacției ce face obiectul neluării în considerare/reîncadrării, precum și a tuturor mijloacelor de probă avute în vedere pentru aceasta.

Astfel, având în vedere (i) caracterul absolut general al prevederilor legislative propuse, (ii) lipsa unor criterii prestabilite și a metodologiei de aplicare, dar și (iii) lipsa unor ghiduri specifice disponibile contribuabililor care să prezinte modalitățile prin care contribuabilul poate argumenta punctul de vedere privind faptul că tranzacțiile nu urmăresc un obiectiv de abuz/evaziune, ne așteptăm la o serie de cazuri litigioase, care comporta resurse financiare și de timp considerabile la nivelul contribuabilului, dar și la cazuri pe care RM le va pierde în instanțele internaționale. Evident, toate acestea luate în cumul, vor impact major climatul investițional din RM și vor reduce semnificativ atractivitatea RM pe plan internațional.

5) Prevederile propuse nu fac parte dintr-un angajament direct asumat de RM ca parte a procesului de armonizare a legislației naționale la cerințele UE

În conformitate cu AA, atât UE cât și RM și-au asumat angajamentul de a coopera pentru a consolida buna guvernare în domeniul fiscal. Drept obiectiv, se intenționează de a îmbunătăți în continuare relațiile economice, comerțul, investițiile și concurența loială. AA se concentrează pe armonizarea impozitării indirecte, lăsând aspectele legate de impozitele directe drept prerogativă națională, neexistând cerințe specifice privind implementarea prevederilor privind neacceptarea sau recalificarea tranzacțiilor. În acest sens, menționăm că și nota informativă menționează expres că proiectul legii nu conține norme de armonizare a legislației naționale cu cea a UE.

Merită de asemenea menționat faptul că deși în spațiu comunitar există practici de aplicare a legislației anti-abuz, acestea sunt norme generale, urmând să fie preluate de fiecare stat membru în funcție de nevoile interne. Elementele specifice trebuie definite de fiecare țară în parte, astfel încât să răspundă cât mai bine sistemelor lor interne de impozitare, dar asigurând în același timp respectarea drepturilor contribuabililor.

6) La elaborarea proiectului nu s-a ținut cont și de analiza practicii internaționale, în special a celei din Uniunea Europeană (UE) care oferă lecții importante privind necesitatea unei abordări chibzuite și graduale privind introducerea unor astfel de pârgii administrative

În timp ce țările UE au implementat o legislație specifică privind contracararea situațiilor de abuz/evaziune fiscală, inclusiv neacceptarea sau recalificarea tranzacțiilor, aceasta respectă anumite cerințe specifice. Astfel, la nivel comunitar există rigori stricte așa cum au fost definite de Curtea de Justiție a Uniunii Europene (CJUE), evidențiate de multitudinea cazurilor examinate de curte privind modul în care prevederile specifice au fost implementate în legislația națională. Cu toate că o examinare exhaustivă a tuturor cazurilor ar fi un exercițiu laborios la acest moment, anumite principii expuse de CJUE pot fi, totuși, enunțate, după cum urmează.

- **Legislația națională trebuie să aibă un scop specific urmărit** – Indiferent de tipul măsurilor, acestea trebuie să aibă drept rezultat eliminarea avantajului fiscal al schemelor pur artificiale (în engleză – “*purely artificial arrangements*”) și care sunt concepute pentru a eluda legislația fiscală, dar nu trebuie să fie aplicate doar pe baza unei suspiciuni privind evitarea taxelor (în engleză – “*tax avoidance*”). În ceea ce privește tranzacțiile de împrumut, CJUE atenționează că existența unei finanțări între părți afiliate nu poate sta la baza unei prezumpții privind existența unei situații de abuz.
- **Legislația națională trebuie să fie proporțională** - La analiza măsurilor specifice anti- abuz/evaziune fiscală, CJUE a argumentat că aceste prevederi trebuie să fie adecvate, necesare și rezonabile, pentru a fi utilizate numai în cazurile tranzacțiilor artificiale sau orchestrate între părți. Adicional, aceste măsuri trebuie să atingă obiectivul propus și să nu depășească ceea ce este necesar pentru atingerea acestuia. Drept rezultat, CJUE se expune negativ în privința măsurilor care nu iau în considerare detaliile specifice ale tranzacțiilor și se bazează doar pe circumstanțe predeterminate.
- **Legislația națională trebuie să prevadă existența atât a factorilor obiectivi, cât și subiectivi** - La momentul evaluării tranzacțiilor din punct de vedere al potențialelor situații de abuz/evaziune, suficiente dovezi trebuie să existe privind faptul că contribuabilul nu derulează activitate de afaceri autentică/veridică (factori obiectivi). Adicional, este necesar de demonstrat intenția specifică de a obține un avantaj fiscal (factori subiectivi).

7) Un proiect de lege, de o asemenea anvergură și cu un impact major asupra întregii comunități de afaceri, nu poate fi implementat fără a fi oferit un termen rezonabil de consultări

Proiectul respectiv de lege a fost publicat în data de 23 septembrie 2022 (<https://www.parlament.md/ProcesulLegislativ/Proiectedeactelegislative/tabid/61/LegislativId/6194/language/ro-RO/Default.aspx>), fiind lăsat foarte puțin timp business-ului pentru a înțelege impactul noilor modificări, dar și pentru a se acomoda noilor cerințe de conformare fiscală.

8) Mandatul SFS în contextul proiectului propus de lege necesită o evaluare exhaustivă a capacității de administrare a instrumentului nou propus prin proiectul de lege

Evaluarea oportunității unui asemenea mandat/instrument, ar fi trebuit să fie efectuată prin perspectiva capacității practice a SFS de a identifica factorii cheie și circumstanțele înainte să decidă dacă tranzacțiile contribuabilului au fost încheiate preponderent cu scopul de evita obligațiile fiscale.

În context, dorim să atragem atenția asupra faptului că prin proiectul politicii fiscale pentru 2023, a fost propusă excluderea soluției fiscale individuale anticipate (SFIA), un instrument administrativ aplicat pe larg în practica internațională, care contribuie la crearea unui cadru legislativ fiscal transparent și predictibil și care a fost salutat și apreciat de comunitatea de afaceri. Deși o astfel de propunere de a exclude SFIA nu a fost însoțită de o argumentare pertinentă și care să justifice renunțarea la acest instrument, putem concluda faptul că capacitatea administrativă a SFS de a administra un astfel de mecanism, inclusiv prin prisma popularizării, a fost una destul de limitată. Or, experiența administrării SFIA ar putea reflecta fidel capacitatea curentă a SFS de administrare a unor concepte extrem de complicate precum recalificarea tranzacțiilor.

Anexa 2. Pregătirea documentației de prețuri de transfer

Am notat interesul autorităților competente de a implementa un mecanism privind verificarea și asigurarea conformării de către contribuabili cu regulile specifice privind derularea tranzacțiilor cu părțile afiliate la preț de piață. În același timp, considerăm necesar ca implementarea modificărilor propuse să fie precedată de acțiuni specifice privind înțelegerea impactului pe care aceste modificări îl vor avea asupra mediului de afaceri, dezvoltarea unui cadru normativ subsecvent și a capacităților interne ale SFS în derularea procedurilor de control. Includem mai jos considerente cheie care trebuie avute în vedere în implementarea noului cadru normative.

1) Modificările propuse nu au la baza o analiză fundamentată privind analiza situației curente, scopul și obiectivul, dar și necesitatea intervenției de politici propuse

Analiza notei informative atașată la proiectul de lege nu conține o analiză detaliată privind impactul pe care acestea îl vor avea asupra mediului de afaceri, dar și asupra bugetului public național. În mod special, nu s-a luat în calcul costurile administrative și financiare care vor fi suportate de către contribuabili în acest proces. Adicional, nu s-a considerat resursele administrative ale SFS cu instruirea angajaților în acest domeniu și nici a cheltuielilor publice asumate din bugetul național cu achiziția bazelor de date necesare pentru analiza dosarelor de prețuri de transfer.

2) Termenul propus de intrare în vigoare a cerințelor specifice nu oferă suficient timp contribuabililor de a implementa noile politici în activitatea de afaceri

Implementarea noilor cerințe privind pregătirea dosarelor de prețuri de transfer va presupune ajustarea politicilor interne în cadrul grupurilor de companii în ceea ce privește tranzacțiile cu contribuabilii din Republica Moldova. Acest lucru va necesita timp suplimentar pentru a alinia prevederile contractuale în mai multe jurisdicții, astfel încât nivelul prețurilor să se conformeze cu legislația mai multor țări. Adicional, pentru un număr mare de companii, vor fi necesare ajustări suplimentare în cadrul sistemelor IT, proces care va necesita resurse semnificative

de timp. Astfel, se impune o perioadă de tranziție pentru a lăsa contribuabililor suficient timp de a implementa noile cerințe de conformare.

3) *Lipsește cadrulul normativ subsecvent privind modul de aplicare a legislației privind prețurile de transfer*

În practica internațională se observă că buna implementare a legislației prețurilor de transfer necesită instrucțiuni specifice care să detalieze modul în care contribuabili vor documenta tranzacțiile cu părțile interdependente, inclusiv conținutul specific al dosarului de prețuri de transfer. În acest context, următoarele exemple pot fi aduse.

În primul rând, este necesar de a introduce prevederi specifice privind conținutul dosarului de prețuri de transfer care să stipuleze exhaustiv toate aspectele care trebuie analizate de către contribuabil. În practica internațională, acest conținut ar include, printre altele, analiza grupului de companii și al societății din Moldova, analiza funcțională și cea economică.

În al doilea rând, trebuie să fie exemplificat, modul în care contribuabilii utilizează metodele de prețuri de transfer. Conform ghidului prețurilor de transfer al OCDE se recomandă utilizarea celei mai adecvate metode pentru tranzacția analizată. Astfel se recomandă includerea unei stipulări prin care contribuabilii pot utiliza orice metodă inclusă în ghidul prețurilor de transfer, inclusiv principiile de aplicarea ale acestora.

În al treilea rând, pentru tranzacțiile analizate prin intermediul studiilor de comparabilitate (în engleza *benchmarking study*), trebuie să fie clar stipulat modul de pregătire al acestora. În acest context, se recomandă utilizarea intervalului intercuartilic pentru a reflecta nivelurile diferite de profitabilitate care pot fi înregistrate între afiliați. Astfel, în măsura în care profitabilitatea obținută de contribuabili este în acest interval, prețurile pot fi considerate ca fiind la nivel de piață.

În al patrulea rând, în contextul pregătirii studiilor de comparabilitate, legislația trebuie să prevadă modul de selectare a criteriului geografic pentru acest tranzacții. Cu alte cuvinte, trebuie să existe suficiente orientări privind cazurile în care analiza este efectuată pe baza rezultatelor financiare înregistrate de companiile din

Republica Moldova și a situațiilor în care analiza poate fi efectuată pe baza rezultatelor financiare înregistrate de societăți în alte jurisdicții.

În alt rând, recomandăm includerea unor stipulări specifice (în engleză *safe harbor rules*) privind documentarea unor tipuri de tranzacții. De exemplu, conform ghidului prețurilor de transfer al OCDE, tranzacțiile de servicii care se califică ca având valoare limitată (în engleză *low value-adding services*) nu necesită un studiu de comparabilitate în măsura în care elementul de profit (în engleză *mark-up*) este de 5%. Un alt exemplu constituie tranzacționarea la prețuri reglementate de legislația Republicii Moldova sau oricare tratate la care aceasta este parte. În acest caz, legislația ar trebui să excludă necesitatea pregătirii unui studiu pentru acest tip de tranzacții.

4) Este necesară introducerea unor limite minime ale valorii tranzacțiilor supuse documentării

Salutăm introducerea pragului minim de 20 de milioane de lei pentru a determina perioada la care documentația de prețuri de transfer trebuie să fie disponibilă. În același timp, notăm că legislația nu conține careva prevederi privind valoarea minimă a tranzacțiilor care este supusă documentării. Astfel, chiar și o tranzacție cu o valoare ne semnificativă va fi supusă analizei chiar dacă efortul administrativ și financiar în documentarea și analiza acesteia (inclusiv din partea SFS) este neproportional potențialului impact fiscal. Astfel, recomandăm includerea unor limite minime ale valorii unei tranzacții supuse analizei.

5) Prevederile privind sarcina probațiunii trebuie suplinate cu stipulări privind obligațiile SFS

Conform modificărilor propuse, sarcina probațiunii în vederea demonstrării respectării principiului lungimii de braț aparține contribuabilului. Totuși, pentru a evita eventualele dispute în cadrul unui control fiscal, se impune includerea de stipulări specifice conform cărora SFS poate aplica penalități și să estimeze cuantumul prețurilor conform principiului lungimii brațului doar în cazul în care demonstrează prin analiză proprie că tranzacția nu a fost derulată la preț de piață.

6) Lipsa unor politici interne în domeniu la nivelul SFS poate rezulta în dispute în cadrul inspecțiilor fiscale

Luând în considerare noutatea subiectului, nu putem exclude că la nivelul SFS nu există un nivel înalt de specializare în domeniu și nici politici bine stabilite privind modul derulării inspecțiilor de prețuri de transfer. În practică, se observă că o buna implementare a unei asemenea legislații necesită un mod uniform de aplicare. Cu alte cuvinte, este necesar să se asigure ca toți funcționarii din cadrul echipelor de control au un nivel adecvat de pregătire tehnică înainte să înceapă verificările de prețuri de transfer. Adicional, este importantă dezvoltarea unor ghiduri și politici interne care să detalieze pașii care trebuie urmați de către funcționarii SFS ca una și aceeași tranzacție să fie analizată similar la contribuabili diferiți. Astfel, intrarea în vigoare a noii legislații trebuie să aibă la bază politici interne de control sustenabile implementate de funcționari instruiți în domeniu.

7) Lipsa modificărilor corespunzătoare la alte stipulări ale Codului Fiscal pot rezulta într-o aplicare neuniformă ale noilor prevederi

Conform principiile generale aplicabile, contribuabilii trebuie să deruleze tranzacțiile cu părțile afiliate la preț de piață, chiar în situațiile în care aceste prețuri pot rezulta în pierderi financiare. Asemenea circumstanțe pot fi observate în prima perioadă de activitate, introducerea de noi produse, penetrarea de noi piețe. În același timp, conform prevederilor art. 24, alin. 8, nu este permisă deducerea pierderilor în urma vânzării sau schimbului proprietății, îndeplinirii lucrărilor și prestării serviciilor, efectuate, în mod direct sau mijlocit, între persoanele interdependente. În cazul pierderilor în tranzacțiile cu părțile afiliate, acestea vor fi tratate ca nedeductibil fiscal chiar dacă contribuabilii prezintă dovezi suficiente pentru a demonstra derularea tranzacțiilor la preț de piață. Astfel, se impune analiza detaliată a prevederilor Codului Fiscal pentru a se asigura că tranzacțiile cu părțile afiliate sunt tratate uniform din punct de vedere al impozitării.

8) Legislația de prețuri de transfer ar trebuie să excludă tranzacțiile între părțile afiliate rezidente dacă ambele companii înregistrează la sfârșitul perioadei fiscale profit impozabil

Obiectivul legislației de prețuri de transfer este de a asigura impozitarea profiturilor conform principiului prețurilor de piață, modificările propuse acoperind și tranzacțiile derulate între părțile afiliate rezidente. În acest context, menționăm că în cadrul tranzacțiilor derulate între două companii rezidente nu există un risc de

neimpozitare a profiturilor, având în vedere că rezidenții sunt supuși aceluiași regim fiscal. Astfel, propunem ca legislația aferentă să excludă din sfera de aplicare tranzacțiile derulate între companii rezidente, cu condiția că ambele companii să fie supuse aceluiași regim de impozitare și să înregistreze la sfârșitul perioadei fiscale profit impozabil.

9) Lipsa mecanismului de ajustare corespondentă poate rezulta în dubla impunere în cadrul a două companii afiliate din Republica Moldova

Conform modificărilor propuse, în cazul în care contribuabilul nu prezintă datele necesare pentru a stabili dacă prețurile de transfer respectă principiul lungimii brațului, Serviciul Fiscal de Stat poate estima suma veniturilor sau cheltuielilor oricăreia dintre părțile afiliate în baza prețului determinat conform principiului lungimii brațului. Atragem atenția că contrar practicii altor țări, cum ar fi România, modificările propuse nu prevăd dreptul de a efectua ajustări corespondente în cazul tranzacțiilor dintre două companii rezidente. Astfel, în cazul în care SFS a efectuat ajustări de prețuri de transfer la nivelul unui contribuabil, legislația ar trebui să permită celui alt contribuabil să efectueze o ajustare corespunzătoare pentru a nu permite apariției dublei impozitări.

Nr. 20 din 20 noiembrie 2022

Către: Domnul Dumitru Budianschi
Ministru al Finanțelor al Republicii Moldova

Ref.: Propunerile de politică fiscală și vamală 2023

Stimate Domnule Ministru,

Vă salutăm din numele Alianței Întreprinderilor Mici și Mijlocii din Moldova, în continuare „AIM”. Prin prezenta, AIM în contextul „anunțului privind lansarea procesului de consultare publică a proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative, ce vizează măsurile de politici bugetar-fiscale pentru anul 2023 a analizat materiale expuse public pe portalul www.participi.gov.md și vine cu următoarele propuneri și argumente aferente propunerilor formulate.

În primul vrem să salutăm unele propuneri esențiale:

- 1) Aplicarea cotei 0% pentru întreprinderi mici și mijlocii pentru profituri nedistribuite pentru anii 2023-2025,
- 2) Majorarea pragului pentru mijloace fixe,
- 3) Introducerea dreptului de rambursarea TVA pentru sumele TVA în cont formate de la activitatea de pe teritoriului Republicii Moldova,
- 4) Introducerea pe deplin principului "reverse charge" pentru TVA din servicii pe import pentru plătitori de TVA.

Totodată pe baza propunerilor avem următoarele obiecții majore la proiectul dat:

- 1) **Art. IV, pct.4: la litera a)** introducerea noului prag de impozitare progresivă în valoare de 1 mln. lei anual contravine politicii de combaterea fenomenului "salarii în plic". Și din păcate putem constata că în politica dată nu este menționată nici o măsură care poate fi numită ca susținerea antreprenorilor onești în relații cu angajații lor. Trebuie luat în calcul că compensații.gov.md se bazează pe veniturile oficiale, și ca rezultat în situația mai favorabilă – suma compensațiilor o să fie mai mare – sunt anume cei angajați care primesc salarii în plic. Deci propunerea dată o să aibă un efect negativ atât în rândul cetățenilor onești cât și în rândul antreprenorilor onești.
- 2) **Art. IV, pct. 9 alin.(19)**, considerăm că propunerea de a introduce norma dată nu se bazează pe careva calcule fundamentale pe termen lung privind impactul financiar și fiscal al modificării. Menționăm, că mecanismul de deducere a amortizării fiscale, bazat pe principii de recunoaștere și evaluare a valorii de intrare a acestora, de deducere a cheltuielilor de reparații, de calcul a amortizării, de determinare a rezultatelor din ieșirea mijloacelor fixe este un mecanism extrem de complex, care poate include operațiuni multiple și variate, iar asemenea modificări complică nejustificat aceste reglementări fără a genera un efect favorabil atât pentru agentul economic, cât și pentru bugetul de stat. Or, potrivit art. 6 din CF, impozitele și taxele se bazează pe principii precum certitudinea impunerii și randamentul impozitelor, iar varianta propusă sporește semnificativ efortul depus pentru respectarea acestei norme, precum și efortul depus pentru administrarea acesteia. Modificarea propusă nu precizează care anume amortizare nu trebuie să fie inclusă în costul de intrare a altui mijloc fix – amortizarea contabilă sau cea fiscală. Introducerea acestei norme va necesita în mod inevitabil modificarea și ajustarea la acest aspect a Regulamentului privind evidența și calcularea amortizării mijloacelor fixe în scopuri fiscale. Normele existente în art. 26¹ din Codul fiscal sunt suficiente pentru determinarea adecvată a valorii mijloacelor fixe în scopuri fiscale. În această ordine de idei, solicităm excluderea din proiect.
- 3) **Art. IV, pct. 15-19**, propunem excluderea acestora, deoarece acestea introduc un nou concept de impozitare a nerezidenților care creează neînțelegeri și diferite interpretări, cum ar fi:
 - "au obligația de a plăti impozit" - în esență, plata impozitului este etapa finală, însă prevederile art.70 este de a identifica cine sunt subiecții și obiectele impunerii. Mai mult, se contrazice cu prevederile art.13, 14 și art.91 din Codul Fiscal.– de menționat că sunt subiecți ai impunerii cu impozitul pe venit și au obligații fiscale în Republica Moldova.
 - Impozitul stabilit prin prezentul capitol – capitolul nu stabilește impozitul, ci doar stabilește obiectul impozitării, cuantumul ratei de impozitare se stabilește prin art.91 din Codul fiscal.
 - veniturilor brute impozabile- urmează de definit ce semnifică venitul brut, pentru că există mecanisme diferite de calcularea venitului brut, mai ales pentru situații când remunerarea este sub formă de venituri

nemonetare. Prin urmare, această sintagmă va aduce și mai multă neclaritate, fie e urmată de un mecanism exhaustiv.

Prevederile art. 71 pot fi interpretate în așa mod, că orice relație economică – financiară, avută cu o persoană fizică/juridică nerezidentă, se va impune în Republica Moldova, ca exemplu:

- Serviciile hoteliere achitate de către entitatea rezidentă a RM pentru angajatul care a fost delegat în străinătate;
- Participarea la expoziții, forumuri, seminare etc. în străinătatea de către reprezentanții entităților rezidente a RM;
- Serviciile de actualizare a software prestate de compania nerezidentă prin intermediul internetului;
- Procurarea biletelor avia în mod electronic de la companii nerezidente
- Plasarea publicității/ reclamei prin intermediul platformelor internaționale (Google, Facebook, Instagram, paginile web a nerezidenților, etc

Și asta se introduce când noi avem numai 50 tratate de evitarea dublei impunerii active și când situația cu Tratatul cu SUA din punct de vedere a Guvernului Republicii Moldovei nu este aplicabil (vezi <https://sfs.md/ro/tratate-internationale>). După opinia noastră aceasta norma va avea efect negativ atât din punct de vedere creșterea costurilor pentru utilizarea așa tipurilor de servicii cât și spre micșorarea volumului de export al produselor și serviciilor autohtone, care necesită servicii de marketing și promovarea și nu numai.

- 4) **Art. IV, pct. 41, 43-44: propunerea de excludere a soluției fiscale** individuale anticipate nu poate fi susținută sub nici o formă de către comunitatea de afaceri. Or, introducerea normei dacă acum câțiva ani s-a făcut pentru a asigura aplicarea principiului de certitudine a impunerii, prin confortul acordat de deciziile luate de Serviciul Fiscal vizavi de modul în care se tratează de către acestea o situație sau alta – decizii ce ulterior ar urma să fie urmate de companie pentru a evita o posibilă tratare arbitrală a unor situații problematice sau insuficient reglementate în cadrul normativ fiscal, primar sau secundar.
- 5) **Art. IV, pct. 50:** nu este clară redacția propusă. Nu este clar din ce cauză se încearcă să se complice atât de mult procesul de corectare a dărilor de seamă menționate (în această categorie nimeresc dările de seamă forma IPC și formele IALS și INR). Practic, contribuabilul este lipsit de posibilitatea de a greși și de a corecta de sine stătător greșeala comisă în scopul conformării benevole. Dările de seamă menționate conțin date inclusiv referitoare la baza de calcul a drepturilor de asigurări sociale la care au dreptul persoanele fizice, iar târăgănarea procesului de corectare a acestora afectează nemijlocit acest drept. Astfel, solicităm excluderea din proiect.
- 6) **Art. IV, pct. 52:** în ceea ce ține de introducerea articolului 189¹, menționăm că, în redacția propusă, fără îndoială subminează principiile fundamentale ale legislației civile, or, în conformitate cu art. 1 din Codul Civil al RM, legislația civilă este întemeiată pe recunoașterea egalității participanților la raporturile reglementate de ea, ... recunoașterea inviolabilității proprietății, a libertății contractuale, protecția bunei-credințe, ... recunoașterea inadmisibilității imixtiunii în afacerile private, necesității de realizare liberă a drepturilor civile, de garantare a restabilirii persoanei în drepturile în care a fost lezată și de apărare a lor de către organele de jurisdicție competente, iar drepturile civile pot fi limitate prin lege organică doar în temeiurile prevăzute de Constituția Republicii Moldova. Amintim că esența și conținutul juridic al unei tranzacții sunt întâi de toate reglementate de Codul civil al Republicii Moldova. Normele actuale de drept civil nu prevăd proceduri de recalificare a tranzacțiilor (prin urmare o asemenea formulare depășește și contravine normelor civile). Totodată, dacă s-a avut în vedere nulitatea actului juridic, atunci amintim că, în conformitate cu Codul civil al RM, nulitatea actului juridic poate fi declarată doar de instanța de judecată (Capitolul III, Titlul III din Codul civil). Fără o reglementare clară și un mecanism de aplicare extrem de prudent și bine gândit, o asemenea normă inevitabil va duce la abuzuri și imixtiuni din partea organelor de control fiscal, iar rezultatele controlului vor depinde de nivelul de pregătire și înțelegere a legislației în vigoare, manifestat de colaboratorii fiscali. De asemenea, este inacceptabilă poziția legiuitorului prin care se propune ca sarcina probațiunii în vederea demonstrării scopului de încheiere și/sau realizare a tranzacției în condițiile pretinse de contribuabil să aparțină acestuia din urmă, și nu Serviciului Fiscal de Stat care intenționează să recalifice conținutul juridic al unei tranzacții. Este incorect și inechitabil ca într-o normă generală, care stabilește reglementări cu privire la reclasificarea tranzacțiilor, dincolo de spectrul larg de relații contractuale permise de legislația civilă, să fie inclusă norma specială cu privire la reclasificarea unei tranzacții anume - a împrumuturilor.

- 7) **Art. IV, pct. 77:** cu referință la redacția propusă pentru termenul de prescripție, atragem atenția asupra faptului că redacția propusă este una ce nu aduce careva claritate pe ceea ce ține de modul de aplicare a termenului. Astfel, se propune următoarea redacție:
*"La articolul 264 alineatul (2) va avea următorul cuprins:
"(2) Termenul de prescripție se extinde pînă la 6 ani asupra impozitului, taxei, majorării de înfrziere (penalității) sau sancțiunilor fiscale aferente unui impozit, unei taxe concrete dacă darea de seamă fiscală care stabilește obligația fiscală conține informații ce induc în eroare sau reflectă fapte ce constituie infracțiuni ori nu a fost prezentată."
se completează cu alineatele (3) și (4) cu următorul cuprins:
„(3) Termenul de prescripție se întrerupe în conformitate cu prevederile Codului civil.
(4) După întreruperea termenului de prescripție, începe să curgă un nou termen. Timpul scurs pînă la întreruperea cursului prescripției, nu se include în noul termen de prescripție.”*
- 8) **Art. IV, pct. 80, art. X (Legea 1056/2000)** în ceea ce ține de excluderea plafonului maxim la impozitul funciar și la cel pe bunuri imobiliare, atragem atenția că practic nici o autoritate publică locală nu aplică cota maximă la impozitul pe bunuri imobiliare. Totodată asta ar putea duce la aplicarea unor impozite diferențiate pornind de la intima convingere a membrilor organelor decidente de la nivel local, ceea ce ar putea duce la o atitudine arbitrară față de mediul de afaceri, pornind de la anumite criterii foarte subiective. Respectiv, solicităm respectuos menținerea redacției actuale, cu posibilitatea de creștere a cotei maxime aplicate.
- 9) **Art. XVIII (Legea nr.166/2017)** Propunem următoarea redacție a art. 4) alin. (1): "Valoarea nominală deductibilă în scopuri fiscale a unui tichet de masă pentru o zi lucrătoare trebuie să fie cuprinsă între 35 și 90 de lei." Dacă recalculăm valoarea nominală maximă numai în baza ratei de inflație pentru anul 2021 și 10 luni al anului 2022 reiese ca suma nominală maximală trebuia să fie ajustată la 84 lei, dar de facto suma 55 lei era aprobată din 01-01-2020.

Propunerile adiționale privind modificarea Codului Fiscal nr.1163/1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), care sunt necesare pentru dezvoltarea comerțului electronic:

- 1) **Art. 103 alin. (2)** se modifică după cum urmează:
*la litera b) după cuvântul "stare" se introduce sintagma ", cu excepția celor prevăzute la lit. B1)".
Se completează cu o nouă litera b1) cu următorul conținut:
"b1) mărfurile autohtone anterior exportate cu utilizarea serviciilor poștale și reintroduse în termen de 9 luni de la data exportului, în aceeași stare. Dacă, la realizarea exportului, suma T.V.A. pentru marfa respectivă a fost restituită, contribuabilul este obligat să calculeze și să declare suma T.V.A. restituită anterior, indicând valoarea dată pentru luna în care a avut loc reintroducerea mărfii;"*
- 2) Art. 101 alin. (5) se completează, în final, cu următorul text: "*Pentru serviciile acordate prin intermediul mijloacelor electronice, în scopul confirmării dreptului la restituire a T.V.A. pe valorile materiale și serviciile procurate, subiecții impozabili trebuie să dispună doar de confirmarea primirii plății pentru serviciile respective (dacă aceasta a avut loc) sau informația privind mijloacele bănești încasate prin intermediul cardurilor sistemelor internaționale de plăți, prezentate de către bancă, în baza căreia va fi posibilă identificarea destinatarului străin.*"

Ajustări date sunt necesare reieșind din următoarele considerente:

- restituirea bunurilor, inclusiv pentru schimb, care conform datelor internaționale, ajung la valoarea de 20-30 % din vânzări;
- 99,9% reprezintă plata pentru utilizarea sistemelor internaționale de plată de tip VISA, Mastercard, Paypal etc..

În această ordine prevederile prezentate mai sus:

- a) va da posibilitatea aplicării scutirii de TVA fără prezentarea certificatului emis de SFS care confirmă nerambursarea TVA pentru coletul rambursat (reimportat);
- b) va elimina necesitatea prezentării confirmărilor semnate de cumpărători (electronic ori olograf) pentru produse electronice vândute prin rețeaua de internet și achitate prin intermediul cardurilor bancare ori sistemelor de plată internaționale de tip PayPal (există chargeback – soluție care orice client o poate aplica dacă acesta nu a primit softul ori serviciul din partea întreprinderii).

Adițional reieșind din propunerile expuse anterior de AIM, dar și în baza celor expuse în proiectul de lege prezentat, în Anexa 1 la acest demers expunem obiecții și argumentări asupra unor propuneri neacceptate sau neluate în considerație, asupra cărora insistăm în continuare.

Cu respect,

Liliana BUSUIOC
Director Executiv AIM

A handwritten signature in cursive script, appearing to read 'Liliana', positioned to the right of the typed name.

Reieșind din propunerile expuse anterior de AIM, dar și în baza celor expuse în proiectul de lege prezentat, expunem următoarele obiectii și argumentări asupra unor propuneri neacceptate sau neluate în considerare, asupra cărora insistăm în continuare și anume:

Anexa nr. 1

Art./ Legea	Propunerile de modificare expuse anterior	Nota autorului proiectului de lege	Obiectii/Argumentări
Art. 54 ¹ Codul Fiscal nr. 1163/1997	<p>Art. 54¹ și a-1 expune în următoarea redacție:</p> <p>(1) Subiecții ai impunerii sint agenții economici care:</p> <p>a) nu sunt persoane fizice care practică activitate de antreprenoriat - întreprinzători individuali sau gospodării țărănești (de fermieri);</p> <p>b) au în calitate de asociați direcți persoane juridice cu o pondere totală în capitalul social de până la 40% inclusiv.</p> <p>(3) Agenții economici pot alege regimul de impozitare prevăzut de prezentul capitol sau regimul de impozitare aplicat în modul general stabilit dacă aceștia:</p> <p>a) conform situației din data de 31 decembrie a perioadei fiscale precedente perioadei fiscale de declarare, au obținut venituri totale în sumă de până la 3,6 milioane de lei;</p> <p>b) conform situației din data de 31 decembrie a perioadei fiscale precedente perioadei fiscale de declarare, nu au obținut venit din vânzări; c) s-au înregistrat pe parcursul perioadei fiscale de declarare. Alegerea regimului fiscal se realizează, prin indicarea lui în politica de contabilitate a agentului economic, pentru subiecții menționați la lit.a) și b) pînă la data de 25 aprilie, iar pentru subiecții menționați la lit.c) pînă la data de 25 a lunii următoare trimestrului de înregistrare.</p> <p>(3¹) Agenții economici, conform situației din data de 31 decembrie a perioadei fiscale precedente perioadei fiscale de declarare, au obținut venituri totale ce depășesc 3,6 milioane de lei, aplică regimul de impozitare în modul general stabilit.</p> <p>(6) Agenții economici care aplică regimul de impozitare conform prezentului capitol utilizează regulile de evidență prevăzute la cap.6 din prezentul titlu.</p>	<p>În măsura în care propunerea necesită a fi analizată în complex, inclusiv sub aspectul impactului bugetar și economic, aceasta va fi examinată în cadrul următorului exercițiu de elaborare a politicii fiscale și vamale pentru anul 2024.</p>	<p>În contextul în care mediul de business și în special IMM-urile trec printr-o perioadă de criză economică și energetică acută, analiza impactului necesită a fi efectuată în regim de urgență, deoarece statul trebuie să asigure întreprinderea unor măsuri prompte și oportune pentru a redresa situația.</p> <p>Toate propunerile și argumentările expuse anterior de AIM la acest capitol inclusiv ce ține de experiența altor state din regiune sunt expuse clar și necesită a fi luate în considerare.</p> <p>Mai mult ca atât această modificare este oportună pentru contribuabilii regimului de impozitare simplificat în condițiile în care conform proiectului de lege de modificare a unor acte normative prevede aplicarea cotei 0% la impozit pe profitul reinvestit pentru contribuabilii care aplică regimul de impozitare general.</p>
Art. 54 ² Codul Fiscal nr. 1163/1997	<p>Expunerea art. 54² în următoarea redacție: (3) În obiectul impunerii nu se includ: a 1) veniturile prevăzute la art.20; h) veniturile rezultate din diferența de curs valutar.</p>	<p>Nu se acceptă Scopul modificărilor efectuate prin Legea nr.204/2021 viza aplicarea același regim fiscal asupra veniturilor obținute alt de către agenții economici care practică activitatea în regim general cît și de cei cu regim special.</p>	<p>Diferențele de curs valutar și de reevaluare a valutei străine pentru entitățile ce aplica regimul de impozitare simplificat reprezintă un venit impozabil în cazul în care acestea sunt pozitive, iar în cazul în care acestea reprezintă cheltuieli- acestea nu au impact asupra venitului impozabil. Pentru contribuabilii care aplică regimul de impozitare general, aceste cheltuieli fiind deductibile reduc venitul impozabil și implicit impozitul pe venit. Din aceste considerente argumentarea autorului proiectului nu este corectă și</p>

Anexa nr. 1

<p>Art. 54³ Codul Fiscal nr. 1163/1997</p>	<p>Expunerea art. 54³ în următoarea redacție: "Cota impozitului pe venit constituie 3% din obiectul impunerii."</p>	<p>Nu se acceptă Majorarea cotei a fost asociată cu extinderea listei cu venituri neimpozabile.</p>	<p>aplicarea nu este echidistantă pentru toți contribuabilii conform principiilor de fază ale fiscalității.</p>
<p>Art. 96 lit. b), Codul Fiscal nr. 1163/1997</p>	<p>Modificarea art. 96 lit. b) și anume: liniuțele opt și nouă cifrele „12%” în „6%”.</p>	<p>Sectorul HORECA beneficiază în continuare (pe perioada stării de urgență) de cota redusă a TVA de 6%. Suplimentar, menționăm că, susținerea sectorului turistic urmează a fi efectuată inclusiv și prin intermediul altor pârgii și instrumente directe din partea statului, ci nu doar prin intermediul instrumentelor de ordin fiscal.</p>	<p>Nu sunt expres stipulate de autorul proiectului „alte pârgii și instrumente directe din partea statului” pentru domeniul HORECA, iar argumentările aduse anterior de AIM sunt destul de convingătoare inclusiv reieșind din experiența statelor din regiune care aplică o cotă a TVA și mai redusă inclusiv în țările din regiunea generală.</p>
<p>Art. 101, 102, 108, 115 ale Codului Fiscal nr. 1163/1997</p>	<p>Modificările în contextul introducerii regimului TVA la încasare: — La art. 101 se propune introducerea unui alineat nou cu următorul cuprins: (11) Subiecții impozabili stipulați la art.94 lit.a), e) și f) și art. 115 alin. (4) sint obligați să declare, conform art.115, și să achite la buget pentru fiecare perioadă fiscală, stabilită conform art.114, suma T.V.A., care se determină ca diferență dintre sumele T.V.A. achitate de către cumpărători (beneficiari) pentru mărfurile, serviciile livrate lor și sumele T.V.A. achitate furnizorilor la momentul procurării</p>	<p>Nu se acceptă, în contextul parametrilor bugetari actuali. Totodată, în contextul angajamentelor asumate prin Acordul de Asociere dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova pe parcursul anului</p>	<p>Propunerile prezentate anterior de AIM sunt destul de obiective și bazate pe experiența statelor din regiune, unde mediul de business a simțit efecte imediate.</p>

	<p>valorilor materiale, serviciilor (inclusiv T.V.A. la valorile materiale importate) folosite pentru desfășurarea activității de întreprinzător în perioada fiscală respectivă, ținându-se cont de dreptul de deducere conform art.102 alin. (19). La art. 102 se propune introducerea unui alineat nou cu următorul cuprins: (19) Pentru perioadele fiscale în care subiectul are dreptul de a aplica regimul fiscal TVA la încasare conform alin (4) – (42) art. 115, permiterea deducerii sumei T.V.A. se va aplica conform alin. (1)-(18) al prezentului articol, însă doar aferent sumelor achitate furnizorilor plătitori ai T.V.A. Pentru perioadele fiscale în care subiectul nu are dreptul de a aplica acest regim, deducerea T.V.A. se va efectua conform alin. (1)-(18) al prezentului articol.</p> <p>Modificarea redacției art. 108 alin. (1) : (1) Data calculării obligației fiscale privind T.V.A. este data livrării. Data livrării se consideră data predării mărfurilor, prestării serviciilor, cu excepția cazurilor stipulate la alin.(5)-(8¹). La art. 108 se propune introducerea unui alineat nou cu următorul cuprins: (8¹) Pentru perioadele fiscale în care subiectul are dreptul de a aplica regimul fiscal TVA la încasare conform art. 115 alin. (4), data livrării se consideră data primirii plății totale sau parțiale pentru mărfurile și serviciile prestate.</p> <p>A introduce următoarele alineate noi la art. 115 : (4) Subiecții impozabili înregistrați în calitate de plătitor T.V.A. în conformitate cu art. 112 pot opta pentru aplicarea regimului la încasarea pentru achitarea TVA dacă la 31 decembrie anului precedent a înregistrat livrări impozabile de până la 3,6 mil. lei, cu excepția celor scutite de T.V.A. fără drept de deducere. Alegerea regimului dat se perfectează prin înștiințarea oficială a Serviciului Fiscal de Stat, completînd formularul respectiv. Subiectul este obligat să aplice regimul dat din prima zi a lunii următoare celei în care a fost depusă cererea în adresa Serviciului Fiscal de Stat. Neprezentarea cererii privind aplicarea regimului T.V.A. la încasare nu permite subiectului aplicarea acestui regim, în acest caz fiind aplicat regimul general. (4¹)În cazul în care pe parcursul a anului calendaristic livrările impozabile, cu excepția celor scutite de T.V.A. fără drept de deducere depășesc plafonul de 3,6 mil lei, subiectul nu are dreptul să aplice regimul fiscal T.V.A. la încasare din prima zi a lunii următoare în care a fost înregistrată depășirea. (42) Subiecții impozabili au dreptul de a renunța la regimul fiscal T.V.A. la încasare depunând o cerere în adresa Serviciului Fiscal de Stat, iar subiectul va înceta aplicarea regimului fiscal T.V.A. la încasare din prima zi a lunii următoare în care a fost depusă cererea.</p>	2023 urmează a fi revizuit Titlul III din CF.	Aceste modificări nu pot fi amânate la revizuirea ulterioară sau modernizarea Codului Fiscal. Se impun măsuri urgente și oportune pentru mediul de business care se confruntă cu crize de cash flow și acces la resurse financiare scumpe în condițiile creșterii galopante a ratei inflației și a ratei de refinanțare a BNM.
--	--	---	--

**ASOCIAȚIA NAȚIONALĂ
A COMPANIILOR DIN
DOMENIUL TIC**

Str. Studentilor, 9/11
mun. Chișinău,
Republica Moldova

Nr. de înregistrare:
MD 0056763
IDNO: 1006600034927

Tel: +373 22 887000
Fax: +373 22 887001
office@ict.md

BC Moldindconbank SA
fil. Centru, Chișinău
MOLDMD2X309
Cont: 222440923

Ministerul Finanțelor al RM

str. Constantin Tănase 7, mun. Chișinău
MD-2005, Republica Moldova
cancelaria@mf.gov.md

Data: 20.11.2022

Stimate Doamne Ministru,

Prin prezenta, permiteți-ne să salutăm inițiativa Ministerului de a iniția consultările publice asupra măsurilor de politici fiscal-vamale pe anul 2023, într-o manieră transparentă și în dialog continuu cu mediul de afaceri.

Astfel, în contextul lansării procesului de consultare publică a documentului privind măsurile de politică fiscală și vamală pentru anul 2023, Comitetul Fiscal ATIC a examinat măsurile propuse și discutate în cadrul ședinței de prezentare a acestora cu comunitatea TIC.

Prin urmare, Asociația Națională a Companiilor din Domeniul TIC (ATIC) prezintă în anexa propunerile de politici fiscal-vamale pe anul 2023 enunțat mai sus.

Vă mulțumim pentru colaborare și vă îndemnăm să ne contactați pentru orice informații adiționale.

**Cu deosebit respect,
Marina Bzovîi
Director Executiv,
Asociația Națională Companiilor din Domeniul TIC**

Propunerile ATIC privitor la măsurile politice fiscal-vamale pe anul 2023

Denumirea legii, numărul și conținutul articolelor, care se propun spre modificare	Propunerile de modificare	Expunere explicită a motivelor și argumentarea propunerilor de modificare
<p>Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi</p> <p>La articolul 6, după alineatul „să încaseze de la cetățeni plăți în numerar în sumă ce nu depășește 100000 de lei pentru fiecare tranzacție pentru bunurile sau serviciile comercializate” se introduce un alineat cu următorul cuprins:</p> <p>„să efectueze în raport cu persoanele fizice plăți în numerar aferente veniturilor specificate la art.90 alin.(3) și art.901 din Codul fiscal în mărime ce nu depășește 10 000 de lei pentru fiecare tranzacție, dar nu mai mult de 100 000 de lei anual;”.</p>		<p>Este nevoie de concretizare, deoarece sintagmele utilizate nu asigură o înțelegere uniformă a prevederilor propuse și anume: în proiectul de lege, modificarea se referă la art.90 și 90¹ din Codul fiscal, pe când în Nota Informativă se face referință și la art. 18 al Codului fiscal inclusiv. Aceasta ar presupune ca agenții economici vor putea achita în favoarea persoanelor fizice plăți în numerar aferente veniturilor specificate la art.90¹ din Codul fiscal (venituri din locațiune, arendă, superficte, dividende, royalty) și a oricăror altor venituri impozabile conform art.18 din Codul fiscal (plăți pentru munca efectuată, creșterea de capital, dobânzile, etc) care se supun în mărime ce nu depășește 10 000 de lei pentru fiecare tranzacție, dar nu mai mult de 100 000 de lei anual.</p>
<p>Codul Fiscal al Republicii Moldova</p> <p>Articolul 90¹. Reținerea finală a impozitului din unele tipuri de venit,</p>	<p>Se propune excluderea impozitării la sursa de plată a dividendelor achitate persoanei juridice de către filiala acesteia</p>	<p>Totuși, atragem atenția că potrivit alin. (4) al acestui articol, reținerea impozitului de 6% și 15% de către plătitorul dividendelor se considera reținere finală a impozitului, iar beneficiarul dividendelor era scutit de la includerea lor în venitul brut și declararea lor. Prin urmare, odată cu excluderea obligației privind reținerea impozitului de 6% și 15% din dividendele achitate persoanelor juridice rezidente, alin. (4) al art. 90/1 Cod fiscal,</p>

	<p>prin introducere modificărilor și în art. 20 din Codul Fiscal.</p>	<p>de asemenea, nu se mai aplică acestor dividende și astfel persoana juridică care primește dividendele devine obligată să le includă în venitul brut și să achite impozit pe venit de 12%. Astfel, situația persoanelor juridice rezidente care primesc dividende s-ar înrăutăți în raport cu alți beneficiari ai dividendelor. De aceea, pentru a atinge obiectivul menționat mai sus de a exclude impozitarea dublă a veniturilor persoanei juridice rezidente care achită dividende altei persoane juridice rezidente, este necesar, suplimentar, de a completa art. 20 Cod fiscal cu o literă nouă, prin care să nu fie incluse în venitul brut dividendele primite de persoanele juridice rezidente, achitate de persoanele specificate la art.90.</p>
<p>Proiectul de modificare a Codului Fiscal al Republicii Moldova</p>		
<p>La articolul 79³ alineatul (2), textul „Certificatul de rezidență emis pentru o perioadă fiscală este aplicabil și pe perioada primelor 60 de zile ale perioadei fiscale următoare” se substituie cu textul „Certificatul de rezidență este valabil pentru anul/anii pentru care este emis”, iar textul „pentru anul calendaristic respectiv” se exclude.</p>	<p>Propunem excluderea modificărilor.</p>	<p>Nu suntem de acord cu eliminarea termenului de 60 zile de valabilitate a certificatului de rezidență fiscală emis în anul trecut (norma din articolul 79³ din Codul fiscal), deoarece în practică se întâmplă situații, când alt document de confirmare a rezidenței fiscale cu excepție la acel certificat, nu este disponibil, dat certificatul de confirmare a rezidenței fiscale poate fi solicitat doar printr-o cale birocratică destul de complexă.</p>
<p>Impozit pe venit reținut la sursa de plată</p>		
<p>Articolul 70 va avea următorul cuprins: „Articolul 70.</p>	<p>Propunem excluderea modificărilor.</p>	<p>Practica fiscală internațională presupune impozitarea serviciilor luând în considerare locul prestării serviciilor, cu unele excepții, cum ar fi dividende, dobânzi, royalty etc. Această abordare se conține, inclusiv și în Convenția Model a OCDE cu Privire la</p>

Notă: document semnat electronic în baza Legii Nr. 91 din 29.05.2014 privind semnătura electronică și documentul electronic.
Verificarea semnăturii poate fi realizată la adresa: <https://msign.gov.md>

Dispoziții generale privind impozitul pe veniturile obținute din Republica Moldova de nerezidenți

(1) Nerezidenții care obțin venituri impozabile din Republica Moldova au obligația de a plăti impozit conform prezentului capitol și sunt denumiți în continuare contribuabili.

(2) Impozitul stabilit prin prezentul capitol, denumit în continuare impozit pe veniturile obținute din Republica Moldova de nerezidenți, se aplică asupra veniturilor brute impozabile obținute din Republica Moldova.

La articolul 71:

denumirea articolului va avea următorul cuprins:
„**Articolul 71.** Veniturile obținute din Republica Moldova de nerezidenți”;
alineatul (1), prima propoziție va avea următorul cuprins: „Veniturile obținute din Republica Moldova de nerezidenți, indiferent dacă sunt primite în Republica

Venituri și Capital, și în comentariile la aceasta.

Pe parcursul mai multor ani Serviciul Fiscal de Stat și Ministerul Finanțelor a depus un efort considerabil privind alinierea legislației naționale la actele internaționale menționate mai sus.

Modificarea propusă duce la crearea unui cadru legislativ și normativ incompatibil cu normele recunoscute internațional, și va genera impozitare dublă în mai multe situații, descurajând activitatea nerezidenților în Republica Moldova, inclusiv cea educațională, de oferi accesului la inovații și la servicii de infrastructură IT importantă pentru membrii ATIC.

De asemenea, varianta propusă a modificărilor creează mai multe situații de incertitudine și interpretabilitate a normelor noi, cum ar fi:

- 1) Situații de tranziție – când o parte de plată pentru un serviciu este făcută în anul 2022 și o parte – în anul 2023;
- 2) Situații în care nu este clară/logică obținerea veniturilor din surse aflate în Republica Moldova – servicii de cazare și hoteliere, inclusiv servicii de agregare a acestora (ex. Booking.com), procurarea biletelor avia, procurarea serviciilor de mentenanță, hosting, reclamă;
- 3) Tranzacții complexe pentru care puteau fi aplicate, ca reper, normele din comentarii la Convenția Model a OCDE – odată cu modificarea principiilor de bază, această nu va mai fi posibilă;
- 4) Plasarea publicității pe platformele internaționale, inclusiv cu scop de promovare a produselor software proprii sau de recrutare.

De asemenea, modificarea propusă nu ține cont de numărul redus de convenții de evitare a dublei impuneri semnate de Republica Moldova (aproximativ 50), în comparație cu, de exemplu, cel al României, care are 86 de convenții semnate, inclusiv cu SUA. Deci, în mod practic, se limitează accesul întreprinderilor din Republica Moldova la un șir de servicii necesare, ofertele rezidenților statelor cu care nu există convenții semnate devenind în mod automat mai scumpe și mai puțin atractive din punct de vedere financiar, inclusiv din cauza negocierii sumelor nete cu nerezidenți pentru care întreprinderile din Republica Moldova vor fi nevoite să suporte ele aceluși impozit reținut de la nerezident.

Moldova sau în străinătate, se consideră.”;
litera a) se abrogă;
litera b) textul „de servicii, inclusiv a” se exclude.

La articolul 74:

alineatul (1), textul „Veniturile nerezidenților obținute în Republica Moldova” se substituie cu textul „Veniturile obținute din Republica Moldova de nerezidenți”;
alineatul (2), sintagma „la art.71 lit.a)-k)” se substituie cu sintagma „la art.71 lit.b)-k)”.

La articolul 75:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:
„(1) Veniturile obținute din Republica Moldova de nerezidenți care desfășoară activitate printr-o reprezentanță permanentă, se consideră veniturile specificate la art.71 lit.b) –m), f), t) și u).”;
la alineatul (2):

De asemenea, am dori să subliniem, că negocierea unor noi convenții de evitare a dublei impuneri ar putea fi îngreunată dacă legislația națională va varia semnificativ de la bunele practici propuse de OCDE.

<p>cuvintele „în Republica Moldova” se substituie cu cuvintele „din Republica Moldova” litera a) se abrogă.</p> <p>La articolul 79³ alineatul (2), textul „Certificatul de rezidență emis pentru o perioadă fiscală este aplicabil și pe perioada primelor 60 de zile ale perioadei fiscale următoare” se substituie cu textul „Certificatul de rezidență este valabil pentru anul/anii pentru care este emis”, iar textul „pentru anul calendaristic respectiv” se exclude.</p>		
Lichidarea agentului economic		
<p>Art. 57 din Codul Fiscal</p>	<p>Se propune excluderea la art. 12 alin. (3) Cod fiscal în definiția noțiunii de dividend și dividend a sintagmei „conform art.57 alin.(2)”.</p> <p>Se propune de a completa art. 20 Cod Fiscal cu o literă nouă, prin care să nu fie incluse în venitul brut</p>	<p>La pct. 13 din proiect, salutăm inițiativa Ministerului Finanțelor de a abroga art. 57 Cod fiscal. În acest sens, la art. 12 alin. (3) Cod fiscal în definiția noțiunii de dividend se propune excluderea sintagmei „conform art.57 alin.(2)”. Totodată, observăm că Codul fiscal nu prevede cum vor fi tratați beneficiarii plăților la lichidare în cazurile lichidării complete a agentului economic. Astfel, ținând cont de prevederile art. 56 Cod fiscal, se propune de a completa art. 20 Cod fiscal cu o literă nouă, prin care să nu fie incluse în venitul brut plățile la lichidare.</p>

	plățile la lichidare.	
<p>»Articolul 189¹. Neacceptarea sau recalificarea tranzacțiilor de către Serviciul Fiscal de Stat.</p> <p>(1) În cazul în care, în cadrul controlului fiscal, se va stabili că o anumită tranzacție a fost încheiată și/sau realizată în scopul evitării sau reducerii obligațiilor față de Bugetul Public Național, Serviciul Fiscal de Stat nu va lua în considerare această tranzacție sau o va recalifica conform scopului economic real al acesteia, cu calcularea, după caz, a obligațiilor aferente corespunzător recalificării efectuate.</p> <p>(2) Neacceptarea sau recalificarea tranzacției se efectuează pentru următoarele situații:</p> <p>a) Tranzacția reflectă o altă situație sau conținut economic decât cel pretins de contribuabil;</p> <p>b) Tranzacția a fost încheiată și/sau realizată în scopul evitării sau reducerii obligațiilor față de Bugetul Public Național;</p>	<p>Propunem excluderea modificărilor, în special al pct.4.</p>	<p>Consideram ca o masura drastica fata de agentii economici, mai ales ca sarcina probatinii tranzactiei este in seama contribuabilului.</p> <p>Recalificarea tranzacțiilor – in redactia in care este in Proiect nu se referă exclusiv la prețuri de transfer, ceea ce ar crea premise de abuzuri din partea autorităților fiscale care ar putea aplica acest articol si la alte tranzacții din evidenta entitatilor. Totodata, prevederile art.189¹ intra in neconcordanta cu prevederile art.11 alin (1) al Codul fiscal care prevede ca toate indoielile apărute la aplicarea legislației fiscale se vor interpreta în favoarea contribuabilului.</p> <p>Exprimam un dezacord cu introducerea in Codul Fiscal al Republicii Moldova al articolului 189¹ din următoarele considerente:</p> <p>1) Articolul 189¹ nu face parte integrantă din grupa de articole destinate reglementarii prețurilor de transfer, deci, poate fi aplicat și separat, fără a tine cont de prevederile altor articole din Codul fiscal – ceea ce permite recalificarea „tranzacțiilor” in situațiile, ce nu țin de aplicarea prețurilor de transfer. Lipsește o referință inversa la normele privind prețurile de transfer, ceea ce extinde in mod semnificativ domeniul de aplicare a acestui articol;</p> <p>2) Problemele de ordin logic în expunerea textului articolului propus – deși, la prima vedere, se pare ca este urmărită ordinea „de la general la concret” lipsește o legătura clara intre paragraful (5) și restul articolului – paragraful (5) limitează domeniul de aplicare al articolului 189¹ la relații de acordare a împrumuturilor (intre doua persoane juridice?), dar paragrafele (1) – (4) conțin niște prevederi generale care se pot referi la întreaga activitate a agentului economic. Dacă se are în vedere introducerea normelor speciale adiționale privind calificarea unor asemenea relații (de împrumut), atunci aceste paragrafe trebuie aliniate la prevederile paragrafului (5) pentru a evita aplicarea izolată a acestora în procesul controlului fiscal. Cu părere de rău, se pot aduce mai multe situații, când interpretarea diferita a construcțiilor gramaticale din Codul Fiscal a adus la dezacord cu rezultatele controlului fiscal, nemaivorbind de introducerea unor articole noi de natura propusa.</p> <p>3) Prevederile acestui articol, și anume punctul (4) al articolului vine în contradicție cu</p>

Notă: document semnat electronic în baza Legii Nr. 91 din 29.05.2014 privind semnătura electronică și documentul electronic.
Verificarea semnăturii poate fi realizată la adresa: <https://msign.gov.md>

<p>c) În temeiul tranzației contribuabilul a obținut sau urmează să obțină, direct sau indirect, avantaje fiscale și/sau tranzația schimbă esențial situația fiscală a contribuabilului.</p> <p>(3) În scopul aplicării prevederilor prezentului articol și calculării obligațiilor ca urmare a neacceptării sau recalificării tranzațiilor, Serviciul Fiscal de Stat va efectua controlul fiscal și poate determina obligațiile în privința tuturor părților implicate.</p> <p>(4) Sarcina probațiunii în vederea demonstrării scopului de încheiere și/sau realizare a tranzației în condițiile preținse de contribuabil, aparține acestuia din urmă.</p>		<p>norma fundamentala din legislație fiscală, și anume cu prevederile paragrafului (1) din Articolul 11 din Codul Fiscal, și anume ca: „Toate îndoielile apărute la aplicarea legislației fiscale se vor interpreta în favoarea contribuabilului.” Mai mult ca atât, și în cadrul legislației civile, pe care se bazează, în mare parte operațiunile efectuate de agenți economici, sarcina probațiunii (a vedea Codul de Procedură Civilă, art. 118) revine, ambelor părți, dar în articolul propus, vedem ca „sarcina probațiunii în vederea demonstrării scopului de încheiere și/sau realizare a tranzației în condițiile preținse de contribuabil, aparține acestuia din urmă”. Deci, vine o asimilare cu prevederile dreptului penal, ceea ce pune agentul economic în calitatea de „bănuț” în săvârșirea încălcării fiscale, lui revenind o poziție de apărare în fața inspectorului fiscal.</p> <p>4) Proiectul articolului propus nu conține o limitare cuantificată clară a „tranzacțiilor” ce pot fi recalificate, ceea ce va îngreuna considerabil aplicarea în mod corect al acestuia, aducând la risc ca în cadrul controlului fiscal în sarcina inspectorului fiscal poate fi pusă recalificarea mai multor „tranzacții” cu sume minore, prelungind termenul controlului fiscal peste limitele prevăzute de lege și creând un „cost-efect” negativ.</p> <p>5) La moment, în legislația fiscală există un instrument prevăzut de Articolul 136¹ „Soluție fiscală anticipată” care prevede posibilitatea pentru contribuabil de a obține un răspuns oficial din partea Serviciului Fiscal de Stat pentru aplicarea legislației fiscale – în cazul introducerii articolului 189¹ este posibilă ca agenții economici vor apela în masa la aceasta metoda pentru a obține o interpretare oficială normelor din Codul Fiscal înainte de a intra în orice „tranzacție” cât de cât semnificativă, ceea ce va bloca atât activitatea organului de administrare fiscală, cât și a întreprinderilor.</p> <p>6) Lipsește un mecanism clar de documentare a procesului de recalificare, acesta, practic, rămânând la discreția inspectorului care interacționează cu contribuabil. Considerăm, că procedura fiscală curentă de efectuare a controlului, fiscal, inclusiv, dreptul funcționarilor fiscali de a atrage experții în procesul de control fiscal (art 134 alin. 3¹ din Codul Fiscal), capacitatea de participare în procesele de judecată din partea statului, inclusiv cu scopul de anulare a unor tranzacții (art. 134 alin. 10 din Codul Fiscal), permite realizarea scopurilor propuse de articolul 189¹ fără introducerea unui articol suplimentar în Codul Fiscal.</p> <p>7) Nota de informare nu conține o argumentare clară cu referire la necesitatea</p>
---	--	---

		<p>introducerii articolului 189¹, nici răspunsul cele menționate mai sus, creând, indirect, impresia, ca are loc, de fapt, pe lângă introducerea preturilor de transfer, introducerea unui instrument abuziv în cadrul controlului fiscal.</p> <p>8) Acest articol, fiind introdus în redacția actuală în legislația fiscală va avea ca rezultat reducerea semnificativă a previzibilității mediului de afaceri și ar putea avea ca impact creșterea antreprenoriatului „neoficial”, deoarece riscul asumat de un antreprenor în activitatea transparentă va fi egal cu cel în sectorul „tenebru” al economiei. A doua consecință, ar fi sporirea „exodului” contabililor din profesie, aceștia urmând să treacă în companii de gen „BPO” unde nivelul de remunerare poate fi mai mare, mai ales în comparație cu riscurile asumate de persoana.</p>
<p>Termeni de prescripție</p> <p>Cod Fiscal. Articolul 264. Termenul de prescripție pentru determinarea obligațiilor fiscale (1) Cu excepția cazurilor prevăzute la alin.(2), obligațiile fiscale pot fi determinate de către contribuabil și Serviciul Fiscal de Stat sau alte organe cu atribuții de administrare fiscală în următoarele termene: a) impozitele, taxele, majorările de întârziere – în cel mult 4 ani de la ultima dată stabilită pentru prezentarea dării de seamă</p>	<p>Se propune modificarea termenului de prescripție din p. (1) art. 264 prin aducerea termenului de prescripție pentru determinarea obligațiilor fiscale în concordanță cu prevederile Codului Civil al Republicii Moldova, și anume cu Articolul 391, termenul general de prescripție extincțivă, care este de 3 ani.</p>	<p>Considerăm, că această coordonare va permite agenților economici să reducă semnificativ resursele necesare pentru oferirea explicațiilor în cadrul controalelor fiscale, precum și va crea o previzibilitate mai mare privind desfășurarea afacerilor. De asemenea, va permite angajaților Serviciului Fiscal de Stat să se concentreze asupra înțelegerii modelului de afaceri a agentului economic verificat și determinarea practicilor care pot servi ca baza pentru constatarea încălcărilor sistemice ale legislației fiscale, dar nu și a celor mecanice. Argumentarea: În prezent, punctul (2) din Articolul 264 permite efectuarea unui control fiscal pentru perioadele anterioare care depășesc termenele de prescripție. Aceasta reduce semnificativ previzibilitatea desfășurării activității de afaceri și descurajează investitorii străini. Mai mult, în cazul unui asemenea control, agentul economic se poate găsi în imposibilitate de a oferi explicații sau documente din cauza modificării administratorului, contabilului-șef care pot să nu cunoască deciziile manageriale sau contabile din perioade trecute. Modificarea propusă reduce aplicarea normei prezente doar la situații de evaziune fiscală, păstrând instrumentul pentru cazuri speciale, dar scutind agenții economici de bună credință de controale pentru perioade ce depășesc termenul de prescripție.</p>

Notă: document semnat electronic în baza Legii Nr. 91 din 29.05.2014 privind semnătura electronică și documentul electronic.

Verificarea semnăturii poate fi realizată la adresa: <https://msign.gov.md>

fiscale respective sau pentru plata impozitului, taxei, majorării de întârziere (penalității), în cazul în care nu este prevăzută prezentarea unei dări de seamă fiscale;

b) sancțiunile fiscale aferente unor impozite și taxe concrete – în cel mult 4 ani de la ultima dată stabilită pentru prezentarea dării de seamă fiscale privind impozitul și taxa menționată sau pentru plata impozitului și taxei în cazul în care nu este prevăzută prezentarea unei dări de seamă fiscale;

c) sancțiunile fiscale neafărate unor impozite și taxe concrete – în cel mult 4 ani din data săvârșirii încălcării fiscale.

(2) Termenul de prescripție nu se extinde asupra impozitului, taxei, majorării de întârziere (penalității) sau sancțiunilor fiscale aferente unui impozit, unei taxe concrete dacă darea de seamă fiscală care stabilește obligația fiscală conține informații ce induc în eroare sau reflectă fapte ce constituie infracțiuni fiscale ori nu a fost prezentată

Se propune completarea pct. (2), art. 264 după cum urmează: „Prevederile prezentului punct se aplică doar în cazul în care în cadrul unui control fiscal pentru perioada prevăzută în punctul (1) al prezentului articol, sunt determinate încălcările legislației fiscale, care întrunesc condiții definiției de evaziune fiscală conform prevederilor Codului Penal al Republicii Moldova – în acest caz se vor aplica termenele de

	prescripție prevăzute în Codul Penal al Republicii Moldova.”	
<p>Articolul 266. Termenul de prescripție pentru compensarea ori restituirea sumelor plătite în plus sau a sumelor care, conform legislației fiscale, urmează a fi restituite</p> <p>(1) Cererea de compensare ori de restituire a sumelor plătite în plus sau a sumelor care, conform legislației fiscale, urmează a fi restituite poate fi depusă de contribuabil în termen de 6 ani din data efectuării și/sau apariției lor. Cererea depusă după expirarea termenului de 6 ani este nevalabilă. În acest caz, nu se va efectua nici o compensare ori restituire, cu excepția cazurilor prevăzute la alin.(2). Depunerea cererii suspendă curgerea termenului indicat.</p>	Se propune reducere termenului de prescripție de la 6 ani la 4 ani.	Aceasta va reduce volumul lucrului în cadrul controalelor legate de restituirea impozitelor și taxelor, creșterea eficienței și reducerea duratei acestora.
Surse de venit neimpozabile		
Codul Fiscal, Articolul 20. Sursele de venit neimpozabile	Se propune excluderea impozitării venitului obținut în urmă vânzării cotelor de participație	Vânzările cotelor de participație între agenții economici nu generează careva creștere de capital (profit) pentru beneficiarul final (compania-mamă).

Notă: document semnat electronic în baza Legii Nr. 91 din 29.05.2014 privind semnătura electronică și documentul electronic.
Verificarea semnăturii poate fi realizată la adresa: <https://msign.gov.md>

	<p>între agenții economici care fac parte din același grup (restructurare internă), adică către un agent economic asupra căruia vânzătorul deține controlul, sau către un agent economic care deține controlul asupra vânzătorului, sau între agenți economici asupra cărora deține controlul una și aceeași persoană sau persoane.</p>	
<p>Excluderea impozitării duble</p>		
<p>Art. 90, alin.5 Cod Fiscal</p>	<p>Se propune excluderea impozitării duble a proprietății distribuite în cazul lichidării agentului economic (întreprinderii-fiice).</p>	<p>Art. 56 Cod fiscal prevede că „dacă agentul economic efectuează plăți în natură acționarilor (asociaților) săi conform cotei de participare a acestora (dividende, plăți în cazul lichidării, sau sub altă formă), atunci se ține cont de creșterea sau pierderea de capital ca și cum aceeași proprietate a fost vândută acționarului (asociațului) de către agentul economic la prețul ei de piață”.</p> <p>Totodată, art. 57 alin. (2) Cod fiscal stabilește că „în cazul lichidării agentului economic, beneficiarii proprietății distribuite sunt tratați ca și cum ei și-au schimbat cotele de participare în capitalul agentului economic lichidat pe o sumă egală cu valoarea de piață a proprietății obținute”.</p> <p>Art. 57 alin. (3) Cod fiscal, abrogat prin Legea nr.122 din 16.08.2019, în vigoare 01.01.2020, stabilea că „la lichidarea filialei (întreprinderii-fiică), întreprinderea de bază nu ia în considerare creșterea sau pierderile de capital de pe urma vânzării proprietății filialei (întreprinderii-fiică) lichidate”. Asemenea prevedere se conține în Basic World Tax Code, din care a fost preluat art. 57 la elaborarea Codului fiscal în anul 1997.</p> <p>Merită de menționat că art. 57 alin. (4) Cod fiscal, care definește noțiunea de</p>

		<p>întreprindere-fică, făcea referință greșit la art. 55 alin. (2) atunci când se referă la definiția noțiunii de „control”: „o întreprindere se consideră întreprindere-fică dacă întreprinderea de bază exercită controlul asupra ei pe parcursul întregii perioade de lichidare, în condițiile art.55 alin.(2)”.</p> <p>Art. 55 alin. (2) Cod fiscal stabilește că „pentru persoana care a contribuit cu active, baza valorică a titlului de proprietate (acțiuni, certificat de participație, alt document ce confirmă participarea în capitalul agentului economic) este egală cu baza valorică ajustată a activelor transmise ca contribuție”.</p> <p>Definiția noțiunii de control este dată la art. 58 alin. (2¹):</p> <p>„(2¹) În sensul prezentului capitol, prin control se înțelege deținerea în capitalul agentului economic a unei cote de participație, în care se includ:</p> <p>a) cel puțin 80% din drepturile de vot decisiv ale tuturor formelor de participare cu drept de vot decisiv; b) cel puțin 80% din numărul total de acțiuni în cazul oricărei alte forme de participare”.</p>
<p>Excluderea impozitării la sursa de plată a dividendelor</p> <p>Codul Fiscal, Capitolul 12 REGIMUL FISCAL PENTRU DIVIDENDE Art. 80</p>	<p>Se propune excluderea impozitării la sursa de plată a dividendelor achitate persoanei juridice de către filiala acesteia.</p>	<p>Cota minimă pe care trebuie să o dețină persoana juridică în capitalul filialei trebuie să fie de 10%, iar durata neîntreruptă minimă pentru care persoana juridică trebuie să dețină asemenea cotă trebuie să fie de 2 ani.</p> <p>Această normă ar fi în concordanță cu prevederile Directivei 90/435/CEE din 23.07.1990 privind regimul fiscal comun care se aplică societăților-mamă și filialelor acestora din diferite state membre (https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32003L0123:en:HTML), modificată prin Directiva 2003/123/CE din 22.12.2003 (https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32003L0123:en:HTML), potrivit căreia persoana juridică dintr-un Stat-membru care întrunește condițiile menționate mai sus se scutește de impozit pe venit pe dividendele primite de la filiala sa dintr-un alt Stat membru, iar filiala la rândul ei se scutește de obligația de reține impozit pe venit pe dividendele achitate unei asemenea persoanei juridice. Pentru mai multe detalii, a se vedea: https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/company-tax/parent-</p>

Notă: document semnat electronic în baza Legii Nr. 91 din 29.05.2014 privind semnătura electronică și documentul electronic.
Verificarea semnăturii poate fi realizată la adresa: <https://msign.gov.md>

companies-their-subsidiaries-eu-union_en.

Potrivit Directivei 2003/123/CE din 22.12.2003, „(2) Obiectivul Directivei 90/435/CEE este de a scuti de la reținerea la sursă dividendele și alte forme de repartizare a profitului achitate societăților-mamă de către filiale și de a elimina dubla impozitare a acestor venituri la nivelul societății-mamă. ... (10) Atunci când grupurile corporative sunt organizate în lanțuri de societăți comerciale și profiturile sunt distribuite prin lanțul de filiale către societatea-mamă, dubla impozitare ar trebui eliminată fie prin scutire, fie prin acordarea de credite fiscale. În cazul creditelor fiscale, societatea-mamă ar trebui să aibă posibilitatea de a deduce orice impozit plătit de oricare din filialele din lanț, sub rezerva îndeplinirii condițiilor prevăzute de Directiva 90/435/CEE”.

Potrivit Directivei 90/435/CEE din 23.07.1990, gruparea societăților din diferite state membre poate fi necesară pentru a crea în Uniunea Europeană condiții similare celor de pe piața internă și pentru a asigura astfel realizarea și buna funcționare a pieței comune. Aceste operațiuni nu trebuie împiedicate prin restricții, dezavantaje sau denaturări determinate în special de dispozițiile fiscale ale statelor membre. În consecință, este necesar să fie introduse, pentru asemenea grupuri de societăți din diferite state membre, norme de impozitare neutre din punct de vedere concurențial, pentru a permite întreprinderilor să se adapteze cerințelor pieței comune, să-și mărească productivitatea și să-și consolideze poziția concurențială la nivel internațional.

Chiar și în lipsa reciprocității din partea altor state, această normă poate avea rost pentru atragerea investițiilor străine în țară. Dacă nu se doresc asemenea facilități unilaterale, atunci, pornind de la motivele expuse mai sus, asemenea normă ar fi justificată cel puțin pentru cazurile în care societatea-mamă și filiala sunt ambele rezidente a Republicii Moldova.

O normă similară se aplică în legislația României. De exemplu, art. 43 al Codului fiscal român (<https://www.noulcodfiscal.ro/titlu-2/capitol-5/articol-43.html>) stabilește că „o persoană juridică română care plătește dividende către o persoană juridică română are obligația să rețină, să declare și să plătească impozitul pe dividende reținut către bugetul de stat, ... prin aplicarea unei cote de impozit de 5% asupra dividendului brut plătit unei persoane juridice române. ... Prevederile prezentului articol nu se aplică în cazul dividendelor plătite de o persoană juridică română unei alte persoane juridice române, dacă persoana juridică română care primește dividendele deține, la data plății dividendelor, minimum 10% din titlurile de participare ale celeilalte persoane juridice,

		pe o perioadă de un an împlinit până la data plății acestora inclusiv”.
TRANSFER DE PREȚURI		
Capitolul 11²	Solicităm amânarea introducerii reglementărilor respective	<p>Consideră <i>prematură și inoportună</i> implementarea acestui concept în legislația fiscală a Republicii Moldova, pentru următoarele motive principale:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ În procesul elaborării conceptului, nu a fost întocmită Analiza Impactului de Reglementare (AIR), care să demonstreze oportunitatea unei asemenea legislații. Nu a fost utilizat instrumentul (chestionarul) OECD pentru evaluarea independentă a oportunității adoptării legislației privind prețurile de transfer și existenței condițiilor prealabile pentru adoptarea unei asemenea legislații. Astfel, nu este clar dacă presupusele avantaje din implementarea unei astfel de reglementări vor depăși costurile substanțiale care vor fi suportate de mediul de afaceri și instituțiile de stat. ✓ Moldova are una din cele mai mici rate a impozitului pe venitul persoanelor juridice (12% impozit pe venit plus 6% impozit la sursa de plată pe dividende achitate rezidenților, dacă tratatul pentru evitarea dublei impuneri nu prevede o rată mai mică sau scutire de impozit), ceea ce ar trebui s-o facă mai degrabă beneficiar al prețurilor de transfer. ✓ Netransparența proprietarilor companiilor înregistrate în “paradisurile fiscale” face imposibilă aplicarea acestui concept pentru tranzacțiile rezidenților cu companiile afiliate din aceste jurisdicții. O metodă alternativă pentru combaterea evaziunii fiscale ar fi implementarea unor reglementări specifice contracarării tranzacțiilor cu companii din jurisdicții offshore, de ex. reglementări CFC (Controlled foreign corporation rules), care ar permite autorităților din Moldova să includă în venitul brut al contribuabilului din Moldova veniturile obținute de companiile din jurisdicții offshore, care sunt controlate de

Notă: document semnat electronic în baza Legii Nr. 91 din 29.05.2014 privind semnătura electronică și documentul electronic.
Verificarea semnăturii poate fi realizată la adresa: <https://msign.gov.md>

către acest contribuabil.

- ✓ Articolul 24 alin. (7) și (8) și art. 99 Cod Fiscal deja prevăd norme care limitează posibilitatea diminuării impozitului pe venit și TVA prin prețuri de transfer.
- ✓ Prețurile de transfer reprezintă unul cele mai frecvente cazuri de dublă impositare economică, datorită faptului că autoritățile fiscale din două jurisdicții diferite (încurajate de dorința de a acumula mai multe venituri la buget) pot avea viziuni diferite cu privire la determinarea prețului de piață pentru tranzacțiile efectuate între persoanele interdependente situate în aceste două jurisdicții. Aceasta se explică prin faptul că prețurile de transfer nu reprezintă o știință exactă și se bazează pe anumite aspecte ce pot fi interpretate diferit. Astfel, același venit va fi taxat la nivelul ambelor persoane interdependente, creând o barieră în derularea investițiilor și dezvoltarea comerțului internațional.
- ✓ Numărul redus de specialiști pe piața locală care pot oferi servicii de întocmire a dosarului prețului de transfer și costurile extrem de înalte a unor asemenea servicii (similare cu costurile unui audit). Costurile suportate de mediul de afaceri (100 contribuabili) s-ar ridica la milioane EURO pe an, ceea ce ar constitui o povara financiară suplimentară pentru mediul de afaceri în condițiile crizei economice și de securitate (inflație galopantă, scăderea cererii, creșterea costurilor, etc.).
- ✓ Acordurile Republicii Moldova cu Uniunea Europeană nu prevăd angajamente privind implementarea unei asemenea legislații.

Dacă se insistă totuși pe adoptarea legislației privind prețurile de transfer, proiectul de lege în cauză necesită a fi îmbunătățit substanțial:

		<ul style="list-style-type: none">✓ Este necesar de a revizui termenul de intrare în vigoare a legii, care ar trebui să fie nu mai devreme de 01 ianuarie 2024. Proiectul prevede că Ministerul Finanțelor trebuie să stabilească procedura de aplicare a metodelor pentru determinarea prețului de transfer, precum și conținutul detaliat al dosarului și procedura de păstrare a acestuia. Prin urmare, noile reglementări trebuie să intre în vigoare numai după scurgerea unui termen suficient după publicarea acestor acte, astfel încât contribuabilii să poată lua cunoștință de prevederile lor și să ia măsurile necesare pentru asigurarea respectării legii, inclusiv să evalueze și să ajusteze tranzacțiile în derulare.✓ Proiectul nu prevede clar care este primul exercițiu financiar pentru care se întocmește dosarul prețului de transfer. Legea nu poate impune obligații privind respectarea principiului lungimii brațului pentru tranzacțiile realizate până la intrarea în vigoare a legii. Prin urmare, legea trebuie să prevadă expres că primul dosar al prețului de transfer trebuie să cuprindă tranzacțiile realizate în prima perioadă de gestiune după intrarea în vigoare a legii. Astfel, primul dosar al prețului de transfer ar trebui întocmit până la 25 martie 2025.✓ Regulile referitoare la prețurile de transfer trebuie incluse la Titlu II Cod Fiscal, deoarece acest concept are ca scop asigurarea nivelului adecvat al impozitului pe venit. TVA aplicabil în tranzacțiile între persoanele interdependente este tratat la art. 99 CF.✓ Proiectul este contradictoriu în sensul că, pe de o parte, cere prezentarea dosarului prețului de transfer doar la solicitarea Serviciului Fiscal de Stat, iar, pe de altă parte, cere prezentarea acestuia până la o anumită dată calendaristică a anului următor anului de gestiune. Conform practicii internaționale, asemenea dosar se prezintă doar la cerere.✓ Proiectul trebuie să prevadă cazurile în care Serviciul Fiscal de Stat poate
--	--	--

Notă: document semnat electronic în baza Legii Nr. 91 din 29.05.2014 privind semnătura electronică și documentul electronic.
Verificarea semnăturii poate fi realizată la adresa: <https://msign.gov.md>

		<p>solicita întocmirea și prezentarea dosarului prețului de transfer dacă suma cumulativă a tranzacțiilor nu depășește pragul stabilit. În afară de aceasta, este necesar de a stabili modul de calcul al pragului în funcție de tipul tranzacțiilor, de exemplu, în cazul împrumuturilor ar trebui să se ia în calcul doar dobânda și comisioanele, nu și suma împrumutului.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Contribuabilul nu trebuie să întocmească dosarul prețului de transfer pentru tranzacții minore, cu excepția cazului în care acestea sunt parte a unui șir de tranzacții legate reciproc care cumulativ depășesc pragul stabilit. ✓ Legea trebuie să prevadă că obligația de respectare a principiului lungimii brațului și de întocmire și prezentare a dosarului prețului de transfer revine doar persoanelor juridice și fizice care desfășoară activitate de întreprinzător și că reglementările respective se aplică doar tranzacțiilor care reprezintă rezultatul activității lor de întreprinzător. ✓ Legea trebuie să prevadă că obligația de respectare a principiului lungimii brațului și de întocmire și prezentare a dosarului prețului de transfer se aplică doar tranzacțiilor cu rezidenții, deoarece rezidenții sunt supuși aceluiași regim fiscal, iar art. 24 alin. (7) și (8) și art. 99 Cod Fiscal deja prevăd norme care limitează posibilitatea diminuării impozitului pe venit și TVA prin prețuri de transfer. ✓ Legea trebuie să prevadă că obligația de respectare a principiului lungimii brațului și de întocmire și prezentare a dosarului prețului de transfer nu se aplică tranzacțiilor încheiate la prețuri reglementate. ✓ Informațiile pe care trebuie să le cuprindă dosarul prețului de transfer sunt redactate într-un mod incoerent și neclar. ✓ La definiția prețului de transfer, sintagma “care diferă de acelea care ar fi
--	--	--

		<p>existat între persoane interdependente” trebuie exclusă.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Definiția principiului lungimii brațului nu corespunde sensului în care această noțiune este utilizată în lege. ✓ Definiția tranzacției este incoerentă și trebuie adusă în concordanță cu terminologia din Codul civil. ✓ Legea trebuie să prevadă că metodele specificate de stabilire a prețului de transfer pot fi aplicate atât de SFS, cât dar și de contribuabil, precum și să prevadă posibilitatea aplicării oricărei alte metode prevăzute de Ghidul OECD sau tratatele de evitare a dublei impuneri. ✓ Pentru a evita dubla impunere a veniturilor, legea trebuie să prevadă posibilitatea ajustării benevole a veniturilor și cheltuielilor rezultate din prețurile de transfer, precum și dreptul persoanelor afiliate implicate în tranzacție de a face ajustări corespunzătoare în cazul în care SFS face asemenea ajustare pentru oricare din persoanele afiliate implicate în tranzacție. ✓ Termenul de păstrare a dosarelor prețului de transfer trebuie să fie de 4 ani, care este termenul de prescripție pentru efectuarea controalelor fiscale. ✓ Sarcina probațiunii nu trebuie să fie în totalitate pe contribuabil. Dacă dosarul prețului de transfer este întocmit în mod corespunzător, aceasta trebuie să creeze premisa respectării principiului lungimii brațului. În asemenea caz, SFS trebuie să poată să facă ajustări numai dacă demonstrează că prețurile de transfer nu corespund principiului lungimii brațului. ✓ Criteriile pentru neacceptarea sau recalificarea tranzacțiilor sunt foarte
--	--	--

Notă: document semnat electronic în baza Legii Nr. 91 din 29.05.2014 privind semnătura electronică și documentul electronic.
Verificarea semnăturii poate fi realizată la adresa: <https://msign.gov.md>

		<p>vagi și ar trebui definite mai clar.</p> <p>✓ Legea trebuie să precizeze că criteriile specificate pentru neacceptarea sau recalificarea tranzacțiilor sunt cumulative.</p>
Capitolul 7¹ din Capitolul II al Codului fiscal		
<p>Articolul 15:</p> <p>„b) pentru întreprinderile clasificate ca întreprinderi micro, mici sau mijlocii conform prevederilor Legii nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, pe perioada fiscală 2023-2025, inclusiv - în mărime de 0 % din venitul impozabil nedistribuit sub formă de dividende.”.</p>	<p>Propunem acordarea posibilității întreprinderilor care sunt obligate să aplice prevederile Capitolul 7¹ din Capitolul II al Codului fiscal, să aleagă regimul general de impozitare pe perioada de aplicare a facilității menționate, cu condiția nedistribuirii dividendelor.</p>	<p>Salutăm modificarea propusă de a introduce cota de 0% a impozitului pe venit pentru profitul nedistribuit al persoanelor juridice pentru perioada 2023-2025. Aceasta, în viziunea noastră, ar stimula investiții întreprinderilor micro în active pe termen lung, și ar fi un instrument important în procesul de abolire a sistemului de patente, permițând o trecere mai simplă la organizarea afacerilor prin utilizarea altor instrumente juridice. Totodată, considerăm oportună includerea în această facilitate a întreprinderilor care sunt impozitate conform prevederilor Capitolul 7¹ din Capitolul II al Codului fiscal.</p>
Proiectul de modificare a Codului Fiscal al RM		
<p>Articolul 280 alineatul (1):</p> <p>litera a) liniuța întâi se abrogă, iar cuvântul „anual” se substituie cu textul „o dată la 3 ani”;</p> <p>la litera a) liniuța întâi se abrogă, iar cuvântul „anual” se substituie cu textul „o dată la 3 ani”.</p>	<p>Propunem excluderea modificărilor prin care se exclude ” – cota maximă – 0,4% din baza impozabilă a bunurilor imobiliare;”</p>	<p>Contribuabili cu multe subdiviziuni aplica cota maxima, fiindca este foarte complicat, chiar imposibil sa colectezi cotele din deciziile APL. Cu mare greu se obtin informatiile privind valoarea bunurilor imobiliare, care conform Codului Fiscal sunt in obligatia APL sau a institutiilor bugetare sa aduca la cunostinta contribuabililor, dar marea majoritate nu fac asta.</p> <p>Solicitam excluderea din proiect a prevederii privind anulara plafonului maxim la impozitul funciar și la cel pe bunuri imobiliare. Contribuabilii mari care detin obiecte impozabile pe intreg teritoriul RM trebuie să identifice fiecare decizie privind stabilirea impozitelor de catre APL astfel nu se respectă principiul “certitudinii impunerii” precum si a principiul “randamentul impozitelor – perceperea impozitelor și taxelor cu minimum de cheltuieli”;</p>

HG 693 din 11.07.2018 cu privire la determinarea obligațiilor fiscale aferente impozitului pe venit	
Pct. 40 din Regulamentul cu privire la determinarea obligațiilor fiscale aferente impozitului pe venitul persoanelor juridice și persoanelor fizice care practică activitate de întreprinzător	<p>Similar modificării Legii nr.166/2017 cu privire la tichetele de masă (între 55 și 70 de lei), propunem ajustarea HG 693/2018 prin majorarea limitei permise pentru deducerea cheltuielilor pentru hrana organizată a angajaților.</p> <p>De asemenea, această modificare ar aduce concordanța între valoarea tichetelor de masă și cea a hranei organizate a angajaților, mai ales că sunt situații (flux de producere continuu, motive de securitate, lucrul pe timp de noapte), unde utilizarea tichetelor de masă nu este posibilă. Un alt argument ar fi faptul că valoarea de 45 lei pe lună nu a fost modificată din anul 2018, pe când rata inflației în această perioadă a constituit peste 50%.</p>
40. Limita maximă permisă spre deducere a cheltuielilor pentru hrana organizată a angajaților/zilierilor nu va depăși 75 de lei (fără TVA) per angajat pentru fiecare zi efectiv lucrată.	40. Limita maximă permisă spre deducere a cheltuielilor pentru hrana organizată a angajaților/zilierilor nu va depăși 75 de lei (fără TVA) per angajat pentru fiecare zi efectiv lucrată.
Amendarea Regulamentului cu privire la delegarea salariaților entităților din Republica Moldova	
HG nr. 10/2012 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la delegarea salariaților entităților din Republica Moldova	<p>Regulamentul prevede diferențierea pe categorii a diurnelor și cazării. Suportarea cheltuielilor majorate pot fi stabilite prin Dispozitii, Hotărâri sau Regulamente interne. Cheltuieli majorate pentru personalul din Categoria II ce vizează în special funcționari publici, dar și asociațiile patronale și sindicate le considerăm discriminatorii în raport cu cele în scop de business.</p> <p>Uneori, compania apelează la serviciile prestate de specialiști externi pentru o perioadă determinată de timp, în baza contractelor civile. În cazul în care compania decide de a delega persoane angajate în baza contractelor civile, aceasta nu poate să achite/suporte cheltuieli de deplasare pentru aceste persoane.</p> <p>Din acest motiv, cheltuielile de delegare se includ în plata de prestare a serviciilor și se</p>
Propunem excluderea diferențierii pe categorii a diurnelor și cazării și unificarea acestora.	Propunem de a adăuga la punctul 2, persoanele <i>care îndeplinesc lucrări și servicii în conformitate cu contractul (acordul) încheiat (contracte civile).</i>
pct."2. Prezentul Regulament reglementează cheltuielile entităților din Republica Moldova pentru deplasarea în interes de serviciu a salariaților încadrați în statele	

Notă: document semnat electronic în baza Legii Nr. 91 din 29.05.2014 privind semnătura electronică și documentul electronic.
Verificarea semnăturii poate fi realizată la adresa: <https://msign.gov.md>

<p>lor de personal sau a persoanelor care practică activități de voluntariat în conformitate cu Legea voluntariatului nr.121 din 18 iulie 2010, pe teritoriul republicii și peste hotarele ei."</p>	<p>Propunem excluderea sintagmei "lunar" din pct.13 al Regulamentului. Totodată, propunem ajustarea actelor normative aferente prevederii menținerii salariului în perioada deplasărilor, și anume:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Art.175 al Codului muncii prin excluderea sintagmei: "mediu"; 2. Pct.2 al Regulamentului privind Modul de calculare a salariului mediu, prin excluderea aplicării salariului mediu în cazul deplasărilor angajaților. 	<p>impozitează respectiv cu toate taxele salariale, ceea ce majorează esențial costul serviciilor și distorsionează esența. Menționăm că, delegarea acestor angajați ar putea fi vitală pentru activitatea companiei. În conformitate cu prevederile pct.13 al Regulamentului, salariatului delegat în interes de serviciu i se păstrează locul de muncă și salariul lunar pentru timpul deplasării, inclusiv pentru timpul aflării în drum, conform prevederilor articolului 175 din Codul muncii al Republicii Moldova.</p>
<p>Pct. 13. Salariatului delegat în interes de serviciu i se păstrează locul de muncă (funcția) și salariul lunar pentru timpul deplasării, inclusiv pentru timpul aflării în drum, conform prevederilor articolului 175 din Codul muncii al Republicii Moldova."</p>	<p>Propunem utilizarea formulei de calcul unde se utilizează salariul lunar pe perioada deplasărilor și nu a salariului mediu, deoarece în calculul salariului mediu se includ prime/bonusuri primite de angajat ceea ce poate majora semnificativ costurile salariale cu angajatul pe perioada deplasării, cu toate ca și-a îndeplinit sarcinile de serviciu obișnuite.</p>	<p>Propunem utilizarea formulei de calcul unde se utilizează salariul lunar pe perioada deplasărilor și nu a salariului mediu, deoarece în calculul salariului mediu se includ prime/bonusuri primite de angajat ceea ce poate majora semnificativ costurile salariale cu angajatul pe perioada deplasării, cu toate ca și-a îndeplinit sarcinile de serviciu obișnuite.</p>
<p>Pct "16. Salariatului delegat i se achită și cheltuielile pentru călătoria în transportul public (cu excepția taximetrelor) până la gară, aerogară, debarcader și retur, în cazul în</p>	<p>Propunem excluderea din pct.16 al Regulamentului a prevederii privind compensarea cheltuielilor cu taximetrul în cazul în care ora sosirii sau plecării delegatului nu corespunde cu orarul de timp al transportului public din localitatea respectivă.</p>	<p>În conformitate cu pct. 16 al Regulamentului, în cazul deplasărilor în străinătate, compensarea cheltuielilor cu taximetrul se efectuează doar în cazul în care ora sosirii sau plecării delegatului nu corespunde cu orarul de timp al transportului public. La deplasarea în străinătate persoanele nu dispun de informații privind orarul de timp al transportului public din localitatea respectivă. Considerăm că limitarea compensării cheltuielilor de transport cu taximetrul la delegarea angajaților în străinătate creează o povară suplimentară în evidența contabilă</p>

<p>care ele nu sînt amplasate în raza localității unde a fost delegat, sau cu taximetrul în cazul în care ora sosirii sau plecării delegatului nu corespunde cu orarul de timp al transportului public, conform actelor de călătorie prezentate, iar la delegarea în străinătate, salariatului i se achită cheltuielile pentru deplasarea tur-retur pe distanța dintre aeroport, gară sau debarcader și locul de cazare cu transportul public sau cu taximetrul, în cazul în care ora sosirii sau plecării detașatului nu corespunde cu orarul de timp al transportului public din țara respectivă."</p>	<p>transportului public.</p>	<p>și fiscală, fără a duce la un impact fiscal semnificativ pentru Bugetul Public Național.</p>
<p>Pct " 37. La delegarea salariatului în hotarele Republicii Moldova, acestuia i se plătește un avans în moneda națională, iar în cazul delegării peste hotarele republicii – în valută conform anexei nr. 2 la prezentul Regulament."</p>	<p>Propunem următoare redacție: Pct " 37. La delegarea salariatului în hotarele Republicii Moldova, acestuia i se plătește un avans în moneda națională, iar în cazul delegării peste hotarele republicii – în valută străină conform anexei nr. 2 la prezentul Regulament sau, cu acordul Salariatului, în moneda națională. În sensul prezentului Regulament,</p>	<p>Propunerea vine să clarifice situațiile în care salariații folosesc cardurile, inclusiv în perioada în care sunt delegați. Pentru claritate propunem introducerea sintagmei: "sau, cu acordul Salariatului, în monedă națională. În sensul prezentului Regulament, avans se consideră plata efectuată prealabil perioadei de delegare, inclusiv în ziua delegării.", pentru a exclude confuziile ce vizează plățile în avans efectuată în perioada delegării prin transfer la cardul bancar. De asemenea, dat fiind faptul că în prezent persoanele delegate folosesc tot mai mult de cardurile bancare pentru plata pentru bunuri și servicii, mijloacele bănești sunt extrase de pe card și automat convertite în valuta țării de aflare. Dacă salariatul este delegat în 2-3 țări care au valute diferite, este destul de complicat de a face rost de valuta țării respective și cea mai ușoară opțiune este folosirea cardului.</p>

Notă: document semnat electronic în baza Legii Nr. 91 din 29.05.2014 privind semnătura electronică și documentul electronic.
Verificarea semnăturii poate fi realizată la adresa: <https://msign.gov.md>

<p>Pct '39. Decontul de avans se întocmește de către salariații delegați în acea monedă în care a fost eliberat avansul. Totodată, în decontul de avans se indică cheltuielile de deplasare, efectuate în moneda țării de destinație, conform documentelor primare și cu recalcularea în acea monedă în care a fost eliberat avansul. Recalcularea se efectuează potrivit cursului valutar din documentele prezentate de salariatul delegat, eliberate de entitățile care efectuează operațiunile de schimb valutar (la sumele valutei străine menționate în ele), extrasele de conturi de card, cecurilor de numerar, iar în cazul lipsei acestora – potrivit cursului oficial al leului moldovenesc valabil la data eliberării avansului. "</p>	<p>avans se consideră plata efectuată prealabil perioadei de delegare, inclusiv în ziua delegării."</p> <p>Propunem de a adăuga următoarea propoziție: „În cazul în care cheltuielile de deplasare depășesc suma avansului primit anterior, recalcularea acestora se efectuează potrivit cursului oficial al leului moldovenesc valabil la data eliberării avansului.”</p>	<p>Pentru claritate propunem de a stipula expres la ce curs se va recalcula cheltuielile ce depășesc suma avansului primit. <i>Poate fi utilizat și cursul băncilor comerciale, dar nu poate fi mai mic decât cursul oficial al BNM.</i></p>
<p>Excluderea taxei de portabilitate</p>		

<p>LEGE Nr. din 18.02.2000 fondului republican și a fondurilor locale de susținere socială a populației</p> <p>Art.4. - (1) Mijloacele Fondului republican și ale fondurilor locale se formează din următoarele surse:</p> <p>a) taxa de portabilitate – în mărime de 50 la sută lunară de operare, administrare și întreținere a bazei de date centralizate pentru realizarea portabilității numerelor;</p>	<p>Excluderea lit. a, art. 4</p> <p>”a) taxa de portabilitate – în mărime de 50 la sută din plata lunară de operare, administrare și întreținere a bazei de date centralizate pentru implementarea și realizarea portabilității numerelor;”</p>	<p>Prin stabilirea unei noi taxe de portabilitate, povara fiscală asupra sectorului de comunicații electronice va crește mai mult, fapt ce este inechitabil pentru un sector care deține o infrastructură critică. Plata de operare, administrare și întreținere a BDC este achitată administratorului acestei baze de date de către operatorii de servicii de telefonie mobilă și fixă. Această plată este bazată pe cost și în cazul în care în anul 2023 expiră contractul cu administratorul BDC și va fi semnat un alt contract cu o sumă radical diferită, în Fondul republican și în fondurile locale se vor încasa sume cu mult mai mici. Prin urmare, menținerea unui fond este direct proporțional cu veniturile companiilor telecom și cu plata către administratorul BDC stabilită într-un contract civil. Menținerea acestui impozit va permite administratorul BDC să ceară majorarea proporțională a cuantumului plăților pentru operare, administrarea și întreținerea BDC, iar dacă ANRCETI va refuza, acesta ar putea acționa ANRCETI în instanță</p>
<p>Propunerile privitor la Modificarea Hotărârii Guvernului nr. 93 din 01.02.2013 pentru aprobarea Regulamentului privind restituirea taxei pe valoarea adăugată</p>		
<p>32. În scopul confirmării dreptului la restituirea TVA pe valorile materiale și serviciile procurate subiecții impozabili trebuie să dispună de:</p> <p>1) pentru livrări de mărfuri:</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>2) pentru livrări de</p>	<p>32. În scopul confirmării dreptului la restituirea TVA pe valorile materiale și serviciile procurate subiecții impozabili trebuie să dispună de:</p> <p>2) pentru livrări de servicii:</p> <p>a) contract,</p>	<p>Evoluțiile comerțului electronic la nivel global și a societății digitale se schimbă rapid, iar pentru ca Moldova să avanseze la acest capitol urmează să fie promovate o serie de amendamente menite să faciliteze și comerțul electronic de servicii (fie că vorbim de import sau export).</p> <p>Modificările operate recent la HG nr.93 din 01.02.2013 sunt insuficiente pentru a asigura funcționalitatea procesului de restituire de TVA în era digitală, astfel, vedem necesitatea de a modifica inclusiv lit. a), alin. 2, pct. 32, în vederea acceptării diferitor forme de confirmări.</p> <p>Prin urmare, companiile din domeniul IT creează conținut și le comercializează prin intermediul Google Play, Apple, etc. Aplicațiile respective, precum și alte servicii aferente/adicionale sunt cumpărate de pe platformele respective de către consumatorii</p>

Notă: document semnat electronic în baza Legii Nr. 91 din 29.05.2014 privind semnătura electronică și documentul electronic.
Verificarea semnăturii poate fi realizată la adresa: <https://msign.gov.md>

<p>servicii:</p> <p>a) confirmarea de la beneficiarul serviciilor exportate (în caz de necesitate, se prezintă traducerea perfectată de traducător autorizat conform legislației);</p> <p>b) documentele de plată/extrasele de cont (în lipsa documentelor de plată) ce confirmă achitarea serviciului;</p>	<p>factura/factura fiscală comercială (invoice) sau orice alt act ce confirmă existența relațiilor comerciale între parti;</p>	<p>(persoane fizice). Platformele respective transferă periodic acești bani în baza unui raport financiar lunar, care reprezintă un document electronic ce se generează în contul utilizatorului pe site-ul Apple, Google Play, etc și în care sunt redată numărul total de descărcări și sumele cumulate ca urmare a procurărilor din partea consumatorilor. Tot în acest cont de utilizator companiile acceptă niște termeni și condiții prin apăsarea butonului AGREE. Acești termeni și condiții se cumulează într-un document – Agreement – ce poate fi descărcat din contul utilizatorului. Acest document nu conține datele de identificare (inclusiv semnătura) a Apple fie a Google Play sau datele de identificare companiei rezidente a RM, dar reprezintă un acord/contract electronic încheiat între părți conform regulilor generale civile.</p> <p>Pentru ca companiile din RM să poată beneficia de procedura de restituire a taxei pe valoarea adăugată conform art. 101 (5) din Codul Fiscal, conform art.32, alin. 2, lit. a) din Regulamentul privind restituirea taxei pe valoarea adăugată, urmează să prezinte confirmarea de la beneficiarul serviciilor exportate (în caz de necesitate, se prezintă traducerea perfectată de traducător autorizat conform legislației).</p> <p>Astfel, pentru ca persoana juridică din MD să beneficieze de restituire de TVA urmează să execute cumulativ următoarele cerințe:</p> <p>a) confirmarea de la beneficiarul serviciilor exportate (în caz de necesitate, se prezintă traducerea perfectată de traducător autorizat conform legislației);</p> <p>b) documentele de plată/extrasele de cont (în lipsa documentelor de plată) ce confirmă achitarea serviciului.</p> <p>Prin urmare, extrasele de cont soluționează problema prezentării documentelor ce atestă plata efectuată de către consumatori/beneficiari, dar nu vine cu soluții de scutire de prezentare a confirmării de la beneficiarul serviciilor și traduse de un traducător autorizat. Acest pas procedural nu doar creează impedimente majore în procesul de comerț electronic, dar și generează costuri disproporționate pentru companii. Ne referim aici la costurile traducerilor autorizate care se ridică până la 500 MDL per document, dar și practica de a solicita acte de predare primire, în calitate de confirmări de la beneficiari, ca unica formă de dovadă acceptată de autorități. Actele de predare primire în sine generează incomodități și costuri adiționale, în special pentru servicii de valoare mică, de ex. servicii în valoare de 5 USD pe lună, iar conform procedurii se adaugă 500 MDL pentru traducere autorizată, 500 MDL pentru transmiterea actului de predare primire și costurile aferente transferurilor bancare.</p> <p>În practicile internaționale, nu se operează cu acte de predare primire, confirmarea din partea beneficiarului serviciilor exportate fiind însăși plata efectuată, iar o practică</p>
---	--	--

		<p>neuniformă a Republicii Moldova pe plan regional și global, ne dezavantajează ca țară în competiția digitală globală de servicii.</p> <p>Odată ce plata este efectuată, se prezumă că serviciu a fost prestat, ori obținerea confirmărilor traduse de la consumatorii (neidentificabili) este imposibil.</p> <p>Prin urmare, reiterăm că companiile din Republica Moldova nu pot să beneficieze de procedura de restituire a taxei pe valoarea adăugată deoarece nu este prezentat confirmarea de la beneficiar.</p> <p>De asemenea, este de menționat că prezentarea unui raport financiar de către o parte contractantă constituie o probă în executarea obligațiilor contractuale ale părților și reprezintă o confirmare de la beneficiarul serviciilor exportate.</p> <p>Art. 319 Codul Civil prevede că în scopul demonstrării existenței consimțământului, persoana interesată poate să invoce orice mijloc de probă.</p> <p>Deci, confirmarea de la beneficiarul serviciilor exportate poate avea loc prin orice mijloc de probă și nu necesită existența unei confirmări semnate olograf și traduse de un traducător autorizat.</p>
<p>Codul Fiscal al RM Articolul 108. Termenele obligației fiscale (8) Serviciile prestate care determină plăți succesive, precum construcție-montaj, consultanță, expertiză și alte servicii similare, sînt considerate efectuate la data la care sînt întocmite procesele-verbale de predare-primire a lucrărilor și alte documente similare, pe baza cărora se stabilește livrarea serviciilor, sau, în funcție de prevederile</p>	<p>Codul Fiscal al RM Articolul 108. Termenele obligației fiscale (8) Serviciile prestate care determină plăți succesive, precum servicii de construcție-montaj, consultanță, cercetare, expertiză și alte servicii similare, sînt considerate efectuate la data la care sînt întocmite procesele-verbale de predare-primire a lucrărilor <u>sau alte</u> documente, pe baza cărora se stabilește livrarea</p>	<p>A se vedea comentariile de mai sus.</p>

Notă: document semnat electronic în baza Legii Nr. 91 din 29.05.2014 privind semnătura electronică și documentul electronic.
Verificarea semnăturii poate fi realizată la adresa: <https://msign.gov.md>

contractuale, la data acceptării lucrărilor de către beneficiar.	serviciilor, sau, în funcție de prevederile contractuale, la data acceptării lucrărilor de către beneficiar.	
Garanția de bună execuție		
Legea 131 din 03.07.2015 Articolul 68., alin. 8	Se propune de modificat alin. 8, art. 68 din Legea 131 din 03.07.2015 prin acordarea autorităților contractante a dreptului de a returna parțial garanția de bună execuție pe măsura ce bunurile, lucrările și serviciile au fost parțial executate.	Prin urmare, articolul 68 prevede necesitatea depunerii garanției pentru ofertă și garanției de bună execuție a contractului. Alin. 8 stipulează:”(8) La achiziția de bunuri, lucrări și servicii, autoritatea contractantă va cere ca ofertantul să prezinte, la încheierea contractului, garanția de bună execuție a acestuia. Garanția de bună execuție se returnează de către autoritatea contractantă la momentul executării integrale a contractului de achiziții publice.” Astfel, situația actuală creată ca urmare a efectelor pandemiei a adus din nou în vizorul agenților economici care au încheiate contracte cu autorități contractante costul menținerii garanției (în special bancare). În cazul în care un agent economic execută în termen contractul încheiat cu autoritatea contractantă, față de el nu au fost înaintat nici o somație cu privire la calitate sau vizavi de bună execuție, la solicitarea agentului economic, autoritatea contractantă trebuie să dețină dreptul de a reduce suma garanției de bună execuție în volumul serviciilor care au fost deja prestate.
LEGE Nr. 489 din 08-07-1999 privind sistemul public de asigurări sociale		
Punctul 1.1. din Anexa nr. 1 la Legea nr. 489/1999 1.1. Angajatorul, persoana juridică sau fizică asimilată angajatorului: – pentru persoanele angajate prin contract individual de muncă, persoanele aflate în raporturi de serviciu în baza	Propunem excluderea din alin. 2 a cuvântului ”angajații”	Conform pct. 1.4. plățile de asigurări sociale de stat obligatorii pentru salariați sunt incluse în impozitul unic de 7%. Pct. 1.1. prevede obligația de a achita 24% la suma salariilor și recompenselor calculate pentru persoane fizice în baza contractelor civile și posibil din greșeală a fost inclus și angajații companiilor rezidente a parcului pentru tehnologia informației, care de alt fel sunt incluși în pct. 1.4.

<p>actului administrativ ori prin alte tipuri de contracte civile în vederea executării de lucrări sau prestării de servicii, cu excepția celor specificate la pct. 1.2–1.5; – pentru angajații și/sau alte persoane fizice, în baza contractelor civile, în vederea executării de lucrări sau prestării de servicii, în cazul rezidenților parcurilor pentru tehnologia informației;</p>		
<p>Alte propuneri</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • Propunem indexarea valorii scutiilor, in special, timp in care inflatia a trecut pragul de 30% • Propunem ca valoarea primelor de asigurare medicale facultative sa fie premise in scopuri fiscale in marime totala si nu doar 50% cum este la moment. Potrivit art.24 alin.(20) din Codul fiscal, se permite deducerea cheltuielilor anuale suportate de angajator pentru primele de asigurare facultativă de asistență medicală ale angajatului în mărime de până la 50% din prima de asigurare obligatorie de asistență medicală calculată în sumă fixă în valoare absolută, stabilită pentru categoriile de plătitori prevăzute în anexa nr.2 la Legea nr.1593-XV din 26 decembrie 2002, pe anul respectiv. 		

Notă: document semnat electronic în baza Legii Nr. 91 din 29.05.2014 privind semnătura electronică și documentul electronic.
Verificarea semnăturii poate fi realizată la adresa: <https://msign.gov.md>

SINTEZA

obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor ACAP RM
(structurată pe articole sau puncte din proiect) la proiectul
de lege pentru modificarea unor acte normative

Nr	Denumirea, conținutul articolelor care se propun pentru modificare	Conținutul propunerii	Argumentarea propunerii
1	<p>Legea nr.845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi</p> <p>Articolul 6. Drepturile întreprinderii. după alineatul „să încaseze de la cetățeni plăți în numerar în sumă ce nu depășește 100000 de lei pentru fiecare tranzacție pentru bunurile sau serviciile comercializate” se introduce un alineat cu următorul cuprins: „să efectueze în raport cu persoanele fizice plăți în numerar aferente veniturilor specificate la art.90 alin.(3) și art.90¹ din Codul fiscal în mărime ce nu depășește</p>	<p>De a nu susține</p>	<p>Această propunere este o continuare de susținere directă și deschisă a activității băncilor, fiind deghizată de scuza nobilă ”combaterea evaziunii fiscale” și prevenirea spălării banilor. Mijloacele bănești păstrate la bănci prin intermediul oricăror instrumente financiare existente, inclusiv pe cardul bancar, constituie surse gratuite pentru bănci, care contribuie la sporirea veniturilor acestora, și nu a deținătorului de card bancar, de exemplu.</p> <p>Această modificare nu corespunde principiului stabilit de art.8 al.(1) din legea nr.845/1992 - Statul creează tuturor întreprinderilor condiții juridice și economice egale de gospodărire, garantează respectarea drepturilor și intereselor lor legitime, contribuie la dezvoltarea concurenței libere, conștiințioase între aceștia, le asigură posibilități egale de a folosi resurse tehnico-materiale, naturale, de muncă, financiare și informative neadmițând monopolizarea piețelor acestor resurse, și reglementează activitatea de antreprenoriat în baza legislației în vigoare.</p> <p>Este dificil de înțeles textul unei reglementări, în care se operează cu norme legale din alte acte care reglementează alt domeniu și/sau un domeniu specific, cum în cazul nostru se face trimitere la art.90 alin.(3) și art.90¹ din Codul fiscal.</p>

	10 000 de lei pentru fiecare tranzacție, dar nu mai mult de 100 000 de lei anual;”.		
Codul fiscal nr.1163/1997			
2	<p>Articolul 12. Noțiuni</p> <p>3) Dividend – venit obținut din repartizarea profitului net între acționari (asociați) în conformitate cu cota de participație depusă în capitalul social, cu excepția venitului obținut în cazurile lichidării complete a agentului economic.</p>	<p>Se propune modificarea noțiunii de ”dividend”, după cum urmează:</p> <p>”3) dividend – venit obținut din repartizarea (distribuirea) profitului net între acționari (asociați), realizată în condițiile stabilite de lege, actul de constituire (statutul), hotărârea adunării generale a asociaților (acționarilor), decizia asociatului (acționarului) unic și/sau decizia consiliului societății, cu excepția venitului obținut în cazurile lichidării complete a agentului economic.”</p>	<p>Pentru stabilirea unei abordări unice a acestor noțiuni conform cadrului juridic de reglementare a domeniului și ajustarea noțiunii fiscale la cele stabilite de Codul civil (art. 245(1), 247(1)(d), 254(19(c) și (d), 280(1), 281(1)).</p>
3	<p>Articolul 15. Cotele de impozit lit. b¹)</p>	<p>„b¹) pentru întreprinderile clasificate ca întreprinderi micro, mici sau mijlocii conform prevederilor Legii</p>	<p>Nu este cert mecanismul aplicării acestei norme. La care dată urmează să fie stabilit statutul întreprinderii pentru a beneficia de această facilitate fiscală? Nu este stabilită perioada în care întreprinderea nu poate repartiza dividende pentru a nu avea obligația să recalculeze impozitul pe venit neachitat în baza acestei norme.</p>

		nr.179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, pe perioada fiscală 2023-2025, inclusiv - în mărime de 0 % din venitul impozabil nedistribuit sub formă de dividende.”	Totodată nu este clar mecanismul de calcul a impozitului pe venit în cazul deciziei de repartizare a dividendelor pentru întreprinderile clasificate ca întreprinderi micro, mici sau mijlocii conform prevederilor Legii nr.179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, pe perioada fiscală 2023-2025. Când se va plăti impozitul - la plata dividendelor sau va fi necesară prezentarea dării de seama VEN corectate pentru a include acest impozit? Considerăm că ar fi corect să fie stabilit ca la plata dividendelor entitatea urmează să achite impozitul pe venit în mărime de 12% și să prezinte acest fapt în darea de seama IPC.
4	Articolul 24. Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător	Să fie stabilite limite spre deducere în scopuri fiscale pentru unele cheltuieli pentru care este greu de stabilit o limită între activitatea de întreprinzător și cheltuielile personale ale contribuabilului: costul autoturismelor pentru conducători – 600,000 lei; cheltuieli telefonice – 70% din suma cheltuielilor suportate, (spre deducere TVA în aceeași limită, de exemplu) etc)	În urma excluderii limitelor privind costul autoturismelor conducătorilor permise spre deducere în scopuri fiscale, s-a ivit tentația entităților de a procura autoturisme foarte scumpe. N-ar fi corect ca întreaga lor valoare să fie atribuită cheltuielilor permise spre deducere fiscală. De asemenea, propunem să fie analizată experiența altor state din UE privind stabilirea unor limite spre deducere pentru unele articole de cheltuieli care conțin și cheltuieli suportate pentru necesitățile personale
5	Articolul 26¹. Deducerea amortizării mijloacelor fixe se completează cu alineatul (6 ¹) cu următorul cuprins: „(6 ¹) Prin derogare de la prevederile alin.(6), întreprinderile mari	1) De a nu sustine Sau 2) Aplicarea acestei norme de către toți contribuabilii care activează în condiții similare	1) Este o reglementare discriminatorie pentru alți contribuabili care nu se încadrează în categoria respectivă și nu asigură un tratament fiscal uniform în raport cu modul de determinare a venitului impozabil, pentru toți contribuabilii care aplică regimul de impozitare general.

6	<p>clasificate în conformitate cu prevederile Legii nr.179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, pot utiliza metoda amortizării accelerate pentru primul an de punere în funcțiune a mijlocului fix. Mărirea amortizării mijlocului fix ce urmează a fi dedusă se determină, după cum urmează:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pentru primul an de utilizare, amortizarea nu poate depăși 50% din costul de intrare a mijlocului fix; - pentru următorii ani de utilizare, amortizarea se calculează prin raportarea valorii neamortizate a mijlocului fix la durata de funcționare utilă rămasă a acestuia.” 	<p>Este un mecanism ce stopează creșterea salariului și a impozitelor aferente. Am făcut o analiză și o simulare a acestei situații cu câteva variante de calcul.</p>	<p>Potrivit art.6 alin.(8) lit.c) din Codul fiscal, unul dintre principiile impozitării este echitatea fiscală care presupune tratarea egală a persoanelor fizice și juridice, care activează în condiții similare, în vederea asigurării unei sarcini fiscale egale.</p> <p>2) Aplicarea acestei norme este în sine o facilitate pentru o categorie anumită de contribuabili, care permite achitarea unui impozit pe venit mai mic în raport cu perioada mai scurtă de amortizare a mijlocului fix.</p>																										
<table border="1"> <thead> <tr> <th>Varianta</th> <th>Anul</th> <th>Salariu</th> <th>AM</th> <th>Scutirea</th> <th>Venit impozabil</th> <th>IV</th> <th>CAS</th> <th>Total impozite</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1 limitată</td> <td>2022</td> <td>420,000</td> <td>37,800</td> <td>27,000</td> <td>355,200</td> <td>42,624</td> <td>100,800</td> <td>181,224</td> </tr> <tr> <td>2 cu scutire</td> <td>2022</td> <td>480,000</td> <td>43,200</td> <td>27,000</td> <td>409,800</td> <td>49,176</td> <td>115,200</td> <td>207,576</td> </tr> </tbody> </table>			Varianta	Anul	Salariu	AM	Scutirea	Venit impozabil	IV	CAS	Total impozite	1 limitată	2022	420,000	37,800	27,000	355,200	42,624	100,800	181,224	2 cu scutire	2022	480,000	43,200	27,000	409,800	49,176	115,200	207,576
Varianta	Anul	Salariu	AM	Scutirea	Venit impozabil	IV	CAS	Total impozite																					
1 limitată	2022	420,000	37,800	27,000	355,200	42,624	100,800	181,224																					
2 cu scutire	2022	480,000	43,200	27,000	409,800	49,176	115,200	207,576																					

<p>prevăzute la art. 90¹, are dreptul la o scutire personală în sumă de 27 000 lei pe an.</p>		<table border="1"> <tr> <td data-bbox="260 1288 323 1332">3</td> <td data-bbox="260 1108 323 1288">fără scutire</td> <td data-bbox="260 1019 323 1108">2022</td> <td data-bbox="260 884 323 1019">480,000</td> <td data-bbox="260 795 323 884">43,200</td> <td data-bbox="260 660 323 795">436,800</td> <td data-bbox="260 526 323 660">52,416</td> <td data-bbox="260 392 323 526">115,200</td> <td data-bbox="260 168 323 392">210,816</td> </tr> <tr> <td colspan="9" data-bbox="323 168 391 1332">Diferență varianta 3 față de varianta 2 (neacordare scutire)</td> </tr> <tr> <td colspan="9" data-bbox="391 168 458 1332">Diferență varianta 2 față de varianta 1 (creștere salariu)</td> </tr> </table> <p>După cum se vede din tabel neacordarea scutirii ne dă un impozit suplimentar de 3,240 lei, dar creșterea salariului cu 60,000 lei ne aduce o creștere la total impozite cu 26,352 lei. Putem concluziona că bugetul pierde aceste venituri.</p>	3	fără scutire	2022	480,000	43,200	436,800	52,416	115,200	210,816	Diferență varianta 3 față de varianta 2 (neacordare scutire)									Diferență varianta 2 față de varianta 1 (creștere salariu)								
3	fără scutire	2022	480,000	43,200	436,800	52,416	115,200	210,816																					
Diferență varianta 3 față de varianta 2 (neacordare scutire)																													
Diferență varianta 2 față de varianta 1 (creștere salariu)																													
<p>7</p> <p>Articolul 36. Alte deduceri</p> <p>- alin.(4) abrogat, prin Legea nr.60 din 23.04.2020, să fie restabilit</p>	<p>Să fie restabilit alin.(4) care recent a fost abrogat. Conținutul acestui alineat ține de faptul că cheltuielile de investiții pot fi deduse numai în limita venitului din investiții, dar nu din oricare alte venituri înregistrate de întreprindere. Propunem ca normele din acest alineat să fie completate cu prevederi prin care să fie stabilit un mecanism de evidență a cheltuielilor de investiții care n-au fost deduse la data suportării lor din motivul lipsei venitului din investiții, dar vor putea fi deduse în perioadele fiscale următoare</p>	<p>Abrogarea este o eroare care nu este conformă cu practica fiscală națională, acumulată pe parcursul implementării CF, și cea internațională potrivit căreia cheltuielile din investiții pot fi deduse doar din veniturile obținute în rezultatul acestei activități – veniturile din investiții. Abrogarea acestor norme, prin caracterul ei nepotrivit bunelor practici, a creat incertitudini atât pentru contribuabili, cât și pentru inspectorii fiscale în administrarea fiscală.</p>																											

8	<p>Articolul 37. Subiecții creșterii și pierderii de capital</p>	<p>Întreprinderile (persoanele juridice) să fie restabilite ca subiecți ai operațiunilor de creștere și pierdere de capital. Art.40 alin.(7) din Codul fiscal (CF) să fie completată cu prevederea potrivit căreia pentru întreprinderi suma creșterii de capital să fie egală cu 100% din suma excedentară a creșterii de capital recunoscute peste nivelul oricăror pierderi de capital suportate pe parcursul perioadei fiscale</p>	<p>Prin excluderea întreprinderilor din subiecții creșterii sau pierderii de capital, pentru această categorie de întreprinderi a fost distrus întreg mecanismul de evidență a bazei valorice a activelor de capital în scopuri fiscale. Acest fapt a creat impedimente în impozitarea tranzacțiilor cu active de capital care au o istorie fiscală din perioadele precedente. Pentru activele de capital urmează să fie restabilită evidența bazei valorice în scopuri fiscale deoarece folosirea valorii contabile în calitate de cost fiscal pentru aceste active nu este relevantă (corectă). Impozitarea a 100% din creșterea de capital pentru întreprinderi poate fi asigurată prin modificarea propusă în alin.(7) art. 40 din CF.</p>
9	<p>Articolul 54¹. Subiecții impunerii (1) Subiecți ai impunerii sînt agenții economici care nu sînt înregistrați ca plătitori de T.V.A., cu excepția gospodăriilor țărănești (de fermier), întreprinzătorilor individuali, precum și agenților economici la care ponderea venitului pentru anul precedent din prestarea de servicii de consultanță pentru afaceri și management</p>	<p>Se propune următoarea redacție: Articolul 54¹. Subiecții impunerii (1) Subiecți ai impunerii sunt agenții economici care nu sunt înregistrați ca plătitori de T.V.A., cu excepția gospodăriilor țărănești (de fermier), întreprinzătorilor individuali.</p>	<p>Asigurarea unui tratament fiscal echitabil pentru toți contribuabilii din această categorie în condiții egale.</p>

10	<p>(pct.70.22 din Clasificatorul Activităților din Economia Moldovei) este mai mare de 60% din venitul din vânzări.</p>	<p>Se propune următoarea redacție:</p> <p>Articolul 54¹. Subiecții impunerii</p> <p>(3) Agenții economici menționați la alin.(1) pot alege regimul de impozitare prevăzut de prezentul capitol sau regimul de impozitare aplicat în modul general stabilit dacă aceștia:</p> <p>a) conform situației din data de 31 decembrie a perioadei fiscale precedente perioadei fiscale de declarare, au obținut venit din livrări scutite de T.V.A. fără drept de deducere sau din livrări scutite de T.V.A. fără drept de deducere și impozabile cu T.V.A. în sumă de până la 1,2 milioane de lei, cu condiția că livrările scutite de T.V.A. fără drept de deducere depășesc 50% din totalul livrărilor;</p> <p>b) conform situației din data de 31 decembrie a perioadei fiscale precedente</p>	<p>Perioada de pandemie din ultimii 2 ani a avut un impact negativ asupra businessului. Dacă o parte din companiile mari, în special cele care furnizează produse/servicii de prima necesitate au înregistrat venituri, altele au utilizat capitalul/rezervele acumulate, atunci entitățile micului business și-au redus considerabil activitatea, iar multe afaceri mici, preponderent din domeniul prestării serviciilor și horeca și-au sistat și si-au închis activitățile.</p> <p>Conform datelor BNS în anul 2020 numărul întreprinderilor micro s-a micșorat cu 1500 unități, veniturile cu 2715,5 mii lei, iar profitul cu 1013,2 mii lei.</p> <p>În rezultatul analizei veniturilor și profitului obținut de către întreprinderile medii și mijlocii se costată, că întreprinderile micro generează impozit pe venit mai mult decât cele mijlocii și mici.</p> <p>Dacă în anul 2019 întreprinderile micro au generat impozit pe venit în mărime de 1735,9 mii lei (43 398,3 mii lei*4%), atunci întreprinderile mici și mijlocii au generat 1069,7 mii lei (8914,1 mii lei*12%).</p> <p>Aceeași situație se atestă și în anul 2020: întreprinderile micro au generat impozit pe venit în mărime de 1627,31 mii lei (40 682,8 mii lei*4%), întreprinderile mici și mijlocii au generat 791,0 mii lei (6592,2 mii lei*12%).</p> <p>Obiectivele politicii fiscale ale statului trebuie să contribuie la stabilizarea și creșterea economică a activităților antreprenoriale ale businessului mic, de rând cu afacerile mari. Totodată este necesară și o armonizare a legislației fiscale în vederea aplicării unui regim fiscal echitabil tuturor întreprinderilor din sectorul întreprinderilor mici și mijlocii, așa cum sunt definite în legile speciale ce reglementează aceste domenii.</p> <p>Astfel, conform art.5 alin.(1) din <i>Legea cu privire la întreprinderile mici și mijlocii nr.179 din 21.07.2016</i> întreprinderile mici și mijlocii se clasifică în următoarele categorii:</p>	<p>Perioada de pandemie din ultimii 2 ani a avut un impact negativ asupra businessului. Dacă o parte din companiile mari, în special cele care furnizează produse/servicii de prima necesitate au înregistrat venituri, altele au utilizat capitalul/rezervele acumulate, atunci entitățile micului business și-au redus considerabil activitatea, iar multe afaceri mici, preponderent din domeniul prestării serviciilor și horeca și-au sistat și si-au închis activitățile.</p> <p>Conform datelor BNS în anul 2020 numărul întreprinderilor micro s-a micșorat cu 1500 unități, veniturile cu 2715,5 mii lei, iar profitul cu 1013,2 mii lei.</p> <p>În rezultatul analizei veniturilor și profitului obținut de către întreprinderile medii și mijlocii se costată, că întreprinderile micro generează impozit pe venit mai mult decât cele mijlocii și mici.</p> <p>Dacă în anul 2019 întreprinderile micro au generat impozit pe venit în mărime de 1735,9 mii lei (43 398,3 mii lei*4%), atunci întreprinderile mici și mijlocii au generat 1069,7 mii lei (8914,1 mii lei*12%).</p> <p>Aceeași situație se atestă și în anul 2020: întreprinderile micro au generat impozit pe venit în mărime de 1627,31 mii lei (40 682,8 mii lei*4%), întreprinderile mici și mijlocii au generat 791,0 mii lei (6592,2 mii lei*12%).</p> <p>Obiectivele politicii fiscale ale statului trebuie să contribuie la stabilizarea și creșterea economică a activităților antreprenoriale ale businessului mic, de rând cu afacerile mari. Totodată este necesară și o armonizare a legislației fiscale în vederea aplicării unui regim fiscal echitabil tuturor întreprinderilor din sectorul întreprinderilor mici și mijlocii, așa cum sunt definite în legile speciale ce reglementează aceste domenii.</p> <p>Astfel, conform art.5 alin.(1) din <i>Legea cu privire la întreprinderile mici și mijlocii nr.179 din 21.07.2016</i> întreprinderile mici și mijlocii se clasifică în următoarele categorii:</p>
----	---	--	---	---

	<p>perioadei fiscale de declarare, nu au obținut venit;</p> <p>c) s-au înregistrat pe parcursul perioadei fiscale de declarare.</p> <p>Alegerea regimului fiscal se realizează, prin indicarea lui în politica de contabilitate a agentului economic, pentru subiecții menționați la lit.a) și b) până la data de 25 aprilie, iar pentru subiecții menționați la lit.c) până la data de 25 a lunii următoare trimestrului de înregistrare.</p>	<p>c) s-au înregistrat pe parcursul perioadei fiscale de declarare.</p> <p>Alegerea regimului fiscal se realizează, prin indicarea lui în politica de contabilitate a agentului economic, pentru subiecții menționați la lit.a) și b) până la data de 25 aprilie, iar pentru subiecții menționați la lit.c) până la data de 25 a lunii următoare trimestrului de înregistrare.</p> <p>Prevederile acestui articol se aplică începând cu 01 ianuarie 2022.</p>	<p>a) întreprindere micro – întreprindere care are cel mult 9 salariați, realizează o cifră anuală de afaceri de până la 9 milioane de lei sau deține active totale de până la 9 milioane de lei;</p> <p>b) întreprindere mică – întreprindere care are de la 10 până la 49 de salariați, realizează o cifră anuală de afaceri de până la 25 de milioane de lei sau deține active totale de până la 25 de milioane de lei;</p> <p>În scop de raportare financiară, Legea contabilității și raportării financiare nr.287 din 05.01.2018 art.4 alin.(1) clasifică la categoria entităților micro acele entități care, la data raportării, nu depășește limitele a două dintre următoarele criterii:</p> <p>a) totalul activelor – 5 600 000 de lei;</p> <p>b) veniturile din vânzări – 11 200 000 de lei;</p> <p>c) numărul mediu al salariaților în perioada de gestiune – 10.</p> <p>În multe cazuri entitățile obțin pierderi și la aplicarea regimului general de impozitare, adică din suma profitului, obligații fiscale nu apar deoarece lipsește baza de impunere, pe când în cazul impozitării simplificate baza de impozitare nu este legata de rezultatul obținut, ci de sumele încasate.</p> <p>În plus aplicarea regimului special de impozitare este mai simplu pentru entitățile mici, care evita în acest mod aplicarea unui sistem destul de complex de determinare a venitului impozabil cu reguli complexe ce țin de recunoașterea cheltuielilor/ altor deduceri în scop fiscal. La rândul său regimul simplificat de determinare a impozitului va fi și în beneficiu autorităților fiscale, care mai eficient vor putea efectua controale legate de corectitudinea determinării obligațiilor fiscale.</p>
11	<p>Articolul 70. Dispoziții generale privind divizarea surselor de venit ale nerezidenților</p>	<p>Varianța nouă a articolului este lipsită de sens, nu este informativă privind principiile de recunoaștere a veniturilor nerezidenților obținute în Republica Moldova. Nu este clar scopul abrogării variantei</p>	<p>Nu este clar care sunt principiile de recunoaștere a veniturilor obținute din Republica Moldova a nerezidenților. Art. 71 nu rezolvă problema</p>

		vechi a acestui articol care, de asemenea, nu era informativă dar mai bună decât varianta propusă	
12	<p>Articolul 90¹. Reținerea finală a impozitului din unele tipuri de venit</p> <p>să fie completată cu prevederile corespunzătoare potrivit cărora să fie cert stabilit că majorarea capitalului social din contul profitului net (rezervelor) proporțional cotelor deținute de proprietari nu constituie o repartizare de dividende către proprietari</p>	<p>Majorarea capitalului social al entității din contul profitului net (rezervelor) proporțional cotelor deținute de proprietari nu constituie o repartizare de dividende către proprietari</p>	<p>Atât profitul net (rezervele) cât și capitalul social sunt articole distincte componente ale capitalului propriu al entității. Acestea aparțin entității și nu proprietarilor. Această operațiune nu poate fi interpretată ca una în rezultatul căreia proprietarii au obținut venit.</p>
13	<p>Articolul 102. Deducerea sumei TVA pentru mărfurile, serviciile procurate</p> <p>alin.(4) ultimul enunț</p>	<p>În text cuvintele „care sînt utilizate pentru efectuarea livrărilor scutite de T.V.A. fără drept de deducere” să fie înlocuite cu cuvintele „care sînt utilizate pentru efectuarea livrărilor imposabile, precum și celor scutite de T.V.A. fără drept de deducere”</p>	<p>În acest alineat se vorbește de ajustarea sumelor TVA aferente achizițiilor care se folosesc pentru efectuarea livrărilor imposabile, precum și celor scutite de T.V.A. fără drept de deducere. Însă, în ultimul enunț neargumentat cuvintele evidențiate au fost omise.</p>
14	Articolul 102. Deducerea sumei TVA pentru		<p>Propunerea dată va fi dificil de aplicat în practică.</p>

	<p>mărfurile, serviciile procurate</p> <p>se completează cu alineatele (4¹), (4²) și (4³) cu următorul cuprins:</p> <p>„(4¹) În cazul achizițiilor destinate construcției clădirilor care includ spații, ce constituie atât obiecte impozabile, cât și scutite de T.V.A. fără drept de deducere, suma T.V.A., achitată sau care urmează a fi achitată, pe valorile materiale, serviciile procurate care sînt folosite pentru efectuarea livrărilor impozabile și scutite de T.V.A. fără drept de deducere se deduce proporțional costului de deviz al spațiilor comerciale ce constituie livrări impozabile în raport cu costul de deviz total al construcției, conform documentației de proiect. Coeficientul privind raportul</p>		<p>De regulă costul de deviz se determină pe tipuri de lucrări separate (fundament, betonare +armatura, rețele, acoperiș, etc), lucrări care sunt comune și indispensabile pentru toată construcția și este imposibil de divizat lucrările pentru spații comerciale și locative separat.</p> <p>Metoda cea mai exactă de repartizare a costurilor comune cum ar fi: de fundație, proiect și alte costuri este după suprafață. Această metodă este ușor de aplicat și administrat.</p>
--	--	--	---

	<p>dintre costul de deviz al spațiilor ce constituie livrări impozabile și costul de deviz total (K) se aproximează, conform regulilor matematice, pînă la două semne după virgulă.</p> <p>Determinarea T.V.A. spre deducere în conformitate cu prezentul alineat se va efectua distinct pentru fiecare obiect sau complex de obiecte în construcție.</p> <p>(4²) În cazul modificării costului de deviz al construcției, sumele T.V.A. deduse se vor ajusta prin aplicarea coeficientului (K) recalculat în baza devizului modificat la sumele respective ale T.V.A. deduse conform prevederilor alin.(4¹) din prezentul articol.</p> <p>Ajustarea sumelor T.V.A. (deducerea sau raportarea la costuri sau la cheltuieli) în cazul modificării costului de deviz al construcției se efectuează trimestrial în</p>		
--	--	--	--

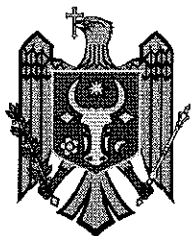
	<p>prima perioadă fiscală după trimestrul în care a avut loc modificarea costului de deviz al construcției.</p> <p>(43) În cazul schimbării destinației mărfurilor din livrări impozabile în livrări scutite de T.V.A. fără drept de deducere sau livrări scutite de T.V.A. fără drept de deducere în livrări impozabile, utilizate la construcția clădirilor care includ spații, ce constituie atât obiecte impozabile, cât și scutite de TVA fără drept de deducere, ajustarea sumei T.V.A. deduse sau raportate la costuri sau la cheltuieli se va efectua prin aplicarea coeficientului (K) la sumele respective ale T.V.A., conform prevederilor alin.(41).</p> <p>Ajustarea sumelor T.V.A. conform prezentului alineat se efectuează în perioada fiscală în care a avut loc modificarea regimului fiscal.”</p>		
--	--	--	--

15	<p>Articolul 103. Scutirea de TVA alin.(1) pct. 13)</p>	<p>„13) serviciile poștale, inclusiv distribuirea pensilor, subvențiilor, indemnizațiilor” Propunem această normă să rămână în varianta veche, serviciile poștale să nu fie excluse de sub incidența acestei norme</p>	<p>Se propune să fie anulat regimul de impozitare scutire de TVA fără drept de deducere pentru serviciile poștale. Impozitarea cu TVA la cota 20% a serviciilor poștale nu corespunde practicii internaționale privind impozitarea cu TVA. Acest serviciu este unul transnațional și este important să se țină cont de impozitate cu TVA a acestui serviciu în alte țări. Însă, în varianta actuală a art.111 din CF ar urma ca serviciile poștale să fie impozitate cu TVA la cota 20%. Presupunem că impactul acestei modificări în regimul de impozitare a serviciilor poștale va duce la falimentarea multor entități din acest sector. În cel mai rău caz, propunem ca această modificare să fie amânată cu 1 an pentru ca sectorul să aibă timp pentru a întreprinde careva măsuri de pregătire</p>
16	<p>Articolul 108. Termenele obligației fiscale (5) Dacă factura fiscală este eliberată sau plata este primită până la momentul efectuării livrării, data livrării se consideră data eliberării facturii fiscale sau data primirii plății, în dependență de ce are loc mai înainte.</p>	<p>Se propune abrogarea alin.(5) din art.108</p>	<p>Impozitarea cu TVA a plății primite în avans, până la efectuarea livrării nu corespunde scopului consacrat în noțiunea taxei pe valoarea adăugată (TVA) stabilit în art.93 p.1) din Codul fiscal. Astfel, TVA este definită ca un impozit de stat care reprezintă o formă de colectare la buget a unei părți a valorii mărfurilor livrate, serviciilor prestate care sînt supuse impozitării pe teritoriul Republicii Moldova, precum și a unei părți din valoarea mărfurilor, serviciilor impozabile importate în Republica Moldova.</p> <p>Totodată, primirea mijloacelor bănești în avans nu constituie în sine o livrare impozabilă și nu constituie obiect al impunerii cu TVA, așa cum este definită în Codul fiscal (art.93 p.); art.95).</p> <p>Impozitarea cu TVA a mijloacelor bănești primite în avans are un impact negativ asupra activității economice a contribuabililor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - scade fluxul de mijloace bănești necesar pentru asigurarea unei activități economice stabile și în care scopuri au și fost solicitate plăți în avans de la clienți; - în situațiile când după primirea avansului de mijloace bănești, tranzacțiile nu mai au loc din diverse motive, banii se returnează și respectiv, nu urmează o livrare impozabilă cu TVA, se înregistrează un sold de TVA deductibil, iar în situațiile când contribuabilul sistează livrările, acest sold care nu se restituie devine o cheltuială suplimentară a contribuabilului. - TVA calculat din mijloacele bănești primite în avans devine un impozit care este achitat la buget nu din consumul final al unei livrări impozabile ca parte a valorii acestei livrări

			<p>- această abordare nu se aplica în cazul impozitului pe venit – plățile în avans nu se iau în considerare la determinarea venitului impozabil și respectiv a impozitului pe venit. Iar aceste impozite chiar dacă sunt conceptual diferite, totuși se bazează pe principii destul de similare. Situația respectivă crează un dezechilibru economic, deoarece la momentul cel ce primește avansul trebuie să calculeze TVA, însă cel care îl achită – nu are dreptul la deducere - abordare care contravine principiului de aplicare a TVA.</p> <p>Textul propus este lipsit de sens. Nu este nicio legătură dintre perioada deținerii statutului de plătitor al TVA și pragul de înregistrare.</p>
17	<p>Articolul 112. Înregistrarea subiectului impozabil</p> <p>Alin.(1)</p>	<p>Se completează cu un enunț: „În cazul în care subiectul anterior a fost înregistrat în calitate de plătitor al T.V.A., perioada deținerii statutului de plătitor al T.V.A. nu se ia în calcul la aprecierea pragului de înregistrare.”</p>	
18	<p>Articolul 112. Înregistrarea subiectului impozabil</p>	<p>Se propune majorarea plafonului pentru înregistrarea în calitate de plătitor al TVA de la 1,2 mln. la 2,5 mln.</p>	<p>A se vedea argumentele expuse în p.10</p>
19	<p>Articolul 189¹. Neacceptarea sau recalificarea tranzacțiilor de către Serviciul Fiscal de Stat.</p>	<p>Nu sunt definite noțiunile:</p> <ul style="list-style-type: none"> - evitării sau reducerii obligațiilor față de Bugetul Public Național; - avantaje fiscale și/sau tranzacția schimbă esențial situația fiscală a contribuabilului. 	<p>Astfel, norma propusa nu corespunde rigoriilor art. 6(8), b) CF al RM</p> <p>- „Sarcina probațiunii în vederea demonstrării scopului de încheiere și/sau realizare a tranzacției în condițiile pretinse de contribuabil, aparține acestuia din urmă.” este una contestabila.</p> <p>Or, norma data nu este conform principiilor dreptului public, în dreptul public (inclusiv în relațiile de impozitare) sarcina probațiunii este pusa pe seama organului administrativ de competența caruia ține controlul.</p> <p>A se vedea de exemplu art. 11(1) Cod Fiscal Romania: (1) La stabilirea sursei unui impozit, a unei taxe sau a unei contribuții sociale obligatorii, autoritățile fiscale pot să nu ia în considerare o tranzacție care nu are un scop economic, ajustând efectele fiscale ale acesteia, sau pot</p>

			<p>reîncadra forma unei tranzacții/activități pentru a reflecta conținutul economic al tranzacției/activității.</p> <p>Organul fiscal este obligat să motiveze în fapt decizia de impunere emisă ca urmare a neluării în considerare a unei tranzacții sau, după caz, ca urmare a reîncadrării formei unei tranzacții, prin indicarea elementelor relevante în legătură cu scopul și conținutul tranzacției ce face obiectul neluării în considerare/reîncadrării, precum și a tuturor mijloacelor de probă avute în vedere pentru aceasta.</p>
20	<p>Capitolul 11² REGULI SPECIALE REFERITOR LA DETERMINAREA PREȚURILOR DE TRANSFER CONFORM PRINCIPIULUI LUNGIMII BRAȚULUI</p>	<p>Intrarea în vigoare a normelor să fie amânată pentru 3 ani</p>	<p>- Nu este clar de ce se evidentiaza anume relația de imprumut în alineatul (5) la acest capitol?</p> <p>Țara noastră (calitatea legislației fiscale, problemele economiei generate de criza energetică, post COVID, inflație, război în țara vecină, lipsă de cadre calificate, nivelul de pregătire a cadrelor din sectorul privat și public) nu este în prezent gata de implementarea mecanismului prețurilor de transfer.</p>
21	<p>Articolul 226¹⁷ . Noțiuni Litera (d) 3) Preț de transfer reprezintă condițiile, regulile, metodele stabilite sau impuse de formare a prețurilor în relațiile comerciale sau financiare între două persoane afiliate care diferă de acelea care ar fi existat între persoane independente</p>	<p>Cu referire la introducerea noțiunii de "preț de transfer" este un pas binevenit. Doar ca principiul de aplicare este unul neadecvat.</p>	<p>Conceptul "prețuri de transfer" (transfer pricing) se referă la complexul de legi și practici prin care statele se asigură că profitul obținut din transferul intra-grup al bunurilor/ serviciilor/ drepturilor de proprietate intelectuală este înregistrat și impozitat acolo unde este obținut. Acesta este un aspect foarte important, în condițiile în care prețurile de transfer pot duce la creșterea profitului plătit de grup în jurisdicțiile cu fiscalitate redusă sau, din contră, pot reduce profitul, acolo unde fiscalitatea este mare - așa numitul proces de "erodare a bazei de impozitare și mutare a profiturilor".</p> <p>Deci prețurile de transfer nu trebuie să fie aplicate pentru tranzacțiile cu părțile afiliate pe teritoriul Republicii Moldova. În acest caz o entitate obține profit cealaltă suportă cheltuieli. În general la nivelul impozitării pe teritoriul țării asta nu influențează nici cum. Deasemenea vor crește considerabil costurile pentru întocmirea dosarului prețurilor de transfer.</p>

REGULAMENT cu privire la determinarea obligațiilor fiscale aferente impozitului pe venitul persoanelor juridice și persoanelor fizice care practică activitate de întreprinzător Anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 693 din 11 iulie 2018			
22.	Pct.40. Limita maximă permisă spre deducere a cheltuielilor pentru hrana organizată a angajaților/zilierilor nu va depăși 45 de lei (fără TVA) per angajat pentru fiecare zi efectiv lucrată.	Propunem să fie majorată limita maximă permisă spre deducere a cheltuielilor pentru hrana organizată a angajaților/zilierilor de la 45 lei la 75 lei.	Din momentul aprobării prezentului Regulament limita de 45 lei per angajat pentru fiecare zi efectiv lucrată nu s-a modificat. Luând în considerație scumpirile care au urmat ca consecință a majorării prețului la gazele naturale, energia electrică și nivelul inflației, au crescut considerabil și prețul serviciilor oferite de întreprinderile de alimentație publică.
Legea cu privire la tichetele de masă (nr.166/2017)			
23.	Articolul 4. Valoarea nominală a tichetelor de masă (1) Valoarea nominală deducibilă în scopuri fiscale a unui tichet de masă pentru o zi lucrătoare trebuie să fie cuprinsă între 35 și 55 de lei. Valoarea tichetelor de masă nu include contribuția individuală de asigurări sociale de stat obligatorii.	Propunem să fie modificat „între 35 și 55 de lei” cu „între 55 și 75 de lei”	A se vedea argumentele expuse în p.10
Regulamentul cu privire la delegarea salariaților entităților din Republica Moldova			
24	Anexa nr.2	Propunem să fie modificate Normele diurnelor și plafoanele de cazare pe categorii a persoanelor delegate	Aceste norme nu au fost revizuite din 2012. Între timp prețurile în toate țările au crescut considerabil și diurnele stabilite nu acoperă cheltuielile pentru hrană, diferite servicii, inclusiv costul transportului pe teritoriul localității în care a fost delegat și alte cheltuieli. Aceste norme ar urma să fie majorate de cel puțin două ori.

**SERVICIUL
PREVENIREA ȘI COMBATEREA
SPĂLĂRII BANILOR**

str. Mitropolit Bănulescu Bodoni 26, Chișinău 2005, Republica Moldova Tel. (+373) 22-212-120, www.spcsb.gov.md, office@spcsb.gov.md

Nr. 02/2-23-1507 din „30”noiembrie 2022

**Domnului Dumitru BUDIANSCHI,
Ministru al finanțelor**

Stimate domnule Budianschi,

Urmare a examinării proiectului de lege cu privire la modificarea unor acte normative (politica fiscală și vamală pentru anul 2023), Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor (în continuare - Serviciul) Vă comunică următoarele.

În contextul propunerii de completare a Codului fiscal (pct. 39), la articolul 131 cu alineatul (12) care se referă la impunerea obligației ca ”Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor să prezinte Serviciului Fiscal de Stat a informațiilor care au fost furnizate de entitățile raportoare despre activitățile sau tranzacțiile realizate în numerar, printr-o operațiune cu o valoare de cel puțin 200 000 lei ori prin mai multe operațiuni în numerar care par a avea o legătură între ele”, asupra căreia autorii proiectului nu au făcut referire în nota informativă și nu au argumentat necesitatea introducerii acestei prevederi abuzive, Serviciul atenționează că prin această propunere de modificare se încalcă atât prevederile legislației naționale, precum și a standardelor internaționale. Astfel, ar putea atrage repercusiuni la nivel internațional din partea serviciilor similare și a organizațiilor de profil, în procesul de evaluare a gradului de implementare a standardelor internaționale.

Atragem atenția asupra faptului că, în conformitate cu prevederile art. 16 alin. (1) din Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului ”Informația obținută de la entitățile raportoare, în condițiile prezentei legi, de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor este utilizată doar în scopul prevenirii și combaterii spălării banilor, infracțiunii asociate acesteia și finanțării terorismului.” Corespunzător, propunerea din proiectul supus consultării contravine scopului stabilit prin Legea nr. 308/2017.

Recepționarea, păstrarea, analiza și prelucrarea de către Serviciu a informațiilor bancare și comerciale este condiționată expres de necesitatea prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, în vederea asigurării securității statului, prin protejarea sistemului național financiar-bancar și financiar-nebancar, în conformitate cu Legea nr. 308/2017.

Suplimentar, conform prevederilor art. 17 alin. (3) din Legea nr. 308/2017 „Schimbul informațional dintre Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și organele de drept se efectuează prin intermediul unui ofițer de legătură, în condițiile respectării prezentei legi. Procedura de obținere și prelucrare a informațiilor este reglementată printr-un ordin interdepartamental comun.”.

În același sens, art. 17 alin (8) din aceeași lege stabilește că „Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor răspunde cererilor de informații dacă acestea sunt suficient motivate de suspiciuni privind infracțiuni de spălare a banilor, infracțiuni asociate acestora și cele de finanțare a terorismului. În cazul în care există motive de fapt pentru a presupune că furnizarea unor astfel de informații ar avea un impact negativ asupra investigațiilor financiare sau analizelor în curs de desfășurare ori, în circumstanțe excepționale, în cazul în care divulgarea informațiilor ar fi în mod clar disproporțională față de interesele legitime ale unei persoane fizice sau juridice ori ar fi irelevantă în ceea ce privește scopurile pentru care a fost solicitată, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor nu dă curs cererii de informații.”.

Totodată, art. 19 alin. (1) lit. v) prevede că Serviciul „oferă, la solicitarea organului de urmărire penală, informațiile deținute cu privire la activitățile și tranzacțiile suspecte, în condițiile prezentei legi;”.

Astfel, în contextul cooperării cu Serviciul Fiscal de Stat, Serviciul a remis diseminări privind suspiciuni de evaziune fiscală și alte tipuri de infracțiuni conform competenței, după cum urmează:

Anul 2021		Anul 2022	
64 diseminări	Cu referire la 135 subiecți persoane fizice	67 diseminări	Cu referire la 111 subiecți persoane fizice
	Cu referire la 42 persoane juridice		Cu referire la 47 persoane juridice

Totodată, Metodologia Grupului de Acțiune Financiară (FATF/GAFI) de evaluare a conformității tehnice cu recomandările FATF și eficacitatea sistemelor de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului din februarie 2013 (actualizat în 2022) la Recomandarea 29 prevede: ”Unitatea de Informații Financiare trebuie să protejeze informația prin: (a) existența unor reglementări care asigură securitatea și confidențialitatea informațiilor deținute, inclusiv cu referire la menținerea, stocarea, diseminarea și protecția informațiilor deținute, prin neadmiterea accesului persoanelor terțe și prin (c) asigurarea accesului limitat la locațiile și informațiile sale, inclusiv la sistemele informatice”.

Mai mult ca atât, Directiva Uniunii Europene nr. 1153/2019 de stabilire a normelor de facilitare a utilizării informațiilor financiare și de alt tip în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmăririi penale a anumitor tipuri de infracțiuni, prevede: „unitățile financiare au obligația de a coopera cu autoritățile sale competente pentru prevenirea, depistarea, investigarea sau urmărirea penală a infracțiunilor și de

a fi în măsură să răspundă în timp util solicitărilor motivate de informații financiare sau de analize financiare venite din partea autorităților respective”.

Suplimentar, menționăm că, în temeiul art. 226¹¹ Cod fiscal este stabilit dreptul Serviciului Fiscal de Stat, în scopul determinării venitului impozabil, de a utiliza informația furnizată de către bănci (sucursale sau filiale ale acestora).

Astfel, Serviciul consideră inoportun includerea prevederii menționate în Codul fiscal, fiind în contradicție cu angajamentele asumate de Republicii Moldova în procesul de transpunere a Directivelor UE și implementarea standardelor internaționale în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului.

Cu respect,

director adjunct

Digitally signed by Munteanu Andrian
Date: 2022.11.30 17:14:49 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Andrian MUNTEANU

REPUBLICA MOLDOVA
COMISIA NAȚIONALĂ a PIEȚEI FINANCIARE

Nr. 02-4/3075 din 29.11.2022

Ministerul Finanțelor
Dlui Dumitru BUDIANSCHI,
Ministru al Finanțelor

Re: politici fiscale/vamale (avizare repetată)

Stimate Domnule Ministru,

Comisia Națională a Pieței Financiare (CNPF) reiterează poziția exprimată prin scrisoarea nr. 02-4/2072 din 10.08.2022.

Totodată, având în vedere proiectul definitivat și sinteza obiecțiilor și propunerilor aferentă proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (politica fiscală și vamală pentru anul 2023), în cadrul procedurii repetate de avizare CNPF atrage atenția asupra următoarelor aspecte.

I. Pentru a delimita, corespunzător a facilita, regimul fiscal aplicat unor categorii de valori mobiliare se propune la articolul 90¹ din Codul fiscal nr.1163/1997:

- la alin. (3⁷) a exclude sintagma "*precum și emitenții de valori mobiliare corporative*";
- la alin. (3⁸) după textul "*valorile mobiliare de stat*" a completa cu textul "*cu termen scurt de circulație*";
- a completa cu alin. (3⁹) cu următorul cuprins:

"(3⁹) Persoanele specificate la art. 90 rețin un impozit în mărime de 3% din veniturile obținute de către persoanele fizice de la valorile mobiliare de stat cu termen lung de circulație, de la dobânzile aferente obligațiunilor corporative și cele emise de autoritățile publice locale."

Argumentare:

Aplicarea unui sistem preferențial al impozitării (*de exemplu, 3 la sută pentru impozitarea dobânzilor achitate în folosul persoanelor fizice, deținătoare de valori mobiliare de stat cu termenul de circulație mai mare de 1 an*), pentru titlurile de valoare de stat cu termen de scadență lung – mai mare de 1 an ar încuraja investitorii retail să investească în instrumente financiare pe termen lung.

Exemplul României este unul indicat și determinant ca argument, în anul 2022 fiind aprobată Legea privind reducerea impozitului pentru investitorii de pe piața de capital. Prevederile noii legi dedicată pieței de capital din România vor genera cu siguranță un interes crescut în rândul celor care nu au abordat, până acum, piața de capital și vor

transforma bursa într-un instrument și mai atractiv pentru finanțarea companiilor pe termen lung.

II. 2.1. Pentru facilitarea asigurărilor facultative: de viață/sănătate/accidente prin instrumentariul fiscal optim pentru expunerea articolului 24 alineatul (20) din Codul fiscal, în următoarea redacție:

”(20) Se permite deducerea cheltuielilor anuale suportate de angajator pentru primele de asigurare facultativă de asistență medicală ale angajatului, precum și plățile în favoarea salariaților pentru servicii medicale în mărime de până la 100% din prima de asigurare obligatorie de asistență medicală calculată în sumă fixă în valoare absolută, stabilită pentru categoriile de plătitori prevăzute în anexa nr.2 la Legea nr.1593-XV din 26 decembrie 2002, pe anul respectiv.”

Argumentare:

Impozitarea angajatului se produce la momentul eliberării poliței de asigurare facultativă de asistență medicală a angajatului, iar beneficiul, de facto, poate fi utilizat, de exemplu, în cazul angajaților care demisionează în timpul apropiat, pentru care polița se dezactivează la data eliberării din serviciu, iar beneficiul nu a fost realizat în totalitate. În acest caz, recalcularea impozitului reținut nu poate fi efectuată, deoarece angajatorul nu cunoaște dacă beneficiul a fost sau nu a fost utilizat și în ce quantum este.

2.2. Dat fiind că Sinteza obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative atestă drept argument, că deductibilitatea cheltuielilor legate de formarea provizioanelor pentru asigurători/reasigurători se reglementează la art. 50 alin. (3) din Codul fiscal, se propune completarea respectivului alineat (alin. (3) al art. 50) cu o nouă propoziție cu următorul cuprins:

”Asigurătorilor (reasigurătorilor) li se permite deducerea provizioanelor, reducerilor pentru pierderi la active și la angajamente condiționale, calculate conform IFRS.”

Argumentare:

Asigurătorii, în cadrul activității sale operaționale, pe lângă cheltuielile legate de formarea rezervelor tehnice/matematice, înregistrează o serie de creanțe specifice activității: creanțe referitoare la primele neîncasate, creanțe referitoare la reasigurare, la regrese, etc. Având în vedere că companiile de asigurări, în condițiile Legii nr. 171/2012 privind piața de capital (articolul 6), Legii contabilității și raportării financiare nr.287/2017 (articolul 3 alineatul (1)) reprezintă entități de interes public, iar articolul 5 alineatul (4) din Legea nr.287/2017 atestă că entitățile de interes public întocmesc situații financiare conform IFRS, urmează a fi supuse aceleiași regim de deductibilitate a provizioanelor.

A se reține că, societățile de asigurare aplică Standardul Internațional de Raportare Financiară 9 ”Instrumente financiare”, respectiv Standardul Internațional de Contabilitate 39 ”Instrumente financiare: recunoaștere și evaluare”.

În documentul de analiză „Reserves, Provisions and Liabilities”, dezvoltat în cadrul grupului de lucru al Comisiei Uniunii Europene privind elaborarea directivei privind o bază fiscală consolidată comună a societăților, se menționează că în majoritatea, dacă nu toate statele membre, există reguli care să permită o deducere fiscală pentru provizioanele constituite drept rezultat al creanțelor derivate din comercializarea bunurilor/serviciilor cu plata în rate. Dincolo de acest principiu general, există multe modalități de punere în aplicare a acestei politici. De exemplu, provizionul poate fi dedus numai dacă au fost inițiate acțiuni legale împotriva debitorului; sau, doar provizioanele constituite pentru creanțe îndoielnice; sau provizioane în limita unui quantum procentual din valoarea totală a creanțelor; sau plafonul de deductibilitate al

provizioanelor se calculează drept quantum procentual reieșind din experiența anterioară a contribuabilului sau pe baza mediei din industrie.

Conform „Worldwide Tax Summaries 2017/18”, PwC Europa, în țări precum Austria, Germania, Italia, Liechtenstein, Luxembourg, Norvegia, Olanda, Regatul Unit, Slovenia au fost identificate dispoziții ce oferă dreptul companiilor de deducere a provizioanelor pentru deprecierea creanțelor în limita unui quantum procentual din valoarea totală a creanțelor/vânzărilor.

2.3. Nu este negată necesitatea completărilor la art.24 alin.(19²) din Codul fiscal. În același timp, propunerea de completare a articolului 36 din Codul fiscal cu alineatul (9) are drept obiectiv de a dezvoltare și susținere a asigurărilor de viață/sănătate/accidente, a fondurilor de pensii facultative, fiind, concomitent, redusă presiunea asupra bugetelor de stat relevante (social/medical).

Pentru art. 36 alin. (9) se propune următoarea redacție:

„(9) Se permite deducerea anuală în cuantumul unui salariu mediu lunar pe economie prognozat pentru anul de referință a primelor de asigurare plătite în baza contractului de asigurare de viață, de sănătate, de accidente de către persoana fizică sau în favoarea acesteia de către angajatorul său”.

Argumentare:

Propunerea derivă din experiența relevantă a altor state, cum ar fi:

- deductibilitatea asigurărilor de viață: exemplu Cehia - asigurările de viață în limita a 1000 € anual; Bulgaria – asigurările de viață în limita a 10% din venitul personal anual; Estonia - pentru toate primele plătite pentru asigurări de viață, încheiate pentru minim 10 ani.

În cazul RM se propune ca deducerea primelor de asigurări de viață/sănătate achitate de persoanele fizice să constituie un salariu mediu lunar pe economie prognozat pentru anul de referință. Spre exemplu, pentru 2022 cuantumul salariului mediu lunar pe economie prognozat constituie 9900 lei;

2.4. Deductibilitatea vărsămintelor/plăților în/din fondurile de pensii facultative, potrivit Codului fiscal pentru persoana fizică suma dedusă totală din venitul impozabil nu trebuie să depășească 15% din venitul brut câștigat. Deductibilitatea este redusă, comparativ cu jurisdicțiile europene (nelimitat pentru persoane fizice - cazul Ungariei, cu o piață a pensiilor facultative foarte bine dezvoltată), încât mulți dintre angajatori consideră că salariații nu vor fi interesați de o sumă atât de ne semnificativă, pentru a fi dedusă din venitul impozabil.

Respectiv, se propune modificarea articolul 67 aliniatul (1) din Codul fiscal, astfel, cifra “15%” fiind substituită cu cifra “25%”, iar articolul 68 a se expune în următoarea redacție:

“(1) Veniturile fondurilor de pensii facultative și plățile efectuate din aceste fonduri sub formă de pensie suplimentară de anuități nu sunt supuse impozitării.

(2) Orice plăți, cu excepția celor de la alin.(1) al prezentului articol, efectuate din fondurile de pensii facultative, se includ în venitul brut al participantului (beneficiarului).”

2.5. Includerea contribuțiilor depuse sau transferate fondurilor de pensii facultative ca tipuri de drepturi și de venituri aferent cărora nu se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii.

Potrivit scopului contribuțiilor efectuate în conturile fondurilor de pensii facultative, este absolut justificată modificarea prin completare a anexei nr. 3 ”Tipuri de drepturi și de venituri din care nu se calculează contribuții de asigurări sociale de stat

obligatorii” la Legea nr.489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale cu subpunctul 42, în următoarea redacție:

„42) contribuțiile depuse sau transferate fondurilor de pensii facultative, în limita prevăzută de art.67 al Codului fiscal”.

III. Scutirea de T.V.A. a serviciilor prestate de birourile istoriilor de credit

În conformitate cu articolul 103 din Codul fiscal sunt scutite de T.V.A. un șir de servicii, inclusiv cele financiare (subalineatul 12)), cum ar fi acordarea sau transmiterea creditelor, inclusiv gestionarea acestora, printre care nu se regăsesc serviciile prestate de birourile istoriilor de credit. Corespunzător, se propune completarea articolului 103 alineatul (1) subalineatul 12) cu litera h) cu următorul cuprins:

”h) serviciile informaționale prestate de către birourile istoriilor de credit în conformitate cu Legea nr. 122/2008 privind birourile istoriilor de credit.”

Argumentare:

Nu este plauzibilă argumentarea, potrivit căreia sunt scutite de T.V.A. serviciile financiare aferente operațiunilor legate de evidența conturilor de depozit, fiind exceptate de acest regim veniturile aferente acordării serviciilor informaționale (art. 103 alin. (1) subalin. 12)). Argumentarea CNPF se întemeiază pe faptul că activitatea biroului istoriei de credit vizează, în special, prestarea serviciilor de formare, prelucrare și păstrare a istoriilor de credit, precum și de prezentare a rapoartelor de credit, similitudinea cu activitatea de bază prestată de bănci (art. 103 alin. (1) subalin. 12) lit. a)), exonerată de T.V.A..

Având în vedere particularitățile activității birourilor istoriilor de credit, serviciile acestor entități sunt destinate exclusiv pentru deservirea sectorului financiar bancar și nebanca și pot fi folosite doar cu scopul estimării riscurilor aferente acordării unui credit subiectului istoriei de credit și/sau gestiunii unui cont existent de credit.

IV. Având în vedere Sinteza obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor la proiectul de lege nu se relevă abrogarea, începând cu 01.01.2023, a Codului Vamal, fiind propuse un șir de modificări la actul legislativ precitat.

În context, urmează a se reține propunerea CNPF de revizuire a prevederilor Codului vamal prin completarea formelor de constituire a garanțiilor vamale cu polițe de asigurare emise de asigurători.

Argumentare: În vederea impulsionării dezvoltării pieței de asigurări, respectiv, oferirea alternativelor competitive pentru agenții economici sau persoanele fizice (plătitori vamali) de asigurare a plății obligației vamale se propune completarea prevederilor Codului vamal în partea ce vizează formele de garanții. Astfel, potrivit reglementărilor garantarea obligației vamale va fi posibilă nu doar prin depunerea mijloacelor bănești în numerar sau prin virament la contul trezorerial de garanții, prin angajamentul unui garant sau prin depunerea unui depozit în numerar, dar și printr-o poliță de asigurare.

Cu respect,

Digitally signed by Cozlovschi Cornelia
Date: 2022.11.29 17:37:48 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

**Cornelia COZLOVSCHI,
PREȘEDINTE**

CONFEDERAȚIA NAȚIONALĂ
A SINDICATELOR DIN MOLDOVA

2012, mun. Chișinău, str. 31 August, 129
Tel. 266502; 237304; Tel/fax: 234508
e-mail: office@cnsm.md

НАЦИОНАЛЬНАЯ КОНФЕДЕРАЦИЯ
ПРОФСОЮЗОВ МОЛДОВЫ

2012, мун. Кишинэу, ул. 31 Август, 129
Тел. 266502; 237304; Тел/факс: 234508
e-mail: office@cnsm.md

18.11.2022 Nr. 03-02/ 907

La nr. _____ din _____

MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA	
MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA	
DATA	18. NOV 2022
CODUL	1129-A

Ministerul Finanțelor al
Republicii Moldova

Prin prezenta, cu referire la proiectul de lege privind modificarea unor acte normative (politica fiscală și vamală pentru anul 2023), repetat, solicităm ca la definitivarea documentului în cauză să se țină cont de următoarele propuneri.

1. Pentru a nu admite diminuarea veniturilor populației, ca urmare a creșterii extrem de înalte a prețurilor și tarifelor propunem de a majora mărimile scutirilor personale, după cum urmează:

1.1. Majorarea scutirilor la impozitul pe venit al persoanelor fizice: indexarea scutirii personale și personale majore cu 27,3% (prognoza BNM pentru anul 2022), scutirea personală de la 27000 de lei la 34500 de lei; personală majoră de la 31500 de lei la 40100 de lei;

Examinarea oportunității egalării scutirii personale la nivelul cuantumului salariului minim, în mărime de 3500 de lei x 12 luni. (42000 lei).

1.2. Majorarea scutirii pentru persoanele întreținute reieșind din minimul de existență pentru copii în anul 2021 de la 9000 de lei la 25000 de lei (2074,6 lei x 12 luni=24895,2 lei) și stabilirea scutirii majore pentru persoanele întreținute la nivelul scutirii personale majore (40100 de lei);

Examinarea oportunității stabilirii scutirii pentru persoanele întreținute (copii) la nivelul scutirii personale.

1.3. Majorarea plafonului venitului persoanelor întreținute în cazul cărora poate fi acordată scutirea întreținătorului, reieșind, cel puțin, din mărimea pensiei minime pentru limită de vârstă, de la 11280 de lei la 27500 de lei (2278 lei x 12 luni);

2. Scutirea de plata impozitului pe venit, a contribuțiilor de asigurări sociale de stat și primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală a plăților efectuate de angajator în favoarea salariatului pentru acoperirea cheltuielilor suportate de ultimul în desfășurarea muncii la domiciliu și muncii la distanță, precum și deducerea acestora în scopuri fiscale;

3. Restabilirea scutirii acordate pentru soț/soție și stabilirea scutirii majore acordate soției (soțului) în aceeași mărime ca și scutirea personală majoră;

4. Deducerea cotizațiilor de membru de sindicat (în mărime de 1%);

5. Deducerea de la impozitare a cheltuielilor pentru medicamente, investigații medicale, intervenții chirurgicale, neacoperite de fondul de asigurări obligatorii de asistență medicală, inclusiv cu privire la testarea pentru identificarea noului tip de coronavirus, contra cost, cât și pentru realizarea tratamentului în cazul îmbolnăvirii cu Covid-19 în condiții de ambulatoriu;

6. Scutirea de TVA a gazelor naturale și gazelor lichefiate și a produselor alimentare; articolelor din tricotaj; zahărului din sfecla de zahăr; produselor cosmetice și produselor de mașini agricole, produse de producătorii autohtoni;

7. Restabilirea dreptului la o reducere de 15% din suma impozitului pe bunurile imobiliare pentru contribuabilii care achită suma integrală a impozitului pentru anul fiscal în curs, anterior termenului stabilit de legislație;

8. Includerea în categoria surselor de venit neimpozabile a indemnizației de eliberare achitată în conformitate cu prevederile art.186 din Codul muncii și a ajutorului material acordat de angajator; neimpozitarea integrală a ajutorului material acordat din mijloacele sindicatelor (actualmente este stabilit plafonul neimpozabil de un salariu mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat anual de Guvern, per angajat anual, cu excepția ajutorului acordat în caz de deces și/sau boală a angajatului sau a rudelor și/sau afinilor de gradul I ai acestuia); *Ca alternativă, în cazul neacceptării propunerii înaintate, considerăm oportun de a examina posibilitatea introducerii calculării contribuțiilor de asigurări sociale de stat aferente indemnizației de eliberare, astfel încât sumele respective să fie luate în calculul prestațiilor de asigurări sociale și pensiilor.*

9. Includerea sindicatelor și patronatelor în categoria beneficiarilor de desemnare procentuală;

10. Scutirea de achitare a contribuțiilor de asigurări sociale de stat a tichetelor de masă și majorarea plafonului acestora până la 100 de lei.

11. Excluderea taxei pentru înregistrarea de stat a organizației sindicale pentru obținerea statutului de persoană juridică.

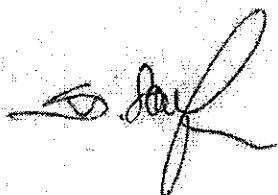
Totodată, din proiectul prezentat, nu susținem:

12. Excluderea cotei maxime și cotei concrete pentru determinarea impozitului pentru bunurile imobiliare/impozitului funciar.

13. Prelungirea termenului de desfășurare a activității de comerț în baza patentei.

Vicepreședinte

Ex. Ana Moldovanu, tel.266-566

Sergiu SAINCIUC

CASA NAȚIONALĂ DE ASIGURĂRI SOCIALE A REPUBLICII MOLDOVA
NATIONAL OFFICE OF SOCIAL INSURANCE OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA
НАЦИОНАЛЬНАЯ КАСА СОЦИАЛЬНОГО СТРАХОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

str. Gheorghe Tudor, 3, MD-2028, mun. Chișinău, tel.+373 22 257 825; e-mail: secretariat@cnas.gov.md; web: <https://cnas.gov.md>

18.11.2022 nr. 10017
La nr. _____ din _____

Ministerul Finanțelor
cancelaria@mf.gov.md
corina.alexu@mf.gov.md

Urmare examinării proiectului de *cu privire la modificarea unor acte normative (politica fiscală și vamală pentru anul 2023)*, plasat pe pagina oficială "Particip.gov.md" pentru consultări publice, Casa Națională de Asigurări Sociale (CNAS) în limitele competenței sale funcționale prezintă următoarele propuneri.

La **Art. IX, pct.1** de expus în următoarea redacție:
"La art. 4 alin. 3) lit. a) textul final "cu care nu a încheiat contract individual de muncă" se exclude.

Argumentare: Sistemul public de asigurări sociale este organizat și funcționează în baza unor principii, printre care cele fundamentale sunt principiul contributivității, unicității și egalității. Sustenabilitatea sistemului public de asigurări sociale poate fi asigurată doar în condiții de acoperire a cheltuielilor pentru prestațiile de asigurări sociale cu veniturile proprii, încasate la bugetul asigurărilor sociale de stat. Ponderea esențială în veniturile proprii o constituie contribuțiile de asigurări sociale, virate de plătitorii de contribuții, persoane fizice și juridice.

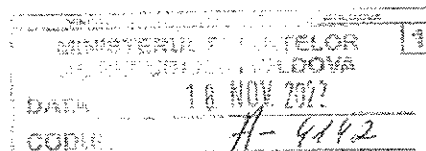
În acest context, în perioada de referință Casa Națională de Asigurări Sociale a purtat mai multe consultări cu mediul de afaceri și ca urmare s-a concluzionat, că modificarea articolului 4 prezentată în această redacție este cea mai oportună.

Director general
Digitally signed by Țîbîrnă Elena
Date: 2022.11.18 14:45:37 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Elena ȚÎBÎRNĂ

Ex. S.Isc
022-257-671
O.Regue
022-257-634

BIROUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ AL REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 14-10/169 din 21.11.2022

Ministerul Finanțelor

La nr. _____ din _____

Cu privire la proiectul de lege privind modificarea unor acte normative (politica fiscală și vamală pentru anul 2023)

Biroul Național de Statistică a examinat proiectul de lege *privind modificarea unor acte normative (politica fiscală și vamală pentru anul 2023)*, lansat spre consultare publică, și comunică următoarele.

Cu referire la **Art. XVII** din proiectul de lege ce ține de operarea modificărilor la articolul 19 din *Legea nr.93/2017 cu privire la statistica oficială* menționăm că, modificarea propusă întră în contradicție cu prevederile legislației naționale cu privire la statistica oficială, precum și cu normele internaționale, în special:

1) Contravine Principiilor Fundamentale ale Statisticii Oficiale ale ONU (în particular principiului 6 "Confidențialitatea statistică") adoptate de Adunarea Generală a ONU în 2014 (Rezoluția 68/261 din 29 ianuarie 2014).

2) Întră în contradicție cu articolul 5 Principiile fundamentale ale statisticii oficiale, pct.1, lit.e) din Legea nr.93/2017 cu privire la statistica oficială care prevede utilizarea datelor statistice individuale exclusiv în scopuri statistice. În același context, prevederile art. 18 alin. (6) și art. 19 alin. (3) din Legea nr. 93/2017 interzic transmiterea /dezvăluirea datelor individuale statistice către alte persoane fizice și juridice, dar și inadmisibilitatea utilizării datelor individuale colectate în alte scopuri decât producerea statisticilor oficiale.

3) În corespundere cu Capitolul 6, art. 41-46 din Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte (ratificat la 02.07.2014 prin Legea nr. 112/2014), este prevăzută alinierea treptată a legislației naționale la acquis-ul UE în domeniul statisticii, inclusiv cu:

- a) Regulamentul CE 223/2009 privind statisticile europene, Cap. V "Confidențialitatea statistică" al căruia prevede utilizarea datelor confidențiale (date care permit identificarea persoanelor juridice și fizice) exclusiv în scopuri statistice;
- b) Codul de bune practici al statisticilor europene adoptat de Comitetul Sistemului Statistic European la 16.11.2017, principiul 5 al căruia prevede cerința respectării confidențialității statistice și protecției datelor statistice individuale care se referă atât la persoanele fizice cât și cele juridice.

În contextul celor menționate supra, considerăm necesară **excluderea Art. XVII din proiectul de lege**, ținând cont de normele de referință a cadrului național, european și internațional menționate supra.

Director general

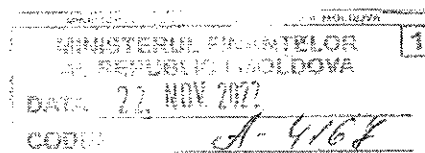
Digitally signed by Cara Oleg
Date: 2022.11.21 17:24:14 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Oleg CARA

Ex. Diana Birsa

e-mail: diana.birsa@statistica.gov.md, tel. 067770002

CAMERA NOTARIALĂ DIN REPUBLICA MOLDOVA

adresa: MD-2012, mun. Chișinău, str. București 90, of.16

www.cnm.md; camera.notariala@cnm.md, (022) 000 701, (022) 000 702. 061077753

Nr. 416 din 17 noiembrie 2022

Ministerului Finanțelor

MD-2005, mun. Chișinău, str. Constantin Tănase 7

canotclaria@mf.gov.md

corina.alexu@mf.gov.md

Copie: Ministerului Justiției

MD-2012, mun. Chișinău, str. 31 August 1989 nr. 82

secretariat@justice.gov.md

MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA	
DATA	17. NOV. 2022
CODUL	11587-A

Camera Notarială a examinat proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative care vizează măsurile de politici bugetar-fiscale pentru anul 2023 și asupra căruia, spre regret, nu a fost solicitată opinia consultativă a Camerei Notariale.

Propunerile din proiectul de lege vizează activitatea notarială în partea ce ține de modificarea art. 5 din Legea taxei de stat nr. 1216/1992 și modificarea art. 15 din Codul Fiscal asupra cărora ne vom expune în cele ce urmează:

Ref. modificarea art. 5 din Legea taxei de stat nr.1216/1992 (art. II p. 2 din proiect)

Proiectul de lege propune expunerea art. 5 din Legea taxei de stat nr. 1216/1992 în sensul vărsării taxei de stat la bugetul de stat cel târziu în următoarea zi lucrătoare în care a fost încasată, precum și completarea cu o prevedere suplimentară privind perceperea majorării de întârziere (penalitate) de către Serviciul Fiscal de Stat conform cotei stabilite de Codul Fiscal nr. 1163/1997 pentru netransferarea în termen la buget a taxei de stat.

Menționăm că prevederi similare se conțin deja în Legea taxei de stat, și anume art. 6 care enunță că: "Taxa de stat pentru îndeplinirea actelor notariale se varsă de solicitant sau de persoana care desfășoară activitate notarială la bugetul de stat. Persoana care desfășoară activitate notarială varsă taxa de stat cel târziu în ziua lucrătoare următoare celei în care a fost îndeplinit actul notarial."

Notarii au experiența de vărsare a taxei de stat încasate pentru actele notariale în următoarea zi lucrătoare și putem constata că reprezintă o povară nejustificată.

În acest sens, se impune clarificarea faptului dacă notarii pot fi considerați organe de stat împuternicite special de a percepe de la persoanele fizice și juridice taxa de stat pentru actele notariale, în modul prevăzut de art. 1 din Legea taxei de stat. Prevederea dată își avea fundamentare în perioada notariatului de stat, însă odată cu trecerea la notariatul privat, notarii au devenit publici și independenți financiar de stat, motiv pentru care aceasta nu se mai justifică.

Perceperea de către notari a taxei de stat și vărsarea acesteia în bugetul de stat prezintă o "favoare" statului la formarea bugetului. În acest sens, vă prezentăm datele privind taxa de stat total încasată de notari pentru actele notariale în ultimii 3 ani: anul 2019 - 139 251 922,36 MDL, anul 2020 - 137 373 569,08 MDL, anul 2021 - 208 308 477, 80 MDL.

Pe de altă parte, notarii sunt supuși periodic controlului fiscal la fața locului privind corectitudinea calculării și achitării taxei de stat la bugetul de stat pentru actele notariale îndeplinite. Ultimul control a avut loc în primul trimestru al anului 2022.

Considerăm inechitabilă atitudinea statului de impunere notarilor a obligației de a percepe și vărsa taxa de stat la bugetul de stat, deși aceștia nu pot fi considerați organe de stat, și totodată sancționarea lor pentru depășirea termenului de vărsare. Din aceste considerente, nu susținem propunerea de modificare a art. 5 din Legea taxei de stat și completarea cu prevederea suplimentară privind perceperea majorării de întârziere de către Serviciul Fiscal de Stat conform cotei stabilite de Codul Fiscal nr. 1163/1997 pentru netransferarea în termen la buget a taxei de stat.

Dacă statul totuși optează pentru păstrarea încasării taxei de stat prin intermediul notarilor ar fi echitabilă stabilirea unor condiții mai loiale privind termenii de vărsare a acesteia la bugetul de stat, ținând cont de aportul notarilor la formarea bugetului de stat.

Totodată, indicăm că la moment în cadrul Parlamentului își desfășoară lucrările grupul de lucru privind modificarea Legii taxei de stat și a cadrului normativ conexe, care vizează o revizuire de ansamblu a legii și întrunește reprezentanți ai diferitor instituții din sistemul justiției (CSM, UAM, UNEJ, CNM, AAIJ). În cadrul discuțiilor, a fost abordată problema privind inoportunitatea stabilirii unor termeni restrânși pentru vărsarea taxei de stat la buget și acceptată propunerea Camerei Notariale de extindere a acestuia de la "ziua lucrătoare imediat următoare" la "5 zile de la îndeplinirea actului sau acțiunii notariale".

Statul urmează să abordeze o atitudine coerentă și consecventă în modificarea cadrului legal cu privire la același obiect de reglementare, motiv pentru care este inacceptabilă promovarea simultană a 2 proiecte de modificare a legii absolut diferite, fiind zădărnice eforturile depuse în cadrul consultării complexe a tuturor actorilor vizati.

În consecință, ne pronunțăm împotriva modificării art. 5 din Legea taxei de stat în modul propus de autorul proiectului și pledăm pentru extinderea termenului de vărsare a taxei de stat la buget. Astfel vor fi create condiții echitabile și pentru notari, dar și pentru stat care în continuare își va păstra pârghiile de supraveghere și control pentru corectitudinea încasării taxei de stat, precum și trecerea ei în termen și integral la buget.

Ref. modificarea art. 15 din Codul Fiscal (art. IV p. 4 din proiect)

Proiectul de lege propune reintroducerea mecanismului de impozitare progresivă a veniturilor persoanelor care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției prin aplicarea a două cote de impozitare a veniturilor în cuantum de 12 % și 18%. Astfel, proiectul prevede aplicarea impozitului pe venit în cuantum de 12% pentru venitul anual impozabil ce nu depășește 1-mil.lei și respectiv 18% pentru venitul anual impozabil ce depășește 1 mil.lei, fiind apreciat un impact bugetar de + 94,0 mil. lei.

Camera Notarială se declară împotriva impozitării progresive a persoanelor care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției.

Reiterăm că, anterior art. 69⁴ Cod Fiscal prevedea o cotă de 18% a impozitului pe venit pentru persoanele care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției. Urmare a repetate consultări publice și adresări din partea organelor profesionale ale profesiilor juridice și sub egida instituirii unei echități fiscale, cota impozitului pe venit a fost redusă de la 18% la 12 %, începând cu 1 ianuarie 2021, prin abrogarea art. 69⁴ Cod Fiscal. La nici 2 ani de la reducerea cotei de impozit, se propune reintroducerea cotei de impozit de 18%, condiționată de un venit anual ce depășește 1 mln. lei.

O astfel de abordare necoerentă și schimbare a politicii de impunere fiscală a profesiilor juridice din sectorul justiției este regretabilă și nici nu corespunde principiilor de consecutivitate, stabilitate și predictibilitatea a legii caracteristice unui stat de drept.

Sub acest aspect, proiectul de lege nu corespunde nici angajamentelor asumate prin Strategia privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022–2025, aprobată prin Legea nr. 211 din 06.12.2021, în sensul enunțat de îmbunătățire a sistemului contributiv și de garanții sociale a reprezentanților profesiilor conexe justiției astfel încât să corespundă necesităților și posibilităților reprezentanților profesiilor juridice.

În cazul modificării sistemului de impunere fiscală ce vizează notarii, urmează a se ține cont de faptul că cheltuielile pentru desfășurarea activității notariale sunt obligatorii și determinate de lege. Conform art.39 din Legea nr. 69/2016 cu privire la organizarea activității notarilor, din plățile încasate de notar pentru activitatea notarială conform art. 38 lit. b) și c) se acoperă cheltuielile pentru asigurarea tehnico-materială a activității, locațiune și întreținerea biroului notarial, ținerea arhivei activității notariale, remunerarea personalului auxiliar angajat, cota de contribuție obligatorie a notarului, suma concediului anual, contribuțiile de asigurări sociale de stat și de asigurări obligatorii de asistență medicală, alte cheltuieli suportate în legătură cu activitatea profesională a notarului.

Statul a stabilit condiții de rigoare necesare pentru desfășurarea activității notariale, care generează cheltuieli considerabile pentru fiecare notar și urmează a fi acoperite din contul veniturii obținut din activitatea profesională. Astfel, notarii suportă cheltuieli profesionale impuse de lege, fără de care nu poate fi desfășurată activitatea profesională: cheltuieli de locațiune și întreținere a biroului notarului conform cerințelor de amenajare a biroului notarului aprobate de Ministerul Justiției, cheltuieli de ținere a arhivei notariale conform regulilor de păstrare, pregătire, evidență și predare a actelor notariale, cheltuieli de conectare și verificare a registrelor de publicitate la îndeplinirea actelor și procedurilor notariale, cheltuieli de procurare a registrelor notariale, cheltuieli de remunerare a muncii angajaților biroului notarului și a achitării obligațiilor către bugetul de stat pentru angajații săi etc.

Dintre acestea remarcăm păstrarea arhivei notariale, care în temeiul art. 36 din Legea nr. 69/2016 constituie proprietate a statului și face parte integrantă a Fondului arhivistice de stat. Însă este impusă spre păstrare de către notari din resursele proprii și care prezintă o povară financiară costisitoare.

La îndeplinirea actelor și acțiunilor notariale, notarii acordă scutiri și reduceri pentru plata notarială, impuse prin lege și care nu sunt compensate în nici un mod de stat (Legea nr. 271/2003 cu privire la metodologia calculării plății pentru servicii notariale). La moment se află în elaborare proiectul Legii cu privire la plățile notariale, din partea autorităților statului fiind solicitate formularea unor reglementări cât mai accesibile cetățenilor și scutiri pentru plățile notariale. În condițiile înăsprii regimului de impunere fiscală, aspirațiile statului de a asigura îndeplinirea actelor notariale contra unor costuri cât mai accesibile pentru cetățeni nu vor putea fi susținute financiar de notari.

Totodată observăm că, proiectul de lege nu prevede modificări a cotei impozitului de venit pentru persoanele juridice, care rămâne la cota de 12%. Considerăm această abordare inechitabilă, deoarece art.6 alin. (8) lit. c) din Codul fiscal, prevede că, unul dintre principiile impozitării este echitatea fiscală care presupune tratarea egală a persoanelor fizice și juridice, care activează în condiții similare, în vederea asigurării unei sarcini fiscale egale. În acest context, majorarea impozitului pe venit doar a unor categorii de contribuabili (persoane fizice și persoane care

desfășoară activitatea profesională în sectorul justiției) va determina creșterea inechității fiscale, urmare aplicării unui tratament fiscal diferit.

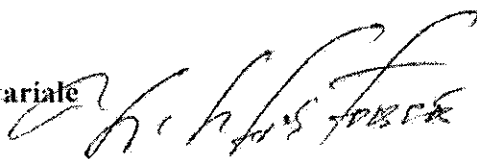
Considerăm că impunând condiții riguroase pentru desfășurarea activității notariale și "delegând" notarilor exercitarea unor sarcini care de fapt revin statului (perceperea și vărsarea taxei de stat, ținerea arhivei), statul urmează să asigure condiții mai loiale și echitabile din punct de vedere a impunerii fiscale și garanțiilor sociale. Înăsprirea regimului de impunere fiscală și asigurarea socială în fiecare an reprezintă a suprimare a independenței notarilor și crearea unui climat absolut nefavorabil pentru exercitarea profesiei de notar.

Direcția abordată de autorul proiectului nu este una de perspectivă și nici strategie fundamentată, or stabilirea unor condiții fiscale tot mai aspre și schimbătoare vor genera apariția unor costuri suplimentare pentru solicitanți la îndeplinirea actelor și acțiunilor notariale, pentru care autoritățile statului vor fi nevoite să găsească soluții de rezolvare.

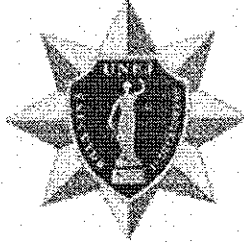
Din aceste considerente, Camera Notarială se pronunță pentru menținerea cotei de impozit pe venit în mărime de 12% indiferent de mărimea venitului acumulat, or chiar și în cazul obținerii de către notar a unui venit de peste 1 mln lei, impozitul pe venit achitat se va mări proporțional venitului declarat, aducând beneficii financiare statului.

În concluzie, Camera Notarială nu susține proiectul pentru modificarea unor acte normative care vizează măsurile de politici bugetar-fiscale pentru anul 2023, în partea ce ține de modificarea art. 5 din Legea taxei de stat nr. 1216/1992 și modificarea art. 15 Cod fiscal, cu luarea în considerare a argumentelor expuse mai sus.

Președintele Camerei Notariale

Lilia CHIRTOACĂ

unejmoldova@gmail.com

Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Kiev 3/A, et. 3
tel/fax: (373) 22 876 521

05.11.2022 Nr. 978

Ministerul Justiției al Republicii Moldova

În contextul expunerii spre consultări publice a proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative ce vizează politica fiscală și vamală pentru 2023, Uniunea Națională a executorilor judecătorești solicită suportul și susținerea Ministerului Justiției pentru semnalarea către autorii proiectului și Comisia parlamentară de profil a următoarelor aspecte:

- Potrivit notei informative la proiect:
 - ” principalele obiective propuse în proiectul de lege ținesc spre:
 - identificarea instrumentelor care ar crea premise pentru creșterea economică a Republicii Moldova;
 - revizuirea mecanismelor de calculare și achitare a impozitelor și taxelor în vederea simplificării și clarificării cadrului legislativ, precum și îmbunătățirii proceselor de raportare fiscală;
 - continuarea armonizării legislației naționale la prevederile acquis-ul comunitar;
 - îmbunătățirea administrării fiscale și vamale prin extinderea spectrului de instrumente disponibile pentru intervenție, în vederea diminuării economiei tenebre și reducerii interacțiunii dintre contribuabil și funcționarul fiscal.

Finalitățile urmărite prin adoptarea proiectului de lege sunt:

- (1) o legislație fiscală și vamală favorabilă dezvoltării economice;
- (2) consolidarea veniturilor bugetare în vederea finanțării cheltuielilor publice;
- (3) susținerea mediului de afaceri.”

- în pofida acestor scopuri enunțate, la art. XV al proiectului se propun o serie de modificări ce țin de reglementarea raporturilor juridice-procesuale aferente procedurii de executare.

- modificările propuse de autorii proiectului la Codul de executare sunt străine domeniului de reglementare al proiectului și celui al ariei de competențe ale Ministerului Finanțelor.

- modificările propuse la Codul de executare nu au fost precedate de o analiză economică, financiară și juridică a impactului de reglementare - or, dacă acestea s-ar fi realizat, autorii s-ar fi convins că statul va avea doar de pierdut în urma implementării acestora.

- propunerile inserate la art.XV al proiectului contravin mai multor principii constituționale și principii fundamentale ale ramurilor de drept – lucru lesne de sesizat pentru juriști, dar mai puțin evident, probabil, pentru fiscaliști. (sunt ignorate principiile egalității, echității, dreptul la proprietate, etc).

- propunerile de modificare ale Codului de executare **nu au la baza nici o justificare, care ar fi reflectată în nota informativă și rezultă doar din percepții subiective**, alimentate de ideea că problemele invocate sunt cauzate de erorile exclusive ale altor entități (executori judecătorești, agenți constatatori, instanțe de judecată). Înțelegem că această viziune partizanală vine din suprapunerea calității de autor al proiectului cu cea de creditor – însă aceasta nu scuză abordarea regăsită în proiect.

- în mod distinct ținem să menționăm că autorii proiectului au omis să se conformeze unor exigențe obligatorii aferente procesului de creație legislativă și celui decizional. Astfel, Legea privind actele normative, prevede la alin. (3) al art. 32 că "Concomitent sau înainte de transmiterea spre avizare, proiectul actului normativ este supus consultării publice în modul stabilit de Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional", iar art. 9 al Legii privind transparența în procesul decizional stabilește că "După inițierea procesului de elaborare a deciziei, autoritatea publică va plasa, în termen de cel mult 15 zile lucrătoare, anunțul respectiv pe pagina web oficială, **il va expedia imediat prin intermediul poștei electronice părților interesate**" (art.2 definind *partea interesată* drept cetățeni, asociații constituite în corespundere cu legea, persoane juridice de drept privat, care vor fi afectați, ar putea fi afectați de adoptarea deciziei și care pot influența procesul decizional).

- la fel, alin. (5) art. 40 al Legii privind executorii judecătorești prevede că la elaborarea oricăror acte de dispoziție, acte normative sau legislative legate de activitatea de executare silită, autoritățile vor solicita opinia și propunerile Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești.

- mai mult, în data de 15.11.2022 UNEJ a expedit în adresa SFS o scrisoare prin care a propus ca subiectul modificărilor la Codul de executare din proiect să fie discutat distinct – însă nici până în data prezentei nu a recepționat nici un răspuns. Aceasta în pofida faptului că potrivit art.11 al Legii privind transparența în procesul decizional, autoritatea publică responsabilă de elaborarea proiectului de decizie nu poate refuza consultarea dacă aceasta este propusă de asociația constituită în corespundere cu legea sau altă parte interesată.

Toate prevederile citate mai sus au fost ignorate de autoritatea care a elaborat proiectul.

Reiterăm că normele inserate în art. XV al proiectului vizează un domeniu de reglementare în care SFS nu își exercită rolul de organ fiscal, ci rolul de creditor/debitor al procedurii de

executare; normele sunt formulate în așa manieră încât vor fi aplicabile și altor categorii de debitori/creditori, decât statul – lucru care va aduce consecințe negative asupra procesului de executare; unele sarcini ale SFS în calitate de creditor sunt pasate prin acest proiect pe agenții constatatori și instanțe de judecată – fără ca acestora să li se fi cerut opinii și fără a estima că acest lucru nu va aduce economii bugetului de stat – or, agenții constatatori și instanțele de judecată sunt tot din bugetul de stat finanțati.

Totodată, în eventualitatea intrării în vigoare a modificărilor propuse la Codul de executare (e.g. excluderea obligativității avansării cheltuielilor de executare de către stat în cazul în care acesta figurează în calitate de creditor prin modificarea alin. (3) art.36 și abrogarea alin. (7) din art.37 din Codul de executare), și în cazul declarării acestor neconstituționale, există riscul apariției unui vid juridic de reglementare în aspectele ce vizează procedurile de executare în care statul are calitatea de creditor, și ulterior va crea impedimente în procesul de executare și/sau tergiversarea acestuia.

Din toate considerentele expuse,

și ținând cont că **Ministerul Justiției este autoritatea competentă pe reglementarea segmentului justiției,**

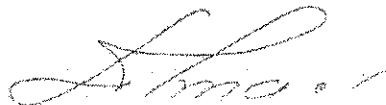
mizând pe faptul că **principiile fundamentale de drept nu vor fi sacrificate pentru simplificarea procedurilor de lucru ale unor autorități,**

solicităm:

- excluderea integrală din textul proiectului a art. XV pentru motive de: 1) lipsa unei fundamentări și analize juridice, financiare și de impact; 2) ignorarea prevederilor legale privind procedura de elaborare și consultare publică și 3) derogarea prin normele propuse de la aria de reglementare și scopul proiectului.

Cu respect,

Președinte

Roman Talmaci

**Uniunea
Administratorilor
Autorizați din Moldova**

**Authorized
Administrators Union of
Moldova**

MD 2004, Republica Moldova,
mun. Chișinău, str. Toma Ciorbă, 18

BC „Victoriabank” SA filiala nr. 12 Chișinău,
IBAN MD02VI022241200000017MDL
SWIFT: VICBMD2X884, cod fiscal 44005017
Tel./fax: + 373 22 40 38 90, Tel.: + 373 79514541,
email: aolarm@gmail.com

18, Toma Ciorba St,
Chisinau, MD 2004, Republic of Moldova
BC „Victoriabank” SA filiala nr. 12 Chisinau,
IBAN MD02VI022241200000017MDL
SWIFT: VICBMD2X884, fiscal cod 44005017
Phone /fax: + 373 22 40 38 90, Phone: + 373
79514541,
email: aolarm@gmail.com

05.12.2022

Ministerul Justiției al Republicii Moldova

MD-2012, mun. Chișinău, str. 31 August 1989, nr. 82

Cu referire la subiectul

„Aviz la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative, ce vizează politica fiscală și vamală pe anul 2023”

Prin prezenta Uniunea Administratorilor Autorizați din Moldova, în contextul analizei proiectului privind politica fiscală și vamală pentru anul 2023, propus de Ministerului Finanțelor, exprimă opțiunea, că proiectul propus ignoră principiul echității fiscale, consacrat în dispozițiile legale conținute la art. 6 alin. (8) al Codului fiscal, tratând reprezentanții profesiilor juridice neechitabil în raport cu ceilalți contribuabili.

Proiectul supus analizei vine să stabilească regula potrivit căreia reprezentanții profesiilor juridice vor fi obligați să achite, conform modificărilor propuse la art. 15 lit. a) din Codul fiscal:

- 12% din venitul anual impozabil ce nu depășește suma de 1 000 000 lei;
- 18% din venitul anual impozabil ce depășește suma de 1 000 000 lei.

Totodată observăm, că pentru categoria de contribuabili prevăzuți la art. 15 lit. b) din Codul fiscal (persoane juridice) mecanismul de impozitare progresivă a veniturilor nu este introdus. Mai mult, art. 15 din Codul fiscal se completează cu litera b1), cu următorul cuprins:

„b1) pentru întreprinderile clasificate ca întreprinderi micro, mici sau mijlocii conform prevederilor Legii nr.179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, pe perioada fiscală 2023-2025, inclusiv - în mărime de 0 % din venitul impozabil nedistribuit sub formă de dividende.”.

Pentru o imagine amplă asupra situației este rezonabil a atenționa, că în corespundere cu dispoziția art. 5 alin. (1) din Legea cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, *în funcție de numărul mediu anual de salariați, de cifra anuală de afaceri sau de totalul activelor pe care le dețin, întreprinderile mici și mijlocii se clasifică în următoarele categorii:*

a) întreprindere micro – întreprindere care are cel mult 9 salariați, realizează o cifră anuală de afaceri de pînă la 9 milioane de lei sau deține active totale de pînă la 9 milioane de lei;

b) întreprindere mică – întreprindere care are de la 10 pînă la 49 de salariați, realizează o cifră anuală de afaceri de pînă la 25 de milioane de lei sau deține active totale de pînă la 25 de milioane de lei;

c) întreprindere mijlocie – întreprindere care are de la 50 pînă la 249 de salariați, realizează o cifră anuală de afaceri de pînă la 50 de milioane de lei sau deține active totale de pînă la 50 de milioane de lei.

Sub aspectul celor evidențiate se desprinde concluzia, că pe segmentul abordat, Politica fiscală pe anul 2023 este dominată de conceptul conform căruia se vizează compensarea impactului bugetar generat de introducerea cotei 0% a impozitului pe venit pentru întreprinderile mici și mijlocii prin

plasarea poverii fiscale pe categoriile de contribuabili prevăzuți la art. 15 lit. a) din Codul fiscal. În sensul celor expuse Uniunea apreciază propunerile formulate ca contrare echității fiscale și lipsite de justificare, motiv pentru care exprimă dezacordul cu proiectul propus. În justificarea poziției reieșim din raționamentul, că în activitatea sa reprezentanții profesiiilor juridice au cheltuieli identice sau similare cu cheltuielile unor agenți economici, ex. din sfera de prestări servicii, iar capacitatea lor de a obține venit din activitatea lor este net inferioară față de capacitatea economică a întreprinderilor mici și mijlocii cu cifrele de afaceri prezentate supra. Pe de altă parte, vorbind de administratorii autorizați, marea lor majoritate înregistrează pe parcursul anului venituri modeste datorită faptului, că fiind lichidatori în cadrul procedurilor de faliment simplificat nu au de unde să-și încaseze onorariile, în același timp avansând cheltuielile procedurii. Din acest punct de vedere stabilirea cotei 0% la impozitul pe venit până la atingerea unui plafon ar fi binevenită pentru reprezentanții profesiiilor juridice.

Ținând cont de activitatea practică desfășurată de administratorii autorizați în cadrul reglementat de Legea insolvenței și Legea cu privire la administratorii autorizați, Uniunea exprimă opțiunea de a lăsa intacte reglementările în vigoare la moment sau stabilirea *cotei 0% din venitul anual impozabil ce nu depășește suma de 1 000 000 lei* pentru reprezentanții profesiiilor juridice.

Pe dimensiunea achitării primei de asigurare obligatorie de asistență medicală, calculată în sumă fixă pentru persoanele fizice prevăzute la pct. 2 din anexa nr. 2 la Legea nr. 1593/2002, Uniunea optează pentru o tratare uniformă și echitabilă a persoanelor fizice prevăzute la anexa nr. 2 la Legea nr. 1593/2002. În sensul expus Uniunea consideră rezonabil a menține regimul actual de reglementare a raporturilor juridice vizate.

Ținând cont de activitatea practică desfășurată de administratorii autorizați Uniunea exprimă opțiunea, că sistemul de asigurare socială pentru plătitorii de contribuții fixe trebuie să fie identic pentru toți plătitorii de contribuții fixe. În sensul expus susținem propunerea legislativă înaintată de Uniunea Avocaților, în corespundere cu care:

- Liber – profesioniștii ce practică activitate în sectorul justiției, ale căror venituri anuale în anul fiscal precedent depășesc cuantumul a 12 salarii medii lunare pe economie în anul respectiv, cu excepția pensionarilor, persoanelor cu dezabilități precum și a persoanelor care se încadrează în categoriile de plătitori prevăzute la pct. 1.1-1.6 din anexa nr. 1 a Legii privind sistemul public de asigurări sociale vor achita o taxă fixă anuală în mărime de 24255 lei și vor beneficia de toate tipurile de prestații de asigurări sociale de stat.

- Liber – profesioniștii ce practică activitate în sectorul justiției, ale căror venituri anuale în anul fiscal precedent nu depășesc cuantumul a 12 salarii medii lunare pe economie în anul respectiv, cu excepția pensionarilor, persoanelor cu dezabilități precum și a persoanelor care se încadrează în categoriile de plătitori prevăzute la pct. 1.1-1.6 din anexa nr. 1 a Legii privind sistemul public de asigurări sociale vor achita o taxă fixă anuală în mărime de 12838 lei și vor beneficia de pensia pentru limită de vârstă și ajutorul de deces.

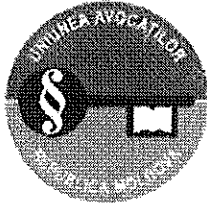
În contextul celor expuse, Uniunea este continuu disponibilă pentru o colaborare pe dimensiunea identificării modalităților de îmbunătățire a mecanismului de asigurare socială și impozitare a reprezentanților profesiiilor conexe justiției.

**Președintele Uniunii Administratorilor
Autorizați din Moldova**

Digitally signed by Popa Ion
Date: 2022.12.05 15:53:12 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ion POPA

Uniunea Avocaților din Republica Moldova
Союз Адвокатов Республики Молдова
Union of Advocates of the Republic of Moldova

MD-2012, mun. Chișinău, str. București, 46, tel.: 022226152, fax: 022226152
email: uniunea.avocatilor.rm@gmail.com, www.uam.md

Nr. UA/902/2022 din 06 decembrie 2022

Ministerul Justiției al Republicii Moldova
secretariat@justice.gov.md

În contextul adresei Ministerului Finanțelor nr.15/1-06/449 din 14.11.2022 privind consultarea publică a proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative, ce vizează politica fiscală și vamală pe anul 2023, comunicăm următoarele.

I. La art. IV al proiectului, ce vizează modificările la Codul fiscal, subliniem că, stabilirea diferențiată a impozitului pe venit, în dependență de domeniul de activitate și genul de servicii prestate, este contrară principiului echității fiscale, consacrat în dispozițiile legale conținute la art. 6 alin. (8) al Codului fiscal, tratând reprezentanții profesiilor juridice neechitabil în raport cu ceilalți contribuabili.

Astfel, la art. 15 lit. a) se propune pentru reprezentanții profesiilor juridice cota impozitului pe venit de 12% din venitul anual impozabil ce nu depășește suma de 1 000 000 lei; - 18% din venitul anual impozabil ce depășește suma de 1 000 000 lei.

Totodată observăm, că pentru categoria de contribuabili prevăzuți la art. 15 lit. b) din Codul fiscal (persoane juridice) mecanismul de impozitare progresivă a veniturilor nu este introdus. Mai mult, art. 15 din Codul fiscal se completează cu litera b¹), prin care se propune impozitarea întreprinderilor micro, pe perioada fiscală 2023-2025, inclusiv, - în mărime de 0 % din venitul impozabil nedistribuit sub formă de dividende. Prin întreprindere micro se înțelege întreprinderea care are cel mult 9 salariați. Activitatea profesională de avocat din punct de vedere fiscal la fel este percepută drept activitate economică.

Așadar, în timp ce activitatea altor entități, care din punct de vedere fiscal desfășoară activitate economică în alte domenii decât cele de prestare servicii juridice, sunt impozitate cu cotă unică de 12% și pentru o anumită categorie chiar 7%, atunci avocații în activitatea lor din sfera de prestări servicii juridice de interes public, sunt tratați fiscal în mod defavorabil. Reprezentanții profesiilor juridice au cheltuieli identice sau similare cu cheltuielile unor agenți economici, ex. din sfera de prestări servicii, iar capacitatea lor de a obține venit din activitatea lor este net inferioară față de capacitatea economică a întreprinderilor micro, mici și mijlocii cu cifrele de afaceri mult mai mari. Activitatea profesională de avocat, adițional, poartă un caracter social important și de interes public, motiv din care aceasta trebuie susținută de stat și nu,

dimpotrivă, tratată din punct de vedere fiscal mai puțin favorabil decât alte activități generatoare de venit impozabil.

Prin comparație, activitatea întreprinderilor care prestează servicii juridice, companiile de colectare a datoriilor, alte întreprinderi de intermediere, brokeraj, consulting și prestare a serviciilor complexe, vor beneficia de un tratament fiscal mai favorabil decât activitatea profesională de avocat.

În sensul celor expuse Uniunea Avocaților din Republica Moldova apreciază propunerile privind modificarea modului de impozitare a profesiilor juridice ca fiind contrare echității fiscale și lipsite de justificare, motiv pentru care exprimă dezacordul cu acestea.

II. La art. IX, ce vizează sistemul public de asigurare socială, reținem că, asigurarea socială a subiecților ce practică o profesie liberă conexă sistemului justiției constituie un element important pentru independența acestora și consolidarea profesiei libere respective.

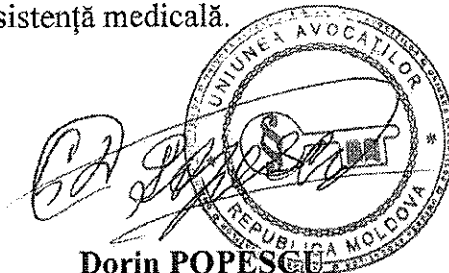
În acest context, Uniunea Avocaților din Republica Moldova a propus anterior spre examinare și promovare un mecanism comun de asigurare socială a profesiilor libere conexe sistemului justiției, privind calculul, plata, perceperea plăților și volumul protecției sociale acordate.

Mecanismul propus ține cont de interesul comun al tuturor părților de a avea un sistem de asigurare socială a profesiilor libere conexe sistemului justiției echitabil și sustenabil financiar, care să țină cont și de veniturile realizate de reprezentanții acestor profesii.

În conformitate cu mecanismul dat, liber – profesioniștii ce practică activitate în sectorul justiției, ale căror venituri anuale în anul fiscal precedent depășesc cuantumul a 12 salarii medii lunare pe economie în anul respectiv, vor achita o taxă fixă anuală în mărime de 24255 lei și vor beneficia de toate tipurile de prestații de asigurări sociale de stat, iar liber – profesioniștii ce practică activitate în sectorul justiției, ale căror venituri anuale în anul fiscal precedent nu depășesc cuantumul a 12 salarii medii lunare pe economie în anul respectiv, vor achita o taxă fixă anuală în mărime de 12838 lei și vor beneficia de pensia pentru limită de vârstă și ajutorul de deces.

Adițional, considerăm nejustificată, discriminatorie și inoportună stabilirea contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii în sumă fixă pentru liber-profesioniștii ce practică activitate în sectorul justiției în sumă de 27772 lei/anual, în condițiile în care alte categorii de persoane care prestează servicii sau alte activități economice achită contribuții semnificativ mai mici, iar veniturile avocaților sunt afectate de situația economică generală defavorabilă din țară și creșterea ponderii cheltuielilor populației, inclusiv a avocaților, pentru bunuri și servicii care fac parte din coșul minim de consum. Percepția statutului care pornește de la prezumția că, o anumită categorie de populație, disociată în baza unor criterii care nu sunt neutre, și anume după profesia exercitată, este obligată să achite contribuții de asigurare socială mai mari decât alte persoane, este una profund discriminatorie și nu ține cont de obligația statutului de a asigura un tratament egal al persoanelor inclusiv la adoptarea legilor ce țin de politica bugetar-fiscală.

III. În privința asigurării obligatorii de asistență medicală, calculată în sumă fixă pentru persoanele fizice prevăzute la pct. 2 din anexa nr. 2 la Legea nr. 1593/2002, optăm pentru o tratament egal și echitabil a persoanelor prevăzute la anexa nr. 2 la Legea nr. 1593/2002 în ceea ce privește mărimea și modul de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală.

The image shows a handwritten signature in black ink over a circular official seal. The seal contains the text 'UNIUNEA AVOCAȚILOR' at the top and 'REPUBLICA MOLDOVA' at the bottom. The signature is written in a cursive style.

Dorin POPESCU

Președinte al Uniunii Avocaților din Republica Moldova

24.11.2022 nr. 720-03/17

Ministerul Finanțelor

Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova (CCI a RM), vă asigură de înalta sa considerație și cu referire la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative ce vizează propunerile de politici bugetar-fiscale pentru anul 2023, plasat pentru consultații publice, comunică următoarele.

Urmare consultării cu membrii CCI a RM, prezentăm spre considerare propunerile și obiecțiile pe marginea proiectul de lege propus spre examinare elaborate în (Anexa 1), cât și unele propuneri adiționale (Anexa 2).

Totodată, reiterăm propunerile prezentate anterior spre considerare în procesul elaborării politicii bugetar-fiscale pentru anul 2023, care nu se regăsesc în proiectul de lege menționat, dar care sunt importante mediului de afaceri (Anexa 3).

Anexe 18 file.

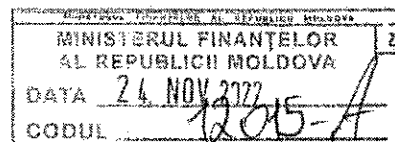
Președinte

Digitally signed by Harea Serghei
Date: 2022.11.24 13:17:38 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Serghei HAREA

Exec. Diana Russu
(022) 224983

Anexa 1
Propunerile și obiectivele CCI a RM pe marginea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative ce vizează
propunerile de politici bugetar-fiscale pentru anul 2023

Proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative	Obiectiv/Propuneri
Art. I. - Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi:	
<p>1. La articolul 6, după alineatul „să încaseze de la cetățeni plăți în numerar în sumă ce nu depășește 100 000 de lei pentru fiecare tranzacție pentru bunurile sau serviciile comercializate” se introduce un alineat cu următorul cuprins:</p> <p>„să efectueze în raport cu persoanele fizice plăți în numerar aferente veniturilor specificate la art.90 alin.(3) și art.90¹ din Codul fiscal în mărime ce nu depășește 10 000 de lei pentru fiecare tranzacție, dar nu mai mult de 100 000 de lei anual;”</p>	<p>Se propune excluderea sau revizuirea acestei prevederi. Există situații precum pierderea cardului, litigiul, restricții, etc. sau există persoane cu acte de identitate expirate sau nu le pot deține sau durează eliberarea acestora (pentru rezidenți eliberarea cardului durează până la 3 luni). De asemenea, persoanele cu dizabilități care lucrează de la distanță nu pot aplica în toate cazurile cardul sau există cazuri în care din eroare executorii judecătorești blochează conturile, iar până la clarificarea situației poate trece un timp îndelungat (luni sau mai mult de un an). Spre exemplu în România este prevăzută doar pentru unele situații limita de 10 000 RON, fără limitarea anuală (Legea 70/2015).</p>
Art. IV. - Codul fiscal nr.1163/1997	
<p>2. Articolul 8 alineatul (2): litera c), după cuvintele „dările de seamă fiscale” se completează cu cuvintele „și informațiile”;</p>	<p>Se propune expunerea prevederii într-o redacție mai explicită or diverse ”rapoarte” ce se numesc ”informații”, de exemplu IRM 19 etc., sau note de informare, IASL etc.</p>
<p>3. La articolul 12 punctul 1) se completează cu litera g) cu următorul cuprins: „g) plățile efectuate pentru obiectele de proprietate intelectuală create în cadrul exercitării atribuțiilor de muncă/serviciu reglementate în Hotărârea Guvernului nr. 1609/2003.”.</p>	<p>Se propune excluderea acestei prevederi. Sunt posibile relații specifice sau relații civile concomitent cu relațiile de muncă or, angajatul urmează a fi concediat pentru o perioadă când acesta elaborează sau efectuează obiectul proprietății intelectuale, după care urmează a fi reangajat.</p>
<p>7. Articolul 21 se completează cu alineatele (5¹) și (6) cu următorul cuprins: „(5¹) Agentul economic care face o donație sub formă de bunuri pentru care nu se calculează amortizarea, se consideră că a vândut bunul donat la un preț ce reprezintă mărimea maximă dintre valoarea contabilă și valoarea de piață la momentul donării. (6) Veniturile contribuabililor care desfășoară activitate de întreprinzător obținute din tranzacțiile economice cu fondatorii sau</p>	<p>Se propune excluderea alin. (5¹) și (6). în redacția actuală a art. 21 alin. (5) urmează a fi specificat că norma se referă la bunuri pentru care se calculează amortizarea. Nu se calculează amortizarea în scopuri fiscale, deoarece sunt și prevederile IAS 40 și anume aplicarea metodei valorii juste, unde tot nu se calculează amortizarea. Odată cu introducerea alineatului (6) în modificarea propusă, urmează a fi revizuit art. 24 alin. (8) din Codul Fiscal”. În cazul în care prețul de piață se va constata mai mic decât costul vânzării, tranzacțiile cu persoanele interdependente vor fi tratate discriminatoriu în raport cu tranzacțiile cu persoane independente. Or, pot exista situații când concomitent se va impozita</p>

Proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative	Obiectii/Propuneri
<p>alte persoane interdependente efectuate la preț mai mic decât prețul de piață se vor ajusta în scopuri fiscale la prețul de piață.”</p>	<p>și diferența de venit, și pierderea nu va fi deductibilă. Totodată, norma cu privire la ajustarea veniturilor ar trebui să fie orientată în măsură egală spre ajustarea situației fiscale pentru ambele părți ale tranzacției – majorarea veniturilor impozabile la furnizor și diminuarea veniturilor impozabile (majorarea cheltuielilor deductibile) la cumpărător/beneficiar.</p>
<p>9. La articolul 26¹:</p> <p>„(6¹) Prin derogare de la prevederile alin.(6), întreprinderile mari clasificate în conformitate cu prevederile Legii nr.179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, pot utiliza metoda amortizării accelerate pentru primul an de punere în funcțiune a mijlocului fix. Mărimea amortizării mijlocului fix ce urmează a fi dedusă se determină, după cum urmează:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pentru primul an de utilizare, amortizarea nu poate depăși 50% din costul de intrare a mijlocului fix; - pentru următorii ani de utilizare, amortizarea se calculează prin raportarea valorii neamortizate a mijlocului fix la durata de funcționare utilă rămasă a acestuia.” 	<p>Se propune aplicarea acestei prevederi tuturor categoriilor de entități, deoarece toate au trecut prin pandemii, situații de criza etc.</p>
<p>9. La articolul 26¹:</p> <p>„(19) Suma amortizării mijlocului fix care participă la crearea unui nou mijloc fix nu se include în costul de intrare a acestuia.”</p>	<p>Se propune excluderea acestui alineat. Normele existente în art. 26¹ din Codul Fiscal sunt suficiente pentru determinarea adecvată a valorii mijloacelor fixe în scopuri fiscale.</p> <p>Propunerea de a introduce norma dată nu se bazează pe careva calcule fundamentale pe termen lung privind impactul financiar și fiscal al modificării. Modificările propuse demonstrează că, în timp, urmare a reversării diferențelor temporare legate de operațiunile cu mijloacele fixe, efectul fiscal este identic.</p> <p>Deducerea amortizării fiscale, bazată pe principii de recunoaștere și evaluare a valorii de intrare a acestora, de deducere a cheltuielilor de reparații, de calcul a amortizării, de determinare a rezultatelor din ieșirea mijloacelor fixe este un mecanism extrem de complex, care poate include operațiuni multiple și variate, iar asemenea modificări complice nejustificat aceste reglementări fără a genera un efect favorabil atât pentru agentul economic, cât și pentru bugetul de stat.</p> <p>Menționăm, că art. 6 din Codul Fiscal, impozitele și taxele se bazează pe principii precum certitudinea impunerii și randamentul impozitelor, iar varianta propusă sporește semnificativ efortul depus pentru respectarea acestei norme, precum și efortul depus pentru administrarea acesteia.</p> <p>De asemenea, modificarea propusă nu precizează care anume amortizare nu trebuie să fie inclusă în costul de intrare a altui mijloc fix – amortizarea contabilă sau cea fiscală, iar norma</p>

Proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative	Obiectii/Propuneri
<p>16. La articolul 71 alineatul (1), prima propoziție va avea următorul cuprins: „Veniturile obținute din Republica Moldova de nerezidenți, indiferent dacă sunt primite în Republica Moldova sau în străinătate, se consideră:”</p>	<p>proiectului va necesita modificarea și ajustarea Regulamentului privind evidența și calcularea amortizării mijloacelor fixe în scopuri fiscale.</p> <p>Se propune excluderea sintagmei „indiferent dacă sunt primite în Republica Moldova sau în străinătate”. Aceasta extinde nejustificat aria de impunere a veniturilor nerezidenților asupra veniturilor obținute în afara Republicii Moldova, fapt ce contravine normelor internaționale de impozitare.</p> <p>Codul Fiscal art. 1, alin (1) prevede că “în prezentul cod se stabilesc principiile generale ale impozitării în Republica Moldova”</p>
<p>21. Articolul 90¹: la alineatul (3⁷), textul „3%” se substituie cu textul „12%”</p>	<p>Se propune revizuirea acestei prevederi. Majorarea cotei de impunere a dobânzilor plătite persoanelor fizice va contribui la diminuarea tendinței acestora de a păstra mijloacele bănești la depozite bancare în RM.</p>
<p>27. Articolul 103 alineatul (9⁴)</p>	<p>Se propune scutirea de TVA fără drept de deducere a deșeurilor de echipamente electrice și electronice, deșeurile de baterii și acumulatori prin completarea alineatului (9⁴) cu textul “.precum și deșeurile de echipamente electrice și electronice, deșeurile de baterii și acumulatori, deșeuri de ambalaje importate și/sau procurate pe teritoriul Republicii Moldova de către subiecții impozabili licențiați și utilizate nemijlocit în activitatea lor de întreprinzător în Republica Moldova”.</p> <p>Ținând cont de faptul că deșeurile de echipamente electrice și electronice, deșeurile de baterii și acumulatori, precum și deșeurile de ambalaje, sunt dintre cele mai periculoase deșeuri solide și este necesară motivarea agenților economici pentru colectarea acestora, în special pe motiv că pentru reciclarea acestora agentul economic suportă cheltuieli mari - până la 500€ per tonă fără a lua în calcul transportul până la reciclatorul final (cel mai apropiat punct de reciclare este în România).</p>
<p>27. Articolul 103: alineatul (1): punctul 13) va avea următorul cuprins: „13) serviciile de distribuire a pensiilor, subvențiilor, indemnizațiilor;”;</p>	<p>Se propune expunerea punctului 13) din alineatul (1) în următoarea redacție:</p> <p>„13) serviciile poștale din sfera serviciului poștal universal; serviciile de distribuire a pensiilor, subvențiilor, indemnizațiilor; ”.</p> <p>Propunerea în cauză reiese din angajamentele Republicii Moldova din Acordul de asociere RM-UJ de a transpune în legislația națională prevederile Directivei poștale a UE nr 97/67/CE din 15 decembrie 1997, prin care: Statele membre adoptă măsuri pentru a asigura că tarifele pentru fiecare dintre serviciile care fac parte din prestarea serviciului universal sunt conforme</p>

Proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative	Obiectii/Propuneri
<p>35. Articolul 124: alineatul (16) și (17) se abrogă.</p>	<p>cu principiul: prețurile trebuie să fie accesibile și trebuie să fie la un nivel la care toți utilizatorii au acces la serviciile furnizate.</p> <p>Astfel, conform art.21 din Legea comunicațiilor poștale nr.36/2016 în care au fost transpuse prevederile Directivei, dreptul de acces la serviciul poștal universal reprezintă dreptul de a beneficia de furnizarea permanentă a serviciilor incluse în sfera serviciului poștal universal, de un anumit nivel de calitate, în orice punct de pe teritoriul Republicii Moldova, la tarife accesibile tuturor utilizatorilor, în condiții nediscriminatorii.</p> <p>Scutirea de TVA va fi aplicabilă doar pentru serviciile poștale din sfera serviciului poștal universal. Scutirea va asigura tarife accesibile tuturor utilizatorilor la furnizarea acestor servicii. Nomenclatorul serviciilor poștale universale este stabilit în articolul 22 din Legea 36/2016 și include: scrisorile, pachetele mici și coletele până la 10 kg. Celelalte servicii: colete mai mari de 10kg, trimiteri EMS, servicii de curier rapid și altele nu vor cădea sub incidența scutirilor de TVA.</p> <p>Se propune menținerea alin. (16) Modificările propuse prevăd abrogarea articolului 124 alin.(16), și respectiv anularea scutirii de accize, aferentă alcoolului etilic nederaturat de la poziția tarifară 220710000, destinat utilizării în industria de parfumerie și cosmetică.</p> <p>Autorii menționează că modificarea propusă va condiționa dreptul agentului economic de trecere în cont a accizelor achitate la procurarea mărfurilor supuse accizelor, utilizate în procesul de prelucrare și/sau de fabricare pentru obținerea altor mărfuri supuse accizelor. Reieșind din aceasta, accizele achitate la alcool etilic utilizat în producerea parfumurilor și apei de toaleta va genera o trecere în contul producătorului, care va fi compensată cu accizele calculate la realizarea produselor finite de parfumerie, supuse accizelor conform capitolului IV Codului Fiscal.</p> <p>Însă, accizele achitate la alcool etilic utilizat în fabricarea producției cosmetice nu vor fi permise spre deducere, deoarece produsele cosmetice nu sunt mărfuri supuse accizelor. În consecință, accizele achitate vor fi reflectate în costul producerii și o să majoreze esențial prețul de vânzare al producției fabricate de producătorii locali, nu și a celor importate.</p> <p>O simplă estimare a impactului modificărilor propuse asupra costului producției fabricate pe parcursul a 9 luni ale anului 2022 de către „Viorica-Cosmetic” SA, indică o creștere cu circa 20,0 mln. lei. Pentru unele produse cosmetice (precum loțiuni parfumate, tonice, creme), creșterea prețului de cost va constitui de la 40% la 50%. Creșterea prețurilor de vânzare a</p>

Proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative	Obiectii/Propuneri
	<p>produselor cosmetice va afecta, în mod special, producătorii locali, produsele cărora vor deveni necompetitive pe piața internă. Produsele de import sau din zonele economice libere, care sunt scutite de plata accizelor, vor fi favorizate.</p> <p>În consecință, vom atesta diminuarea volumului de producere, reducerea numărului locurilor de muncă și, respectiv, diminuarea cuantumului impozitelor achitate în bugetul public (impozitului pe venit, taxa pe valoare adăugată, impozitelor reținute din salarii, fondului social angajator și altor impozite și taxe).</p> <p>De menționat, că producătorii europeni, care utilizează alcoolul etilic ca materie primă în scopuri industriale sunt scutiți de plata accizei. Astfel, aprobarea propunerii de anulare a scutirilor prevăzute actualmente de Codul Fiscal, va afecta grav nivelul de competitivitate a producătorilor locali pe piețele internaționale.</p>
<p>50. Articolul 188 se completează cu alineatul (4)¹ cu următorul cuprins:</p> <p>„(4)¹ Prin derogare de la prevederile alin.(4), darea de seamă fiscală corectată și prezentată în baza art.92 alin. (2) și (3) va fi luată în considerare după efectuarea controlului fiscal și va modifica darea de seamă precedentă doar aferent contribuțiilor de asigurări sociale sau dacă corectările au fost efectuate la solicitarea organului fiscal.”.</p>	<p>Se propune excluderea prevederii sau expunerea într-o redacție mai explicită. „(4)¹ Prin derogare de la prevederile alin.(4), darea de seamă în baza art.92 alin. (2) și (3) poate fi prezentată corectat, inclusiv și dacă perioada a fost supusă controlului fiscal, modificând darea de seamă precedentă doar aferent contribuțiilor de asigurări sociale și a modificării statutului perioadei sau dacă corectările au fost efectuate la solicitarea organului fiscal”.</p> <p>Urmând această prevedere, contribuabilul va fi lipsit de posibilitatea de a corecta desinestător în scopul conformării benevole.</p> <p>Dările de seamă menționate conțin date inclusiv referitoare la baza de calcul a drepturilor de asigurări sociale la care au dreptul persoanele fizice, statutul persoanelor, perioade etc., iar târâgânarea procesului de corectare a acestora afectează nemijlocit acest drept.</p>
<p>52. Titlul V se completează cu articolul 189¹ cu următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 189¹. Neacceptarea sau recalificarea tranzacțiilor de către Serviciul Fiscal de Stat.</p> <p>(1) În cazul în care, în cadrul controlului fiscal, se va stabili că o anumită tranzacție a fost încheiată și/sau realizată în scopul evitării sau reducerii obligațiilor față de Bugetul Public Național, Serviciul Fiscal de Stat nu va lua în considerare această tranzacție sau o va recalifica conform scopului economic real al acesteia, cu calcularea, după caz, a obligațiilor aferente corespunzător recalificării efectuate.</p>	<p>Se propune excluderea articolului 189¹ Prevederile acestuia contravin principiilor fundamentale ale legislației civile, printre care cele din art. 1 din Codul Civil al RM,</p> <p>Normele actuale de drept civil nu prevăd proceduri de recalificare a tranzacțiilor (prin urmare o asemenea formulare depășește și contravine normelor civile).</p> <p>Totodată, dacă articolul dat are în vedere nulitatea actului juridic, atunci în conformitate cu Codul Civil al RM, nulitatea actului juridic poate fi declarată doar de instanța de judecată (Capitolul III, Titlul III din Codul civil).</p> <p>Fără o reglementare clară și un mecanism de aplicare extrem de prudent și bine gândit, o asemenea normă poate duce la abuzuri și imixțiuni din partea organelor de control fiscal, iar rezultatele controlului vor depinde de nivelul de pregătire și înțelegere a legislației în vigoare,</p>

Proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative	Obiectii/Propuneri
<p>(2) Neacceptarea sau recalificarea tranzacției se efectuează pentru următoarele situații:</p> <p>a) Tranzacția reflectă o altă situație sau conținut economic decât cel pretins de contribuabil;</p> <p>b) Tranzacția a fost încheiată și/sau realizată în scopul evitării sau reducerii obligațiilor față de Bugetul Public Național;</p> <p>c) În temeiul tranzacției contribuabilul a obținut sau urmează să obțină, direct sau indirect, avantaje fiscale și/sau tranzacția schimbă esențial situația fiscală a contribuabilului.</p> <p>(3) În scopul aplicării prevederilor prezentului articol și calculării obligațiilor ca urmare a neacceptării sau recalificării tranzacțiilor, Serviciul Fiscal de Stat va efectua controlul fiscal și poate determina obligațiile în privința tuturor părților implicate.</p> <p>(4) Sarcina probațiunii în vederea demonstrării scopului de încheiere și/sau realizare a tranzacției în condițiile prevăzute de contribuabil, aparține acestuia din urmă.</p> <p>(5) În vederea stabilirii scopului real și recalificării unui împrumut, Serviciul Fiscal de Stat se va axa, în principal, pe următorii factori:</p> <p>a) prezența sau absența unei date de scadență fixă;</p> <p>b) nerambursarea împrumutului la data scadenței sau modificarea acesteia;</p> <p>c) intenția părților și circumstanțele tranzacției;</p> <p>d) prevederea unei rate fixe a dobânzii;</p> <p>e) capacitatea de a rambursa împrumutul (existența activelor și lichidităților);</p> <p>f) capacitatea de a obține fonduri din instituții financiare;</p> <p>g) comportamentul părților în privința rambursării împrumutului;</p> <p>h) comportamentul împrumutatului în raport cu alți creditori;</p> <p>i) clauze contractuale simulate, în mod special în ce privește obligația de rambursare a împrumutului;</p> <p>j) raportul dintre datorie și capitalul propriu;</p> <p>k) sursa de restituire a împrumutului.”</p>	<p>manifestat de colaboratorii fiscali.</p> <p>Totodată, este inechitabil ca într-o normă generală să fie inclusă norma specială cu privire la reclasificarea unei tranzacții și anume - a împrumuturilor.</p> <p>Redacția propusă a acestei norme trezește incertitudini în aplicare și administrare, în timp ce impozitele și taxele trebuie să se bazeze inclusiv pe principiul certitudinii impunerii, care presupune existența de norme juridice clare, care exclud interpretările arbitrare, claritate și precizie a termenelor, modalităților și sumelor de plată pentru fiecare contribuabil, permițând acestuia o analiză ușoară a influenței deciziilor sale de management financiar asupra sarcinii lui fiscale.</p>

Proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative	Obiectii/Propuneri
<p>71. „Capitolul 11² REGULI SPECIALE REFERITOR LA DETERMINAREA PREȚURILOR DE TRANSFER CONFORM PRINCIPIULUI LUNGIMII BRAȚULUI</p>	<p>Se propune revizuirea prevederilor acestui capitol în vederea expunerii acestora într-o redacție explicită. Inclusiv este necesară:</p> <ul style="list-style-type: none"> - definierea noțiunii de control; - specificarea standardelor internaționale concrete; - formularea noțiunilor: de tranzacție, preț de transfer, principiu lungimii brațului, etc.; - descrierea metodelor pentru stabilirea prețului conform principiului lungimii brațului; - expunerea clară a modului de completare și prezentare a dosarului prețului de transfer. <p>De asemenea, recomandăm limitarea doar la tranzațiile transfrontaliere și limitarea expresă a aplicabilității în timp prin includerea prevederii că, din momentul intrării în vigoare a modificării, mecanismele de administrare fiscală și măsurile de sancționare nu vor fi aplicate tranzațiilor încheiate și/sau desfășurate până la intrarea în vigoare a normei vizate.</p> <p>Modificările de amploare în legislația fiscală urmează a fi efectuate cu maximă prudență, cu aplicarea unei perioade de grație și adaptare a cadrului legislativ, pentru a oferi contribuabililor și organelor de administrare posibilitatea de a-și ajusta practicile și documentația la noile reglementări.</p>
<p>73. Articolul 234 alineatul (1²) se abrogă.</p>	<p>Se propune excluderea alineatului. Abrogarea alineatului (1²) al art. 234 va lipsi contribuabilul de dreptul de a fi absolvit de sancționare în cazul în care prin acțiunile sale neconforme nu a fost prejudiciat bugetul.</p>
<p>75. La articolul 257 alineatul (5) textul „dărilor de seamă fiscale și/sau a documentelor de evidență și/sau” se exclude</p>	<p>Se propune expunerea alineatului în următoarea redacție: „La articolul 257 alineatul (5) textul „dărilor de seamă fiscale și/sau a documentelor de evidență și/sau a benzilor de control (benzilor de control pe suport electronic specializat)” se exclude.</p>
<p>76. Articolul 260 se completează cu alineatele (6) și (7), cu următorul cuprins: ”(6) Ne prezentarea, prezentarea incompletă sau tardivă a dosarului prețului de transfer se sancționează cu amendă de la 300 000 lei la 500 000 lei. (7) Prezentarea informației neveridice stabilite la art.226¹⁹ se sancționează cu amendă în mărime de la 30 000 lei la 50 000 lei pentru fiecare informație neveridică, dar nu mai mult de 500 000 de lei.”</p>	<p>Se propune revizuirea prevederilor acestor alineate. Aplicarea unei sigure grile de amenzi pentru încălcări evident diferite ca gravitate (acțiunile de ne prezentare, prezentare incompletă sau tardivă a dosarului nu pot fi echivalate după gravitatea încălcării) încalcă principiul echității fiscale.</p> <p>Drept exemplu poate servi Codul de Procedură Fiscală a României: Art. 336 (1) Constituie contravenții următoarele fapte, dacă nu au fost săvârșite în astfel de condiții încât să fie considerate, potrivit legii, infracțiuni: e) nerespectarea de către contribuabil/plătitor a obligațiilor de întocmire a dosarului prețurilor de transfer în condițiile și la termenele prevăzute prin ordinul președintelui A.N.A.F., precum și nerespectarea de către contribuabil/plătitor a obligației de a prezenta dosarul prețurilor de</p>

Proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative	Obiectii/Propuneri
	<p>transfer la solicitarea organului fiscal central în condițiile art. 108 alin. (2);</p> <p>(2) Contraindicațiile prevăzute la alin. (1) se sancționează astfel:</p> <p>c) cu amendă de la 12.000 lei la 14.000 lei pentru persoanele juridice încadrate în categoria contribuabililor mijlocii și mari și cu amendă de la 2.000 lei la 3.500 lei, pentru celelalte persoane juridice, precum și pentru persoanele fizice, în cazul săvârșirii faptei prevăzute la alin. (1) lit. e)-h).</p>
<p>80. Articolul 280 alineatul (1): litera a) liniuța întâi se abrogă, iar cuvântul „anual” se substituie cu textul „o dată la 3 ani”; la litera a1) liniuța întâi se abrogă, iar cuvântul „anual” se substituie cu textul „o dată la 3 ani”.</p>	<p>Se propune excluderea acestor modificări. Eliminarea cotei maxime la impozitele și taxele locale poate conduce la abuzuri. Practica precedentă când consiliile locale, nefiind limitate în dreptul de a stabili oricare cuantum al taxelor și impozitelor locale, aprobau cote exagerate, prin aceasta defavorizând anumite domenii de activitate comercială și de prestări servicii.</p>
<p>85. La articolul 301 alineatul (1) va avea următorul cuprins: „(1) Plătitorii taxelor pentru resursele naturale prezintă Serviciului Fiscal de Stat darea de seamă respectivă și achită până la data de 25 a lunii următoare trimestrului de gestiune taxele în cauză, după cum urmează: taxa pentru apă – la bugetul local de nivelul al doilea; taxa pentru extragerea mineralelor utile – 50% din cuantumul taxei se varsă la bugetul local de nivelul întâi și respectiv 50 % din cuantumul taxei se varsă la bugetul local de nivelul al doilea; taxa pentru folosirea subsolului - la bugetul local de nivelul al doilea.</p>	<p>Se propune excluderea acestor modificări. Se pune în sarcina contribuabilului obligațiile de repartizare a surselor bugetare, ceea ce reprezintă responsabilități și efort în plus deșus de agentul economic, astfel acesta îndeplinind parțial, de fapt, funcțiile de administrare a finanțelor publice ce aparțin autorităților publice centrale și locale.</p>
<p>Art. XI Legea nr.1593/2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală</p>	
<p>La articolul 23 din Legea nr.1593/2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr.18-19 art.57), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează: alineatul (2) va avea următorul cuprins: „(2) Persoanele fizice, incluse la începutul anului de gestiune în una din categoriile de plătitori prevăzute în anexa nr.2, care pe parcursul anului se includ în una din categoriile de plătitori prevăzute la pct.2</p>	<p>Se propune excluderea acestor prevederi. Deși aparent temporare, aceste prevederi vor genera impunere dublă cu prime de asigurare obligatorie de asistență medicală a persoanei fizice (o dată la achitarea sumei fixe și a doua oară la reținerea din salariu și alte recompense). Prin intermediul acestor prevederi se pune în sarcina subiectului impunerii administrarea, în cazul dat, restituirea anumitor prelevări obligatorii.</p>

Proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative	Obiectii/Propuneri
<p>din anexa nr.1 și care confirmă achitarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă pentru anul respectiv, vor achita prima de asigurare obligatorie de asistență medicală în formă de contribuție procentuală la salariu și la alte recompense pentru perioada respectivă, cu posibilitatea de a solicita restituirea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă achitată, în cuantum proporțional numărului de zile din anul de gestiune în care acestea au făcut parte din categoriile de plătitori prevăzute la pct.2 din anexa nr.1.</p>	
<p>Art. XVIII. Legea nr.166/2017 cu privire la tichetele de masă</p> <p>Legea nr.166/2017 cu privire la tichetele de masă (Monitorul Oficial al R. Moldova, 2017, nr. 364-370 art. 618), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. La articolul 4, alineatul (1), textul „între 35 și 55 de lei” se substituie cu textul „între 55 și 70 de lei”; 2. La articolul 7 alineatul (2), sintagma „(datorate de angajator și angajat)” se exclude. 	<p>Se propune stabilirii indexării anuale, cu mențiunea expresă în actul normativ, având la bază rata inflației stabilită de BNM.</p> <p>De asemenea, se propunem</p> <ul style="list-style-type: none"> - excluderea plafonului minim; - majorarea limitei în cazul hranei organizate, care a rămas la nivelul de 45 lei.
<p>Art. XIX. Codul Vamal nr.95/2021</p> <p>Codul Vamal nr.95/2021</p>	<p>Considerăm inacceptabilă intrarea în vigoare a modificărilor la codul vamal din februarie 2023, având în vedere că nu au fost realizate prevederile art. 426 din Cod implicit că Guvernul, până la data de 1 ianuarie 2023 va aproba actul normativ de punere în aplicare a prezentului cod, care va intra în vigoare la aceeași dată cu acesta.</p> <p>Totodată, propunem examinarea modificărilor în acest cod în legea aparte și în corelare cu proiectul de regulament de aplicare a codului.</p>

Propuneri adiționale de politici bugetar-fiscale pentru anul 2023

Proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative	Propuneri
<p>Art. IV. - Codul fiscal nr.1163/1997</p>	
<p>Articolul 103 alin. (9²) Se scutesc de T.V.A. fără drept de deducere mărfurile și serviciile importate sau procurate pe teritoriul Republicii Moldova de către organizațiile necomerciale care corespund cerințelor art.52, în scop de construire a instituțiilor de asistență socială, precum și mărfurile și serviciile importate sau procurate pe teritoriul Republicii Moldova de către aceste organizații necomerciale pentru necesitățile instituțiilor menționate.</p>	<p>Se propune completarea alin. (9²) după cuvintele „în scop de construire a instituțiilor de asistență socială” cu cuvintele „sportului, educației fizice și turismului social, protecției mediului”.</p> <p>În acest fel va fi stimulată dezvoltarea protecției mediului înconjurător în Republica Moldova, prin intermediul organizațiilor necomerciale.</p>
<p>Articolul 104. Livrările scutite de T.V.A. cu drept de deducere Se scutesc de T.V.A. cu drept de deducere:</p>	<p>Se propune completarea art. 104 cu litera b¹) cu următorul conținut: ”b¹) energia electrică de echilibrare pentru participanții la piața energiei electrice”</p> <p>Începând cu 01/06/2022 au intrat în vigoare Regulile pieței energiei electrice aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 283 din 07.08.2020, conform cărora piața centralizată și obligatorie pentru toți titularii de licență (producere, distribuție, transport, furnizare), care este una de echilibrare. Totodată, Titlul III al Codului Fiscal nu acoperă întregul proces și participanți ai pieței de echilibrare, ceea ce generează dificultăți în aplicarea cotei T.V.A., dat fiind faptul, ca până la moment nu existat un precedent în vederea aplicării cotelor T.V.A. pentru energia electrică de echilibrare.</p> <p>Aplicarea pentru energia electrică de echilibrare a cotei scutit de T.V.A. cu drept de deducere va aduce în concordanță legislația fiscală cu modificările Regulilor pieței energiei electrice.</p>
<p>La Legea nr.172/2014 privind aprobarea Nomenclaturii combinate a mărfurilor</p>	
<p>Anexa la legea nr.172/2014 privind aprobarea Nomenclaturii combinate a mărfurilor</p>	<p>Se propune eliminarea taxei de import la materia primă ce nu se produce pe teritoriul Republicii Moldova și care este utilizată în procesul de producere de către entitățile locale și anume, eliminarea următoarelor taxe vamale:</p>

Nr. crt	Denumirea materiei prime	Poziția tarifară	Taxa vamală în R.M., %
1	Grăsimile de patiserie de specialitate	1511 90 19	15
2	Arahide Migdale Cajou	1202 42 00 0802 12 90 0801 32 00	10
3	Alune de pădure	0802 22 00	10
4	Produse de cacao (cacao praf, cacao triturată)	1805 00 00 1803 20 00	5
5	Melasă de amidon/porumb	1702 30 90	10%, în limita contingentului 75% -peste limită
6	Ambalaj și materiale de ambalat	3920 43 10 3920 62 90	6,5

Lipsa totală sau taxe vamale mici în statele vecine (Ucraina, România) pentru materia primă similară, au drept urmare micșorarea cotei pe piață a producătorilor autohtoni și a importului în masă a produselor alimentare din alte țări. Aceasta are, de asemenea, o influență enormă asupra pierderii de valută de către Republica Moldova.

Taxa vamală indicată în tabelă este preluată din legislația vamală a R.M. și Ucrainei.

Nr crt	Denumirea materiei prime	Poziția tarifară	Taxa vamală în R.M., %	Taxa vamală în Ucraina, %
1	Grăsimile de patiserie de specialitate	1511 90 19	15	15
2	Arahide Migdale Cajou	1202 42 00 0802 12 90 0801 32 00	10	0-5, în dependență de caracteristici
3	Alune de pădure	0802 22 00	10	0
4	Produse de cacao (cacao praf, cacao triturată)	1805 00 00 1803 20 00	5	0
5	Melasă de amidon/porumb	1702 30 90	10%, în limita contingentului 75% -peste limită	5
6	Ambalaj și materiale de ambalat	3920 43 10 3920 62 90	6,5	5

Anexa la legea nr.172/2014 privind aprobarea Nomenclaturii combinate a mărfurilor

Se propune scutirea de plata drepturilor de import aplicate:

- materiei prime destinată incubajiei - ouă pentru incubajie (04071100 ouă);
- premixuri și adaosuri pentru hrana păsărilor (23099096 – Preparate pentru hrana animalelor, inclusiv preamestecurile);
- 0105 - pui de 1 zi.

Proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative**Propuneri**

Această măsură ar permite eliberarea mijloacelor financiare pentru a fi utilizate în procesul incubatiei, proces foarte costisitor, care, până la ecluzarea puilor, generează cheltuieli substanțiale, în special, cele legate de resursele energetice, care urmare conflictului din regiune au crescut substanțial.

Art. VIII. - Legea nr.1540/1998 privind plata pentru poluarea mediului

Articolul 11. Taxa pentru mărfurile care, în procesul utilizării, cauzează poluarea mediului

(4) Cota taxei pentru mărfurile ce cauzează poluarea mediului în procesul utilizării se stabilește după cum urmează:

Completarea alin. 4 al art.11 cu cifta 5), în următoarea redacție:
 ”pentru învelișul individual de protecție (clasificat la pozițiile tarifare 3920, 7607), care conține produse.

până la 0,01 kg greutatea produsului inclusiv	una bucată	0,10 lei
peste 0,01 kg greutatea produsului până la 0,02 kg greutatea produsului inclusiv	una bucată	0,27 lei
peste 0,02 kg greutatea produsului până la 0,05 kg greutatea produsului inclusiv	una bucată	0,40 lei
peste 0,05 kg greutatea produsului până la 0,1 kg greutatea produsului inclusiv	una bucată	0,60 lei
peste 0,1 kg greutatea produsului până la 0,2 kg greutatea produsului inclusiv	una bucată	1,00 lei
peste 0,2 kg greutatea produsului	una bucată	2,00 lei

Calculul taxei propuse reiese din următorul : o bomboană cântărește cel puțin 3 grame.

Subiecții acestei legi sunt persoanele juridice, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, și persoanele fizice care desfășoară activitate de întreprinzător, a căror activitate economică este generatoare de poluanți și care în procesul utilizării, cauzează poluarea mediului, emisiile (deversările) de poluanți în mediu și depozitarea deșeurilor de producție.

Conform articolului 11 din această lege, întreprinderile care importă ambalaje / etichetă sunt obligate să achite taxa pentru mărfurile care în procesul utilizării cauzează poluarea mediului, pe când importatorii produselor de cofetărie ambalate în *înveliș individual de protecție* nu achită astfel te taxe.. În acest caz, producătorul local nu are condiții de concurență echitabile pe piața locală.